1948

Ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 21 (72
24 ΦΕΒΡ. 1940 - Ε

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 21 - 24 Φεβρουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Η ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἡ ἀπότισις φόρου τιμῆς εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ἀποταμίευσιν διὰ τῆς καθιερωθείσης τὴν 31ην Ὀκτωβρίου ἑορτῆς τῆς παγκοσμίου ἡμέρας τῆς ἀποταμιεύσεως δὲν εἶχε μόνον θεωρητικὴν σημασίαν, ἀλλ' ἀπέδωκε καὶ ἄριστα ἀποτελέσματα. Διότι ἔδωσε τὴν εὐχέρειαν εἰς ὅλους, καὶ ἰδίως εἰς τὴν νεολαίαν, νὰ νοιώσουν βαθύτερα τὴν ὠφελιμότητα καὶ χρησιμότητα τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως. Ἀδιάψευστος δὲ καθρέπτης τῆς πλήρους κατανοήσεως τῆς ἰδέας τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως ἐκ μέρους τῆς νεολαίας εἶναι αἱ ληφθεῖσαι ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἐξ ὅλων τῶν διαμερισμάτων τῆς Χώρας εἰς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον καὶ ἡ εἰς αὐτὰς ἐνδελεχὴς διερεύνησις τοῦ πνεύματος τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως. Μερικαὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν δημοσιεύονται εἰς διάφορα φύλλα τῆς «Νεολαίας».

Τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων κατευθυντηρίων γραμμῶν ποὺ δίδει στὸ κεφάλαιον τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως, φροντίζει νὰ ἐνισχύῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὸν διὰ τοῦ κουμπαρᾶ τρόπον τῆς καλλιεργείας τοῦ ἀποταμιευτικοῦ πνεύματος, τόσον εἰς τὸν λαὸν ὅσον καὶ εἰς τὴν νεολαίαν.

Τὸ σύστημα τοῦτο, ὡς ἀπεδείχθη, εἶναι ἀρκετὰ ἐπιτυχὲς καὶ ἀποδίδει ἄριστα ἀποτελέσματα.

Ἡ Νεολαία

ΝΕΑ ΕΡΓΑ

Εἰς ἰδιαιτέρας του ἀνακοινώσεις πρὸς τὸν Λαὸν ὁ Ἀρχηγὸς μᾶς ἔδωσε, τὴν περασμένη ἑβδομάδα, τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς συμβάσεως, ποὺ ἔχουν ὑπογράψει ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον καὶ σοβαρώτατοι ἀμερικανικοὶ ὅμιλοι τεχνικῶν καὶ κεφαλαιούχων, σχετικὰ μὲ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ὑδατοπτώσεων τοῦ Ἀχελώου. Ἀπὸ τὰς ἀνακοινώσεις ἐκείνας καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξίν των εἰς τὰ ἄρθρα τοῦ ἡμερησίου τύπου ἡ ἑλληνικὴ Κοινὴ Γνώμη ἔχει λάβει σαφῆ ἰδέαν τῆς μεγίστης σπουδαιότητος τοῦ νέου αὐτοῦ ἔργου τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως. Λέγομεν ἔργου καὶ ἴσως εἰποῦν μερικοὶ ὅτι εἶναι πρόωρος ὁ χαρακτηρισμὸς καὶ ὅτι ἀπομένει νὰ περιμένωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας. Ἀλλὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας τὴν ἐγγυῶνται ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ ἡ σοβαρότης τῶν ἀναδόχων.

Τὰ ἔργα, ποὺ συντόμως θ' ἀρχίσουν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀχελώου, εἶναι ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα, εἶναι μᾶλλον τὰ πλέον σημαντικὰ ἀπὸ τεχνικῆς καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, μεταξὺ ὅλων ποὺ ἐπραγματοποιήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν νεωτέραν μας ἱστορίαν. Αὐτὸ τὸ βλέπει ὁ καθεὶς καὶ ἀπὸ τοὺς συνοπτικοὺς ἀριθμοὺς ποὺ ἔδωσεν ὁ Ἀρχηγός. Εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα σήμερον ἡ δύναμις τῆς ἐν χρήσει ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας δὲν ὑπερβαίνει τὰ 220 ἑκατομμύρια ὡριαῖα χιλιόβαττα. Τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα θ' ἀρχίσουν συντόμως εἰς τὸν Ἀχελῷον, ὅταν θὰ ἔχουν συμπληρωθῆ, θὰ μᾶς δώσουν 840 ἑκατομμύρια ὡριαῖα χιλιόβαττα. Εἰς τὸ πρῶτον στάδιον μόλις θὰ ἔχη ἐκτελεσθῆ τὸ ἓν μόνον ἐκ τῶν τριῶν ἐν ὅλῳ φραγμάτων, εἰς τὰ Κρεμαστά, τὸ ὁποῖον σημειωτέον θὰ εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα τοῦ εἴδους του εἰς τὴν Εὐρώπην, θὰ δώσουν 229 ἑκατομμύρια ὡριαῖα χιλιόβαττα ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, δηλαδὴ κάτι περισσότερον ἀπὸ τὸ σύνολον τῆς ἠλεκτρικῆς δυνάμεως ποὺ χρησιμοποιεῖ σήμερον ὅλη ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸν φωτισμόν, εἰς τὰς μεταφορὰς καὶ εἰς τὰς βιομηχανίας. Μόνον ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς ἀντιλαμβάνεται ὁ καθεὶς ὅτι πρόκειται περὶ ἔργου ἀληθῶς γιγαντιαίου. Τὸ ρεῦμα ποὺ θὰ παραχθῆ θὰ χρησιμοποιηθῆ φυσικά, κατὰ ἕνα μέρος, διὰ φωτισμὸν καὶ διὰ τὴν κίνησιν γεωργικῶν μηχανημάτων. Συγχρόνως θὰ ρυθμισθῆ διὰ τῶν ἔργων ὁ ροῦς τοῦ Ἀχελώου καὶ τῶν παραποτάμων του καὶ δι' αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν συνεχείᾳ ἐκτελεσθησομένων ἀρδευτικῶν ἔργων θὰ δημιουργηθοῦν νέαι ἐντελῶς συνθῆκαι πρὸς γεωργικὴν ἐκμετάλλευσιν εἰς ὅλην τὴν νοτιοδυτικὴν Στερεάν, τὴν τόσον καθυστερημένην γεωργικῶς καὶ ὅμως τόσον εὔφορον. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ ἀνάγκαι αὐταὶ εἶναι περιωρισμέναι, οἱ ἀνάδοχοι, διὰ νὰ χρησιμοποιήσουν ἐπωφελῶς τὴν παραχθησομένην ἐνέργειαν, θὰ ἱδρύσουν ἐπὶ τόπου μεγάλας βιομηχανίας χημικὰς καὶ μεταλλουργικάς. Εἰς μερικὰς δεκάδας ἑκατομμυρίων δολλαρίων ὑπολογίζονται τὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα θὰ καταβληθοῦν κατὰ στάδια, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ὁλοκλήρου τοῦ συνθέτου προγράμματος ὑδραυλικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἔργων, περὶ τῶν ὁποίων προβλέπει ἡ σύμβασις.

Οὕτω θὰ μᾶς δοθῆ ἡ εὐχέρεια νὰ συμπληρώσωμεν τὸν κύκλον τῆς χημικῆς μας βιομηχανίας, ἡ ὁποία καὶ σήμερα πρωτοπορεῖ εἰς ὅλην τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον. Ὅταν δὲ λέγωμεν συμπλήρωσιν κύκλου, ἐννοοῦμεν τὸ ἀνώτατον ὅριον δυνατῆς ἀναπτύξεως, κάτι ποὺ θὰ φέρη τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ ἀπόψεως χημικῶν βιομηχανιῶν, εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν πλέον προηγμένων βιομηχανικῶς χωρῶν.

Ἀλλὰ μεγαλειτέρα ἀκόμη θὰ εἶναι διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ τεχνικὴν τῆς χώρας ἀνάπτυξιν ἡ ἐπίδρασις τῶν μεταλλουργικῶν βιομηχανιῶν, περὶ τῶν ὁποίων προβλέπει ἡ σύμβασις καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν ἔργων τοῦ Ἀχελώου. Ἂν ἡ ἐντατικὴ ἐκμετάλλευσις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἔχη ἀπογυμνώσει τὸν Τόπον μας ἀπὸ τὰ λεγόμενα ἔγχρωμα μέταλλα (χρυσόν, ἄργυρον καὶ χαλκόν), ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι χώρα μεταλλευτικῶς πλουσία. Τὰ τελευταῖα χρόνια, μὲ τὴν εὐρυτέραν ὁλονὲν χρῆσιν ποὺ ἔλαβεν εἰς τὴν βιομηχανίαν τὸ ἀλουμίνιον, οἱ βωξῖται μας ἐκίνησαν ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ξένων ἀγορῶν. Ἀλλὰ καὶ τὰ χρώμια καὶ οἱ λευκόλιθοί μας καὶ τὰ νικέλια καὶ τὰ μαγγάνια εἶναι σπουδαιότατα, ἐνῷ γενικῶς ἡ Χώρα μας, ἠμπορεῖ νὰ πῆ κανείς, εἶναι ἀκόμη μεταλλευτικῶς ἀνεξερεύνητος. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τοῦ Ἀχελώου θὰ μᾶς δώση τὴν εὐθηνὴν καὶ ἐπαρκῆ ἐνέργειαν, διὰ νὰ κινήσωμεν βασικὰς μεταλλουργικὰς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι θὰ κατεργάζωνται μεταλλεύματα ἰδικά μας, τὰ ὁποῖα ἐξάγονται σήμερον ἀκατέργαστα εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἀπὸ τὴν ἐπὶ τόπου κατεργασίαν τῶν βωξιτῶν θὰ ἔχωμεν ἄφθονον δι' ἄλλας περαιτέρω ποικίλας κατεργασίας, ἐξαιρετικῶς πολύτιμον διὰ τὴν ἐποχήν μας μέταλλον ἀλουμινίου.

Ὅπως βλέπει ὁ ἀναγνώστης, πρόκειται περὶ μιᾶς καθέτου θεμελιώσεως, ἡ ὁποία διανοίγει πλουσίας δυνατότητας παραγωγικῆς δημιουργίας εἰς τὸν Τόπον καὶ ἡ ὁποία θὰ πυκνώση ἐξαιρετικὰ τὴν ζωὴν καὶ θ' ἀνυψώση ἀφαντάστως τὴν στάθμην τοῦ ὑλικοῦ πολιτισμοῦ εἰς μίαν περιοχὴν τῆς Ἑλλάδος γονιμωτάτην δημογραφικῶς καὶ τῆς ὁποίας ὁ ἀνθρώπινος τύπος διακρίνεται διὰ τὸ ἀνόθευτον ἐθνικὸν φρόνημα, τὸ ἀρρενωπὸν ἦθος καὶ τὴν γενναιότητα τῆς ψυχῆς. Εὐνόητον καθίσταται ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω πόσον ἡ ἄνοδος τῆς τεχνικῆς στάθμης τοῦ Τόπου πρόκειται νὰ προαχθῆ μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως. Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἔργον θὰ ἐκτελεσθῆ ὑπὸ γνωστῶν ἀμερικανικῶν οἴκων δὲν εἶναι τὸ ὀλιγώτερον σημαντικόν. Ἡ ἀμερικανικὴ τεχνικὴ ἐπ' ἐσχάτων κατώρθωσε νὰ ὑπερακοντίση εἰς πλείστους κλάδους τὴν τεχνικὴν τῆς Εὐρώπης. Ἐξ ἄλλου ἐκ τῆς συνεργασίας τῶν ἀμερικανικῶν κεφαλαίων καὶ τῆς ἀμερικανικῆς τεχνικῆς ἀποκλείεται ἀπολύτως κάθε κίνδυνος καλλιεργείας ἐπιρροῶν δυναμένων νὰ θίξουν τὴν πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Χώρας.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τοῦ Ἀχελώου θ' ἀποτελέση σοβαρὰν ἀπαρχὴν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ὅλου μεγάλου προβλήματος τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ὑδραυλικῆς ἐνεργείας, τῆς ὁποίας τελείως ἀνεκμετάλλευτοι παραμένουν αἱ πλούσιαι πηγαὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν Θράκην, εἰς τὴν Πελοπόννησον. Μὲ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκτέλεσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἔργων τούτων θὰ πλουτίσωμεν τὴν πεῖράν μας καὶ θ' αὐξήσωμεν τοὺς πόρους μας, διὰ νὰ συνεχίσωμεν γονίμως καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Χώρας τὸ ἔργον τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ πλούτου τῶν ὑδατοπτώσεων, μὲ τὰς ὁποίας ἡ φύσις μᾶς ἐπιτρέπει ν' ἀποζημιωθῶμεν εἰς σημαντικὸν βαθμὸν διὰ τὴν στέρησιν τοῦ γαιάνθρακος καὶ τοῦ πετρελαίου. Ἡ γεωγραφία ἐξησφάλισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τῆς ἐπικαίρου θέσεως τὴν ὁποίαν κατέχει εἰς τὸ κέντρον τῆς Μεσογείου, ἐγγύτατα τῶν μεγάλων θαλασσίων ὁδῶν καὶ τῶν πηγῶν τῶν πρώτων ὑλῶν, προνομιούχους δυνατότητας βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ ἰδιοφυΐα τοῦ Λαοῦ μας, Λαοῦ τεχνιτῶν, ἐμπόρων καὶ ναυτίλων, ἐπαυξάνει ἀκόμη περισσότερον τὰς δυνατότητας αὐτὰς καὶ μόνον ἡ ἐξάρτησίς μας εἰς καυσίμους ὕλας ἀπετέλει τὸ κώλυμα διὰ τὴν γοργὴν βιομηχανικήν μας πρόοδον. Ἡ μεθοδικὴ ἐκμετάλλευσις τῶν ὑδραυλικῶν δυνάμεων μᾶς ἀπέμεινεν ὡς μοναδικὸν μέσον ἐξουδετερώσεως αὐτοῦ τοῦ μειονεκτήματος. Τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ δυνάμεις αὐταὶ ἠγνοοῦντο ἐπὶ ἕνα ὁλόκληρον αἰῶνα καὶ ἀφίνοντο ἀδέσμευτοι καὶ ἀρρύθμιστοι, διὰ νὰ κατεργάζωνται καταστροφὰς εἰς τὴν ὕπαιθρον, ἀντὶ ν' ἀποτελοῦν παράγοντα εὐημερίας καὶ πλούτου, θὰ μείνη ὡς μνημεῖον τῆς στειρότητος καὶ τῆς νωθρότητος μὲ τὴν ὁποίαν ἐκυβερνήθη εἰς τὸ παρελθὸν ἡ Χώρα αὐτή. Ὅπως, ἀντιθέτως, τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τὴν ἐπαύριον τῆς ἀνόδου του εἰς τὴν ἐξουσίαν, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἐπελήφθη ἀμέσως τοῦ ζητήματος τῶν ὑδατοπτώσεων διὰ νὰ τὸ λύση, ὡς τὸ ἔλυσε, μὲ τὴν κυρωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὴν περασμένην ἑβδομάδα σύμβασιν, πιστοποιεῖ μόνον του πόσον βαθεῖα καὶ ριζικὴ εἶναι ἡ ἀλλαγὴ ἡ συντελεσθεῖσα τὴν 4ην Αὐγούστου τοῦ 1936 εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Κδς

ΤΟ ΗΡΩΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

"Ο ΑΣΤΡΑΠΟΓΙΑΝΝΟΣ" ΤΟΥ ΑΡΙΣΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

Ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς Ἑλλάδας, ἕνας ἀπὸ κείνους ποὺ ζήτησαν τὴ συνέχισι τοῦ ἡρωϊκοῦ πνεύματος τῆς ἐπαναστάσεως, τὴν ἐξακολούθησι τῆς δημοτικῆς παραδόσεως καὶ τὴν δημιουργικὴν ἐξέλιξι τοῦ πνεύματος τοῦ λαοῦ μας ὑπῆρξε κι' ὁ Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης. Ἔβλεπε μὲ θλῖψι ποιὸ σύγχυσι, ποιὸ κυκεῶνα εἶχαν ἐπιφέρει στὴ νεοελληνικὴ ζωὴ οἱ Βαυαροὶ τῆς πρώτης δυναστείας κι' οἱ ἄλλοι μορφωμένοι, ποὔχαν σπουδάσει στὴν Εὐρώπη κι' ἤθελαν νὰ ἐπιβάλουν τὶς ἀπόψεις τους στὸ νέο κράτος, ξένοι πρὸς τὸ περιβάλλον καὶ στὴν ψυχοσύνθεσι τῶν κατοίκων. Γιὰ τοῦτο ἀπὸ μικρὸς ὠρθώθηκε ἐνάντια στὴν ξενολατρεία, ἐνάντια στὴν πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ παραζάλη τῆς ἐποχῆς του καὶ ζήτησε νὰ ξαναφέρῃ στὴν ἐπιφάνεια, σὰ δρῶσες ἀξίες, τὶς ἀξίες τῆς ἐπαναστάσεως, ποὺ μᾶς ὡδήγησαν στὰ καταπληκτικὰ κατορθώματα τοῦ 21. Ἡ βασικὴ ἰδέα, ὁ ἄξονας, ποὺ γύρω του στρέφεται, εἶναι ἡ ἀνασύνδεσι τοῦ πρόσφατου παρελθόντος μὲ τὴ σύγχρονη ζωή, ἡ ἐπιστροφὴ στὰ πρότυπα τῶν μεγάλων ἀγωνιστῶν, ποὺ μᾶς λευτέρωσαν, τὸ ξύπνημα τέλος τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν ὁμοεθνῶν του. Ἡ δημοτικὴ παράδοσις δὲν εἶχε πεθάνει, ὅπως νόμιζαν οἱ ξενοφερμένοι κι' οἱ ἀεροναῦτες τοῦ λογιωτατισμοῦ. Ὄχι, ὁ Βαλαωρίτης δὲν ζοῦσε «μέσα σ' ἕνα κόσμο νεκρῶν», ὅπως ἔγραφεν ὁ Ροΐδης, ποὺ δὲν γνώριζε καλὰ τὰ νεοελληνικὰ πράγματα. Δὲν ἔκαμε ἔργο τυμβωρύχου, ποὔψαχνε νὰ βρῇ σκελετούς. «Δὲν ἐταρίχευσα» λέγει ὁ ἴδιος ὁ ποιητής, ἀπαντῶντας στὸ Ροΐδη. «Δὲν ἐταρίχευσα τὰ λείψανα τῶν κλεφτῶν διὰ ρωμαντικῶν ἀρωμάτων, ὅπως σώσω αὐτὰ ἐκ τῆς σήψεως. Τὰ εὗρον ζῶντα καὶ λαχταριστὰ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ». Ὁ Βαλαωρίτης πίστευε πὼς τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς, πὼς ἡ Κλεφτουριὰ κι' οἱ ἀξίες τῆς Τουρκοκρατίας, ποὺ μᾶς ἔφεραν στὴν ἀπελευθέρωσι, ζοῦσαν μέσα στὰ σπλάχνα τοῦ λαοῦ, ποὺ παρέμεινεν ἀδιάφορος κι' ἁγνός. Κατ' ἀντίθεσι πρὸς τὸ Ροΐδη, θεωροῦσε πὼς ἡ ὕπαιθρος ἀποτελεῖ τὸ ἔθνος κι' ὄχι ἡ Ἀθήνα, ποὖταν μιὰ πόλι ξενότροπη. Φυλὴ δὲν ἦταν τὰ μικρὰ ἢ μεγάλα κέντρα, ὅπου βασίλευε ὁ κομματισμός, ποὺ μόλυνε τὸν τόπο κι' οἱ λίγοι μορφωμένοι, ποὺ γύριζαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, μὰ οἱ ἁπλοῖ κι' ἡρωϊκοὶ βουνήσιοι, ποὺ θαύμαζε, οἱ ἀγρότες κι' οἱ ναῦτες τῶν νησιῶν, ὅλοι αὐτοὶ ποὔχαν διατηρήσει βαθιὰ μέσα τους τὴν μεγάλη παράδοσι τοῦ 21. Οἱ συστηματικὲς μελέτες του γύρω στὴν ἱστορία τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῆς Τουρκοκρατίας, καθὼς κι' οἱ συνεχεῖς περιοδεῖες του στὴν ὕπαιθρο, τὸν εἶχαν πείσει πὼς ἡ δημοτικὴ παράδοσι καὶ τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα παρέμεναν ζωντανά, γιομᾶτα νιᾶτα καὶ ρώμη μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ. Δὲν ἦταν νεκρά, ὅπως νομίζουν οἱ περισσότεροι, ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ κυκλοφορήσουν ξένα ὑποδείγματα ἢ ν' ἀναστήσουν τὰ ἰδανικὰ τοῦ κλασσικοῦ παρελθόντος ἢ νὰ ξαναζωντανέψουν τὴ γλῶσσα τοῦ Ξενοφῶντος. Ὅλα αὐτὰ μέσα στὴ σκέψι τοῦ Βαλαωρίτη δὲν ἦταν παρὰ ὄνειρα μιᾶς καλοκαιριάτικης νύχτας, ποὺ ποτὲ δὲν ἔμελλαν νὰ πραγματοποιηθοῦν.

Πολλὲς φορὲς ὁ Βαλαωρίτης ἐξώρκισε νὰ σταματήσῃ ἡ τακτικὴ αὐτὴ τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινωνίας, ποὺ δὲν ἤξεραν τί ζητοῦσαν καὶ ποὺ παράδερναν ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἀνερμάτιστα. Πολλὲς φορὲς βροντοφώνησε σὲ δημόσιες ὁμιλίες ἢ μέσα στὴ Βουλὴ πὼς ἔπρεπε ν' ἀλλάξουν κατεύθυνσι καὶ Κράτος καὶ Κοινωνία καὶ νὰ στραφοῦν σ' ἄλλα ἑλληνικώτερα ἰδανικά. Στὴν πιὸ κρίσιμη στιγμὴ τῆς μεγάλης Κρητικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1866 εἶπε τὰ ἑξῆς στοὺς διστακτικοὺς καὶ κομματικοὺς πολιτικοὺς τῆς μικρῆς Ἑλλάδας: «Καὶ ὅμως, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ζῇ, μὰ τοὺς ἐν Κρήτῃ πίπτοντας καὶ βασανιζομένους, ζῇ, μὰ τὰ πυρίκαυστα ἐρείπια τοῦ Ἀρκαδίου. Ἐμεῖς ἐθέσαμεν τὸ ὠτίον ἐπὶ τοῦ ἀγροίκου, ἐπὶ τοῦ πολυπαθοῦς στήθους του καὶ ἠκροάσθημεν καὶ εὕρομεν ὅτι ἡ καρδία εἶναι ὑγιὴς καὶ τὸ αἷμα του πλῆρες θερμότητος καὶ δημιουργικῆς δυνάμεως. Ἐπανελάβομεν τὴν ἔρευναν καὶ ἐπείσθημεν ὅτι οἱ βροντώδεις παλμοί του δὲν εἶναι σύμπτωμα ἀσθενείας. Εἶναι ἀποτέλεσμα δυνάμεως. Λάβετε λοιπὸν παρὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ λαοῦ τὰ μέσα, ἀλλὰ ἐνεργήσατε. Ἂς γεννηθῇ ἡ ζωή, ἂς ἀνατείλῃ τὸ μέλλον. Φθάνει πλέον τὸ παρελθόν. Συνεζήσαμεν πάρα πολύ, κύριοι, μετὰ τῶν νεκρῶν καὶ ἡ νάρκη τῶν μνημείων μᾶς ἀπεκοίμισε. Ἴδετε τί διαδραματίζεται ἐν Κρήτῃ. Σπεύσατε. Ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δύναται σήμερον νὰ καταρτισθῶσι νέαι κοσμογονίαι. Ὁ Ἀρματωλικὸς Μεσαίων ὑπῆρξεν ἡ ἐγκυμοσύνη, ἡ ἑκατονταετηρὶς αὐτὴ εἶναι ὁ τοκετός. Ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἑλληνικῆς ἐθνότητος, ἡ ἀποκατάστασις τοῦ ἡρωϊκοῦ πνεύματος, αὐτὴ ἔσται ἀπὸ σήμερον ἡ σημαία τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος».

Ὁ Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης.

Ὁ Βαλαωρίτης ἔλαβεν ἐνεργότατον μέρος στὴν Κρητικὴ Ἐπανάστασι τοῦ 1866, δίδοντας χρήματα κι' ἐμπνέοντας τὸν ἀγῶνα. Θέλοντας μάλιστα νὰ τονώσῃ τὸ πεσμένο φρόνημα τοῦ ἔθνους, κυκλοφόρησε τότε τὸ «Θανάση Διάκο» του. Ζητοῦσε μ' αὐτὸν νὰ ξαναζωντανέψῃ τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς, φέρνοντας στὴ σκέψι τῶν συγχρόνων του τὶς ἀξίες, ποὺ μᾶς κληροδότησε ἡ ἐπανάστασι, καὶ ποὺ περιφρονοῦσαν οἱ ἀπόγογοι. Ὁ «Θανάσης Διάκος», ἂν κι' ἀναφέρεται σὲ γεγονότα τῆς ἐπαναστάσεως, ἂν κι' ἡ ψυχολογία του κι' ἡ δρᾶσι του διαγράφονται τοπικῶς, ὅμως ἀποβλέπει σὲ σκοποὺς σύγχρονους κι' ἀνώτερους. Ὁ ποιητὴς θέλει νὰ μᾶς ὑποβάλῃ τὴν πεποίθησι πὼς οἱ ἀξίες ποὺ μᾶς ἔφεραν στὴν ἀπελευθέρωσι δὲν πέθαναν. Κάθε φορὰ ποὺ ὁ Ἑλληνισμὸς μάχεται ἢ στρέφεται σὲ μιὰν ἀναγέννησι, οἱ ἀξίες τοῦ ἡρωϊσμοῦ, τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς καρτερίας πρέπει νὰ συνοδεύουν τὴ δρᾶσι του. Κανένα ἔθνος δὲ λευτερώθηκε ἱκετεύοντας κι' ἀδρανῶντας, ὅταν παιζόταν τὸ μέλλον του. Οἱ ἀγωνιστὲς τοῦ 21 κατέκτησαν τὴ λευτεριά τους. Τὴν πῆραν στὴν ἄκρη τοῦ σπαθιοῦ τους, πολεμῶντας ἑπτὰ χρόνια. Ὁ Βαλαωρίτης στὴν κρίσιμη ἐκείνη στιγμὴ τῆς ἐθνότητας ἐπικαλεῖται τὸ πρόσφατο παρελθὸν γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ μέλλοντος. Ὄχι φωνάζει: «Τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς δὲν εἶχε σβηστῆ. Ἡ μεγάλη ἐπανάστασι ἦταν ἀκόμη γεγονὸς χθεσινὸ κι' ὁλοζώντανο». Κι' ὁ «Θανάσης Διάκος» βροντοφωνεῖ αὐτὴ τὴν πίστι τοῦ ποιητῆ στὶς πολεμικὲς ἀρετὲς τῆς ἐθνότητας. Ὁ Διάκος εἶναι ὁ ἰδανικὸς τύπος τῆς Κλεφτουριᾶς, ποὺ μέσα του δεσπόζουν τὰ κυριώτερα στοιχεῖα, ποὺ διέσωσαν τὸν Ἑλληνισμὸ κατὰ τὰ μακρὰ καὶ σκοτεινὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς του. Ἡ Χριστιανικὴ πίστι κι' ἡ ἡρωϊκὴ αὐτοθυσία γιὰ τὴ λευτεριά. Εἶναι τὸ σεμνότερο σύμβολο τῆς νεοελληνικῆς λεβεντιᾶς. Πανέμορφος στὴν ὡραιότερη στιγμὴ τῆς νιότης του, γενναῖος, κλείνοντας στὴν ψυχή του ὅλες τὶς λαχτάρες γιὰ τὴν ἀνάστασι τοῦ ἔθνους. Στὸν πρωτόγονο αὐτὸ βουνήσιο ὑπῆρχαν ἑνωμένα ὅσα ἡ νεοελληνικὴ φαντασία θέλει γιὰ τὸν ἥρωα: Νιᾶτα, λεβεντιά, θεληματικότητα κι' αὐτοθυσία, ποὺ φθάνει κι' ἀποδέχεται τὸ μαρτύριο σὰν τὸ ἱερώτερο ἰδανικὸ τῆς ζωῆς του. Ὁ Διάκος εἶναι ὁ γνησιώτερος τύπος τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς θυσίας, τὸ ἁγνότερο παιδὶ τοῦ κάμπου καὶ τῶν βουνῶν, στὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ τείνουμε.

Ἀλλὰ τὸ ποίημα ἐκεῖνο, ὅπου στοὺς στίχους του ἀποτύπωσε τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς ἐθνότητας, μέσα σ' ἀγέρωχη ἔξαρσι, ὑπῆρξεν ὁ «Ἀστραπόγιαννος», τὸ συμπλήρωμα τοῦ Διάκου, ποὺ τυπώθηκε μαζὶ μ' ἐκεῖνον. Παιδὶ κι' αὐτὸς τῶν βουνῶν, κλείνοντας στὴν ψυχή του ὅλες τὶς ἀστραπὲς τῆς παλληκαριᾶς καὶ τῆς θυσίας, ὅλη τὴν ἀρμα-

τωλική παράδοσι τῆς Τουρκοκρατίας, ἔρχεται νὰ διαλαλήσῃ στοὺς συγχρόνους του τὶς αἰώνιες ἐκεῖνες ἀξίες, ποὺ φέρνουν τὰ ἔθνη στὴ μεγαλουργία. Ὁ Ἀστραπόγιαννος, ὁ γέρω-κλέφτης, ποὺ ζησε ὅλη του τὴ ζωὴ μέσα σὲ κινδύνους καὶ περιπέτειες μὲ τὸ γιαταγάνι στὸ χέρι καὶ τὸ θάνατο μπρὸς στὰ μάτια του, τραυματίζεται ἐπὶ τέλους ἀπάνω στὴ μάχη καὶ τότε δείχνει τὴ μεγάλη του ψυχή: Ὅλο τὸ πνεῦμα τῆς Κλεφτουριᾶς στὴν ἀνώτερη κι' ἐκφραστικώτερη μορφή του. Καλεῖ τὸν ψυχογιό του τὸ Λαμπέτη νὰ τοῦ πάρῃ τὸ κεφάλι ἀδίσταχτα, παρὰ νὰ τὸ προσβάλῃ κι' ἀτιμάσῃ ὁ ἐχθρός. Δέχεται τὸ θάνατο γαλήνια καὶ ψύχραιμα, χωρὶς ἕνα δάκρυ νὰ στάξῃ ἀπὸ τὰ μάτια του, χωρὶς ἕνα παράπονο, περνῶντας στὸν ἄλλο κόσμο τραγουδῶντας καὶ πανηγυρίζοντας πὼς ἔπεσε πάνω στὸ χρέος, πάνω στὸ ἐθνικὸ καθῆκον, σφραγίζοντας μὲ τὴν τελευταία πνοή του τὴν ἡρωϊκὴ παράδοσι τῶν χρόνων του. Πρὶν τοῦ πάρῃ τὸ κεφάλι ὁ Λαμπέτης σκύβει καὶ τὸν φιλεῖ κι' ἔτσι μέσα σὲ μιὰν ὑπέροχη συμβολικὴ πρᾶξι μεταδίδει τὴν παράδοσι εὐχόμενος μαζὶ τὸν ἴδιο θάνατο καὶ στὸν ψυχογιό του. Κλείνει τὰ μάτια του μὲ τὴν βεβαιότητα, μὲ τὴν ἴδια ἥρεμη ἱκανοποίησι πὼς δὲν πρόδωσε τὸ ἰδανικό, ποὺ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ λάτρεψε, τὸ ἰδανικὸ τῆς λευτεριᾶς καὶ τοῦ καθήκοντος καὶ πὼς τὸ ἰδανικὸ αὐτὸ τὸ διωχέτευσε στοὺς νεώτερους μὲ τὴν πεποίθησι πὼς θὰ τὸ συνεχίσουν, ὅπως κι' ἐκεῖνος:

Λαμπέτη ἐδείλιασα, τὰ σωθικά μου
ἄσπλαχνο ἐθέρισε, βόλι πικρό,
νεκρὰ στὸ σκάνταλο τὰ δάκτυλά μου,
βλέπεις ἐπάγωσαν. Δός μου νερό...

Λαμπέτη ἐσβήστηκα! Ὥρα τὴν ὥρα
φεύγει ἀνυπόμονη, πετᾷ ἡ ψυχή.
Στὰ κρύα τὰ χείλη μου στέκεται τώρα
σκύψε καὶ πιέτηνε μ' ἕνα φιλί.

Λαμπέτη χόρτασε τὴ δύναμί μου.
Μέσα στὰ στήθια σου θέλω ναὕρῶ
στερνὸ λιμέρι μου, θέλω ἡ πνοή μου
ναὕρῃ στὰ σπλάχνα σου τὸν οὐρανό.

Μόχτα κι' ἐπλάκωσαν, σὰν ἄγριοι σκύλοι
γιὰ τὸ κεφάλι μου τί καρτερεῖς;
Φορτώσου τἄρματα, τὸ καρυοφύλλι,
κόψε με γρήγορα... μὴ μ' ἀρνηθῇς...

Χτύπα Λαμπέτη μου... Ἅπλωσε, πιάσε,
σφίξε στὰ δάκτυλα τἄσπρα μαλλιά.
Τὰ χέρια ἐσταύρωσα... Μὴ μὲ φοβᾶσαι,
Κόψε με, πάρε με στὴν ἀγκαλιά».

Ὁλόρθο ἐπέταξε τἄξιο λεπίδι
τἀγέρι ἐξέσχισε, παίρνει φτερό,
ἄστραψε, ἐσφύριξε γοργὸ σὰν φείδι
τὸ δένδρο ἐλύγισε στὴ γῆ νεκρό...

Ὁ Λαμπέτης βάζει τὸ κεφάλι τοῦ Ἀστραπόγιαννου στὸ δισάκκι του καὶ παίρνοντας τὸ σῶμα του φεύγει πρὸς τὰ βουνά, ἐνῷ πίσω του τρέχουν οἱ ἐχθροί. Ἀκολουθεῖ μιὰ δραματικώτατη καὶ γιομάτη ἀγωνίες καταδίωξι μέσα ἀπὸ δάση, γκρεμνοὺς καὶ κλεισούρες, ὥς ποὺ τέλος ὁ Λαμπέτης φθάνει στὸ παληὸ λιμέρι κι' ἀποθέτει τὸ πτῶμα τοῦ σκοτωμένου. Βγάζει τὴν κάρα του καὶ τὴν πλένει στὰ γάργαρα νερὰ τῆς πηγῆς. Χτενίζει τὴν κόμη της. Στήνει τέλος τὸ λείψανο στὴ χλόη καὶ τὸ στολίζει μὲ τἄρματα, ὅπως ἦταν στὴ ζωὴ καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ γέρω-κλέφτης τοῦ φάνηκε ὁλοζώντανος σὰ νάστεκε σιμά του. Ὁ Λαμπέτης βλέποντας ἔτσι τὸν Ἀστραπόγιαννο συνεπαίρνεται κι' ἀρχίζει ἕνα μοιρολόϊ, ὄχι σὰν ἐκεῖνα τῶν γυναικῶν μας, τὰ γιομᾶτα θλῖψι κι' ἀποκαρδίωσι, ἀλλὰ ἕνα μοιρολόϊ ὅλο ἡρωϊσμὸ γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ πεθαμένου, τὴ γιομάτη λεβεντιά, κινδύνους, θυσίες καὶ παλληκαριές. Ἐξιστορεῖ τὴν ἐθνικὴ δρᾶσι του καθ' ὅλο τὸ βίο του, κι' ἔτσι τὸ μοιρολόϊ καταντάει ἕνας ὕμνος στὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα καὶ στὴν Κλεφτουριά:

Ξύπνα, Ἀστραπόγιαννε, γλυκοχαράζει
γιατὶ κοιμήθηκες τόσο βαρειά;
Ξύπνα, ὁ Λαμπέτης σου γλυκὰ σὲ κράζει
νὰ δῇς τὰ φράξα σου, τὰ κρύα νερά.

Τὰ μάτια σου ἄνοιξε ψυχοπατέρα
νὰ δῇς ποῦ σ' ἔφερα σὲ μιὰ βραδιὰ
Μέσ' στὸ λιμέρι σου μ' εὑρῆκε ἡ μέρα
τὄχω Ἀσπρόγιαννε, κρυφὴ χαρά.

Ξύπν' Ἀστραπόγιαννε καὶ κοίταξέ με
φάγε μὲ μένανε λίγο ψωμί,
φόρεσε τἄρματα, χαιρέτησέ με
ξύπνα, ζωντάνεψε κι' ἦρθε ἡ αὐγή.

Ἐσὺ πρωτόδινες ψηλὰ στὸ βράχο
τὸ καλημέρισμα στὸν ἀητό,
σὺ πρῶτος ἔδειχνες σ' ἐμέ, στὸ Ζάχο,
τὸ γλυκοχάραμα στὸν οὐρανό.

Τότε ἐξεφύτρωνες σὰν κυπαρίσσι,
στὰ καταρράχια μας τρομαχτικό,
τὸν ἴσκιο σου ἔστελνες νὰ φοβερίσῃ
κάτω στὰ Σάλωνα... καὶ τώρα ἐδῶ...

Ὁ Ζάχος ἔπεσε... κι' ἦταν γραμμένο
ἐγώ, Ἀστραπόγιαννε, πάλι ὀρφανὸ
τὸ ξυλοκρέββατο γιὰ σὲ νὰ γένω,
γιὰ σὲ πατέρα μου, γῆ νὰ ζητῶ!»

Ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ τὸν φθάνουν. Ἀκούει τὴν ἀντάρα τους. Καὶ τότε ξαναπαίρνοντας τὸ κουφάρι τοῦ Ἀστραπόγιαννου φεύγει πρὸς τὶς ἀπάτητες κορφὲς τῆς Λιάκουρας. Ἡ καταδίωξι συνεχίζεται καὶ πάλι τραγική, ὥς ποὺ στὸ τέλος ὁ Λαμπέτης ξεφεύγει ὁριστικὰ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Ἀλλ' ἡ κούρασι

Ἕνας ψυχογιὸς ὑπερασπίζεται τὸν λαβωμένο του καπετάνιο.

τὸν σωριάζει κάτω, σχεδὸν νεκρό, κι' ἀποκοιμιέται. Τότε στὸν ὕπνο του προβάλλει τὸ ὅραμα τοῦ Ἀστραπόγιαννου ὅπως ἦταν στὴ ζωὴ καὶ τὸν ἱκετεύει νὰ τὸν θάψῃ πιά. Ἀλλὰ πῶς; Ὄχι σύμφωνα μὲ τὶς χριστιανικὲς ἀντιλήψεις, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Κλεφτουριᾶς καὶ τῶν ἀντρειωμένων, ὁλόρθο καὶ μ' ὅλα του τἄρματα, ἕτοιμο κι' ἐκεῖ στὸν τάφο γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἡρωϊκὴ παράδοσι. Στέλνει τελευταῖο χαιρετισμὸ στὴν Κλεφτουριά, ποὺ προτρέπει στὴν ἐξακολούθησι τοῦ πολέμου καὶ προλέγει στὸν Λαμπέτη τὸ τραγικὸ τέλος του σὲ λίγο:

«Λαμπέτη χῶσε με μὲ τἄρματά μου
ὁλόρθα στῆσε τα, δεξιά, ζερβά.
Νἄναι στὸ μνῆμά μου κεροδοσιά μου,
πρωτοπαλλήκαρα στὴν ἐρημιά.

Κι' ὅταν, Λαμπέτη μου, μὲ χωματίσῃς,
ἔβγα στὸ Τρίκορφο γοργὰ-γοργὰ
νὰ πῇς πὼς σ' ἔστειλα νὰ πολεμήσῃς,
πὲς χαιρετίσματα στὴν Κλεφτουριά.

Μὴ μοῦ πικραίνεσαι κι' εἶναι γραμμένο
μ' ἐμένα γρήγορα ν' ἀνταμωθῇς.
τρέχα πολέμησε καὶ σὲ προσμένω
στὸ μνῆμά μου ἄλυωτος ὅσο ν' ἀρθῇς.

Ὁ Λαμπέτης ξυπνάει, ὁ νοῦς του ἀνάφτει καὶ τρέχει πρὸς τὰ λαγγάδια γιὰ νὰ πολεμήσῃ μὲ τοὺς ἀδελφούς, ποὺ χτυποῦν τὸν ἐχθρὸ στὴ Ρούμελη. Δυστυχῶς τραυματίζεται καὶ φεύγει μόλις σέρνοντας τὰ πόδια του κι' ἔρχεται τέλος πρὸς τὴν κορφή, αἱμοστάζοντας, ὅπου εἶχεν ἀφήσει τὸν Ἀστραπόγιαννο. Ἐκεῖ ψηλὰ στὰ κορφοβούνια τῆς Λιάκουρας, ὅπου μονάχα οἱ ἀετοὶ φτερουγίζουν κι' ὅπου διατηρήθηκε ἁγνὸ κι' ἀλώβητο τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς, ἐκεῖ μέσα στὰ χιόνια βρίσκουν τάφο οἱ δυὸ ἀντρειωμένοι. Ὅπως στὴ ζωή, ἔτσι καὶ στὸ θάνατο σμίγουν ἀδελφωμένοι μὲ τὴν πεποίθησι στὴν ψυχὴ πὼς πραγματοποίησαν τὸ ἰδανικό τους, πὼς ἔζησαν καὶ πέθαναν ἔχοντας τὴ σκέψι τους στραμμένη πρὸς τὴ λευτεριὰ τῆς πατρίδος τους, πὼς συνέχισαν τὴν ἡρωϊκὴ παράδοσι τῆς ἐθνότητας, τὴ μόνη ποὺ μᾶς ἔφερε στὴν ἀποκατάστασι, τὴ μόνη ποὺ σώζει λαοὺς κι' ἀνθρώπους. Χωρὶς τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα, χωρὶς τὴν ἰδέα τῆς θυσίας γιὰ τὰ ἰδανικὰ ποὺ πιστεύουμε τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ στὸν κόσμο. Ὅ,τι μεγάλο καὶ ὑψηλό, ὅ,τι ὑπέροχο κι' ἀσύγκριτο ἔχει ἡ ἱστορία εἶναι ἀποτέλεσμα, εἶναι παιδὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ πνεύματος. Κι' ὁ Βαλαωρίτης σ' ὁλόκληρη τὴν ἁρματωλικὴ του ποίησι δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἐπικαλῆται τὸ πνεῦμα αὐτό, ποὺ στὴν ἐποχή του εἶχαν λησμονήσει οἱ ἀπόγονοι καὶ προσπαθοῦσε νὰ ξαναζωντανέψῃ, γνωρίζοντας πὼς μόνον αὐτὸ θὰ μᾶς ἔφερνε συντομώτατα κι' ἀσφαλέστερα στὴν ὁλοκλήρωσι τῶν ἐθνικῶν πόθων. Τραγούδια σὰν τὸν «Ἀστραπόγιαννο» λίγες φιλολογίες ἔχουν νὰ παρουσιάσουν κι' εἶναι εὐτύχημα πὼς εἶναι γραμμένο στὴ γλῶσσα μας, στὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Κλεφτουριᾶς, στὴ γλῶσσα τοῦ Βλαχάβα καὶ τοῦ Καραϊσκάκη. Στὶς σημερινὲς κρίσιμες στιγμὲς ποὺ περνάει ὁ κόσμος ἡ ἀνάγνωσι τοῦ «Ἀστραπόγιαννου» ἀποτελεῖ ἐθνικὸν καθῆκον κι' υἱοθέτησι τῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν του, κι' ἰδίως τοῦ ἡρωϊκοῦ πνεύματος ποὺ συμβολίζει, ἄς γίνῃ ἡ σημαία τοῦ μέλλοντος. Καμμιὰ ἀναγέννησι, καμμιὰ νέα προσπάθεια, καμμιὰ καινούργια ζωὴ δὲν μπορεῖ νὰ βλαστήσῃ, ἂν δὲν εἶναι ποτισμένη μὲ τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα, μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ «Ἀστραπόγιαννου» καὶ τοῦ «Διάκου».

Φ. Μιχαλόπουλος

Στό περιθώριον

ΑΥΤΟΑΓΩΓΗ

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θεσσαλονίκης μᾶς γράφει ὅτι «αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς κωμοπόλεως Λαχανᾶ εἰς τρεῖς συνεχεῖς συγκεντρώσεις τῆς 3ης, 10ης καὶ 17ης Ἰανουαρίου ἠσχολήθησαν εἰς τὸ παστάλιασμα καπνοῦ πτωχῶν χωρικῶν, οἵτινες δὲν εἶχον τὰ μέσα νὰ πληρώσουν ἐργάτας». Σημειοῦμεν μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν τὴν μικρὰν αὐτὴν εἴδησιν, ἡ ὁποία ἐνέχει μεγάλο νόημα. Διότι ἡ ἐνέργεια τῶν Φαλαγγιτισσῶν Λαχανᾶ δὲν δεικνύει μόνον τὸ πνεῦμα τῆς ὁμαδικῆς ἐργασίας καὶ τὸ αἴσθημα τῆς ἀλληλεγγύης, ποὺ εἶναι ἄλλως τε τόσον συχνὰ εἰς τὰς ἀτομικὰς καὶ ὁμαδικὰς ἐκδηλώσεις τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεώς μας. Δεικνύει συγχρόνως καὶ μίαν πολύτιμον τάσιν αὐτοαγωγῆς καὶ δὴ γεωργικῆς αὐτοαγωγῆς, τῆς ὁποίας ἔχομεν ἰδιαιτέραν ἀνάγκην. Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς κωμοπόλεως Λαχανᾶ μὲ τὴν πρᾶξίν των αὐτὴν ἔδωσαν λαμπρὸν παράδειγμα τοῦ νέου πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐνεφύσησεν εἰς τὰ μέλη της ἡ Ὀργάνωσις. Ἀξίζουν ἐπομένως ὁλόκληρον τὸν θαυμασμὸν καὶ τὰ συγχαρητήριά μας.

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΙΤΙΣΜΟΥ

Μετὰ τὴν οἰκοκυρικὴν σχολὴν Θεσσαλονίκης ἱδρύεται τώρα ἄλλη εἰς τὴν Κομοτηνὴν καὶ σιγά-σιγά αἱ σχολαὶ αὐταὶ θὰ ἐπεκταθοῦν καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχιακὰς πόλεις. Δὲν εἶναι βέβαια ἀνάγκη νὰ τονίσωμεν τὴν αὐτονόητον σημασίαν τοῦ μέτρου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μέρος «αἱ συνέχειαν τοῦ ὅλου ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ τὴν προσαρμογὴν τῆς Παιδείας μας ἐπὶ θετικωτέρων καὶ στερεωτέρων βάσεων. Σημειοῦμεν μόνον ὅτι κάθε νέα ἐπαγγελματικὴ σχολὴ ποὺ ἱδρύεται καταφέρει πλῆγμα ἐναντίον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ σχολαστικισμοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ παρασιτισμοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀπομυζοῦν τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν ἰκμάδα τῶν νέων καὶ παραλύουν καὶ νεκρώνουν τὴν κοινωνικὴν ζωτικότητα καὶ δραστηριότητα.

ΜΕΓΙΣΤΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ εἰς Αἴγυπτον ταξίδιον τοῦ ὑφυπουργοῦ Τύπου καὶ Τουρισμοῦ ἐγένετο ἀφορμὴ λαμπρῶν ἑλληνο-αἰγυπτιακῶν ἐκδηλώσεων, ἰδιαιτέρως ἀξιοσημειώτων κατὰ τὰς ἀποφασιστικὰς ὥρας τῆς ἱστορίας τὰς ὁποίας διανύει ὁ Κόσμος. Αἱ σχέσεις Ἑλλήνων καὶ Αἰγυπτίων εἶναι παλαιόταται, ὡς ἡ ἱστορία τῶν δύο Χωρῶν καὶ ἡ ἐπαφὴ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ πνεύματος ὑπῆρξε γονιμωτάτη εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς. Εἰς τὴν νεωτέραν μας ἱστορίαν δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ λειτουργήσῃ ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα γονίμως ὁ φυσικὸς δεσμὸς τῆς θαλάσσης, ὁ ὁποῖος καθιστᾷ ὁμόρους τὰς δύο Χώρας.

Ἡ φιλόξενος χώρα τοῦ Νείλου ἐδέχθη καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ὅπως καὶ εἰς τὴν ἀρχαιότητα, τοὺς Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι τῆς ἀνταπέδωσαν πλουσίως τὰ τροφεῖα τῆς ξενίας δι' ἔργων προόδου, εὐημερίας καὶ πολιτισμοῦ. Ἦτο φυσικὸν ἐκ τούτου ν' ἀναπτυχθοῦν δεσμοὶ ἰσχυροὶ καὶ μόνιμοι, οἰκονομικοὶ καὶ πνευματικοί, τὸ ἀμοιβαῖον ὄφελος τῆς περαιτέρω καλλιεργείας καὶ ἀναπτύξεως τῶν ὁποίων κατανοεῖται, εὐτυχῶς, ἐξ ἴσου εἰλικρινῶς εἰς τὸ Κάϊρον ὅπως καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας. Αὐτῆς τῆς κατανοήσεως ἐνεργὸν καὶ ἀποφασιστικὸν δεῖγμα ὑπῆρξεν ἡ ἀπροκαλύπτως εὐνοϊκὴ στάσις τὴν ὁποίαν τὸ ἑλληνικὸν Κράτος υἱοθέτησεν, ὅταν, πρὸ ἐτῶν, ἡ νέα ἀνεξάρτητος Αἴγυπτος, προβάλλουσα εἰς τὴν Γενεύην τὸ αἴτημά της περὶ καταργήσεως τῶν διομολογήσεων, ἠθέλησε νὰ διαδηλώσῃ καὶ ἐπιβάλῃ τὴν ἀπόφασίν της ὅπως καθέξῃ ἰσότιμον θέσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν. Ἠμποροῦμε σήμερον μεθ' ἱκανοποιήσεως νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὴν ὥριμον πολιτικὴν συνείδησιν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ λαοῦ καὶ πρὸς τὴν φιλίαν τοῦ αἰγυπτιακοῦ Κράτους, ἡ ὁποία ὑπηγόρευσε τότε τὴν στάσιν τῆς Ἑλλάδος, ἐδικαιώθη ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ φυσικὰ ἡ δικαίωσις αὕτη τονώνει ἔτι πλέον τὴν ἐγκαρδιότητα τῶν σχέσεων Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου. Πρὸ ὀλίγων μηνῶν αἱ Ἀθῆναι ἐδέχθησαν τὴν ἐπίσημον ἐπίσκεψιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Αἰγύπτου, ἐν μέσῳ ἀτμοσφαίρας εἰλικρινοῦς κατανοήσεως καὶ θερμῆς φιλίας. Καὶ χαίρομεν ἰδιαιτέρως διότι μετ' ἴσης ἐγκαρδιότητος τὸ Κάϊρον καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια ὑπεδέχθησαν τὸν κ. Νικολούδην.

Ἀλλ' ἡ ἐπίσκεψις τοῦ ὑφυπουργοῦ Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, εἰς χώραν ὅπου ἀκμάζει δραστήριος καὶ ζωτικώτατος Ἑλληνισμός, ἦτο πολὺ φυσικὸν νὰ γίνῃ ἀφορμὴ καὶ ἄλλων, καθαρῶς ἑλληνικῶν ἐκδηλώσεων, τὰς ὁποίας μετ' ἰδιαιτέρας συγκινήσεως παρηκολούθησεν ἡ κοινὴ γνώμη τῆς Μητροπόλεως. Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἰς τὸ Κάϊρον, εἰς τὴν Ἰβραημίαν ὁ κ. Νικολούδης ἐπεσκέφθη σεβάσμια ἱδρύματα ἑλληνικά, παλαιότατα, ὅπως τὸ Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον διοικεῖ τὰς ἐν τῇ Ἀφρικῇ Ἐκκλησίας τοῦ Ἀνατολικοῦ Ὀρθοδόξου δόγματος, καὶ ἐπεθεώρησε λαμπρότατα σχολεῖα καὶ ἄλλας πνευματικὰς ἑστίας ἑλληνικάς, καθὼς καὶ νοσοκομεῖα καὶ κοινωφελῆ καὶ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, τῶν ὁποίων ἡ ἵδρυσις, ἡ λειτουργία καὶ ἡ δρᾶσις τιμοῦν τὸν ἔμφυτον κοινωνικὸν πολιτισμὸν καὶ τὸ πλούσιον καὶ ἐνεργὸν πνεῦμα τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἀλληλοβοηθείας, τὸ ὁποῖον διέκρινε τοὺς Ἕλληνας διὰ τῶν αἰώνων. Συγχρόνως ὁ ὑφυπουργὸς Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, πρῶτος ἐπίσημος ἐκπρόσωπος τοῦ μεταυγουστιανοῦ Κράτους ἐπισκεπτόμενος ζωτικώτατα τμήματα τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ τῆς διασπορᾶς, ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως εὐτυχής, διαπιστώνων, ὁμοῦ μὲ τὸ πάντοτε ἀκμαῖον ἐθνικὸν φρόνημα τῶν ἀποδήμων, καὶ τὴν ρωμαλέαν ἐθνικήν των πίστιν καὶ τὴν βαθεῖαν καὶ εὐγνώμονα ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ νέον ἐθνικὸν Κράτος καὶ πρὸς τὸν δημιουργὸν τοῦ Κράτους τούτου, διὰ τὸν ὁποῖον μεγίστη εἶναι ἡ ἱκανοποίησις, διότι εὐτυχήσας νὰ ἑδραιώσῃ τὸ ἀνορθωτικόν του ἔργον ἐντὸς τῆς Χώρας, εἶναι εἰς θέσιν τώρα νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν στοργὴν τῆς μερίμνης του καὶ ἐπὶ τῶν ἀποδήμων τέκνων τῆς Ἑλλάδος.

Στό περιθώριον

Η ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Τὸ θαυμάσιον μέτρον τῆς συστηματικῆς ἐξετάσεως καὶ παρακολουθήσεως τῆς ὑγείας τῶν παιδιῶν τῆς Ὀργανώσεώς μας, ἐσωσχολικῶν καὶ ἐξωσχολικῶν, ἐτέθη ἤδη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς 19ης τρέχοντος. Ἡ σχετικὴ ἐντολὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁ ὁποῖος, μὲ τὴν θερμὴν πατρικὴν στοργήν του διὰ τὴν Νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος, ἔδειξεν ἐντελῶς ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ἐπραγματοποιήθη μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ταχύτητα καὶ ἤδη ἡ Ὀργάνωσίς μας, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, ἐγκαινιάζει τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τοῦ σοβαρωτάτου καὶ χρησιμωτάτου αὐτοῦ μέτρου, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῆς Νεότητος, δηλαδὴ εἰς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῆς φυλῆς μας. Χαιρετίζοντες μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ κοινωφελεστάτου αὐτοῦ θεσμοῦ, ἐκφράζομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὅλοι οἱ σχετικοὶ παράγοντες, διδάσκαλοι, ἐργοδόται, γονεῖς καὶ τὰ ἴδια τὰ παιδιὰ θὰ βοηθήσουν προθύμως εἰς τὴν καλλιτέραν καὶ πληρεστέραν ἐφαρμογήν του, διὰ νὰ ἴδωμεν ὅσο τὸ δυνατὸν συντομώτερον τὰ προσδοκώμενα πολύτιμα ἀποτελέσματα.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Εἰς τὸ σημείωμα τοῦ προηγουμένου μας φύλλου σχετικῶς μὲ τὰς ἀποστολὰς συντακτῶν τοῦ περιοδικοῦ μας πρὸς ἀμεσωτέραν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου, ἀνεγράφη ἐκ παραδρομῆς ἡ φράσις: «ἀπέστειλεν ἤδη εἰς Κρήτην τὸν ἐκ τῆς Συντάξεως κ. Γ. Καφφετζάκην», ἐνῷ εἰς τὴν πραγματικότητα ὁ κ. Καφφετζάκης εἶναι ὁ Ἐπόπτης τῆς Συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Μιὰ νέα ἐκ Τραπεζοῦντος μὲ τοπικὴν ἐνδυμασίαν.

Ἡ τελευταία: Ἀπὸ τὴν Ὕπαιθρον Ἑλλάδα. Ἕνας δρομάκος στὴν Κρήτη.

ΔΙΑΒΗΚΕ ΤΟΝ ΠΡΟΥΘΟ!!!

Τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψηλάντου ἀνάμεσα στοὺς φιλικοὺς εἶχε πάρει μιὰ θέσι συνθήματος... Δὲν ἦταν μονάχα ὁ Ἀρχηγός, αὐτὸς ποὺ πρόσμεναν οἱ σκλάβοι γιὰ νὰ τοὺς χαρίσῃ τὴν ἐλευθερία τους... Δὲν ἦταν μονάχα ὁ Καλὸς τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας — καὶ τόξεραν αὐτὸ καλὰ οἱ προύχοντες στὴν Πελοπόννησο — μὰ ἦταν ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Τσάρου, ἦταν ὁ στρατηγός, ποὺ ἔχασε, πολεμῶντας τοὺς Γάλλους, τὸ δεξιό του χέρι χάριν τοῦ Αὐτοκράτορος... Καὶ δὲν μποροῦσε παρὰ ὁ Ὑψηλάντης νἄχη μαζί του τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀλεξάνδρου Β΄, τοῦ Ρώσσου Αὐτοκράτορος, καὶ μαζί του τὴ Μεγάλη Χριστιανικὴ Δύναμι ποὺ θὰ χάριζε στὴν Ἑλλάδα τὴν ἐλευθερία της.

Ὁ Ὑψηλάντης ἦταν πιὰ μέσα στὴν ψυχὴ τῶν Ἑλλήνων! Ἦταν ἡ προσδοκία, ἦταν ἡ ἐλπίς, ἦταν ἡ ἐγγύησις τῆς ἐπιτυχίας, ἦταν τῆς ἐλευθερίας ἡ ἐκπροσώπησις...

Οἱ ἁρματωλοὶ κι' οἱ κλέφτες τοῦ Μωρηᾶ στ' ὄνομά του ὡρκιζόντουσαν.

Κι' ὁ Θοδωράκης ὁ Κολοκοτρώνης, σὰν τοῦ ἔγραφε, ἄφινε τὸ περήφανο ὕφος του, ἔπαυε νἆναι ὁ ἀγέρωχος ἀγωνιστὴς καὶ κατέβαζε τὸ κεφάλι μπροστὰ στοῦ Ὑψηλάντη τὶς ἐπιταγές!...

Ἀπὸ τὶς 29 Ἰανουαρίου ἀκόμη τοῦ 1821 — οὔτε ἕνα μῆνα ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ ἡμέρα ποὺ σήκωσε Ἐπανάστασι — ὁ Ὑψηλάντης συμβούλευε τὸν Κολοκοτρώνη γιὰ τὴν προπαρασκευὴ τοῦ ἀγῶνος...

Ἀγάπη, ὁμόνοια, ἀδελφότης, ἕνωσις καὶ σύμπνοια!

«Νὰ προσπαθήσετε, γράφει στὸν Κολοκοτρώνη, νὰ συνάξετε παλληκάρια, ἅρματα, μπαρούτι, βόλια καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ὅσο περισσότερα ἤθελεν ἠμπορέσει ἕκαστος».

Καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔδινε χίλιες δυὸ συμβουλές, τελείωνε:

«Ἂν λοιπόν, φίλτατέ μου Κολοκοτρώνη, ἐναγκαλισθῆτε τὴν ὁμόνοιαν, ἐὰν θυσιάσετε τὰ μερικὰ συμφέροντά σας καὶ λησμονήσετε ὅλως διόλου τὰ ἐναντία πάθη, καὶ τέλος πάντων ἀκολουθήσετε τοὺς ἀνωτέρω κανόνας, ἔστε βέβαιος ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Προστάτου τῆς Δικαιοσύνης θέλετε δυνηθῆ νὰ συντρίψετε μὲ μεγάλην εὐκολίαν τὸν τυραννικὸν ἡμῶν ζυγόν, θέλετε στεφανώσει τὰς κεφαλάς σας μὲ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς δόξης, τὰ ὀνόματά σας θέλουσιν ἐγχαραχθῆ μὲ χρυσᾶ γράμματα εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἀθανασίας καὶ θέλουσιν ἀξιωθῆ τοῦ αἰωνίου μακαρισμοῦ»...

Καὶ περίμεναν ἔτσι οἱ Ἕλληνες νἄρθῆ ἡ εὐλογημένη ὥρα νὰ ξεσηκωθοῦν...

Καὶ ἦρθε...

Τὸ σύνθημα ἦταν τὸ πέρασμα τοῦ Προύθου...

— Ὁ Ὑψηλάντης διάβηκε τὸν Προῦθο!

Αὐτὸ ἦταν τὸ σύνθημα ποὺ ἀναπτέρωσε τὶς δυνάμεις, ποὺ ἠλέκτρισε τοὺς ἀγωνιστές, ποὺ ὥπλισε τὰ χέρια τους καὶ τὸ χέρι τοῦ Γερμανοῦ στὴν Ἁγία Λαύρα γιὰ νὰ εὐλογήσῃ τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα...

Ἡ 22 Φεβρουαρίου ἦταν ὁ πρόδρομος τοῦ Μαρτίου τοῦ 1821.

Καὶ ἀληθινά!... Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης μὲ τὸ ἐπιτελεῖο του διαβαίνει τὸν Προῦθο, περνάει στὸ Ἰάσιο καὶ δίνει τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ.

Καὶ ἀρχίζει: «Μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος».

Καὶ συνεχίζει:

«Ἡ ὥρα ἦλθεν, ὦ Ἕλληνες! Πρὸ πολλοῦ οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης πολεμοῦντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων δικαιωμάτων καὶ ἐλευθερίας αὐτῶν, μᾶς ἐπροσκάλουν εἰς μίμησιν! Αὐτοί, ὁποσοῦν ἐλεύθεροι, ἐπροσπάθησαν ὅλαις δυνάμεσι νὰ αὐξήσωσι τὴν ἐλευθερίαν καὶ δι' αὐτῆς πᾶσαν αὐτῶν τὴν εὐδαιμονίαν!».

Καὶ πάρα κάτω:

«Ἂς ἀντηχήσωσι λοιπὸν ὅλα τὰ ὄρη τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν ἦχον τῆς πολεμικῆς μας σάλπιγγος. Καὶ αἱ κοιλάδες ἀπὸ τὴν τρομερὰν κλαγγὴν τῶν ἁρμάτων μας. Ἡ μὲν Εὐρώπη θέλει θαυμάσει τὰς ἀνδραγαθίας μας, οἱ δὲ τύραννοι ἡμῶν, τρέμοντες καὶ ὠχροί, θέλουσι φύγει ἀπ' ἔμπροσθέν μας».

Καὶ δίνει καὶ μίαν ὑπόσχεσιν:

«Κινηθῆτε, ὦ φίλοι, καὶ θέλετε ἴδῃ μίαν κραταιὰν δύναμιν νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ δίκαιά μας. Θέλετε ἴδει καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν μας πολλούς, οἵτινες παρακινούμενοι ἀπὸ τὴν δικαίαν μας αἰτίασιν, νὰ στρέψωσι τὰ νῶτα πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ ἑνωθῶσι μὲ ὑμᾶς».

Αὐτὴ ἦταν — σὲ λίγα ἀποσπάσματα — ἡ προκήρυξις τοῦ Ὑψηλάντου ποὺ ἄναψε τὴν πυρκαϊὰ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ ποὺ πράγματι τὰ ὄρη τοῦ Μωρηᾶ ἀντήχησαν ἀπὸ τὶς πολεμικὲς σάλπιγγες...

Ὁ Ὑψηλάντης ἦταν ὁ ἐμψυχωτὴς τοῦ ἀγῶνος.

Βέβαια, ἡ ἑστία τῆς πυρκαϊᾶς σβήστηκε... τὸ κίνημα τοῦ Ὑψηλάντου ἦταν ἀτυχὲς στὴν Μολδαυΐα... Μπορεῖ βέβαια νὰ δοξάστηκε στὸ Δραγατσάνι ὁ ἡρωϊκὸς Ἱερὸς Λόχος ... Τὸ κίνημα ἦταν ἄτυχο. Τὰ ἀποτελέσματά του ἦταν ὅμως μεγάλα...

Τὸ κίνημα αὐτὸ ἔδωκε τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς Μονῆς τοῦ Σέκκου. Ὁ Γιωργάκης Ὀλύμπιος ὑπῆρξεν ἥρωας ποὺ ὁ ἡρωϊσμός του ἐνεψύχωσε τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα... Μὰ καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ Ὑψηλάντου στὶς αὐστριακὲς φυλακὲς ἦταν ἄλλο τόσο ἐμψυχωτικὸ γιὰ τοὺς ἀγωνιστὰς Πελοποννήσου...

Ὁ Ὑψηλάντης ἦταν ὁ ἐμψυχωτής...

Ὁ ἀδελφός του Δημήτριος ἐν ὀνόματί του κατεβαίνει στὴν Ἑλλάδα...

Ἡ ψυχὴ τοῦ Ὑψηλάντου, ἐνῶ αὐτὸς βασανίζεται στὴ φυλακή, καθοδηγεῖ τὰ βήματα τῶν ἐπαναστατῶν...

Τὸ πέρασμα τοῦ Προύθου ἦταν ἀληθινὰ ὁ πρόδρομος τῆς Ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως...

Ἀγγ. Μεταξᾶς

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΦΟΝ ΕΣ

Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης.

4. (Συνέχεια)

ΙΟΚΑΣΤΗ

Ἂς μὴ τὸ μάθαινες ποιὸς εἶσαι, ἀλλοίμονο!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Νὰ πάη κάποιος νὰ μοῦ φέρῃ τὸ βοσκὸ
καὶ τούτη ἃς χαίρεται τὴν πλούσια της γενιά.

ΙΟΚΑΣΤΗ

Δυστυχισμένε, ἀλλοίμονό σου, μοναχὰ
τοῦτα σοῦ λέω, καὶ δὲ θὰ μιλήσω πιά.

Καὶ πραγματικὰ μπαίνει στὸ παλάτι μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, σκουντουφλῶντας, σὰν νὰ σηκώνῃ ἕνα φοβερὸ βάρος στοὺς ὤμους της. Οἱ πολῖτες ποὺ τὴ βλέπουν ἔτσι ἀποροῦν, φοβοῦνται καὶ κάνουν προσεχτικὸ τὸν Οἰδίποδα:

Πόσο βαριὰ θλιμμένη πάει ἡ βασίλισσα!
Ἀληθινά, πολὺ φοβοῦμαι, Οἰδίποδα,
ἀπ' τὴ σιωπή της μὴ ξεσπάσῃ συμφορά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Ὤ! δὲ μὲ νοιάζει κι' ἂς ξεσπάσῃ. Ταπεινὴ
γενιὰ κι' ἂν ἔχω θὰ τὸ μάθω σήμερα.
Μὰ σὰ γυναίκα αὐτὴ μεγαλοπιάνεται
καὶ γιὰ τοὺς πρόστυχους μου ντρέπεται γονιούς.

Καὶ τελειώνει μὲ τοῦτα τὰ λόγια, ποὺ εἶναι γεμᾶτα ὑπερηφάνεια· εἶναι φυσικὸ ὅμως ν' ἀνεβαίνουν στὰ χείλη τῶν αὐτοδημιούργητων ἀνθρώπων πρὸ πάντων, ὅταν νομίσουν πὼς κάποιος περιφρονεῖ τὴν ταπεινὴ τους καταγωγή:

Ἐγὼ τῆς καλῆς μοίρας κράζομαι παιδὶ
καὶ μὲ τέτοια μητέρα δὲ θ' ἀτιμαστῶ.
Μικρὸ ἢ μεγάλο οἱ καιροὶ μ' ἀνάδειξαν
καὶ δὲ φοβοῦμαι τοὺς γονιούς μου νὰ ζητῶ.
Ὁποιοι καὶ νἆναι δὲ θ' ἀλλάξω ἐγώ.

Ἡ στιγμὴ αὐτὴ ἔχει κάτι ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἀνατριχιαστικὴ σιωπὴ ποὺ ἁπλώνεται στὴ φύσι λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν καταιγίδα. Τὰ σύννεφα μαῦρα, βαριὰ σκεπάζουν τὸν οὐρανό... Μιὰ γαλήνη φαινομενική, γεμάτη ἀόριστη ἀνησυχία... Τὰ στοιχεῖα τῆς φύσης ἐπιστράτευσαν ὅλες τους τὶς δυνάμεις... Παραμονεύουν κάπου, πίσω ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ βουνά, ποὺ πλαισιώνουν τὸν ὁρίζοντα κι' ἀπὸ λεπτὸ σὲ λεπτὸ θὰ ξαπολυθοῦν στὸν κάμπο ποὺ προσμένει μὲ ἀγωνία τὴ μοῖρα του.

Ὅμοια κι' ἐδῶ. Ἡ καρδιὰ σφίγγεται γιατὶ καταλαβαίνει πιὰ καὶ προαισθάνεται τὸ ἀνείπωτο, ποὺ σὲ λίγο θὰ φανερωθῆ ὠμό, ἀποκρουστικὸ μπροστὰ στὰ μάτια ὅλων. Κι' ὅμως καὶ τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀκόμα — τέτοια εἶναι πάντα της — τολμᾶ νὰ πλάσῃ ἕνα ὄνειρο.

Ὁ ξένος ἀπὸ τὴν Κόρινθο μίλησε γιὰ βουνά, βοσκές, πρόβατα· ἀνέβασε στὴ θύμησι μιὰ εἰκόνα εἰδυλλιακή, ποὺ οἱ τωρινὲς συμφορὲς ἔχουν ξεθωριάσει. Στὰ γραφικὰ ἐκεῖνα τοπία περιδιαβάζουν οἱ θεοὶ καὶ οἱ νύμφες... Ποιὸς ξέρει ἂν ὁ Οἰδίπους, ὁ βασιλιᾶς τους, εἶναι ἀπόγονος κανενὸς θεοῦ... τοῦ Ἀπόλλωνα ἴσως ἢ τοῦ Βάκχου ἢ καὶ τοῦ Πᾶνα τοῦ τραγοπόδη;

Τὸ τραγοῦδι τοῦ χοροῦ μοιάζει σὰ μιὰ στερνὴ ἀχτίδα τοῦ ἥλιου, ποὺ ξεφεύγει ἀπὸ τὰ σύννεφα καὶ πέφτοντας λοξὰ δίνει μιὰ στερνὴ χαρούμενη λάμψι στὸν κάμπο. Εἶναι σὰν ἀγεράκι δροσερό, μυρωμένο ἀπὸ τὰ πεῦκα τοῦ βουνοῦ, ποὺ πνέει ξαφνικὰ σὲ μιὰ μολυσμένη ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὸ ἔγκλημα.

ΧΟΡΟΣ

Ἂν ἴσως δύναμαι κι' ἐγὼ προφητικὴ μιὰ γνώμη
μεγάλε Κιθαιρῶνα μου νὰ πῶ,
ἡ αὐριανὴ πανσέληνο προτοῦ νὰ λάμψῃ ἀκόμα
γιὰ χάρη σου θὰ στήσωμε χορό.
Καὶ θὰ σὲ τραγουδήσουμε μητέρα καὶ πατέρα
τοῦ πολυλατρεμένου βασιλιᾶ.
Καὶ νὰ σ' ἀρέσῃ, Φοῖβέ μου, τὴ συμφορὰ μου πέρα
νὰ διώξῃς μὲ χαρούμενη καρδιά.

Μὰ ὁ τραγικὸς βασιλιᾶς δὲν προσέχει σὲ τίποτα. Βάζει τὸ χέρι ἀντήλιο καὶ κοιτάζει μὲ ἀγωνία κατὰ τὸ δρόμο. Περιμένει νἄρθῆ ὁ παλιὸς δοῦλος τοῦ Λάϊου. Θὰ ξεδιαλύνῃ τὸ μυστήριο τοῦ παιδιοῦ; Ἀπὸ ποιὸν τὸ πῆρε, τίνος ἦταν καὶ γιατὶ τὸ καταδίκασαν σὲ τέτοια καταφρόνια;

Ξαφνικὰ ὁ Οἰδίπους φωνάζει:

Γερόντοι, κι' ἂν δὲν τὸν συνάντησα ποτές,
ὅμως θαρρῶ πὼς δὲ γελιέμαι, νὰ ὁ βοσκὸς
ἀπ' ὥρα ποὺ ζητοῦμε καὶ προσμένουμε.
Μαῦρα τὸν δέρνουν γερατειὰ τὸν ἄμοιρο.
Αὐτοὶ ποὺ ἐδῶ τὸν φέρνουν εἶναι δοῦλοι μου.
Μὰ ἐσεῖς ποὺ τὸν γνωρίζετε, κοιτάξετε.

ΧΟΡΟΣ

Ναί, ἦταν τοῦ Λάϊου βοσκός, τὸν γνώρισα,
κι' ἀπὸ τοὺς δούλους του ὁ πιότερο πιστός.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Καὶ πρῶτα, πές μου, ξένε ἀπὸ τὴν Κόρινθο,
γιὰ τοῦτον πρὶν δὲ μοὔλεγες;

ΞΕΝΟΣ

Γιὰ τοῦτον, ναί.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Ἔλα κοντά μου, γέρο, κι' ἀποκρίσου μου
ὅ,τι θὰ σὲ ρωτήσω. Στὸ Λάϊο δούλεψες;

ΔΟΥΛΟΣ

Στὸ σπίτι του ἔχω γεννηθῆ κι' ἀνατραφῆ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Καὶ τί δουλειὰ στὸ σπιτικό του ξέτρεχες;

ΔΟΥΛΟΣ

Τὴν πιότερη ζωή μου ἔβοσκα πρόβατα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Σὲ ποιὰ βοσκή; Συχνότερα ποῦ πήγαινες;

ΔΟΥΛΟΣ

Στὸν Κιθαιρῶνα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τοῦτον τὸν ἀπάντησες ποτέ;

ΔΟΥΛΟΣ

Μπορεῖ, δὲν ἔρχεται στὴ θύμησί μου εὐτύς.

ΞΕΝΟΣ

Κι' ὡς τόσο, ἀφέντη, μὴν παραξενεύεσαι.
Θὰ τοῦ θυμίσω αὐτὸ ποὺ ξέρει, μὰ ξεχνᾶ·
στὸν Κιθαιρῶνα μὲ διπλᾶ κοπάδια αὐτὸς
καὶ μ' ἕνα ἐγὼ συχνὰ πὼς ἀνταμώναμε,
ἄνοιξε, θέρο, τρία χρόνια ταχτικά.
Μὰ τὸ χειμῶνα τὰ δικά μου στὸ μαντρὶ
τραβοῦσα, αὐτὸς στοῦ Λάϊου τὶς βοσκές.
Γενῆκαν τοῦτα; Λέω ἀλήθεια, σύντροφε;

ΔΟΥΛΟΣ

Ἀλήθεια λές, μὰ πέρασε τόσος καιρός.

ΞΕΝΟΣ

Κι' ἕνα παιδάκι κάποτε ποὺ μοὔδωσες
νὰ τ' ἀναθρέψω, σὰ δικό μου, τὸ ξεχνᾶς;

ΔΟΥΛΟΣ

Μὰ γιὰ ποιὸ λόγο μοῦ θυμίζεις ὅλ' αὐτά;

ΞΕΝΟΣ

Ἐ! σύντροφέ μου, νά το, κεῖνο τὸ παιδί.

ΔΟΥΛΟΣ

Δὲ χάνεσαι καὶ δὲ σὲ κόβει πιὰ σκασμός!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Ἆ! νὰ μὴ βρίζῃς, γέρο, τί μοῦ φαίνεται
πλέον ἀξιοκατάκριτος ὁ τρόπος σου.

ΔΟΥΛΟΣ

Καλέ μου κύριε, ἔσφαλα σὲ τίποτα;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Γιὰ τὸ παιδὶ ποὺ σὲ ρωτᾶ δὲν ἀπαντᾶς.

ΔΟΥΛΟΣ

Δὲν ξέρει τί λέει...

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Δὲ λὲς μὲ τὸ καλό, θὰ πῇς μὲ κλάματα.

ΔΟΥΛΟΣ

Τὸ γέρο, μὴ μὲ βασανίσῃς, γιὰ τὸ θεό.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τὰ χέρια του γυρίσετε πιστάγκωνα.

ΔΟΥΛΟΣ

Ὢ δυστυχία μου! Τί θέλεις; Τί ζητᾶς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τοὔδωσες τὸ παιδὶ ποὺ λέει; ἀπάντησε.

ΔΟΥΛΟΣ

Τὄδωσα, ποὺ μακάρι εὐτὺς νὰ πέθαινα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Μὰ θὰ τὸ πάθῃς τώρα ἂν δὲ μιλᾶς.

ΔΟΥΛΟΣ

Καὶ νὰ μιλήσω θὰ χαθῶ χειρότερα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τοῦτος μᾶς τρώει, καθὼς βλέπω, τὸν καιρὸ

ΔΟΥΛΟΣ

Τάχα δὲν τὄπα καθαρά; Ναί, τὄδωσα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Κι' ἦταν δικό σου ἢ μήπως ξένο τὸ παιδί;

ΔΟΥΛΟΣ

Ὄχι δικό μου... μὰ κάποιος μοῦ τὄδωσε...

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Κι' ἀπὸ ποιὸ σπίτι κι' ἀπὸ τοὺς πολῖτες ποιός;

ΔΟΥΛΟΣ

Ὤ! φτάνει, κύριε, γιὰ τὸ θεό, μὴν ξερωτᾶς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Ἂν σὲ ξαναρωτήσω, γέρο, χάθηκες.

ΔΟΥΛΟΣ

Ἐ... ἦτανε λοιπὸν τοῦ Λάϊου τὸ παιδί.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Δοῦλος του τάχα; Ἀπ' τὴ γενιά του ἀπόγονος;

ΔΟΥΛΟΣ

Ὤ! τώρα ἀληθινά, θὰ πῶ τὸ φοβερό.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Καὶ θὰ τ' ἀκούσω ἐγώ, μὰ πρέπει... λέγε το!

ΔΟΥΛΟΣ

Παιδί του λέγανε πὼς ἦταν, μὰ μπορεῖ
νὰ μαρτυρήσῃ πιὸ καλὰ ἡ γυναίκα του.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Ἀλήθεια αὐτὴ σοῦ τὄδωσε;

ΔΟΥΛΟΣ

Ναί, βασιλιᾶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Κι' ὁ λόγος ποιός;

ΔΟΥΛΟΣ

Νὰ τὸ σκοτώσω ἡ προσταγή.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Μ' ἀφοῦ τὸ γέννησε;

ΔΟΥΛΟΣ

Φοβόταν τοὺς χρησμούς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Ποιοὺς τάχα;

ΔΟΥΛΟΣ

Τοὺς γονιούς του πὼς θὰ σκότωνε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Καὶ πῶς λοιπὸν στὸ γέρο τὸ παράδωσες;

ΔΟΥΛΟΣ

Λυπήθηκα, μὰ καὶ θαρροῦσα, βασιλιᾶ,
θὰ πάῃ σ' ἄλλη χώρα, στὴν πατρίδα του.
Γιὰ συμφορὰ μεγάλη ἐκεῖνος τὄσωσε.
Τί ἂν εἶσαι κεῖνο τὸ παιδὶ εἶσαι δυστυχής.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τί καθαρὰ ποὺ φανερώθηκαν, ὤιμέ!
Ἥλιε μου, νά, σὲ κοίταξα στερνὴ φορά.
Ποὺ μὲ γεννήσαν κεῖνοι ποὺ δὲν ἔπρεπε,
μ' αὐτὴν ὅπου δὲν ἔπρεπε κοιμήθηκα
κι' ἅπλωσα χέρι φονικὸ σ' ὅποιον δὲν ἔπρεπε!

Κρύβει μὲ τὸ χέρι τὰ μάτια νὰ μὴ βλέπῃ καὶ νὰ μὴν τὸν βλέπουν ἂν εἶναι δυνατόν. Χύνεται ἔξαλλος ὕστερα καὶ χάνεται μέσα ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα τοῦ παλατιοῦ.

Ὅλοι μένουν σὰ χαμένοι κι' ἀλληλοκοιτάζονται ἄφωνοι... Εἶναι τόσο φοβερὸ κι' ἀναπάντεχο μαζὶ αὐτὸ ποὺ

ξεσκεπάστηκε μπροστά τους, πού ή καρδιά καί ό νοΰς ξαφνιάζονται κι' άγανακτοΰν μπροστά στή βεβήλωσι αύτή τοΰ ήθικοΰ νόμου πού δίνει κάθε άξία στή ζωή.

Ώς τόσο ΰστερα άπό λίγο ένα συναίσθημα κυριαρχεΐ μέσα τους, ό οίκτος, όχι πιά μόνο γιά τόν Οίδίποδα, μά γενικώτερα γιά τόν άνθρωπο πού είναι ένα παιχνιδάκι στά χέρια τής μοίρας...

Τ' άνθρώπου δύστυχη γενιά
μοιάζει τό τίποτα ή ζωή σου.
Μόλις άπλώσης τά φτερά
γκρεμοτσακίστη ή δύναμί σου...
Μά βλέποντας Οίδίπου σένα
δέ μακαρίζω πιά κανένα!

Μέσα άπό τό παλάτι άκούονται φωνές καί θρήνοι. Τί νά συμβαίνη άράγε; Όλοι προσπαθοΰν ν' άκούσουν. Ξαφνικά ήχοΰν μέσα στή σιωπή τά βήματα κάποιου πού έρχεται τρέχοντας άπό τήν έσωτερική αύλή. Νά τον, παρουσιάστηκε κι' όλας στήν πόρτα. Είναι ένας μαντατοφόρος, έξάγγελος, όπως τόν έλεγαν.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

Ώ σεβαστοί τής χώρας τούτης άρχοντες,
τί μέλλετε νά δήτε καί ν' άκούσετε!
Πένθος βαρύ σάς βρήκε άν ίσως βέβαια
γιά τοΰ Λαβδάκου τή γενιά φροντίζετε.
Ούδέ ποτάμια θά μπορούσανε θαρρώ
τό άμαρτωλό παλάτι νά ξεπλύνουνε...
Μά όσα σκεπάζει θά φανερωθοΰν στό φώς.

Διηγεΐται λοιπόν μέ άνατριχιαστικές λεπτομέρειες πώς ή Ίοκάστη κρεμάστηκε, πώς ό Οίδίπους μέσα στήν έξαψι πού βρισκότανε, καθώς άντίκρυσε καί τή νέα τούτη δυστυχία, άρπαξε κάτι χρυσές περόνες πού βρήκε μπροστά του καί μ' αύτές, χτυπώντας άλύπητα τίς κόρες τών ματιών του, τυφλώθηκε, γιά νά μή βλέπη πιά, καθώς έλεγε, τή συμφορά πού άθέλητά του σκόρπισε.

Οί πολΐτες ζητοΰν περισσότερες πληροφορίες. Τί κάνει τώρα; Μά πρίν άκόμα ό έξάγγελος άπαντήση στά ρωτήματά τους, οί βασιλικές πόρτες άνοίγουν διάπλατες καί στό κεφαλόσκαλο παρουσιάζεται ό ίδιος ό Οίδίπους. Τά μάτια του είναι δυό φοβερές πληγές άπ' όπου μαΰρο αίμα τρέχει καί πήζει πάνω στά γένεια του.

Ένα «Ώ!» φεύγει άπό τά στήθη όλων, πού γυρίζουν τήν όψι κατ' άλλοΰ νά μή βλέπουν τό φοβερό θέαμα.

Νά τονε βλέπεις φοβερό
τίποτα φοβερώτερο δέν είδα.
Ποιά μοίρα, ώϊμέ, ποιά βαρειομοΐρα
σέ χτύπησε έτσι δυνατά.
Μά δέν μπορώ νά τόν κοιτάξω κι' ήθελα
πολλά νά τόν ρωτήσω, νά μάθω καί νά πώ
τέτοια τρομάρα πού γεννά.

Άρχίζει ΰστερα ένας άτέλειωτος θρήνος πού κόβεται συχνά άπό τούς πολΐτες πού συμπονοΰν βλέποντας τόν άμοιρο τοΰτον άνθρωπο νά ύποφέρη έτσι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τί μ' άπομένει πιά νά δώ
καί τί νά πεθυμήσω,
ποιόνε ν' άκούσω καί σέ ποιό
έγκάρδια νά μιλήσω;

ΧΟΡΟΣ

Έτσι είναι άλήθεια καθώς λές.

Τούς παρακαλεΐ νά τόν πάνε κάπου μακριά άπό τήν πόλι ή νά τόν καταχωνιάσουν στή γής ή νά τόν ρίξουν στή θάλασσα.

ΧΟΡΟΣ

Αύτά πού θέλεις καί ζητάς, ό Κρέοντας νά
ήρθε νά τά ξετάση καί ν' άποφασίση.
Στή χώρα μόνος άπολείπεται άρχοντας.

Ό Κρέων, μ' όλο πού τόσο άδικα τοΰ φέρθηκε ό Οίδίπους, δείχνεται μεγαλόψυχος. Μά καί ποιός μπορεΐ μπροστά σέ μιά τέτοια δυστυχία, άν δέν είναι θηρίο άγριο τοΰ λόγγου, νά κρατήση κακία;

Στόν Οίδίποδα λοιπόν λέει:

Ώ, δέ γελώ στή συμφορά σου Οίδίποδα
καί δέ σέ βρίζω γιά τήν άδικία σου πρίν

Καί στούς πολΐτες ΰστερα:

Άν τούς θνητούς άλήθεια πιά δέν ντρέπεστε
στό βασιλιά τόν Ήλιο πρέπει σεβασμός,
στή φλόγα πού μάς τρέφει, μήν άφίνετε
παρόμοια ν' άντικρύζη άνήκουστη ντροπή,
πού μήτε ή γή, τό φώς καί τοΰ θεοΰ ή βροχή
τή δέχεται. Στό σπίτι μέσα γρήγορα
πηγαίνετέ τον' μόνο οί συγγενεΐς μποροΰν
μέ σεβασμό ν' άκοΰν ή καί νά βλέπουνε
τέτοιες συγγενικές σάν έρθουν συμφορές.

Ό Οίδίπους ώς τόσο παρακαλεΐ νά τόν διώξη μακριά, έξω άπό τά σύνορα τής πολιτείας.

— Είμαι σύμφωνος, άπαντά ό Κρέων, μά πρέπει πρώτα νά ζητήσω τή γνώμη τοΰ Θεοΰ.

— Τότε λοιπόν άκουσε, σέ παρακαλώ, τίς στερνές μου παραγγελιές. Γιά τά δυό μου άγόρια μή νοιαστής... Σάν άντρες πού είναι, όπου κι' άν βρίσκωνται, δέ θά δοκιμάσουν στέρησι... Μά γιά τά δυό μου κορίτσια τ' άμοιρα, γι' αύτά σέ παρακαλώ. Προστάτεψέ τα... Κι' άφησε νά τ' άγγίξω μέ τά χέρια μου γιά στερνή φορά.

Πραγματικά τοΰ φέρνουν κοντά τήν Ίσμήνη καί τήν Άντιγόνη. Ό Οίδίπους τίς άγκαλιάζει καί μιά καί δέν μπορεΐ πιά νά ξεκρίνη τήν άγαπημένη όψι τους, ψαχουλεύει μέ τά χέρια τό

Ό χορός.

πρόσωπο, τά μαλλιά καί προσπαθεΐ ν' άναπλάση τά χαρακτηριστικά τών παιδιών του, πού ποτέ πιά δέ θ' άντικρύση μπροστά του.

Τά όσα λέει σπαράζουν άλήθεια τήν καρδιά όλων τριγύρω:

Δακρύζω τή ζωή σας καθώς σκέπτομαι
τό τί άπ' τούς άνθρώπους θά ύποφέρετε
Μέ ποιούς νά δέσετε φιλία είναι μπορετό;
Καί σέ γιορτές σάν πάτε θά γυρίσετε
μέ δακρυσμένα μάτια κι' άναγάλλιαστες.
Κι' όταν στήν ήλικία τοΰ γάμου φτάσετε
παιδιά μου, ποιός θά παραβλέψη τίς ντροπές
πού μοΰ ταιριάζουν μά ξεσποΰνε άπάνω σας;

Όμως πρέπει νά δοθή ένα τέλος.

— Άρκετά θρήνησες, τοΰ λέει ό Κρέων, καιρός είναι πιά νά τραβηχτής.

Ένας δοΰλος πραγματικά τόν όδηγεΐ μέσα. Ή μεγάλη πόρτα τοΰ παλατιοΰ κλείνει. Τό δράμα τέλειωσε.

* * *

Τί νόημα κρύβει άράγε τό έφιαλτικό τοΰτο όνειρο, πού λέγεται «Οίδίπους τύραννος»; Ό Άθηναΐος πολίτης, φεύγοντας άπό τό Διονυσιακό θέατρο, ποιό μεγάλο ήθικό δίδαγμα κρατεΐ μαζί του σάν άξετίμητο δώρο τοΰ μεγαλόπνοου ποιητή;

Πρώτα-πρώτα βέβαια ότι πρέπει νά φοβάται καί νά σέβεται τούς θεούς. Αύτοί τιμωροΰν τούς κακούς, άμείβουν τούς καλούς, κρατοΰν τήν τάξι τοΰ κόσμου. Οί βουλές τους είναι άνεξιχνίαστες. Έμεΐς είμαστε έφήμεροι καί ή κρίσι μας, περιωρισμένη στό μικρό τοΰτο διάστημα πού διαρκεΐ ή ζωή μας, δέν μπορεΐ νά νοιώση τή θεία δικαιοσύνη. Στήν περίστασι αύτή π. χ. ένα μεγάλο ρώτημα γεννιέται: Γιατί τιμωρεΐται έτσι ό Οίδίπους άπό τούς θεούς, πού είναι πραγματικά ύπόδειγμα καί άνθρώπου καί βασιλιά;

Μά ύπάρχει άφορμή. Ό Λάβδακος, ό παπποΰς του, άσέβησε στό Διόνυσο... «Άμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα». Οί Λαβδακίδες θά ύποφέρουν καί άλλα άκόμη, ώς ότου έξιλεωθή ό προσβλημένος θεός.

Ύστερα ένα άλλο. Κανένας δέν μπορεΐ νά νικήση τή μοΐρα του. Οί άρχαΐοι Έλληνες πιστεύανε στή μοΐρα όπως όλοι οί άνατολικοί λαοί άκόμα καί σήμερα. Κανείς δέν μπορεΐ νά ξεφύγη άπό τό δίχτυ της, πού είναι άπλωμένο όλόγυρα άπό τίς πράξεις καί τίς σκέψεις μας... Τί είναι ή τραγωδία αύτή πού άναλύσαμε παρά ό φοβερός άγώνας ένός άνθρώπου ένάντια στό γραφτό του, όπως τόσο παραστατικά λέμε έμεΐς σήμερα τό πεπρωμένο; Μά όσο περισσότερο προσπαθεΐ νά σπάση τό άτσαλένιο αύτό δίχτυ, τόσο περιπλέκεται μέσα σ' αύτό... σάν τό δυστυχισμένο έντομο πού, άπεγνωσμένα, μά τοΰ κάκου παλεύει νά γλυτώση άπό τόν ίστό τής άράχνης.

Έτσι κανένας δέν μπορεΐ νά είναι βέβαιος πώς ό σημερινός του πλοΰτος, λόγου χάρι, ή μεγάλη κοινωνική θέσι κλπ., είναι κάτι πού θά έχη καί αΰριο. Δέν μπορεΐ νά καταφρονήση τόν όμοιό του, όποιος κι' άν είναι καί σ' όποια θέσι κι' άν βρίσκεται, γιατί δέν είναι άπίθανο νά βρεθή κι' αύτός στήν ίδια κατάστασι.

Μά κι' ούτε ό δυστυχισμένος πρέπει ν' άπελπίζεται. Ή μοΐρα λοιπόν, ή τόσο άστατη, έξ αίτίας άκριβώς τής άστασίας της, γίνεται ό φόβος τοΰ δυνατοΰ γιά νά μήν έκμεταλλεύεται τή δύναμί του καί άδική καί ή έλπίδα τοΰ άδύνατου καί δυστυχισμένου... ή έλπίδα πού είναι τό μεγαλύτερο άγαθό τοΰ άνθρώπου.

Μ' άς τελειώνουμε καλύτερα μέ τά ίδια τά λόγια τοΰ χοροΰ, πού λέει πρίν κλείση, άς ποΰμε, ή αύλαία. Αύτός έντοπίζει τήν κρίσι του βέβαια μέσα στό δράμα καί μιλά γιά τήν τύχη τοΰ Οίδίποδα, μά όμως όλοφάνερα ξεπετιέται μέσα άπ' αύτή τό ήθικό μεγάλο δίδαγμα πού άναφέραμε παραπάνω:

ΧΟΡΟΣ

Θηβαΐοι, συμπατριώτες μου, βλέπετε νά, ό Οίδίπους
πού όλοι τόν μακαρίζανε γιά τήν καλή του τύχη
καί τά μεγάλα μυστικά ξεδιάλυνε ή σοφία του.
Τί άνεμοζάλη συμφοράς τώρα τόν έχει ζώσει!
Άνθρωπο στή ζωή μου πιά δέ θά καλοτυχήσω
πρίν δώ πώς πέρασε άβλαβος καί τή στερνή του μέρα.

Μ. Άν.

ΤΕΛΟΣ

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

3. (Συνέχεια)

Ὁ Νέαρχος τινάχτηκε. Πέταξε τὴ χλαμύδα του, μὲ μιὰ δρασκελιὰ ἔφτασε τὸ ἄλογο, τὸ ἅρπαξε ἀπὸ τὸ χαλινάρι. Μὰ ὁ Βουκεφάλας σηκώθηκε ἄγριος στὰ πισινά του πόδια.

— Τὸ νοῦ σου, Νέαρχε! τοῦ φώναξε ὁ Φίλιππος.

Μὰ ὁ Νέαρχος δὲν ἄκουγε. Τραβοῦσε μὲ φοβερὴ δύναμι τὸ χαλινάρι, πήδηξε, ἅρπαξε τὸ ἄλογο ἀπὸ τὴ χαίτη, κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ λαιμό του. Ὁ Βουκεφάλας ἀνασηκώθηκε πάλι ὀρθὸς καὶ μ' ἕνα βίαιο τίναγμα τοῦ λαιμοῦ ἔρριξε καταγῆς τὸν Νέαρχο.

Οἱ στρατηγοὶ ἔτρεξαν ἀνήσυχοι γύρω του.

— Δὲν ἔπαθα τίποτα, εἶπε ὁ Νέαρχος. Ντροπιάστηκα μονάχα, ντροπιάστηκα ποὺ δὲν μπόρεσα νὰ τὸ καβαλλήσω. Μὰ δὲν εἶναι ἄλογο, εἶναι θεριό.

Οἱ δυὸ Πέρσες χαμογελοῦσαν κρυφά, εὐχαριστημένοι.

— Δὲν ξέρουν μήτε νὰ καβαλλήσουν ἕνα ἄλογο, ψιθύρισε ὁ Ἀρσίτης.

— Στέφανε, τὸν δεύτερο κλῆρο! διέταξεν ὁ Φίλιππος.

— Σιτάλκης! φώναξε ὁ Στέφανος, ξετυλίγοντας τὸν δεύτερο κλῆρο.

— Ἐμπρός, εἶπε ὁ βασιλιάς.

Ὁ Σιτάλκης μ' ἕνα πήδημα βρέθηκε δίπλα στὸ Βουκεφάλα. Τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὸ στόμα δυνατά. Τὰ χέρια του ἔσφιγγαν σὰ σιδερένια τανάλια. Τὸ ἄλογο πόνεσε, προσπάθησε νὰ σηκωθῆ πάλι ὄρθιο καὶ νὰ ξεφύγη, μὰ τὸ μπράτσο τοῦ Σιτάλκη ἔπεσε τώρα στὸν ἱδρωμένο τράχηλο τοῦ Βουκεφάλα καὶ δὲν τὸν ἄφινε νὰ κουνήση. Τὰ μάτια τοῦ ἀλόγου κοκκίνισαν.

— Μὴν τὸ τυραννᾶς τὸ ἄλογο! φώναξε ὁ Φίλιππος. Πήδα ἀπάνω του, καβάλλα.

Ὁ βάρβαρος ἀρχηγὸς πήδηξε· ὅλοι κρατοῦσαν τὴν ἀναπνοή τους. Μιὰ στιγμὴ κάθισε στὴ ράχη τοῦ ἀλόγου, μὰ ὁ Βουκεφάλας ξεφρενιασμένος τινάχτηκε κι' ὁ Σιτάλκης γκρεμίστηκε κάτω καὶ βρόντηξε σὰν ἀσκί. Τὰ αἵματα ἄρχισαν νὰ τρέχουν ἀπὸ τὸ στόμα του. Ὁ γιατρὸς ὁ Φίλιππος ἔτρεξε, γονάτισε δίπλα του, τὸν ἐξέτασε.

— Δὲν εἶναι τίποτε, εἶπε. Μονάχα δυὸ-τρία δόντια μπροστινὰ ἔσπασαν.

— Τὸ καταραμένο! μούγκρισε μανιασμένος ὁ βάρβαρος ἀρχηγός. Δὲ θὰ μοῦ γλυτώση! Ὄχι! Ὄχι!

Τινάχτηκε ἀπάνω καὶ χύθηκε στὸ Βουκεφάλα.

Μὰ ὁ βασιλιὰς θύμωσε.

— Φτάνει! Φύγε!, φώναξε. Ἄλλος τώρα ἂς δοκιμάση. Στέφανε, τοὺς κλήρους!

Ὁ Ἀντίγονος ὁ Κύκλωπας βγῆκε τώρα· ἔπειτα ὁ Κάλας ὁ Κένταυρος. Κι' οἱ δυὸ πάλεψαν παλληκαρίσια μὲ τὸ ἄλογο, μὰ κι' οἱ δυὸ νικήθηκαν.

— Κανένας δὲ θὰ μπορέση νὰ τὸ καβαλλήση ποτέ! εἶπε ὁ Κάλας, καταντροπιασμένος. Κανένας! Μήτε ἐσύ, μεγάλε βασιλιᾶ.

Τὸ εἶπε ἐπίτηδες γιὰ νὰ προκαλέση τὸ Φίλιππο νὰ παλέψη κι' αὐτὸς μὲ τὸ Βουκεφάλα, νὰ νικηθῆ καὶ νὰ μὴ μπορῆ πιὰ νὰ τοὺς περιπαίζη. Μὰ ὁ πονηρὸς Φίλιππος γέλασε.

— Ὄχι, εἶπε· δὲ δοκιμάζω· δὲ θέλω νὰ σᾶς ντροπιάσω!

Στράφηκε στοὺς τρεῖς ἄντρες ποὺ εἶχαν φέρει τὸ ἄλογο:

— Πάρτε τὸ ἄλογό σας καὶ φύγετε γρήγορα! εἶπε. Νὰ μὴν τὸ δῶ πιὰ στὰ μάτια μου. Νίκησε ὅλους τοὺς στρατηγούς μου!

Οἱ τρεῖς ἄντρες ἔπιασαν τὸ ἄλογο ἀπὸ τὸ χαλινάρι κι' ἑτοιμάζονταν νὰ φύγουν.

— Κρίμα νὰ χάσουμε τέτοιο ἄλογο!

—Ἐγὼ θὰ τὸ καβαλλήσω! ἀκούστηκε τότε μιὰ φωνὴ δυνατή. Ὅλοι στράφηκαν. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε προχωρήσει πέρα ἀπὸ τοὺς συντρόφους του καὶ σήκωνε ψηλὰ τὸ κεφάλι μὲ ὑπερηφάνεια.

— Καλύτεροι ἀπὸ σένα δὲν μπόρεσαν! τοῦ εἶπε ὁ Φίλιππος μὲ αὐστηρότητα. Πῶς τολμᾶς νὰ λὲς τέτοια λόγια;

— Δὲ λέω λόγια, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τὰ μάγουλά του ἔγιναν κατακόκκινα. Δὲ λέω λόγια, κάνω ἔργα.

— Ἐμπρός! εἶπε ὁ Φίλιππος. Θὰ δοῦμε!

Οἱ φίλοι τώρα τοῦ Ἀλέξανδρου εἶχαν τρέξει καὶ τὸν περικύκλωναν. Ὁ Ἡφαιστίων εἶχε ἀγκαλιάσει τὸν Ἀλέξανδρο ἀπὸ τὴ μέση.

Οἱ δυο Πέρσαι χαμογελοῦσαν.

— Μή! Μή! τοῦ ψιθύριζε. Θὰ σὲ σκοτώση!

Ὁ Ἀλέξανδρος πέταξε ἀπὸ πάνω του τὸ μανδύα κι' ἔμεινε ὁλόγυμνος. Τὸ σῶμά του λιγνό, δυνατό, κάτασπρο, ἔλαμψε στὸν ἥλιο. Φούχτωσε τὸ χαλινάρι, γύρισε τὸ ἄλογο πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἥλιου. Ἔτσι ὁ ἴσκιος του ἔπεφτε πρὸς τὰ πίσω καὶ δὲν τὸν ἔβλεπε. Γιατὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲν εἶχε μονάχα μεγάλη γενναιότητα, εἶχε καὶ μεγάλη ἐξυπνάδα· εἶχε παρατηρήσει πῶς τὸ ἄλογο ἔβλεπε τὸν ἴσκιο του καὶ τρόμαζε.

Ὁ Βουκεφάλας πῆρε δρόμο, ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἀκολουθοῦσε τρέχοντας κι' αὐτός· κάπου-κάπου ἅπλωνε τὸ χέρι καὶ χάϊδευε τὸ λαιμὸ τοῦ ἄγριου ζώου. Ἄξαφνα, χωρὶς τὸ ἄλογο νὰ τὸ περιμένη, τὸ νεαρὸ βασιλόπουλο μ' ἕνα πήδημα τινάχτηκε καὶ πιάστηκε ἀπάνω στὴ ράχι τοῦ Βουκεφάλα. Ὀρθώθηκε πάλι τὸ ἄλογο νὰ τὸν ρίξη, μὰ ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε ἁρπάξει τώρα τὴ χαίτη, κόλλησε μὲ τὸ σῶμα τοῦ ἀλόγου, γίνηκε ἕνα μαζί του. Ἄρχισε ὁ Βουκεφάλας νὰ τρέχη μανιασμένος κι' ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ μιλοῦσε χαϊδευτικά, κολλημένος ἀπάνω του. Δὲν τὸν μαστίγωνε, κρατοῦσε μονάχα σφιχτὰ τὸ χαλινάρι.

Ὁ Βουκεφάλας ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχη μανιασμένος, βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸ γυμναστήριο, μπῆκε στὰ χωράφια. Ὁ Φίλιππος κι' οἱ γέροι στρατηγοὶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, οἱ νεαροὶ φίλοι τοῦ Ἀλέξανδρου ἀπὸ τὴν ἄλλη, παρακολουθοῦσαν μὲ ἀγωνία. Κανένας δὲ μιλοῦσε· ὁ βασιλιὰς ὁ Φίλιππος ἔσφιγγε τὰ χείλια του τρομαγμένος.

«Ἂν σκοτωθῆ ὁ Ἀλέξανδρος, συλλογίζουνταν, ἂν σκοτωθῆ, ποιὸς θὰ καθίση στὸ θρόνο τῆς Μακεδονίας, ποιὸς θὰ ἐκτελέση τὰ μεγάλα σχέδιά μου;».

Κι' ὁ Ἡφαιστίων κοίταζε πέρα μακριὰ στὰ πράσινα χωράφια, ὅπου εἶχε ἐξαφανιστῆ ὁ τολμηρὸς καβαλλάρης, καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ βελουδένια μάτια του:

«Ἂν πάθη τίποτα ὁ ἀγαπημένος μου, συλλογίζουνταν, ἂν πάθη τίποτα θὰ πεθάνω!».

Κι' οἱ δυὸ Πέρσες χαμογελοῦσαν πάλι κρυφά:

«Μακάρι νὰ σκοτωθῆ, συλλογίζουνταν, μακάρι!».

Πόση ὥρα πέρασε; Κανένας δὲν ξέρει. Κάθε λεφτὸ φαίνουνταν ὁλόκληρος χρόνος. Ὅλα τὰ μάτια ἦταν προσηλωμένα πρὸς τὸ μέρος ὅπου εἶχε ἐξαφανιστῆ ὁ Βουκεφάλας μὲ τὸν καβαλλάρη του· ὅλα τὰ χείλια ἔμεναν κλεισμένα. Ὁ Στέφανος ἔτρεμε.

Ὁ ὁρμητικὸς Κλεῖτος δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ κρατηθῆ. Ὥρμησε καὶ μὲ μεγάλες δρασκελιὲς ἀνέβηκε δυὸ-δυὸ τὰ σκαλοπάτια τοῦ ἀμφιθεάτρου. Πίσω

του ὥρμησαν κι' οἱ ἐπίλοιποι φίλοι τοῦ Ἀλέξανδρου. Μονάχα ὁ Ἡφαιστίων ἔμεινε κάτω, γιατὶ τὰ γόνατά του ἔτρεμαν ἀπὸ τὴ συγκίνησι καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τρέξῃ.

Στάθηκαν οἱ φίλοι τοῦ Ἀλέξανδρου στὰ πιὸ ψηλὰ σκαλοπάτια, στὸ διάζωμα τοῦ γυμναστηρίου. Κοίταξαν πέρα· κανένας! Ἡ πεδιάδα ἁπλώνουνταν καταπράσινη, ἦταν ἄνοιξι, οἱ λεῦκες εἶχαν βγάλει τὰ νέα χνουδωτά τους φύλλα, μερικὰ χωράφια ἦταν κατακόκκινα ἀπὸ τὶς παπαροῦνες. Ἕνα κοπάδι κάτασπρα περιστέρια πέταξαν πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν φίλων μας.

— Κανένας! Κανένας! ψιθύρισε ὁ Περδίκας.

— Μὴ φοβᾶστε, ἀδέρφια! εἶπε ὁ Κλεῖτος μὲ τὴ βαρειὰ βραχνὴ φωνή του· ὁ Ἀλέξανδρος δὲν παθαίνει τίποτα!

Πέντε λεφτὰ ἀκόμα πέρασαν, μεγάλα, βαριά, σὰν πέντε χρόνια. Ἄξαφνα ἀπ' ὅλα τὰ νεανικὰ στήθη τινάχτηκε μιὰ χαρούμενη φωνή:

— Ἔρχεται! Ἔρχεται!

Οἱ γέροι στρατηγοὶ κάτω σήκωσαν τὰ κεφάλια.

— Τί λέν; Τί λέν; ρωτάει ὁ Φίλιππος.

— Ἔρχεται! Ἔρχεται! ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος, ποὺ εἶχε καλὰ ἀκούσει τὴν κραυγή.

— Ἔρχεται; φώναξε χαρούμενος ὁ Ἡφαιστίων. Ἔρχεται; Κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ στὴν εἴσοδο τοῦ γυμναστηρίου νὰ ὑποδεχτῇ τὸ φίλο του.

Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε φανῇ κάτω ἀπὸ τὶς λεῦκες κι' ἔλαμπε στὸν ἥλιο γυμνὸς ἀπάνω στὸν κατάμαυρο Βουκεφάλα. Δὲν ἦταν πιὰ πεσμένος ἀπάνω στὸ ἄλογο. Ὁ κορμός του στέκουνταν ὄρθιος, μὲ τὸ ἕνα χέρι κρατοῦσε πάντα σφιχτὰ τὸ χαλινάρι, μὲ τὸ ἄλλο κάπου-κάπου ἔσκυβε καὶ χάϊδευε τὸ λαιμὸ τοῦ ἀλόγου. Ἔνοιωθες πὼς ζῶο κι' ἄνθρωπος εἶχαν πιὰ συμφιλιωθῆ, τὸ ἄγριο ζῶο ἀναγνώρισε τὴν ὑπεροχὴ τοῦ Ἀλέξανδρου κι' εἶχε ὑποταχτῆ. Οἱ δυὸ Πέρσες κοίταξαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο· δὲν εἶπαν τίποτα, μὰ τὰ μάτια τους ἦταν γεμᾶτα τρόμο.

Οἱ φίλοι κατηφόριζαν τὰ σκαλοπάτια τοῦ ἀμφιθέατρου· ὁ Ἀλέξανδρος ἔμπαινε στὸ γυμναστήριο. Στράφηκε, κοίταξε τὸν Ἡφαιστίωνα καὶ χαμογέλασε. Τράβηξε μὲ δύναμι τὸ χαλινάρι, σταμάτησε μπροστὰ ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ τοὺς γέρους στρατηγούς. Μ' ἕνα πήδημα πέζεψε καὶ σφούγγισε τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του. Ὅλο του τὸ σῶμα εἶχε σκεπαστῆ ἀπὸ ἐλαφριὰ πάχνη ἱδρῶτα. Ὁ Ἡφαιστίων ἔτρεξε κι' ἔρριξε ἀπάνω του τὸ μαντύα νὰ μὴν κρυώσῃ. Ὁ Ἀλέξανδρος κοίταζε τὸν πατέρα του καὶ δὲν εἶπε τίποτα. Ἀνάπνεε ἥσυχα καὶ χαρούμενα.

— Ζήτω ὁ Ἀλέξανδρός μας! Ζήτω! φώναξαν οἱ φίλοι του ἀλαλάζοντας.

Μὰ αὐτὸς σοβαρός, ἀμίλητος, κοίταζε τὸν πατέρα του.

Κι' ὁ Φίλιππος σφούγγιξε γρήγορα ἕνα δάκρυ χαρᾶς, ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά του κι' εἶπε:

— Παιδί μου, ζήτησε βασίλειο μεγαλύτερο· ἡ Μακεδονία δὲ σὲ χωρᾶ.

Κεφ. 5.

Ὁ Στέφανος ἔτρεξε νὰ βρῇ τὴν Ἄλκα καὶ νὰ τῆς διηγηθῇ τὸ μεγάλο κατόρθωμα τοῦ βασιλόπουλου. Κι' ὁ Ἀλέξανδρος, κυκλωμένος ἀπὸ τοὺς φίλους του, γύρισε στὸ παλάτι, μπῆκε στὸ λουτρό, ἔπλυνε τὸ ἱδρωμένο του σῶμα, ἀλείφτηκε μὲ λάδι, ἔδεσε μιὰ γαλάζια κορδέλλα στὰ μαλλιά του καὶ μπῆκε βιαστικὸς στὴν αἴθουσα, ὅπου τὸν περίμενε ὁ δάσκαλός του, ὁ μεγαλύτερος τότε φιλόσοφος τῆς Ἑλλάδος, ὁ Ἀριστοτέλης.

Ὅταν γεννήθηκε ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ πατέρας του ὁ Φίλιππος ἔγραψε στὸν Ἀριστοτέλη, ποὺ ἦταν ἀκόμα στὴν πατρίδα του, στὴ μικρὴ μακεδονικὴ πόλι, τὰ Στάγειρα.

«Μάθε, ὦ Ἀριστοτέλη, πὼς ἀπόκτησα γυιό· μεγάλη χρωστῶ εὐγνωμοσύνη στοὺς θεούς, ὄχι τόσο ποὺ ἔκαμα γυιό, ὅσο γιατὶ γεννήθηκε στὴν ἐποχή σου. Ἅμα μεγαλώσῃ ἐσὺ θὰ τὸν ἀναθρέψῃς, γιὰ νὰ γίνῃ ἄξιος νὰ μὲ διαδεχτῇ στὸ θρόνο».

Κι' ὁ Ἀριστοτέλης τοῦ ἀποκρίθηκε:

«Ὦ βασιλιᾶ Φίλιππε, παράδωσε τὸ γυιό σου ἅμα μεγαλώσῃ λίγο σ' ἕνα γυμναστὴ νὰ τοῦ σκληραγωγήσῃ τὸ σῶμα· κι' ἔπειτα θάρθω ἐγὼ ν' ἀναλάβω τὴν ψυχή του».

Ὁ Ἀλέξανδρος βύζαξε τὸ γάλα τῆς Ἐλπινίκης, τῆς μητέρας τοῦ Στέφανου, μεγάλωσε κι' ὅταν ἔγινε πέντε χρονῶν ὁ πατέρας του τὸν παρέδωσε σ' ἕναν αὐστηρὸ δάσκαλο ἀπὸ τὴν Ἤπειρο, τὸν Λεωνίδα.

— Πάρε τον, τοῦ εἶπε ὁ Φίλιππος, καὶ νὰ μοῦ τὸν κάμῃς σιδερένιο. Θέλω τὸ σῶμά του ν' ἀντέχῃ στὴν πεῖνα, στὴ δίψα, στὴν κούρασι, στὴν ἀρρώστεια. Γιατί, ποιὸς ξέρει τί τοὔχει γραμμένο ἡ μοῖρα.

— Μεῖνε ἥσυχος, ὦ βασιλιᾶ, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Θὰ γίνῃ σιδερένιος.

Τὸν γύμναζε κάθε μέρα ὧρες πολλές. Τὸν ἔμαθε νὰ παλεύῃ, νὰ ρίχνῃ τὸ κοντάρι, να σκαρφαλώνῃ στὰ βουνά. Ὅταν πεινοῦσε δὲν τὸν ἄφινε νὰ φάῃ γιὰ ν' ἀντέχῃ στὴν πεῖνα. Ὅταν διψοῦσε δὲν τὸν ἄφινε νὰ πιῇ γιὰ ν' ἀντέχῃ στὴ δίψα. Δὲν τὸν ἄφινε νὰ κοιμηθῇ παρὰ λίγες ὧρες· δὲν τὸν ἄφινε νὰ τρώῃ πολυτελῆ φαγητὰ καὶ νὰ βάνῃ πλούσια ροῦχα.

— Νὰ εἶσαι λιτός, τοῦ ἔλεγε, νὰ ὑποτάξῃς τὸ σῶμά σου ὅπως ὑποτάζουμε ἕνα ἄγριο ἄλογο. Μὴν τὸ λυπᾶσαι!

Τὸν ἔμαθε νἆναι ἁπλὸς κι' οἰκονόμος. Κάποτε ποὺ ὁ Ἀλέξανδρος ἔρριξε πολὺ μοσχολίβανο στὸ θυμιατήρι, ὁ Λεωνίδας τὸν μάλωσε.

Κι' ὁ Σιτάλκης ἔπεσε ἀπ' τ' ἄλογο καὶ βρόντησε σὰν ἀσκί.

— Μὴ σπαταλᾷς, τοῦ εἶπε, τὰ πλούτη τοῦ πατέρα σου! Δὲν εἶναι δικά σου· μήτε δικά του· εἶναι τοῦ λαοῦ.

Τέτοια ἦταν ἡ ἀνατροφὴ που τοῦδωκε ὁ Λεωνίδας. Κι' ὅταν πιὰ ἔγινε δεκατριῶν χρονῶν κι' ἦρθε ὁ Ἀριστοτέλης καὶ τὸν παρέλαβε, βρῆκε ἕνα σῶμα εὐλύγιστο, δυνατὸ καὶ χάρηκε.

«Ἕνα τέτοιο σῶμα, συλλογίστηκε, ἂν ἔχῃ μιὰ μεγάλη ψυχή, τί μπορεῖ νὰ κάνῃ! Θάματα!».

Πήγαινε μαζί του σὲ μακρινοὺς περιπάτους καὶ τοῦ μιλοῦσε. Μὲ τί λαχτάρα τὸν ἄκουγε ὁ νεαρὸς Ἀλέξανδρος νὰ τοῦ μιλάῃ γιὰ τοὺς ἀρχαίους σοφοὺς τῆς Ἑλλάδας, καὶ προπάντων γιὰ τὸ δάσκαλο τοῦ ἴδιου τοῦ Ἀριστοτέλη, τὸν μέγα Πλάτωνα! Καὶ πόσο τοῦ ἄρεσε νὰ μελετάῃ τοὺς μεγάλους τραγικοὺς ποιητές, τὸν Αἰσχύλο, τὸν Σοφοκλῆ, τὸν Εὐριπίδη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΕΤΕΩΡΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς καὶ ἄλλο ἀρχοντόπουλο — πιθανώτατα κι' αὐτὸ ἀπὸ τὸν σερβικὸ βασιλικὸ οἶκο — ὁ 'Αντώνιος Καντακουζηνός,χτίζει τὸ μοναστῆρι τοῦ 'Αγίου Στεφάνου καὶ ἀμέσως κατόπιν ὁ ἀναδειχθεὶς σὲ καθηγούμενο μετὰ τὸ θάνατο τοῦ 'Αθανασίου (1383) μοναχὸς 'Ιωάσαφ, ἀνακαινίζει καὶ μεγαλώνει τὸ Ναὸ τῆς Μεταμορφώσεως, κατὰ ποὺ μᾶς μαρτυροῦν οἱ δυὸ σωζόμενες μέχρι σήμερα ἐπιγραφές του. 'Ο ἴδιος κατὰ τὸ 1390 συντελεῖ καὶ στὴν προαγωγὴ τῆς κατέναντι τοῦ Μετεώρου, ἀπάνω σὲ δυσπρόσιτα βράχια, χτισμένης μονῆς τῆς 'Υψηλοτέρας.

Οἱ ταραγμένοι τοῦτοι καιροί, ὅπου Βυζαντινοί, Φράγκοι, Σέρβοι, 'Αλβανοὶ καὶ ἀργότερα Τοῦρκοι μάχονται γιὰ τὴν κατοχὴ τῆς 'Ηπειροθεσσαλίας, συντείνουν ὥστε πολλοὶ νὰ συρρέουν εἰς τοὺς κατάκρημνους καὶ ἄβατους τούτους τόπους, γιὰ νὰ μονάσουν. 'Αλλὰ καὶ μετὰ τὴν ὁριστικὴ πιὰ κατάκτησι τοῦ τόπου ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἡ μοναστικὴ τούτη πολιτεία, ἐπιτυχαίνοντας, ὅπως καὶ ἡ τοῦ "Αθω, ἀπὸ τοὺς νέους της κυριάρχους τὸν σεβασμὸ τῶν προνομίων ποὺ καὶ πρὶν ἀπολάμβανε, ἐσυνέχισε ἀπρόσκοπτα τὴν πρόοδό της.

Κατὸ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα χτίζονται ἀκόμα δυὸ μεγάλα μοναστήρια, τοῦ Βαρλαὰμ καὶ τοῦ Ρουσάνου, καὶ πολλὰ ἄλλα μικρότερα, ὥστε κατὰ τοὺς χρόνους τούτους νὰ φτάνουν νὰ μνημονεύωνται 17 ἐν ὅλω μοναστήρια.

Κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα χτίζονται ἄλλα 14 μικρομοναστήρια καὶ κελλιά, ἔτσι, ποὺ κατὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ ΙΗ' αἰῶνα ν' ἀριθμοῦνται σὲ τριάντα καὶ περισσότερους οἱ μοναστικοὶ οἰκισμοὶ τῶν Μετεώρων.

Μιὰ μικρὴ ἰδέα τῆς ἀκμῆς τῆς περίφημης κατὰ τοὺς χρόνους τούτους μοναστικῆς αὐτῆς πολιτείας μᾶς δίδει μιὰ παλαιὰ χαλκογραφία της, καμωμένη κατὰ τὸ δεύτερο ἥμισυ τοῦ ΙΗ' αἰῶνα.

'Απὸ τότε περίπου καὶ μετέπειτα ἐπέρχεται σιγὰ-σιγὰ ἡ παρακμὴ τοῦ μοναστικοῦ τους βίου, ἔτσι ποὺ σήμερα νὰ μὴν ὑπάρχουν πιὰ παρὰ τέσσαρα μονάχα ἀπὸ τὰ κάποτε περίλαμπρα μοναστήρια τους, τὸ τοῦ Μετεώρου, τοῦ Βαρλαάμ, τῆς 'Αγ. Τριάδος καὶ τοῦ 'Αγ. Στεφάνου.

* * *

'Η ἐπίσκεψι τῶν Μετεώρων, σήμερα, γίνεται ἀπὸ τὴν εἰδικὴ σιδηροδρομικὴ διακλάδωσι Λαρίσης—Καλαμπάκας. 'Αφοῦ ἀνέλθη κανεὶς εἰς τὴν δενδρόφυτη αὐτὴ κωμόπολι — ἀκραῖο σταθμὸ τῆς μικρῆς τοπικῆς ἀμαξοστοιχίας — κι' ἐπισκεφθῆ πρῶτα τὴ βυζαντινὴ ἐκκλησία της, ὅπου φυλάσσεται θαυμάσιος, παλαιοτάτου βυζαντινοῦ τύπου, μαρμάρινος ἄμβων, ἀξιολογώτατες τοιχογραφίες καθὼς καὶ λαμπρὰ εἰς τὰ σκευοφυλάκια εἰκονίσματα καὶ κειμήλια, βγαίνοντας ἀπὸ ἀριστερὰ καὶ ἀφίνοντας πίσω του κατάφυτους ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνες, ἀναρριχᾶται στοὺς μαυρωποὺς φαλακροὺς βράχους τῆς πρώτης ἀπὸ τὴν κωμόπολι Μονῆς τοῦ 'Αγ. Στεφάνου, μπροστὰ στὴν ὁποία φθάνει κατόπιν ἀπὸ ὡραία περίπου πορεία.

Τὸ μοναστῆρι μὲ τὸ παληὸ περιμαζευμένο ἐξωτερικό του χαίνει μπροστὰ σὲ στενὸ ἀλλὰ βαθὺ βάραθρο, ζευγμένο μὲ πέτρινο γιοφύρι, ποὺ κατὰ τοὺς περασμένους σκοτεινοὺς χρόνους ἦταν φορητὸ καὶ σηκώνουνταν μὲ σιδερένια τροχαλία κι' ἀπομόνωνε τὴ Μονή. 'Απ' ἐκεῖ μπαίνει κανείς, περνῶντας τὴν εἴσοδο, ἴσια στὴ μικρὴ λιθόκτιστη αὐλὴ τὴν τόσο ἰδιόρρυθμη, ὅπως ὅλων τῶν βυζαντινῶν μοναστηριῶν, μὲ τὴν γύρω διάταξι τῶν κελλιῶν καὶ τὴν τοποθέτησι στὴ μέση τοῦ καθολικοῦ των. Αὐτό, ἀνακαινισμένο σήμερα, δὲν παρέχει ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον, κοντά του ὅμως βρίσκεται τὸ παλαιὸ παρεκκλῆσι τοῦ 'Αγ. Στεφάνου, κατακόσμητο μὲ πολυτιμότατες τοιχογραφίες, καμωμένες κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΙΔ' ἢ τὶς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνα.

Τὸ μοναστῆρι αὐτό, ποὺ εἶναι τὸ πλουσιώτερο σήμερα, χρησιμεύει καὶ ὡς ἀναπαυτικὸς ξενώνας εἰς τοὺς ἐπισκέπτες τῶν Μετεώρων, ὅπου ἐπιτρέπεται νὰ παραμείνουν, **ἐξαιρετικῶς μόνο σ' αὐτές**, καὶ γυναῖκες. 'Απὸ τὴν λαμπρὴ καὶ ἡλιόλουστη αἴθουσα τῆς ὑποδοχῆς της βλέπει κανεὶς κάτω χλοάζουσα τὴ θεσσαλικὴ πεδιάδα, ὅπου σπιθίζει διασχίζοντάς την φειδωτὰ ὁ Πηνειός. 'Η πράσινες φυλλάδες τοῦ κατέναντι μυχοῦ βρίσκονται σὲ χαρωπὴ ἀντίθεσι μὲ τὶς κόκκινες στέγες τῶν σπιτιῶν τῆς Καλαμπάκας, ἐνῷ πέρα στὴ μέση τοῦ ἀπέραντου κάμπου ἁπλώνεται λευκάζουσα ἡ πόλις τῶν Τρικκάλων. "Οταν τὴν ἐγκαταλείπη τὸ μάτι καὶ ἀρχίζη ν' ἀνέρχεται σκηνογραφικὴ ποικιλία ἀπὸ βουνώδεις λόφους, πρῶτα ἀπὸ πράσινες δασώδεις κλιτύες, ἔπειτα ἡ πευκόφυτη σειρὰ τοῦ Κοτσίακα, μὲ λευκὲς γραμμὲς χιονιοῦ στὶς κορφές της, καὶ τέλος δροσερὲς ἐπὶ δροσερῶν ἀπ' ὅπου στὸ βάθος ὁ Τυμφρηστὸς ὑψώνει τὴ μεγαλοπρέπειά του πρὸς τὸν οὐρανό. 'Απ' τὸ Βοριᾶ πάλι ἡ μεγάλη σειρὰ τῆς Πίνδου σμίγει τὰ χιόνια της μὲ τὰ χιονόχροα σύννεφα.

'Αφίνοντας τὸ μοναστῆρι τοῦ 'Αγ. Στεφνου, ἀπὸ ὁμαλὸ μονοπάτι, ποὺ φέρνει βόλτα τὸ γκρεμνό, καὶ κάποτε φθάνει ὡς τὰ χείλη του, ἀπ' ὅπου ἀντικρύζει κανεὶς μὲ χαρὰ τὴν Καλαμπάκα νὰ λευκάζη ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς μαυρωποὺς βράχους της, φθάνει στὸ δεύτερο ἀπὸ τὴν κωμόπολι μοναστῆρι καὶ πρῶτο οὐρανοξύστη τῶν Μετεώρων — τῆς 'Αγίας Τριάδος — ὅπου ἀνέρχεται μὲ τὰ συνήθη καὶ κοινὰ γιὰ ὅλα τ' ἀπὸ δῶ καὶ πέρα μοναστήρια μέσα, τὶς ἁρπάγες καὶ τὶς ἀνεμόσκαλες καί, εὐτυχῶς, ἀπό τινος καὶ τὶς βατὲς κλίμακές τους. Τὸ Μοναστῆρι τοῦτο, ἀντίθετα μὲ τὸ πρῶτο, τοῦ 'Αγ. Στεφάνου, εἶναι τὸ φτωχότερο μοναστῆρι τῶν Μετεώρων, χτισμένο κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα ἀπὸ ἄγνωστο κτήτορα. Στὴ μέση του διατηρεῖ μικρὸ ναΐσκο τρουλλωτὸ μὲ πλούσια κεράμωσι. Κτίσμα τοῦ 1476.

Κατεβαίνοντας κανεὶς πάλι ἀπὸ δῶ καὶ συνεχίζοντας τὸ ἴδιο μονοπάτι, φθάνει σὲ λίγο στὸ Μοναστῆρι τοῦ Βαρλαάμ, τὸ χαριέστερο ἀπὸ τὰ μοναστήρια τῶν Μετεώρων. Μὲ τὴν ὄμορφη πρὸς κάθε σημεῖο προσβλέπουσα θέα, μὲ τὰ κυπαρίσσια της καὶ τὰ μικρὰ κρεμαστὰ κηπάριά της, γεμᾶτα εὔχροα ἄνθη, λαχανικὰ καὶ ὀπωροφόρα δένδρα, ἀποτελεῖ μιὰ μικρὴ ὄασι μέσα στὴν ἀγέλαστη αὐτὴ ἔρημο, καὶ μάλιστα κατὰ τὶς λαμπρὲς σεληνοφώτιστες νύχτες της.

Τὸ Μοναστῆρι εἶναι χτισμένο κατὰ τὸ 1511, ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς Νεκτάριο καὶ Θεοφάνη, τῆς ἠπειρωτικῆς οἰκογένειας τῶν 'Αψαράδων, ἀπάνου σὲ παλαιότερο τοῦ παλαιοῦ ἱδρυτοῦ του μοναχοῦ Βαρλαάμ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο πῆρε καὶ τὸ ὄνομά του. "Εχει καθολικὸ ναὸ τοῦ 1548 κατακόσμητον μὲ τοιχογραφίες τοῦ 1566. Στὸ σκευοφυλάκιό του φυλάσσει ἀρκετὰ χρυσοῦφαντα καὶ εἰκονισμάτια καθὼς καὶ 269 χειρογράφους κώδικες.

'Απὸ τὸ Μοναστῆρι τοῦ Βαρλαάμ, πέφτοντας πλέον μέσα σὲ βαθὺ καὶ μεγαλόπρεπο φαράγγι, φτάνεις στὴ μόλις ἀπὸ τοῦτο ἀπέχουσα Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ κυρίως Μετεώρου. Οἱ καιροὶ ποὺ περίμενες νὰ κατεβῆ τὸ δίχτυ ν' ἀνεβῆς πέρασαν. Τώρα μπορεῖς ν' ἀρχίσης ἀμέσως τὴν ἀνάβασι ἀπὸ τὶς χτιστὲς σκάλες του. Καὶ ὅμως πόση συγκίνησι ὑπῆρχε εἰς τὴν παλαιὰ ἐκείνη διαδικασία.

"Επρεπε νὰ συναχθοῦν πρῶτα μὲ τὸ χεροσήμαντρο οἱ γαλόγηροι, νὰ πάρουν θέσι στὸ μάγγανο ποὺ γύριζε τὴν πελωρία ἀνέμη, ἀπ' ὅπου σιγὰ-σιγὰ κατέβαινε ὁ κάλως μὲ τὸ πλεμάτι' μόλις ἔφτανε ἁπλώνουνταν κατὰ γῆς. "Ενα προσκέφαλο προσκομίζουνταν ἀπὸ κάπου καὶ τοποθετοῦνταν πάνω του, ὅπου βολεύουνταν σταυροπόδι ὁ ἔμφοβος ἐπισκέπτης, κατόπιν οἱ τέσσαρες γωνιὲς ἀπὸ τὸ δίχτυ μαζεύουνταν πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του καὶ περνοῦσαν στὸ δόντι τῆς σιδερένιας ἁρπάγης, τὸ σημεῖο δίδουνταν, ὁπότε σὰν ψάρι πιασμένο σ' ἀπόχη, ἀνέβαινε χορεύοντας στὸν ἀγέρα, καθὼς στριφογύριζε καὶ κάποτε χτυποῦσε ἀπάνω στοὺς βράχους. "Οταν ἔφτανε ,τέλος, λιπόψυχος στὸ τέρμα τῆς ἀνόδου, ποὺ βαστοῦσε 2 ὁλόκληρα λεπτὰ τῆς ὥρας, ἀναρπάζουνταν ἀπὸ τὸ χάος ἀπὸ δυὸ μοναχούς, ποὺ καραδοκοῦσαν στὴν ἄκρη, ἀποβιβάζουνταν σὰν δέμα πάνω στὴν ξύλινη προεξοχὴ τοῦ ἐξώστου καὶ κατρακυλοῦσε στὸ πάτωμα.

Τοὺς παλαιοὺς αὐτοὺς τρόπους μὲ τὶς ἁρπάγες καὶ τὶς τρομακτικώτερες ἀκόμη ἀνεμόσκαλες δὲν τοὺς μεταχειρίζονται πιὰ σήμερα παρὰ μόνο γιὰ νὰ ἀνεβοκατεβά-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 672)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Εἶπεν ὁ Κύριος: Ὅταν ἔλθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ. Καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων. Καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ Βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με.Γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρός με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· Κύριε, πότε σὲ εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν,ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; Πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός σε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με. Ξένος ἤμην, καὶ οὐ συναγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος μὲ τὴν ἀπέναντι περικοπὴν τοῦ Εὐαγγελίου του μᾶς μεταδίδει τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεανθρώπου περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως πάντων τῶν ἀνθρώπων ὑπ' αὐτοῦ. Εἰς τὴν φράσιν τοῦ Σωτῆρος: «Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον» προλέγει ὅτι ὅταν θὰ ξανάρθη στὸν Κόσμο διὰ δευτέραν φοράν, δὲν θὰ εἶναι ὅπως στὸν πρῶτό του ἐρχομὸ ταπεινός, ἀλλὰ θὰ παρουσιασθῆ μεταξὺ τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ὡς δικαστὴς ἀκριβοδίκαιος καὶ παντοδύναμος. Θὰ καθήση στὸ λαμπρὸ θρόνο του καὶ θὰ συναθροισθοῦν μπροστά του ὡς ὑπόδικοι τὰ δισεκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔζησαν ὡς τότε καὶ θὰ ζοῦν, ἄλλοι μὲν μὲ χαρὰ κι' ἐλπίδα, ἄλλοι δὲ μὲ ἀγωνία καὶ φόβο περιμένοντας τὴν δίκαια ἀπόφασι τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου. Ἡ ἀπόφασις διὰ τὸν καθένα θὰ ἐκδοθῆ ἀμέσως καὶ θὰ εἶναι τελεσίδικος. Αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν μᾶς φαίνονται σὰν ἀπίστευτα; Ποιὸς θὰ τὰ ἐπίστευε ἂν δὲν τὰ ἔλεγε αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ Σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος μᾶς τὰ βεβαιώνει καὶ δι' αὐτὸ καμμιὰ πρόφασις δὲν θὰ εἶναι δυνατὴ ἀπὸ κανένα γιὰ δικαιολογία.

Ἀφοῦ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τὴν πρώτη φορὰ ἦρθε στὸν κόσμο γιὰ νὰ κηρύξη τὴν ἀλήθεια καὶ σώση τὸν ἄνθρωπο ἀπ' τὴν ἁμαρτία, ἀφοῦ μᾶς ἔδειξε τὸν ἑαυτό του ὡς τέλειο παράδειγμα τελειότητος καὶ ἁγιότητος, καὶ ἀφοῦ πρὸς χάριν μας ὑπέφερε τὰ βασανιστήρια τοῦ σταυρικοῦ θανάτου, μᾶς προλέγει ὅτι θἄρθη καὶ γιὰ δεύτερη φορὰ στὸν κόσμο, ὄχι ὅμως νὰ τὸν σώση καὶ πάλιν ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸν δικάση. Πότε ὅμως θἄρθη; Αὐτὸ δὲν μᾶς τὸ εἶπε, θέλοντας νὰ κάνη τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἶναι ἕτοιμοι σὲ κάθε στιγμὴ γιὰ νὰ κριθοῦν ἀπ' αὐτόν, θέλοντας νὰ μᾶς κάμη νὰ ξέρουμε ὅτι διὰ τὰς πράξεις μας, καλὰς ἢ κακάς, θὰ ἔρθη μιὰ μέρα νὰ δώσουμε λόγο.

Μπροστὰ στὸ δίκαιο δικαστήριό του θὰ δικασθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅλων τῶν ἐποχῶν καὶ ὅλων τῶν αἰώνων, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, δίκαιοι καὶ ἁμαρτωλοί. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι βέβαια δὲν εἶναι καλοί, ἀλλὰ καὶ οὔτε ὅλοι κακοί, δι' αὐτὸ ὁ δίκαιος αὐτὸς δικαστὴς θὰ τοὺς χωρίση εἰς δύο, ὅπως οἱ τσοπᾶνοι χωρίζουν τὰ ἀρνιὰ ἀπὸ τὰ κατσίκια. Στὸ ἕνα μέρος θὰ βάλη ἐκείνους ποὺ στὴν ζωή των ἔζησαν σὰν τέλειοι μαθηταί του, πιστοὶ τηρηταὶ τῆς διδασκαλίας του, καὶ στὸ ἄλλο ἐκείνους ποὺ εἶχαν ξεχάσει τὸν δρόμο τῆς ἀρετῆς κι' ἀκολούθησαν τὴν κακία. Κι' ὅταν γίνουν αὐτὰ τότε θὰ βροντοφωνήση μὲ τὴν σάλπιγγα τῆς Δευτέρας Παρουσίας τὴν μεγάλην του ἀπόφασιν, σύμφωνον μὲ τὰ ἔργα τοῦ καθενός.

Ἔχοντες λοιπὸν στὸ νοῦ μας τὸ φοβερὸ αὐτὸ δικαστήριο, μπροστὰ στὸ ὁποῖο θἄρθη μιὰ μέρα νὰ δώσουμε λόγο γιὰ κάθε μας πρᾶξι, ἂς φροντίζωμε νὰ παρουσιασθοῦμε μπροστά του ἕτοιμοι, μὲ ἥσυχη τὴ συνείδησί μας. Ἂς φροντίζωμε νὰ μὴ ἀπομακρυνώμαστε ἀπ' τὸ Θεό, ἂς ἐργαζώμεθα διὰ τὴν ἀρετή, ἂς εἴμεθα γεμᾶτοι ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον μας, γιὰ νὰ λάβωμε τὸν στέφανο τῆς δόξης καὶ κληρονομήσωμε τὴν αἰώνιον ζωήν.

“ΕΑΝ ΜΗ ΣΤΡΑΦΗΤΕ...„

Πολὺ κολακευτικὰ βέβαια γιὰ τὰ παιδιὰ εἶναι ὅσα ἐγράψαμε σὲ προηγούμενα ἄρθρα, σχετικῶς μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ συμπάθεια ποὺ ἔδειξεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὰ παιδιά. Ὁ Χριστὸς τὰ παιδιὰ τὰ θέλει κοντά του. Διδάσκοντας στὰ χωριουδάκια τῆς Παλαιστίνης εὐχαριστιέται νὰ τάχη ὁλόγυρά του, εὐλαβικοὺς ἀκροατές μαζὶ μὲ τοὺς μεγάλους, καὶ βαδίζοντας πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου τὸν περιμένει ὁ Σταυρός, αἰσθάνεται βαθειὰ συγκίνησι βλέποντας ἀναρίθμητα μικρὰ χεράκια νὰ ὑψώνουν βάγια καὶ κλαδιὰ σὲ προϋπάντησί του, κι' ἀκούοντας μυριόστομη παιδικὴ φωνὴ ποὺ τοῦ κράζει «Ὡσαννά!». Διακηρύττει σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πῶς στὰ παιδιὰ ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, καὶ λέει στοὺς μεγάλους πώς, ἂν δὲν στρέψουν πίσω καὶ δὲν γίνουν κι' αὐτοὶ σὰν τὰ παιδιά, δὲν θὰ μποῦνε στὴ βασιλεία Του.

Τί ἦταν ὅμως ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε τὸν Ἰησοῦ νὰ δείχνη τὴν προτίμησι αὐτὴ στὰ παιδιά; Τί τὸ ἐξαιρετικὸ καὶ τί τὸ ἰδιαίτερο εἶδε μέσα στὶς ψυχὲς τῶν παιδιῶν ποὺ δὲν τὄχουν οἱ μεγάλοι καὶ ποὺ δὲν τὄχαν ἀντιληφθῆ πρωτήτερα οἱ λαοὶ κι' οἱ σοφοί τους; Πρῶτα - πρῶτα, τὴν ἀθωότητα ποὺ ἀκτινοβολεῖ τόσο γλυκὰ στὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Τὰ παιδιὰ εἶναι ἀθῶα. Ἡ κακία τοῦ κόσμου, τὰ ἐλαττώματα κι' ἡ ἐμπάθεια ποὺ σὰν λίβας καυτὸς ξεραίνουν κι' ἐρημώνουν πολὺ συχνὰ τὶς ψυχὲς τῶν μεγάλων, δὲν βρῆκαν ἀκόμη εἴσοδο στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ. Ἐκεῖνο βλέπει τὰ πράγματα μὲ τὸ πρίσμα τῆς ἀθώας ψυχῆς του, ἁπλᾶ, ἀπονήρευτα, ἄκακα,—ἐκφράζει τὶς σκέψεις του γνήσιες καὶ καθαρές, ὅπως τὶς νοιώθει, χωρὶς ὑστεροβουλίες καὶ πλάγιους σκοπούς, ποὺ θολώνουν καὶ νοθεύουν τόσο συχνὰ δυστυχῶς τὰ λόγια καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν μεγάλων.

Ἀκόμη, τὸ παιδὶ εἶναι εὔπλαστο καὶ δέχεται εὔκολα τὴ διαπαιδαγώγησι τῶν ἄλλων. Ἡ ψυχή του εἶναι μαλακὴ σὰν τὸ λυωμένο κερὶ ποὺ τοῦ δίνουν ὅ,τι σχῆμα θέλουν. Ἀπορροφᾶ σὰν διψασμένο σφουγγάρι κάθε πνευματικὴ τροφὴ ποὺ θὰ τοῦ δώσουν. Καὶ σ' αὐτὸ τὸ βοηθεῖ πολὺ ἡ ἔμφυτη πίστις. Γιατὶ τὸ παιδὶ πιστεύει. Πιστεύει μὲ ὅλη τὴν ἁπλότητα τῆς ἄδολης καρδιᾶς του. Στὰ γόνατα τῆς μάνας του παίρνει τὶς πρῶτες γνώσεις, τὰ πρῶτα μαθήματα γιὰ πρόσωπα καὶ πράγματα τοῦ γύρω κόσμου, καὶ πιστεύει τὸ κάθε τι, χωρὶς ἀμφιταλάντευσι καὶ δισταγμό, γιατὶ ἀκόμη τὸ ἄδολο πνεῦμά του εἶναι ἐλεύθερο ἀπ' τὸ μικρόβιο τῆς ἀμφιβολίας.

Κι' ὕστερα, τὸ παιδὶ ἀγαπᾶ. Ἀγαπᾶ μ' ἔμφυτη καὶ θερμὴ ἀγάπη τοὺς γονεῖς του καὶ τοὺς δικούς του. Ἀγαπᾶ κι' ὅλους τοὺς ἄλλους. Κι' εἶναι καταδεκτικὸ καὶ πονετικό. Τὰ μίση δὲν μαραίνουν ἀκόμη τὸν ὁλόδροσο τοῦτο βλαστὸ τῆς ψυχῆς του, τὴν ἀγάπη. Οἱ ἀντιπάθειες δὲν ἔχουν διαστρέψει καὶ δὲν ἔχουν μαράνει τὴν καθαρότητα καὶ ζεστασιὰ τῶν αἰσθημάτων του. Οὔτε ἦρθεν ἀκόμη ὁ χοντρὸς καὶ σκληρὸς καὶ βάναυσος ἐγωϊσμὸς νὰ τὸ κάμη νὰ στρέφη περιφρονητικὰ τὰ βλέμματα ἀπ' τὸ φτωχὸ καὶ τὸ δυστυχισμένο καὶ νὰ κλείση τὴν καρδιά του μπροστὰ στὸν πόνο καὶ στὴ θλῖψι τῶν ἄλλων.

Νά λοιπὸν τί μεγάλες ἀρετὲς καὶ τί ζηλευτὰ προτερήματα διέκρινε στὴν παιδικὴ ψυχὴ τὸ θεῖο τοῦ Ἰησοῦ μάτι. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ συμπάθησε τόσο τὰ παιδιά, γι' αὐτὸ ὕψωσε τὴ θέσι τους ἀνάμεσα στὶς κοινωνίες, γι' αὐτὸ ἐσήκωσε ψηλὰ τὸ παιδὶ στὰ μάτια ὅλων τῶν ἀνθρώπων κάθε γενιᾶς, καὶ τοὺς εἶπε πῶς μόνο σὰν μοιάσουν μὲ αὐτὸ θὰ ὑψωθῆ ἡ ἀνθρωπότης ὡς τὸν οὐρανό.

Προσέξετε λοιπόν, ἀγαπητὰ παιδιά, τὸν μεγάλον αὐτὸ θησαυρὸ τῆς ψυχῆς σας. Ὤ, καὶ νὰ ξέρατε τί πολύτιμος εἶναι ὁ θησαυρὸς αὐτός! Εἶστε μικροὶ ἴσως ἀκόμη καὶ δὲν εἶναι εὔκολο νὰ καταλάβετε πόσο βαθὺς εἶναι ὁ σπαραγμὸς τῶν ψυχῶν ποὺ στερήθηκαν τὴν ἀθωότητα, τὴν ἁπλότητα τῆς καρδιᾶς, τὴ δροσιὰ τῆς πίστεως, τὸ θάλπος τῆς ἀγάπης. Ἐσεῖς ποὺ κατέχετε τ' ἀνεκτίμητα τοῦτα πνευματικὰ θησαυρίσματα, κρατῆστέ τα ζηλότυπα, φυλάχτε τα καλά. Μὲ στοργὴ καὶ φροντίδα. Εἶναι ἡ εὐτυχία σας. Εὐτυχία ποὺ τὴν ζηλεύουν τόσοι μεγάλοι. Τόσοι ποὺ νοσταλγοῦν τὴ δική σας ἡλικία, τὴν ἁγνὴ κι' ἀθῶα, τὴν ἁπλῆ καὶ πιστὴ παιδικὴν ἡλικία. Τόσοι ποὺ νοιώθουν καλὰ πῶς ἡ λύσις τοῦ δράματος ποὺ σπαράζει τὴν ψυχή τους καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρη, βρίσκεται μόνο μέσα στὰ λόγια ἐκεῖνα τοῦ Θεανθρώπου: **«Ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν!»**

> «Ἡ μητέρα εἶναι ὁ στῦλος τοῦ σπιτιοῦ. Ἀπὸ αὐτὴν ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους».
>
> Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα

Στὶς δύο τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου ἦτανε μιὰ μεγάλη μέρα γιὰ μᾶς ὅλες μας, μικρὲς καὶ μεγάλες, ἔστω κι' ἂν μέσα στὴ βιάσι καὶ στὸν ἀγῶνα τῆς καθημερινῆς ζωῆς πέρασε χωρὶς ἴσως καὶ νὰ τὴν ἀκούσουν μερικαὶ ἀπὸ μᾶς. Αὐτὸ φυσικὰ δὲν σημαίνει πῶς δὲν πλημμυρίζουν τὴν καρδιά μας τρυφερὰ στοργῆς συναισθήματα γιὰ τὴ μητέρα μας. Ὄχι! Ἴσως μόνο δὲν νοιώσαμε ἀκόμα καλὰ τὴν ἔννοια τοῦ καθορισμοῦ τῆς μέρας αὐτῆς, ποὺ εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι ἕνα σύμβολο στὴ ζωὴ ὄχι τοῦ καθενός μας ὡς ἀτόμου, ἀλλὰ στὴ ζωὴ ὅλων μας μαζὶ ὡς λαοῦ. Γι' αὐτὸ ἂς ποῦμε δυὸ λόγια ἀπαραίτητα γιὰ τὴν κατανόησι τῆς ἐννοίας αὐτῆς, τῆς βασικῆς καὶ πιὸ βαθειᾶς ἀπὸ ὅλες τὶς ἄλλες στὴν ἀνθρώπινη ζωή.

Ἡ Μητέρα, ἡ Γῆ εἶναι τὰ στοιχεῖα, ποὺ ἀποκαλύπτουν κατὰ τὰς ἐρεύνας τὰ θεμέλια τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ζωῆς. Ἀπὸ τὴν Ἐτρουρία μέσῳ Κρήτης ὡς βαθιὰ πρὸς τὴν Μικρασία κυριαρχεῖ κάτω ἀπὸ πολλὲς μορφὲς ἡ μορφὴ τῆς μητέρας σὲ ἔθιμο καὶ σὲ δίκαιο. Ἔτσι γεννήθηκαν καὶ ὅλα τὰ ἀρχαῖα μυστήρια τὰ ἑνωμένα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Γῆς. Μέσα στὴν ἑλληνικὴ μυθολογία καὶ στὴν πρώτη ἑλληνικὴ ἱστορία παρουσιάζονται οἱ μητέρες κάθε μιὰ χωριστὰ ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς μυστηριώδους μεγάλης μιᾶς μητέρας Γῆς — τῆς Χθονός — καὶ εἶναι ἱερὲς καὶ ἀπαραβίαστες. Ὁ φόνος μητέρας ζητεῖ ἐξιλέωσι, γιὰ τὴν ὁποία σηκώνεται ἡ ἴδια Γῆ στὴ μορφὴ τῶν Ἐρινύων ζητῶντας ἐκδίκησι.

Γεμᾶτοι εἶναι οἱ ἀρχαῖοι ἑλληνικοὶ μῦθοι ἀπὸ τὸ μοτίβο αὐτό. Στὶς τραγωδίες τοῦ Αἰσχύλου συνταρακτικοὶ παρουσιάζονται οἱ ἀγῶνες τοῦ δικαίου τῆς Μητέρας, ποὺ τὴν ἐξιλέωσι τοῦ φόνου της ζητοῦν οἱ Ἐρινύες ἀπὸ τὸν Ὀρέστη.

Ἡ Μητέρα παρουσιάζεται ὡς τὸ σύμβολο τῆς ἀθανασίας τῆς ὕλης ἢ πιὸ σωστὰ ὡς ἐξιλέωσι τῆς ἀφθαρσίας τῆς ἀμόρφου ὕλης, ἀκόμη δὲ ὡς μορφοποιοῦσα δύναμι.

Ἔτσι ἐσκέπτοντο οἱ Λύκιοι, οἱ Κρῆτες, ποὺ ἀντὶ τῆς λέξεως «πατρίδα» μετεχειρίζοντο τὴν λέξι «μητρίδα» καὶ οἱ πρῶτοι Ἕλληνες θέτοντας μιὰ μητέρα προστάτισσα θεὰ τῆς πόλεως.

Ἀνάμεσα ἀπὸ ἐποχές, χιλιετηρίδες καὶ αἰῶνες ἐξειλίχθη ἡ νέα θέσι τῆς Μητέρας ἀπὸ τὴν καρποφόρα πλευρὰ τῆς λατρείας τῆς Θεᾶς Δήμητρας στὴ σημερινή της μέσα στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ καὶ στὸ σημερινό μας πολιτισμό.

Σχηματίστηκε κατόπιν ὁ θεσμὸς τῆς οἰκογενείας ποὺ ἀπετέλεσε παντοῦ καὶ πάντοτε τὸ φρούριο τῆς βιολογικῆς ἐξελίξεως τῶν λαῶν. Πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ ὑπάρξῃ λαὸς χωρὶς σεβασμὸ πρὸς τὴν οἰκογένεια; Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ ὑπάρξῃ οἰκογένεια χωρὶς σεβασμὸ πρὸς τὴν μητέρα, ποὺ εἶναι ἡ ἀστείρευτη πηγὴ κάθε ζωῆς καὶ κάθε στοργῆς;

Καὶ ὅμως κάποτε τὰ περασμένα χρόνια ξένες καὶ παράξενες διδαχὲς προσπαθοῦσαν νὰ ἐξορίσουν τὴν Ἑστιάδα ἀπὸ τοῦ σπιτιοῦ τὸ τζάκι καὶ νὰ σβήσουν ὅλες τὶς οἰκογενειακὲς ἀρετές, ποὺ ἦτανε βάσι τοῦ ἑλληνικοῦ μας πολιτισμοῦ καὶ κρηπίδα ποὺ συνεκράτησε τὴ Φυλή μας.

Σήμερα ἡ ἐθνική μας σκέψι θέτει τὴν μητέρα στυλοβάτη τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἐξαρτᾷ ἀπὸ αὐτὴν τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ νέα γενεὰ ἀκολουθῶντας πάντα πιστὰ τὸ δρόμο ποὺ τῆς ἐχάραξε ὁ μοναδικός τῆς Ἀρχηγός, ἀντιλαμβάνεται τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐννοίας «Μητέρα» ὅπως πρέπει κι' ὅπως μᾶς τὴν ἔφερε στὰ φτερά της ἡ παράδοσι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, ποὺ ὅλα ἀκόμα ἦτανε θαμπὰ καὶ ἀμφίβολα.

Μέσα στὴ ζωή μας τὴν τωρινὴ καὶ τὴν μελλοντικὴ ἂς νοιώσουμε βαθιὰ τὴν ἔννοια αὐτή. Ἂς σηκώσουμε τὰ μάτια μ' ἀγάπη καὶ σεβασμὸ στὴ μητέρα μας, σ' ὅλες τὶς μητέρες τοῦ Ἔθνους. Κι' ἀργότερα, ἂς προσπαθήσουμε νὰ προκαλοῦμε καὶ μεῖς μὲ τὴ ζωή μας τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη τῶν παιδιῶν μας καὶ ὅλων τῶν παιδιῶν τοῦ Ἔθνους. Οἱ μητέρες ποὺ θὰ προέλθουν ἀπὸ τὴ Νέα Γενεὰ ἂς ἔχουν τὴ συνείδησι ὅτι εἶναι ὄχι μόνο μητέρες τῶν παιδιῶν τους ἀλλὰ τὰ βιολογικὰ βάθρα ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς.

Σ. Καρ.

Η ΜΙΜΗΣΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ἔχετε προσέξει ποτὲ τὰ πολὺ μικρὰ ἀδελφάκια σας, ἢ ἄλλα μικρὰ παιδιά;

Ἂν πλησιάσετε περισσότερο, θὰ παρατηρήσητε πῶς ὅ,τι κάνετε καὶ πολλὲς φορὲς ὅ,τι λέτε τὸ ἀποτυπώνουν, θὰ ἔλεγε κανείς, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνουν μὲ μεγάλην εὐκολία.

Τὸ παιδὶ εἶναι ἕνα μιμητικὸν ὄν. Ἂν θέλωμε νὰ μιλήσουμε πιὸ ἁπλᾶ, μποροῦμε νὰ ποῦμε πῶς μοιάζει μὲ μιὰ πλάκα φωνογράφου. Ὅπως ἐκεῖ ἀποτυπώνεται κάθε τί, ἔτσι καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ γράφεται, δυστυχῶς, πολὺ συχνὰ ἀνεξίτηλα, κάθε τὶ ποὺ θὰ ἀκούσῃ ἢ θὰ δῇ. Κι' ἐπειδὴ δὲν εἶναι σὲ θέσι νὰ κρίνῃ καὶ τὶ τοῦ ἀρέσει, ἀσκεῖ ἐπάνω του μιὰ ἰδιαίτερη καὶ πολὺ ἑλκυστικὴ ἐπιρροὴ κάθε παράξενο ποὺ θὰ προσβάλῃ τὴν ὅρασι του ἢ τὴν ἀκοή του. Ἐκεῖ ποὺ ἐμεῖς οἱ ἄλλοι μιλοῦμε ἐλεύθερα μπροστά του, ἢ προβαίνουμε σὲ διάφορες πράξεις, μὲ τὴν βεβαιότητα καὶ τὴν ἐσφαλμένη ἀντίληψι ὅτι αὐτὸ δὲν καταλαβαίνει στὴν καθαρὴ καὶ τόσο ὡραία ψυχοῦλα του ἀποτυπώνεται κάθε κίνησι καὶ λόγος μας. Τὰ ματάκια του μᾶς κυττάζουν μὲ περιέργεια, καὶ ὅμως ἀσυναισθήτως μέσα στὸ θαυμάσιο βάθος τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου γίνεται μιὰ μεταβολή. Κι' ἂν ὅ,τι ἄκουσε καὶ εἶδε ἦταν καλὸ σύμφωνα μὲ τὴν φύσι του, τότε ἡ μεταβολὴ αὐτὴ ἔχει ὡς ἐπακολούθημα τὴ μόρφωσί του, τὴν τελειοποίησί του. Ἂν ὅμως εἶναι κάτι κακό, μέσα στὴ λευκότητά του σχηματίζεται μιὰ κηλίς, πού, προσέξατέ το, πολὺ δύσκολα φεύγει. Κάθε τὶ ποὺ το παιδὶ κάνει καὶ ποὺ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ ἐκτελεῖ παίζοντας, τὸ ζῇ, δίνει κάτι ἀπὸ τὴν ψυχή του, τὸ εἶναί του...

Εἶναι ἀνάγκη λοιπὸν νὰ κατανοήσουμε βαθιὰ ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε τὰ πρότυπα ποὺ οἱ ἁπλὲς Φαλαγγίτισσες καὶ Σκαπάνισσες ἀτενίζουν ὡς τέλεια, καὶ ποὺ φιλοδοξοῦν νὰ φθάσουν. Στὰ παιδικὰ μάτια τους φαινόμαστε σπουδαῖα πρόσωπα, μὴ λησμονοῦμε ἄλλωστε τὴν ψυχολογία των. Γιὰ νὰ τὸ νοιώσουμε καλύτερα, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ ἀναλογισθοῦμε τὶς δικές μας σκέψεις, ποὺ μᾶς ἐνέπνεον καὶ μᾶς ἐμπνέουν τὰ ἄτομα ποὺ θεωροῦμε σπουδαῖα. «Νὰ τὸν φθάσω. Νὰ γίνω ἴδιος μὲ κεῖνον, ἔτσι καλός. Νὰ κάνω αὐτὰ κι' ἐγώ». Νὰ τὶ λόγια φθάνουν διαρκῶς στὰ χείλη μας. Ὅ,τι κάνουν ἐκεῖνοι προσπαθοῦμε νὰ τὸ μιμηθοῦμε ἀκριβῶς γιατὶ εἴμαστε βέβαιες ὅτι εἶναι σωστό.

Μὰ ἂς σκεφθοῦμε καὶ κάτι ἄλλο! Πόσο μᾶς ἦταν καὶ εἶναι δύσκολο νὰ ἐκτελέσωμε κάτι

★ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΕΛΟΝΑΣ ★

Σήμερα, ἀγαπητά μου κορίτσια, θὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἱστορία μου. Εἶμαι βέβαιη πὼς δὲν τὴν ξέρετε καθόλου, μὰ καθόλου. Ἐμένα ὅμως μὲ ξέρετε πολὺ καλά. Σᾶς εἶμαι τόσο ἀπαραίτητη, ὥστε μὲ χρησιμοποιεῖτε σχεδὸν καθημερινά. Χωρὶς ἐμένα, καὶ τὸ λέω αὐτὸ δίχως νὰ μεγαλοπιάνουμαι, δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ παρουσιάζεσθε τόσο κομψές. Εἶμαι βέβαια ἕνα τόσο δὰ λεπτὸ πραματάκι, ποὺ ὅταν ξεφύγω ἀπὸ τὰ χέρια σας, ψαχουλεύετε πολλὴ ὥρα γιὰ νὰ μ' ἀνακαλύψετε. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει. Τὸ ἀνάστημα καὶ ὁ ὄγκος δὲν ἔχει καμμιὰ σχέσι μὲ τὴν χρησιμότητα. Ἀκόμα πρέπει νὰ μὲ προσέχετε πολύ, γιατὶ δὲν εἶμαι διόλου ἀκίνδυνη. Δὲν εἶμαι κακιά. Ὡστόσο πολλὲς φορὲς γίνεται κανεὶς κακὸς καὶ δίχως νὰ τὸ θέλῃ. Ἔτσι ὅταν ἐσεῖς εἶστε ἀπρόσεχτες, ἐγὼ εἶναι δυνατὸν νὰ σᾶς κεντήσω καὶ νὰ καταματώσω τὰ ὡραῖά σας δακτυλάκια. Αὐτὸ μὲ λυπεῖ πάντα πολύ, ἀλλὰ δὲν πταίω ἐγώ. Ἀντίθετα, ὅταν μὲ κρατοῦν ἐπιτήδεια χεράκια, χαίρομαι πολὺ κι' ἐργάζομαι χωρὶς νὰ κάνω καθόλου κακό. Τώρα, θὰ καταλάβατε βέβαια ποιὰ εἶμαι. Εἶμαι ἡ μικροσκοπικὴ καὶ λεπτοκαμωμένη βελόνη.

Ὑποπτεύομαι πὼς πολλὲς θὰ γελάσετε καὶ θὰ σκεφθῆτε. Ὁρίστε τώρα ποὺ ξεφύτρωσε καὶ ἡ βελόνη στὴ μέση, μὲ ἀξιώσεις... ἱστορικότητος. Ὅσες τὸ σκεφθῆτε αὐτό, σημαίνει πὼς δὲν ἔχετε ἰδέα ἀπὸ ἱστορία. Δὲν ξέρετε δηλαδὴ πὼς τὰ πιὸ ἁπλᾶ πραγματάκια, ποὺ χρησιμοποιεῖτε στὴν καθημερινή σας ζωή, ἔχουν πολλὲς φορὲς μιὰ ἀξιοθαύμαστη, πολὺ ἐνδιαφέρουσα καὶ διδαχτικὴ ἱστορία.

Γιὰ νὰ σᾶς τὸ βεβαιώσω αὐτό, δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀναφέρω πολλὰ παραδείγματα. Μοῦ ἀρκεῖ ἡ δικιά μου ἱστορία, ποὺ εἶναι τόσο παληά, ὅσον σχεδὸν καὶ ὁ ἄνθρωπος πάνω στὴ γῆ.

Ἀπὸ τὴν ἱστορία θὰ ξέρετε βέβαια πὼς ὁ ἄνθρωπος, τὴν πολὺ παληὰ ἐκείνη ἐποχή, περνοῦσε πάρα πολὺ σκληρὴ ζωή. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα, ποὺ οἱ προπάτορές σας, ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὕα, ἁμάρτησαν ἀπέναντι τοῦ καλοῦ Θεοῦ καὶ διώχτηκαν γι' αὐτὸ ἀπὸ τὸν παράδεισο, οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ φροντίσουν μόνοι τους γιὰ τὴν τροφὴ καὶ τὴν κατοικία τους. Κυνηγοῦσαν λοιπὸν ἄγρια ζῶα, ἢ μάζευαν ἄγριους καρποὺς καὶ ζοῦσαν μέσα σὲ σπηλιές. Ἔπρεπε ὅμως νὰ καλύψουν καὶ τὸ σῶμα τους γιὰ νὰ μὴν κρυώνῃ. Τότες δὲν ἤξεραν ἀκόμη νὰ ὑφαίνουν ὅπως καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα καὶ γιὰ ροῦχα ἐχρησιμοποιοῦσαν τὰ δέρματα τῶν ζώων. Ἔπρεπε ὅμως καὶ νὰ τὰ ράψουν. Λοιπὸν τὰ ἔρραβαν κατὰ πρωτόγονο τρόπο. Ἄνοιγαν τρῦπες πάνω σ' αὐτὰ μὲ ἀκάνθες καὶ μέσα σ' αὐτὲς περνοῦσαν ξεραμένες ἶνες ποὺ προμηθευόντουσαν ἀπὸ τοὺς φλοιοὺς τῶν δένδρων ἢ χορδὲς ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῶν ζώων. Αὐτὴ ἡ ἀκάνθη ἦταν ἡ μεγάλη - μεγάλη γιαγιά μου. Οἱ ἀκάνθες ὅμως αὐτὲς σποῦσαν πολὺ εὔκολα καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὸ μυαλό τους ὁλοένα δούλευε, ἀνεκάλυψαν πὼς μποροῦσαν νὰ κάνουν ἀκάνθες ἀπὸ κόκκαλα ἢ πέτρες, ποὺ ἦσαν στερεώτερες. Ἀργότερα κάποιος ἢ καὶ κάποιοι σκέφθηκαν καὶ ἔκαμαν στὸ ἕνα ἄκρο τῆς κοκκάλινης ἢ πέτρινης αὐτῆς ἀκάνθης μιὰ τρύπα, στὴν ὁποίαν περνοῦσαν τὴν πρωτόγονη κλωστὴ γιὰ εὐκολία. Αὐτὴ ἦταν πιὰ μιὰ πραγματικὴ βελόνη. Ἦταν βέβαια χονδροκαμωμένη μὰ πάντα ἦταν βελόνη. Αὐτὴ ἦταν ἡ γιαγιά μου.

Σκεφθῆτε ὅμως πόσα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε ποὺ οἱ ἄνθρωποι χρησιμοποίησαν τὶς ξύλινες ἀκάνθες ὡς τὴν ἐποχὴ ποὺ κατασκεύαζαν πέτρινες τέτοιες. Πολλὲς ἑκατοντάδες χρόνια. Καὶ πόσο κόπο χρειαζόντουσαν νὰ τὶς κατασκευάσουν, χωρὶς ἐργαλεῖα κι' ἐργοστάσια. Ἔτριβαν τὴν μιὰ πέτρα πάνω στὴν ἄλλη, κι' ἔτσι κατώρθωναν νὰ τὶς λεπτύνουν καὶ νὰ κατασκευάζουν τὶς βελόνες των. Κατασκεύαζαν ὅμως καὶ βελόνες ἀπὸ κόκκαλα καὶ μάλιστα κόκκαλα ψαριῶν ποὺ πολλὲς φορὲς εἶχαν παράξενα σχήματα. Τέτοια πρωτόγονα βελόνια θὰ βρῆτε σ' ὅλα τὰ ἀρχαιολογικὰ μουσεῖα.

Ἀργότερα, ὅταν ἄρχισαν νὰ μεταχειρίζωνται τὰ μέταλλα καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα τὸ χαλκό, οἱ ἄνθρωποι κατεσκεύαζαν στερεώτερες κι' εὐκολώτερα τὶς βελόνες ἀπὸ μέταλλο. Ἦσαν ὅμως χονδρὲς καὶ ἄκομψες.

Μονάχα στὰ 1552 μιὰ πολὺ ἔξυπνη καὶ νοικοκυρὰ ἀρχοντοπούλα ἡ Μαρία Εὔντορ, ἀνεκάλυψε στὴν Ἱσπανία τὸν τρόπο τῆς κατασκευῆς τῆς σημερινῆς βελόνης. Ἐκείνη μετέφερε τὸν τρόπο αὐτὸ στὴν Ἀγγλία καὶ ἀμέσως στὸ κράτος αὐτὸ ἱδρύθησαν μεγάλα ἐργοστάσια, τὰ ὁποῖα κατεσκεύαζαν ἑκατομμύρια κομψὲς καὶ λεπτότατες βελόνες. Ἀπὸ τὴν Ἀγγλία εἰσήχθησαν τὰ ὡραῖα αὐτὰ βελόνια στὸ Βέλγιο, στὴν Γερμανία καὶ Αὐστρία καὶ οἱ χῶρες αὐτὲς ἄρχισαν ἀμέσως τὴν κατασκευὴν τέτοιων βελονιῶν. Τέλος τὸ 1789 ἱδρύθησαν ὅμοια ἐργοστάσια στὴ Γαλλία κι' ἀπὸ τότες τὰ βελόνια μὲ τὸ σημερινό τους σχῆμα, κυκλοφοροῦν σ' ὅλη τὴν ὑφήλιο. Βλέπετε λοιπὸν ἀγαπητές μου ἀναγνώστριες, πὼς ἡ ἱστορία μου δὲν εἶναι καθόλου χωρὶς ἐνδιαφέρον, ὅπως καὶ ὅλων τῶν μικροαντικειμένων ποὺ χρησιμοποιεῖτε καθημερινά. Καθένα ἀπ' αὐτά, πέρασαν χιλιάδες χρόνια γιὰ νὰ πάρῃ τὴ σημερινή του μορφή, οἱ ἄνθρωποι κοπίασαν πολὺ γιὰ νὰ τὸ τελειοποιήσουν καὶ γενεὲς ὁλόκληρες βασανίστηκαν ὡς ὅτου ἐπιτύχουν αὐτὸ τὸ κομψὸ πραγματάκι ποὺ ἐσεῖς χρησιμοποιεῖτε σήμερα, μὲ τόση εὐχέρεια καὶ χωρὶς νὰ πολυσκοτίζεσθε ποὺ θὰ τὸ προμηθευθῆτε, ἀφοῦ μὲ ἐλάχιστα λεπτὰ τὸ βρίσκετε στὸ πρῶτο κατάστημα.

ποὺ μ ό ν ο ν μ ᾶ ς ε ἶ π α ν, δηλαδὴ νὰ μετατρέψουμε τὰ λόγια σὲ ἔργα. Ὅ,τι βλέπουμε γίνεται εὔκολα, ὄχι ὅμως καὶ ὅ,τι ἀκοῦμε! Ἔχοντας αὐτὰ ὑπ' ὄψιν μας, πρέπει νὰ χαράξουμε στὴν ἐργασία μας ἕναν ἀνάλογον δρόμο. Θὰ εἰποῦμε στὰ παιδιά μας ὅτι πρέπει νὰ εἴμαστε δίκαιοι, ἐλεήμονες, εὐσεβεῖς, ὑπάκουοι. Ἂς προσέξουμε ὅμως! Δὲν θὰ τὸ ποῦμε μόνον ἀλλὰ θὰ τὸ ἀποδείξουμε. Ἐμεῖς πρῶτοι θὰ ἀπονέμωμε τὸ δίκαιον, θὰ ἀγαποῦμε καὶ θὰ βοηθοῦμε τὸν πλησίον μας, θὰ ὑπακούωμεν ἀγογγύστως σὲ κάθε διαταγή, θὰ λατρεύωμε τὸ θεῖον. Θὰ γίνουμε δηλ. τὸ παράδειγμα. Παρουσιάζεται ὅμως καὶ ἐδῶ μία δυσκολία. Θὰ τὰ κάνουμε ὅλα αὐτά, ἀλλὰ πῶς; Ὄχι βεβιασμένα, δίνοντας τὴν ἐντύπωσιν πὼς ἔχουμε μία ἀγγαρεία νὰ φέρουμε εἰς πέρας. Προσοχή! Κάθε κίνησι καὶ κάθε λόγο μας εἶναι ὀλάνοιχτες τόσες καὶ τόσες παιδικὲς ψυχὲς νὰ δεχθοῦν καὶ νὰ κρύψουν στὰ βάθη τους. Τὸ παιδὶ δὲν τὸ γελοῦμε εὔκολα! Μάταια θὰ προσπαθήσουμε νὰ τοῦ κινήσουμε τὴν προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ κάτι ποὺ σὲ μᾶς εἶναι ἀδιάφορον, ποὺ δὲν μᾶς συγκινεῖ. Ὅλη του ἡ ἐμπιστοσύνη κλονίζεται καὶ τὸ εἴδωλο ποὺ ὑψώνει γίνεται συντρίμματα. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ νοιώσουμε πρῶτα ἐμεῖς καλά, νὰ ζήσουμε κάθε τὶ ποὺ θέλουμε νὰ διδάξουμε, καὶ τότε τὸ ἔργο μας εἶναι πολὺ εὔκολο.

Τὸ παράδειγμά μας θὰ τὸ ἀκολουθοῦν αὐθόρμητα τὰ παιδιά, καὶ χωρὶς σχεδὸν νὰ τὸ καταλαβαίνουνε, θὰ τελειοποιοῦνται, θὰ γίνωνται πραγματικὲς Φαλαγγίτισσες καὶ Σκαπάνισσες, ὅπως ἀκριβῶς τὸ θέλει ὁ Ἀρχηγός μας.

Ὅταν ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας πὼς ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται νὰ γίνουν τὰ παιδιά μας καλὰ ἢ κακά, ὅταν ἀναλογισθοῦμε τὴν μεγάλη ἀποστολὴ ποὺ μᾶς ὥρισε ὁ Μεγάλος Ἀρχηγός μας, θὰ εἴμαστε πραγματικὰ κατάλληλες στον ρολο μας.

Κ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

ΤΑ ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ

Εἶναι τὸ σπουδαιότερον εἶδος ζυμαρικῶν.

Χώρα κατ' ἐξοχὴν παραγωγῆς αὐτῶν εἶναι ἡ Ἰταλία. Παρασκευάζονται ὅπως ὅλα τὰ ζυμαρικὰ ἀπὸ σιτάλευρον καὶ ἀναλόγως τοῦ σχήματος ἔχουν διάφορα ὀνόματα.

Ἡ διαδικασία τῆς παρασκευῆς αὐτῶν εἶναι ἁπλῆ. Τὰ ἄλευρα γίνονται πολτὸς μὲ νερὸ μέσα σὲ ζυμωτήριο, χωρὶς προζύμι. Ὅταν ὁ πολτὸς ζυμωθῇ τοποθετεῖται σὲ πιεστήρια, τὰ ὁποῖα ἔχουν καλούπια καὶ ἔτσι λαμβάνουν διάφορα σχήματα. Κατόπιν μπαίνουν σὲ ξηραντήρια, ὅπου φεύγει τὸ νερὸ καὶ στερεοποιοῦνται, ἕτοιμα πιὰ γιὰ τὸ ἐμπόριο.

Ἡ κυριωτέρα παραγωγικὴ χώρα εἶναι, ὅπως εἴπαμε, ἡ Ἰταλία, ποὺ ἐξάγει ἐτησίως 20.000 τόννους ζυμαρικῶν. Ἀξιόλογα ὅμως μακαρόνια ὑπάρχουν καὶ στὴ Γαλλία, Βέλγιο, Ἱσπανία. Ἀλλὰ καὶ στὴν Ἑλλάδα ἡ μακαρονοποιΐα ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν, τὸ δὲ ποσὸν τῶν παραγομένων ζυμαρικῶν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου.

Μ α κ α ρ ό ν ι α μ ὲ τ υ ρ ί. Ὅλες ξέρουμε πῶς φκιάνεται μιὰ μακαρονάδα. Κι' ὅμως μπορεῖ κάποτε καὶ νὰ ἀποτύχουμε. Ἔχει κι' αὐτὴ τὰ μυστικά της. Βράζετε τὰ μακαρόνια πάντα σὲ ἄφθονο νερὸ ἁλατισμένο γιὰ νὰ μὴ λασπώνουν. Ὅταν βράσουν στραγγίξετέ τα στὸ τρυπητὸ καὶ ἀφῆστε λίγο κρύο νερὸ νὰ τρέξῃ ἀπὸ πάνω τους. Κατόπιν τὰ στοιβάζετε σὲ μιὰ πιατέλα ρίχνοντας σὲ κάθε στρῶμα τυρὶ καὶ περιχύνοντάς τα μὲ βούτυρο καμένο. Αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ ἁπλὸ εἶδος παρασκευῆς μακαρονιῶν.

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιΐα

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

Ὑπὸ : **Μ. ΑΝ.**

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὰ ξέρω ὅλα, ἀπάντησε ἐκείνη. Καὶ ξέρω ἀκόμα καὶ κάτι ἄλλο ποὺ δὲν τὸ ξέρετε σεῖς... Ἔφτασε τώρα δὰ κι' ἄλλος ἀποσταλμένος ἀπὸ τὸ Δομέστικο. Ὁ Γρηγόρης πρέπει νὰ κατεβῆ τὸ ταχύτερο στὸ λιμάνι.

— Ποῦ εἶναι; ρώτησε βιαστικὰ ὁ Δημήτρης.

— Ἔφυγε.

— Πῶς ἔφυγε; Χωρὶς νὰ πάρη ἀπόκριση;

— Τοῦ ἔδωσα ἐγὼ τὴν ἀπόκριση. Εἶπα πὼς εἶναι ἕτοιμος καὶ πὼς σὲ λίγο θὰ βρίσκεται ἐκεῖ.

— Σ' εὐχαριστῶ, Νανώ, εἶπε ὁ Γρηγόρης, ποὺ κατάλαβε πολὺ περισσότερο βέβαια ἀπὸ τοὺς δυό του φίλους γιατὶ ἡ Νανὼ πῆρε τὴν εὐθύνη καὶ τὴν πρωτοβουλία ν' ἀπαντήση γιὰ λογαριασμό του.

Στέκονταν ὁ ἕνας ἀπέναντι στὸν ἄλλο καὶ κοιτάζονταν κατάματα σὰ δυὸ τίμιοι ἄνθρωποι ποὺ δίνουνε τὸ χέρι ὡς τὸ θάνατο νὰ δουλέψουν τὸν ἴδιο σκοπό... μὰ καὶ κάτι περισσότερο ἀκόμα... κάτι περισσότερο καὶ βαθύτερο ποὺ γέμιζε ἀπὸ γλύκα τὴν καρδιὰ καὶ ποὺ ὁ Γρηγόρης πρώτη φορὰ τὸ ἔνοιωθε καὶ δὲν μποροῦσε νὰ ξεκαθαρίση.

— Πότε θὰ ξαναδωθοῦμε, Γρηγόρη; ρώτησε ἡ Νανώ.

Πότε; Αὐτὸ τὸ πότε δὲν τὄχε σκεφτῆ. Ἄλλες θάλασσες, ἄλλος ἀέρας... Γνωριμίες καινούργιες... μία ἐκστρατεία ὕστερα μ' ὅλα τ' ἀναπάντεχα ποὺ μπορεῖ ἕνα τέτοιο γεγονὸς νὰ φέρη... Σωρεύονται τὰ ἂν τὸ ἕνα πίσω ἀπὸ τ' ἄλλο, ἀράδα ἀτέλειωτη... ἀρχίζουν ἀπὸ δῶ καὶ φαίνονται ὡς ἐκεῖ ποὺ φτάνει τὸ μάτι σου... καὶ πιὸ πέρα, ποιὸς ξέρει πόσα ἄλλα ἀκόμα... Θὰ μπορέση ἡ σαΐτα τῆς θέλησης νὰ χυθῆ σφυρίζοντας καὶ νὰ τὰ περάση ὅλα; «Θὰ μπορέση» εἶπε μιὰ φωνὴ μέσα του. Τὸ ἀντίθετο ἡ καρδιὰ δὲ θέλει οὔτε νὰ διαλογιστῆ.

Τὸ πλάσμα τοῦτο μὲ τὸ λιγνὸ κομψὸ ἀνάστημα, τὶς μαῦρες μποῦκλες ποὺ ἔπεφταν πλούσια ὁλοῦθε, τὸ εὐγενικὸ πρόσωπο καὶ πιότερο τὰ μάτια, μὲ τὴν ἔξχωρη λάμψη... τὸ πλάσμα τοῦτο τοῦ μιλοῦσε, θαρρεῖς, ὅπως ξέρει νὰ μιλᾶ ἡ φιλία καὶ ἡ στοργὴ τῆς μάνας, ποὺ δὲ γνώρισε ποτέ του, καὶ τῆς ἀδερφῆς ἡ ἀγάπη... μὰ καὶ τὸ χρέος ἀκόμα καὶ ἡ πατρίδα...

Τί παράξενο ἀλήθεια! Πῶς μπόρεσε νὰ φουντώση μέσα του τέτοιο αἴσθημα; Θὰ πῆ πὼς ἦταν κρυμμένο ἀπὸ καιρὸ ἀθώρητο καὶ περίμενε... Ἔτσι καθὼς περιμένει τὸ λουλούδι νὰ ζεστάνη ὁ καιρὸς γιὰ νὰ ξεπεταχτῆ ἀπὸ τὸ χῶμα τόσο ξαφνικὰ καὶ γρήγορα ποὺ ν' ἀπορῆς.

Στὴν πολιτεία τούτη τὴ μεγάλη, ποὺ ἦρθε μιὰ μέρα ἄγνωστος καὶ κατατρεγμένος, στέριωσε θαρρεῖς κι' ἔρριξε κλαδιὰ καὶ ρίζες... ποὺ τὸν πονοῦσε τώρα τὸ ξεσήκωμα... Νὰ ξεχάση τὴ Θεσσαλονίκη, τοὺς φίλους του, τὴ Νανώ; Μὰ θἆταν σὰ νὰ ξεχάση τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του.

— Πότε θὰ ξαναδωθοῦμε, Γρηγόρη;

Ἡ Νανὼ μὲ τὸ ἴδιο σοβαρὸ ὕφος, ποὺ ἔμοιαζε μὰ τὴν ἀλήθεια μεγάλη κοπέλλα, δευτέρωσε τὸ ρώτημά της.

— Θὰ ξαναδωθοῦμε! ἀπάντησε κεῖνος τονίζοντας μιὰ-μιὰ τὶς συλλαβὲς καὶ τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι.

Χαμογέλασε καὶ ξαστέρωσε εὐθὺς τὸ πρόσωπό της.

Ἔβγαλε τὸ μικρὸ σμαλτωμένο σταυρό της ὕστερα, ποὖταν κρεμασμένος σὲ χρυσὴ ἀλυσιδίτσα, ἔργο χρυσικοῦ ἀπὸ τὴ βασιλεύουσα... Τῆς τὸν εἶχε χαρίσει ἡ θειά της ἡ Χρυσοβέργαινα καὶ δὲν τὸν ἀποχωριζότανε ποτέ...

— Γιὰ νὰ σὲ βοηθάη καὶ νὰ σὲ φωτίζη ἡ χάρη Του, εἶπε.

Πλησίασε, ὑψώθηκε στὶς μύτες τῶν ποδιῶν γιὰ νὰ τὸν φτάση καὶ τοῦ τὸν πέρασε στὸ λαιμό.

Τὸν ξανακοίταξε ἄλλη μιὰ φορὰ μὲ τρυφερότητα κλίνοντας γλυκὰ τὸ κεφάλι πρὸς τὸν ἕνα ὦμο καὶ χωρὶς νὰ προσθέση οὔτε μιὰ λέξη πιὰ ἔφυγε τρέχοντας, τόσο γρήγορα κι' ἀθόρυβα σὰν ἕνα πουλάκι.

Εἶναι μερικὲς εἰκόνες στὴ θύμησή μας ποὺ δὲ σβήνουν ποτέ... Ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν πάντα ἀνεβαίνουν τὸ ἴδιο ζωηρές... σὰ νὰ τὶς φροντίζη ἐκεῖ μέσα κάποιο σπουδαχτικὸ χέρι καὶ ξανακαινουργιώνει τὰ βερνίκια τους ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ σὲ τρόπο ποὺ τὰ χρώματα κρατᾶνε πάντα τὴ λάμψη τὴν πρώτη καὶ θαρρεῖς πὼς βγήκανε τούτη τὴν ὥρα ἀπὸ τ' ἀργαστήρι τοῦ ζωγράφου. Καὶ τώρα μέσα στὸ σάλαγο τῆς τρικυμίας, μὰ δίχως ἄλλο καὶ πιὸ ὕστερα, οὔτε ἡ χαρά, οὔτε ἡ λύπη θὰ μπορέσουνε ποτὲ νὰ ξεθωριάσουν τὴν εἰκόνα τῆς Νανῶς ἔτσι καθὼς τὸν κοίταζε κλίνοντας τὸ χαριτωμένο κεφάλι της πρὸς τὸν ἕναν ὦμο...

Δίπλα του περπατοῦσε ἕνας ψηλὸς ξεραγκιανὸς καλόγηρος.

Στὸ λιμάνι ἦτανε μεγάλη κίνηση. Στὴν ἀποβάθρα ὁλόγυρα καμμιὰ εἰκοσαριὰ στρατιῶτες εἴχανε κάνει τετράγωνο γιὰ νὰ κρατοῦν σὲ ἀπόσταση τὸν κόσμο. Ὅταν οἱ τρεῖς φίλοι θέλησαν νὰ περάσουν, ἕνας δέκαρχος τοὺς εἶπε ἀπότομα:

— Ἀπαγορεύεται.

— Ἀκόλουθος τοῦ Δομέστικου, εἶπε ὁ Γρηγόρης.

Ὁ δέκαρχος στάθηκε προσοχή.

— Περάστε! εἶπε.

Ὁ Φωκᾶς δὲν εἶχε κατεβῆ ἀκόμη. Ὅλοι περίμεναν νὰ φτάση καβαλλάρης μὲ ἀκολουθία καθὼς ταίριαζε στὸ ἀξίωμά του... μὰ ἦρθε πεζός. Δίπλα του περπατοῦσε ἕνας πολὺ ἀψηλὸ ξεραγκιανὸς καλόγερος. Ἡ ὄψη του ἦταν κιτρινόμαυρη, ἀποσκελεθρωμένη. Πήγαινε σκυφτὸς μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα μπροστὰ στὸ στῆθος. Καθὼς προχωροῦσε σκοντάφτοντας σὲ κάθε βῆμα, σοὔκανε τὴν ἐντύπωση πὼς ἦταν ἕνα ἀγρίμι... ἕνα ἀγρίμι ποὺ κατέβασαν ἀπὸ τὰ βουνὰ ἄθελά του.

— Ὢ! δίχως ἄλλο αὐτὸς θἆναι ὁ μυστηριώδης καλόγερος, σκέφτηκε ὁ Γρηγόρης καὶ τὸν κοίταξε μὲ φόβο καὶ περιέργεια.

Εἶναι φτωχὸς σὰν ἕνα πουλὶ τοῦ δάσους καὶ ἀδύνατος πού, ἔτσι νὰ τὸν σπρώξης, θὰ σωροβολιαστῆ σὰν ἕνα σακκὶ γιομᾶτο κόκκαλα, κι' ὅμως μπροστά του γονατίζουν οἱ πιὸ μεγάλοι ἄρχοντες τῆς αὐτοκρατορίας. Ὢ! ὑπάρχουν δίχως ἄλλο πολλὰ μυστήρια στὴ ζωὴ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ σκοτεινότερα...

— Πέρασε, ἅγιε πάτερ, εἶπε ὁ Φωκᾶς μὲ σεβασμὸ ἀνοίγοντας τόπο ἀνάμεσα στοὺς στρατιῶτες.

Τὸν ὡδήγησε ὡς τὴ βάρκα ποὺ περίμενε. Ὕστερα στράφηκε σὰ νὰ ζητοῦσε κάποιον. Ὁ Γρηγόρης πλησίασε.

— Ἄ! ἐδῶ εἶσαι, Κομιτᾶ; Ἐμπρός, δὲν ἔχουμε νὰ χάνουμε καιρό.

Ὁ Γρηγόρης ἔτρεξε νὰ χαιρετήση τοὺς φίλους του. Τοὺς ἔσφιξε τὰ χέρια, τοὺς φίλησε. Ἤθελε τὴν τελευταία κείνη στιγμὴ νὰ τοὺς βεβαιώση γιὰ τὴ φιλία του, νὰ πῆ τὴ φράση τὴ συμφωνημένη: «δυνατὴ σὰν τὴν ἀγάπη ποὺ χρωστᾶμε στὴν πατρίδα καὶ τὸν αὐτοκράτορα», μὰ ἦτανε τόσο συγκινημένος ποὺ δὲ θὰ τὰ κατάφερνε... Σήκωσε μονάχα τὸ χέρι κι' ἔδειξε τὸ σιδερένιο δαχτυλίδι ποὺ φοροῦσε πάντα στὸ μεσαῖο του δάχτυλο...

Ὁ Φωκᾶς πλησίασε...

— Γρήγορα θὰ σᾶς καλέσω στὴ βασιλεύουσα, εἶπε καὶ τοὺς ἔσφιξε τὸ χέρι.

— Πολλὰ τὰ ἔτη σου, Λέων Φωκᾶ! φώναξε ὁ Μιχαήλ.

— Πολλὰ τὰ ἔτη σου! ἀντιλάλησε τὸ μαζεμένο πλῆθος ποὺ περίμενε θαρρεῖς τούτη τὴν ἀφορμὴ γιὰ νὰ ξεσπάση...

Ἀπὸ στόμα σὲ στόμα μεταδόθηκε ἡ κραυγὴ κι' ἔφερε κύκλο ὁλόκληρη τὴν προκυμαία κι' ἔφτασε ὡς τὶς ἀποθῆκες καὶ τοὺς ἐμβόλους ἔτσι ποὺ οἱ διαβάτες σταμάτησαν καὶ κοίταξαν κατὰ τὸ λιμάνι καὶ οἱ πραματευτάδες ποὺ ἄνοιγαν πρωΐ-πρωΐ τὰ μαγαζιά τους κι' ἔβαζαν σὲ τάξη τὶς πραμάτειες, βγήκανε νὰ ρωτήσουν τί συμβαίνει.

«Ὁ Φωκᾶς». Τὸ ὄνομα τῆς μεγάλης αὐτῆς οἰκογένειας ποὺ τώρα κι' ἑκατὸ χρόνια δέθηκε μὲ τὴ στρατιωτικὴ ἱστορία τῆς αὐτοκρατορίας καὶ τοὺς ἀγῶνες της, ἄναβε θαρρεῖς τὴν καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Κι' αὐτὸ ποὺ συνέβη τότε, δὲν τὄξερε βέβαια ὁ Γρηγόρης, γιατὶ ὁ δρόμωνας ἔκαιγε ἀμέσως πανιὰ μόλις ὁ Δομέστικος μὲ τὴν ἀκολουθία του ἀνέβηκε, ἦταν ὅμως τόσο χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴν περίσταση, ποὺ ἐμεῖς ἐδῶ ἔτσι ἐν παρενθέσει, ἂς ποῦμε, θὰ τὸ ἀναφέρουμε.

«Ὁ Φωκᾶς!», «Ὁ Φωκᾶς!» ἔλεγε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο σὰ νὰ ἦταν ἀρκετὸ αὐτὸ τὸ ὄνομα γιὰ νὰ ἐξηγήση τὶς ἀναπάντεχες πρωϊνὲς ζητωκραυγές. Κάποιος τότες ἔπλασε μὲ τὴ φαντασία του μιὰ ἱστορία, ἄλλος ξαναλέγοντάς τη πρόσθεσε κάτι καὶ στὸ τέλος, κατὰ τὸ βραδάκι, διαδόθηκε, σὰν κάτι βέβαιο ποὺ δὲ σήκωνε ἀντιλογία, πὼς τάχα ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς στὴ Βασιλεύουσα ἀνακηρύχτηκε συναυτοκράτορας μὲ τὸ Ρωμανό, μιὰ καὶ ὁ τελευταῖος τοῦτος ἦταν πολὺ νέος καὶ ἄπειρος ἀκόμα γιὰ νὰ βασιλέψη μόνος του.

* * *

Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει πιὰ καὶ πάνω ἀπὸ τὴν ἀπέραντη θάλασσα ἄρχισε ν' ἁπλώνεται τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας... Ὕστερα ἀπὸ λίγο οἱ γραμμὲς ἄρχισαν νὰ φαίνωνται πιὸ ἀνάριες, νὰ συγχίζουνται ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη, νὰ σβήνουν τελειωτικά... Ὁ Γρηγόρης ἀποκοιμήθηκε...

...Εἶχε τὴν αἴσθηση πὼς πετοῦσε πάνω ἀπὸ μιὰ σκοτεινὴ ἄβυσσο... τόσο ἀνάλαφρα σὰ νὰ εἶχε τεράστια φτερά. Ἕνα πέταγμα ὡς τόσο παράξενο· μιὰ ἀνέβαινε μιὰ κατέβαινε... Καὶ κάτωθε φωνὲς ἄγριες σὰν οὐρλιάσματα ἀπὸ ὁλόκληρα κοπάδια λύκων πεινασμένων ποὺ τρέχουν μὲ τὴν κόκκινη μακριὰ γλῶσσα ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα, μὲ τὰ μάτια ἀναμμένα. Δὲ θ' ἀποστάσουν; Ὄχι, ὄχι. Τὰ οὐρλιάσματά τους καὶ τὸ ποδοβολητό, σὰ νὰ ξυπνοῦσαν ἀπὸ τὸ λήθαργο ἄλλα κοπάδια λύκων ποὺ ἦσαν κρυμμένα στὶς σπηλιὲς καὶ τὰ σύδεντρα τῆς σκοτεινῆς λαγκαδιᾶς, κι' ἔτσι τὸ κῦμα ξανακαινούργιωνε πάντα καὶ μεγάλωνε, ὅσο πήγαινε καὶ περισσότερο...

— Ποῦ βρίσκομαι; Ποῦ πάω; ἀναρωτήθηκε ὁ Γρηγόρης...

Μὰ καμμιὰ ἀπόκριση δὲν τοὔστειλε τὸ μαῦρο χάος ὁλόγυρα.

(Ἀκολουθεῖ)

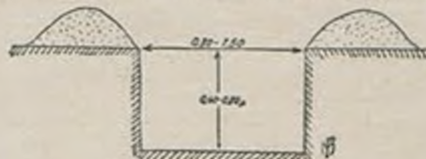
Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Τὸ ἔδαφος στὸ ὁποῖο θὰ φυτεύσωμε τὰ δένδρα πρέπει νὰ ἔχη ὀργωθῆ ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ βαθιὰ καὶ τοὐλάχιστον 1 - 2 μῆνες πρὸ τοῦ φυτεύματος.

Ἐὰν πρόκειται νὰ κάμωμε ἕνα συστηματικὸ δενδρόκηπο ἀπὸ ροδακηνιές, βερυκοκκιές, κερασιές, δαμασκηνιές, ἀχλαδιές, μηλιές, κυδωνιές, λωτούς, φυστικιές, μουσμουλιές, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ καλλιεργήσωμε τὸ ἔδαφος σὲ βάθος 40 - 80 πόντων.

Ὅσο πιὸ πυκνὰ φυτεύονται τὰ δένδρα ἢ ὅσο πιὸ σφικτὸ καὶ βαρὺ ἢ πετρῶδες εἶναι τὸ ἔδαφος τόσο καὶ πιὸ βαθιὰ τὸ καλλιεργοῦμε.

Ἡ βαθειὰ αὐτὴ καλλιέργεια, ποὺ στὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζεται «κύλισμα», «στρεμμάτισμα», «μινάρισμα», «γέργισμα», γίνεται ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως μὲ

Εἰκ. 1. Ἄνοιγμα λάκκου φυτεύματος.

εἰδικὰ μηχανοκίνητα ἄροτρα ἢ μὲ τὸ χέρι. Στοιχίζει πολύ, πάντως ὅμως εἶναι μιὰ ἐργασία ποὺ πρέπει νὰ γίνεται ὅταν διαθέτωμε τὰ μέσα, καὶ πρὸ παντὸς μάλιστα ὅταν φυτεύωμε δένδρα εὐγενῆ ἢ δένδρα ποὺ μπαίνουν σὲ σχετικῶς μικρὲς ἀποστάσεις τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, (ροδακηνιές, φυστικιές, κτλ.).

Ὅταν δὲν διαθέτωμε τὰ μέσα γιὰ βαθειὰ καλλιέργεια ἢ ὅταν τὸ ἔδαφος δὲν μᾶς ἐπιτρέπη, λόγῳ τῆς κλίσεώς του ἢ τῶν βράχων καὶ ἐμποδίων ποὺ παρουσιάζει, μία τέτοια ἐργασία ἢ ὅταν φυτεύωμε δένδρα ποὺ μπαίνουν σὲ μεγάλες ἀποστάσεις ἢ ὀλιγώτερον ἀπαιτητικὰ καὶ εὐαίσθητα (ἐληές, ἀμυγδαλιές, καστανιές, καρυδιές), ἀρκούμεθα σὲ ἕνα ἢ δυὸ καλὰ ὀργώματα ἢ σκαψίματα καὶ σὲ μεγάλους λάκκους φυτεύματος.

Οἱ μεγάλοι λάκκοι φυτεύματος ἀποτελοῦν τρόπον τινὰ μιὰ βαθειὰ καλλιέργεια, ποὺ κάνομε εἰς τὰ σημεῖα μόνον ποὺ πρόκειται νὰ φυτεύσωμε τὰ δένδρα.

ΕΠΟΧΗ ΦΥΤΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ

Τὰ φυλλοβόλα δένδρα φυτεύονται ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ θὰ ρίξουν τὰ φύλλα των (Ὀκτώβριο — Νοέμβριο) μέχρι τῆς στιγμῆς ποὺ θ' ἀρχίσουν νὰ κυκλοφοροῦν οἱ χυμοί των (Μάρτιο), ὁπότε φουσκώνουν καὶ ἀνοίγουν τὰ μπουμπούκια των.

Τὰ πυρηνόκαρπα (ἀμυγδαλιές, ροδακηνιές, βερυκοκκιές, δαμασκηνιές, κερασιὲς) φυτεύονται κατ' ἀρχὴν ἐνωρίτερα ἀπὸ τὰ ἄλλα δένδρα.

Εἰς τὰ ξηρά, τὰ στραγγερὰ καὶ θερμὰ ἐδάφη φυτεύομε πρώϊμα, ἐνῷ στὰ ὑγρά, συνεκτικὰ καὶ ψυχρὰ ἢ πολὺ ὀρεινὰ ἐδάφη φυτεύομε ὄψιμα.

Τὰ ἀειθαλῆ δένδρα (ἐσπεριδοειδῆ, μουσμουλιές, ἐληές) φυτεύονται σὲ δυὸ ἐποχές, τὸ φθινόπωρο (Ὀκτώβριο — Νοέμβριο) καὶ τὴν ἄνοιξι (Φεβρουάριο — Ἀπρίλιο).

ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΩΝ ΛΑΚΚΩΝ ΤΟΥ ΦΥΤΕΥΜΑΤΟΣ

Ὅταν τὸ ἔδαφος στὸ ὁποῖο πρόκειται νὰ φυτεύσωμε τὰ δένδρα ἔχη ὀργωθῆ βαθύτερα ἀπὸ 50 πόντους, δὲν ἔχομε παρὰ νὰ ἀνοίξωμε κατὰ τὴν στιγμὴ τοῦ φυτεύματος ἢ λίγο ἐνωρίτερα μικροὺς λάκκους 40 - 50 πόντων πλάτους καὶ βάθους, μέσα εἰς τοὺς ὁποίους νὰ χωροῦν ἴσα - ἴσα τὰ δένδρα, ἡ κοπριὰ καὶ τὸ λίπασμα.

Ὅταν ὅμως πρόκειται νὰ φυτεύσωμε δένδρα σὲ ἔδαφος ποὺ καλλιεργήθηκε ἀνάβαθα ἢ ποὺ δὲν καλλιεργήθηκε διόλου πρέπει νὰ ἀνοίξωμε λάκκους ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ μεγάλους, δηλαδὴ πλάτους 80 πόντων μέχρι 1.50 μ. καὶ βάθους 60 ἕως 80 πόντους τοὐλάχιστον (εἰκ. 1).

Ὅσο πιὸ ἀκαλλιέργητο καὶ σφικτὸ ἢ πετρῶδες καὶ κακῆς ποιότητος εἶναι τὸ ἔδαφος, τόσο καὶ μεγαλυτέρους λάκκους πρέπει ν' ἀνοίγωμε.

Ποτὲ μὴν ἀνοίγετε λάκκους μικροτέρους ἀπὸ 60 - 70 πόντους βάθους καὶ πλάτους.

Οἱ λάκκοι τοῦ φυτεύματος εἶναι καλὸν ν' ἀνοίγωνται τοὐλάχιστον 1 - 2 μῆνες πρὸ τοῦ φυτεύματος γιὰ ν' ἀερίζεται καὶ ζωογονῆται τὸ ἔδαφος.

Τὸ χῶμα ποὺ βγάζομε μέσα ἀπὸ τοὺς λάκκους τὸ τοποθετοῦμε γύρω ἀπὸ κάθε λάκκο ἁπλωμένο.

ΠΩΣ ΦΥΤΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ

Τὸ νεαρὸ δενδρύλλιο πρέπει κατὰ τὸ φύτευμα νὰ χωθῆ μέσα στὴ γῆ 5 - 15 πόντους πιο βαθιὰ ἀπὸ ὅ,τι ἦταν χωμένο στὸ φυτώριο. Ἐὰν εἶναι ἐμβολιασμένο στὴ βάσι του προσέχομε τὸ μπόλι νὰ βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν γῆ ἢ τὸ πολὺ ἴσα μὲ τὴν γῆ. Κατὰ τὸ φύτευμα πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψι μας ὅτι ὁπωσδήποτε ἀργότερα τὸ χῶμα τοῦ λάκκου θὰ καθίση καὶ ἐπομένως θὰ συμπαρασύρη ἀκόμη βαθύτερα τὸ δένδρο, γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνωμε τὸ βάθος ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω.

Στὰ ὑγρὰ ἐδάφη τὰ σφικτὰ φυτεύομε ἀνάβαθα, ἐνῷ στὰ ξηρὰ καὶ στραγγερὰ βαθύτερα. Στὰ ξηρὰ ἐδάφη εἶναι καλὸν νὰ ἀφήνωμε γύρω ἀπὸ τὸ δενδρύλλιο μιὰ γοῦρνα ἀνοικτὴ βάθους 5 - 10 πόντους γιὰ νὰ μαζεύωνται τὰ νερὰ τῆς βροχῆς.

Οἱ λάκκοι τοῦ φυτεύματος εἴπαμε ὅτι ἔχουν βάθος ἀπὸ 60 - 80 πόντους, γι' αὐτὸ ὅταν φυτεύωμε τὰ δένδρα τοὺς ἀναγεμίζομε μὲ χῶμα ἀνακατεμένο μὲ κοπριὰ καὶ λίπασμα μέχρι τέτοιου σημείου, ὥστε τοποθετούμενο τὸ δένδρο νὰ εὑρίσκεται ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους 5 - 15 πόντους βαθύτερα ἀπὸ ὅτι ἦτο στὸ φυτώριο (εἰκ. 2).

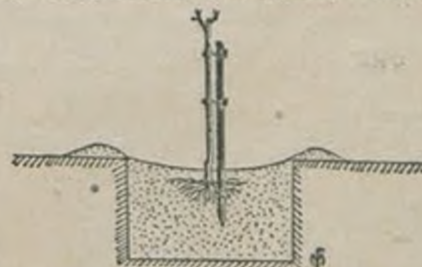
Βεβαίως ὅταν ἀφήνωμε γοῦρνα γύρω ἀπὸ τὸν κορμὸ τοῦ δένδρου, τοὺς 5 - 15 πόντους τοὺς ὑπολογίζομε ἀπὸ τὸ βάθος τῆς γοῦρνας καὶ κάτω.

Καὶ στὸ ἀναγέμισμα τῶν λάκκων χρησιμοποιοῦμε τὸ χῶμα ποὺ εἴχαμε βγάλει ἀνοίγοντάς τους ὡς καὶ χῶμα καλὸ ποὺ παίρνουμε ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ χωραφιοῦ.

Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις πρέπει νὰ ἀνακατεύωμε τὸ χῶμα ποὺ χρησιμοποιοῦμε γιὰ τὸ ἀναγέμισμα τῶν λάκκων μὲ 10 - 20 ὀκ. κοπριὰ καὶ 1 - 2 ὀκ. λίπασμα 6—8—8 ἢ 0—16—0. Προτοῦ τοποθετήσωμε τὸ δένδρο μέσα στὸν λάκκο ρίχνομε ἕνα στρῶμα 5 - 6 δάκτυλα καθαρὸ χῶμα, πάνω στὸ ὁποῖο θὰ ἀκουμπήσωμε τὶς ρίζες.

Ἐπίσης καρφώνομε ἕνα πάσσαλο εἰς τὸ κέντρο τοῦ λάκκου γιὰ τὴν πρόσδεσι τοῦ δένδρου.

Ἕνας ἐργάτης τοποθετεῖ τὸ δένδρο στὸ λάκκο δίπλα στὸν πάσσαλο καὶ ἕνας ἄλλος σκεπάζει σιγά-σιγὰ τὶς ρίζες του μὲ ψιλὸ καὶ καλῆς ποιότητος χῶμα. Γιὰ νὰ διεισδύση τὸ χῶμα καλύτερα μεταξὺ τῶν ριζῶν ὁ ἐργάτης ποὺ κρατεῖ τὸ δένδρο τὸ κινεῖ ἐλαφρὰ ἐκ τῶν

Εἰκ. 2 Δένδρο φυτευμένο σὲ κανονικὸ βάθος.

κάτω πρὸς τὰ ἄνω, ὁ δὲ ἄλλος μὲ τὰ δάκτυλά του τακτοποιεῖ καταλλήλως τὶς ρίζες.

Ὅταν σκεπασθοῦν τελείως οἱ ρίζες μὲ σκέτο χῶμα πατᾶμε δυὸ - τρεῖς φορές, ὥστε νὰ φέρωμε εἰς καλυτέρα ἐπαφὴ τὶς ρίζες μὲ τὸ ἔδαφος καὶ συμπληρώνομε τὸ γέμισμα τοῦ λάκκου μὲ χῶμα ἀνακατεμένο μὲ κοπριά. Ὅσο πιὸ ὑγρὸ εἶναι τὸ χῶμα τόσο καὶ λιγώτερο τὸ πιέζομε.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐποχῆς ποὺ φυτεύομε, καλὸν εἶναι ἀμέσως μετὰ τὸ φύτευμα νὰ κάνωμε ἕνα πότισμα τοῦ δένδρου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θέτει εἰς καλυτέραν ἐπαφὴν τὶς ρίζες μὲ τὸ χῶμα.

Μετὰ τὸ φύτευμα, ἢ καλύτερα μετὰ 2 - 3 ἑβδομάδες, δένομε τὸ δένδρο στὸν πάσσαλο.

Τὴν ἄνοιξι στὰ ξηρικὰ δένδρα γεμίζομε τὴν γοῦρνα ποὺ ἀφήσαμε γύρω ἀπὸ τὸν κορμὸ κάθε δένδρου μὲ χῶμα ἢ ἀχυροκοπριὰ ἢ κομμένα φυτὰ γιὰ τὴν συγκράτησι ὑγρασίας καὶ δροσιάς.

Γ. ΜΙΧΑΛΑΣ
Γεωπόνος

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Ἀκόμα βροντοῦσε τὸ κανόνι. Οἱ ἄπειρες μᾶζες τοῦ κατακτητοῦ ἑτοιμάζονταν τώρα νὰ δώσουν τὸ τελικὸ κτύπημα στὰ ἀσύντακτα παλληκάρια ποὺ τόλμησαν νὰ ὀρθώσουν τὸ κορμί τους καὶ νὰ σηκώσουν ψηλὰ τὸ κεφάλι...

Βρισκόμαστε στὰ 1824. Ἡ πρώτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγιοῦ εἶχε λυθῆ καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Κιουταχῆ καὶ τοῦ Ὀμὲρ Βρυώνη ἔφυγαν ἀπ' τὴν Στερεὰ Ἑλλάδα. Οἱ Ἕλληνες ἐμψυχώνονται. Τὸ Μεσολόγγι πανηγυρίζει τὴ νίκη του.

Μιὰ ζωὴ ἐλεύθερη καὶ εἰρηνικὴ καρτερεῖ τώρα ὅλους τοὺς Ἕλληνες. Μιὰ ζωὴ ποὺ εἶχαν ποθήσει καὶ ποὺ γι' αὐτὴν ἀγωνίζονταν τόσον καιρό.

Στὴ θάλασσα ὁ Μιαούλης μὲ τὸν Κανάρη εἶχαν καταστρέψει τὸν ὀθωμανικὸ στόλο καὶ παντοῦ ἕνα σάλπισμα προσκαλοῦσε τοὺς Ἕλληνας νὰ πανηγυρίζουν τὴ νίκη.

Ὁ Ἀνδροῦτσος ἀπ' τὸ Ἄστρος στέλνει ἐπιστολὴ στὸ Νικόλαο Βάμβα καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ ἔλθη εἰς τὰς Ἀθήνας διδάσκαλος στὸ σχολεῖο ποὺ πρόκειται σὲ λίγο νὰ ἱδρυθῆ. Ὁ Βάμβας δὲν δέχεται, γιατὶ θεώρησε τὴν ἐνέργεια τοῦ Ἀνδρούτσου ὡς ἐπαναστατικὴ ἢ καλύτερα ὡς κομματική.

Τοῦ ἔγραψε λοιπὸν μίαν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσαν τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικὰ» ποὺ ἐξέδιδεν ὁ Μάγερ στὸ Μεσολόγγι, στὸ φύλλο τῆς 3 Μαΐου τοῦ 1824. Ἀπὸ κεῖ παίρνουμε ἕνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα:

«Ἀπορῶ, λοιπόν, πῶς ἐνῷ τὸ Ἀνατολικὸν εἶναι μέρος τῆς ὅλης ἐλευθέρας Ἑλλάδος καὶ ἔχομεν μίαν καὶ ἀδιαίρετον ἑλληνικὴν Διοίκησιν, ἀπορῶ πῶς τὸ Ἀνατολικὸν ζητεῖ, διὰ τῆς γενναιότητός σου, διδάσκαλον εἰς τὰς Ἀθήνας, ἡ δὲ Διοίκησις δὲν ἐξέδωκε καμμίαν διαταγὴν ἀποβλέπουσαν τὴν σύστασιν τῶν Σχολείων ἢ τοὐλάχιστον δὲν ἐψήφισεν ἕναν ἔφορον τῆς Παιδείας τοῦ ἔθνους...».

Ἔτσι λοιπὸν τὸ σχέδιο τοῦ Ἀνδρούτσου ἀποτυγχάνει.

Λίγες μέρες ὕστερα, τὴν 8ην Μαΐου, ὁ Δημήτριος Παύλου, ἀφοῦ προηγουμένως στέλνει ἕνα γράμμα γεμᾶτο πατριωτικὰ αἰσθήματα πρὸς τὸν Κοραῆ, ποὺ βρισκόταν στὸ Παρίσι, βγάζει μιὰ προκήρυξι πρὸς τὸν λαὸ τοῦ Μεσολογγίου.

Ἡ ἰδέα περὶ τῆς ἱδρύσεως σχολείου στὴν πόλι, ποὺ πάλαιψαν κι' ἀγωνίστηκαν κατάστηθα μὲ τὸ θάνατο, ἕνα χρόνο ἀργότερα, οἱ «ἐλεύθεροι πολιορκημένοι», ἔχει γίνει πιὰ ἀπόφασις. Τὰ Ἑλληνόπαιδα, σκορπισμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ, στὰ μοναστήρια καὶ στὶς κατακόμβες, ἔπρεπε νὰ συνταχθοῦν ὅλα μαζὶ κάτω ἀπ' τὴν ἴδια στέγη γιὰ νὰ διδαχθοῦν «τὰ ἑλληνικὰ γράμματα».

Ἔτσι γράφει ὁ Παύλου στὸν Κοραῆ. Εἰς τὸ σχολεῖο αὐτὸ θὰ ἐδιδάσκετο ἀκόμη καὶ μία τῶν νεωτέρων γλωσσῶν: ἡ γαλλική.

Ἀλλὰ πῶς θὰ διωργανώνονταν ἕνα σχολεῖο τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πολεμοῦσε ἀκόμα; Μὲ τί μέσα; Ὁ Παύλου ζητοῦσε ἀπὸ τὸν Κοραῆ νὰ τὸν βοηθήση. Τοῦ ἔγραψε νὰ τοῦ στείλη τὰ πρῶτα βιβλία καὶ τὰ ἄλλα θὰ τὰ κανόνιζε μόνος του.

Εἶναι ἀλήθεια συγκινητικὴ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ πρὸς τὸν Κοραῆ. Μέσα στ' ἄλλα λέει:

«...Ἀλλὰ τὸ Μεσολόγγι, περίφημον ἤδη διὰ τὰ μεγάλα τῶν Ἑλλήνων ἀνδραγαθήματα, γνωστὸν διὰ τὴν εἰς Μεσολογγίτην πολιτογράφησιν τοῦ ἐνδοξοτάτου τῶν ποιητῶν τῆς Ἀγγλίας ἀοιδίμου Λόρδου Βύρωνος, πρῶτον αὐτὸ συσταίνει σχολεῖον διὰ τὰ τέκνα τῶν καταμαχομένων τοὺς βαρβάρους Ἑλλήνων...».

Τὸ σχολεῖο αὐτὸ θὰ εἶχε, καθὼς ἔλεγε ἡ προκήρυξις, δύο τάξεις. Ἡ μία θὰ ὠνομάζονταν: τάξις τῆς Γραμματικῆς. Σ' αὐτὴν θὰ πήγαιναν ὅσοι ἀπ' τοὺς νέους δὲν ἐγνώριζαν γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν. Ἡ ἄλλη λέγονταν: τάξις ἀνωτέρα. Ἡ προκήρυξις ἐξηγοῦσε πῶς σ' αὐτὴν θὰ φοιτοῦσαν ὅσοι νέοι γνώριζαν τοὐλάχιστον τὴν ἐξήγησιν ἑνὸς συγγραφέως.

Τὸ μάθημα τῆς γαλλικῆς γλώσσης ἦταν ἐντελῶς ξεχωριστό. Ἦταν ὅμως καὶ ἀπαραίτητο, γιατὶ οἱ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Εὐρώπη ὅσο πήγαιναν καὶ γίνονταν στενώτεραι. Μέσα στ' ἄλλα ἡ προκήρυξις ἔλεγε:

«... Παρακαλοῦνται ὅλοι οἱ φιλόμουσοι νέοι Μεσολογγίου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος νὰ τρέξουσι πρόθυμοι εἰς τὸ νέον τοῦτο στάδιον τῶν ἀγώνων τοῦ πνεύματος...».

Ὁ λαὸς τοῦ Μεσολογγίου δέχτηκε μὲ συγκίνησι τὴν εὐγενικὴ αὐτὴ ἑλληνικὴ φωνὴ τοῦ Παύλου.

Ἡ ἐφημερὶς «Ἑλληνικὰ Χρονικὰ» ἐδημοσίευσε τὴν προκήρυξι ὁλόκληρο, καθὼς καὶ τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἔστειλε ὁ Παύλου στὸν Κοραῆ.

Ἀμέσως ἐξερεύθη μιὰ οἰκία, τοῦ Μήτσου, ἀντίκρυ στὸ ἄλλοτε Γαλλικὸ Κονσολάτο, καὶ αἱ ἐγγραφαὶ ἤρχισαν. Ἀλλοίμονο ὅμως. Τὰ μαθήματα καὶ ἡ συμπαθητικὴ φωνὴ τοῦ ξεχωριστοῦ αὐτοῦ λογίου σβήστηκαν πάλι κάτω ἀπ' τὶς φλόγες τοῦ πολέμου καὶ τὸν κρότο τῶν κανονιῶν.

Ἔτσι ἡ ὡραία ἰδέα δὲν πῆρε τὸ τέλος της, γιατὶ σὲ λίγο τὰ στρατεύματα τοῦ Κιουταχῆ ἔζωσαν καὶ πάλι τὴν πόλι ἀπ' τὴν ξηρά. Ἕνα ὁλόκληρο χρόνο μάχονταν οἱ Μεσολογγῖται μ' ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὥσπου ἔγινεν ἡ ἡρωϊκὴ ἔξοδος ποὺ ἐξύψωσε τὴν ἑλληνικὴ φυλὴ κι' ἔκαμε νὰ λάμψη γιὰ πάντα τὸ θαῦμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Παῦλος Βέργας

«Τὸ Κρυφὸ Σχολειό», ὁ περίφημος πίναξ τοῦ Γκύζη.

Οἱ καμπάνες τῆς Ἁγίας Λαύρας (φωτογραφία Κ.Ε.Ν.).

Ἀπὸ τὶς ἑλληνικὲς ὀμορφιές. Στὸ λιμάνι τῶν Χανίων Κρήτης.

1. Ἀπὸ τὴ
ἐγκαινίω
ρίου Δημ
2. Ὁ Σκα
λος Δήμο
νίκης.
3. Φαλαγγί
λονίκης
διὰ τὴν
Στρατιώ
4. Οἱ λαβό
τὸν ἀγώ
δρόμου
5. Ἀπὸ τὴν
Ὑποδιοικ
νων Πρ
Πεντέλην
6. Σκαπανε
θοῦντες
5ου καὶ
ων εἰς τ
Παναθην

...ν τελετὴ τῶν
...ν τοῦ ἑστιατο-
... Ὑπαλλήλων.
...πανεὺς Ἀγγε-
...ου ἐκ Θεσσαλο-

...τισσαι Θεσσα-
... ἐργαζόμεναι
... φανέλλαν τοῦ
...του.

...ντες μέρος εἰς
...να ἀνωμάλου
...τῆς Ε.Ο.Ν.
... ἐκδρομὴν τῆς
...ήσεως Ἀρρέ-
...ωτευούσης εἰς
...

...ὶς παρακολου-
...ὸν ἀγῶνα τῶν
... 4ου Ὑποτομέ-
...ὸ Γήπεδον τοῦ
...ϊκοῦ.

Η ΑΠΟΚΡΗΑ Σ'ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

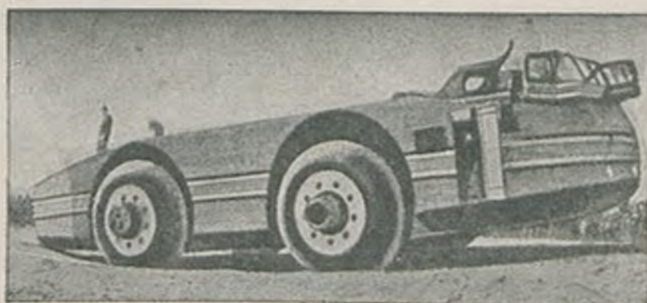
Χωρικοὶ Λεωνιδίου χορεύοντες ὑπὸ τοὺς ἤχους πίπιζας.

Σκιαθίτισσες μὲ τὶς γραφικὲς ἐνδυμασίες τους χορεύοντας ἑλληνικοὺς χορούς.

Τὴν 14ην παρελθόντος Νοεμβρίου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Βοστώνην διὰ τὸν Νότιον Πόλον τὸ «Ἄστρον τοῦ Βορρᾶ», τοῦ ὁποίου ἐπέβαινεν ὁ διάσημος Ἀμερικανὸς ἐξερευνητὴς ναύαρχος Μπέρντ, ποὺ μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀνταρκτικὴν διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ κατὰ πόσον εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ ἄνθρωποι ἀποφασισμένοι νὰ ζήσουν εἰς τὰ ψυχρότατα αὐτὰ κλίματα. Πρόκειται δηλαδὴ νὰ δοθῇ εἰς ἀνθρωπίνην ἐργασίαν καὶ ἡ ἀπομεμακρυσμένη ἐκείνη χώρα, τὸ ὑπέδαφος τῆς ὁποίας εἶναι πλουσιώτατον εἰς παντὸς εἴδους μεταλλεύματα, ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἄνθρακος μέχρι τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ πετρελαίου.

Σήμερον ὁ μεγαλύτερος πλοῦτος τῆς Ἀνταρκτικῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν ἁλιείαν τῆς φαλαίνης καὶ ἄλλων κητῶν. Εἰς τὴν ἁλιείαν αὐτὴν ἀσχολοῦνται στολίσκοι εἰδικῶν πλοιαρίων, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀγγλικῶν καὶ νορβηγικῶν. Ἡ ἁλιεία αὐτὴ εἶναι πολὺ ἐπικερδής, διότι ἀφίνει ἕνα ἐτήσιον κέρδος ἑκατὸν περίπου ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἀφοῦ τὸ λάδι τῆς φαλαίνης εἶναι περιζήτητον, διὰ τὴν κατασκευὴν μαργαρίνης, γλυκερίνης καὶ ἄλλων χημικῶν προϊόντων.

Διὰ τὸ ταξίδι του αὐτὸ εἰς τὴν Ἀνταρκτικήν, ὁ ναύαρχος Μπέρντ ἐναυπήγησε ἕνα εἰδικὸν σκάφος, ἐξαιρετικῆς ἀντοχῆς, ὥστε νὰ ἠμπορῇ νὰ παραμείνῃ μερικοὺς μῆνες εἰς τοὺς πάγους χωρὶς νὰ πάθῃ καμμίαν ἀβαρίαν.

ΤΟ ΚΑΤΑΔΡΟΜΙΚΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΟΥ

Τὸ «Ἄστρον τοῦ Βορρᾶ» μεταφέρει ἄφθονα τρόφιμα καὶ παντὸς εἴδους ὑλικά, τρία ἀεροπλάνα καὶ ἕνα γιγαντιαῖον φορτηγὸν αὐτοκίνητον. Πράγματι, ὁ Ἀμερικανὸς ἐπιστήμων σκοπεύει νὰ ἐξερευνήσῃ μίαν πολὺ ἐκτεταμένην ζώνην, περὶ τὰ τρία ἑκατομμύρια τετραγωνικὰ χιλιόμετρα. Τὰ ἀεροπλάνα λοιπὸν τοῦ εἶναι ἀπαραίτητα, ὅπως ἀπέδειξε μία προηγουμένη ἐξερεύνησις, τὴν ὁποίαν ἔκαμε μία γερμανικὴ ἀποστολή. Ἐπίσης ὅμως ἀπαραίτητον θὰ εἶναι τὸ τεράστιον φορτηγὸν αὐτοκίνητον ποὺ ἔχει μαζί του ὁ Μπέρντ.

Εἶναι τόσον μεγάλο τὸ αὐτοκίνητο αὐτό, ὥστε τὰ μέλη τῆς ἀποστολῆς τὸ ἐβάπτισαν «Καταδρομικὸν τοῦ Πόλου». Ἔχει μῆκος 20 μέτρων, πλάτος 5 καὶ βάρος 27 τόννων. Οἱ τροχοί του ἔχουν διάμετρον τριῶν μέτρων καὶ ἠμπορεῖ νὰ διανύσῃ ἑπτὰ χιλιάδες χιλιομέτρων χωρὶς ν' ἀνεφοδιασθῇ εἰς καύσιμον ὕλην. Τέλος, προχωρεῖ μὲ τὴν ἰδίαν εὐκολίαν εἰς ἕνα δρόμον, εἰς τὴν ἄμμον ἢ εἰς τὸ χιόνι, μὲ μέσην ταχύτητα 25 ἕως 30 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διαρρύθμισιν, τὸ γιγαντιαῖον αὐτοκίνητον ὁμοιάζει μὲ πλοῖον. Ἐπὶ πλέον ἔχει εἰς τὴν στέγην του ἕνα ἀεροπλάνο μὲ λυμένας τὰς πτέρυγας. Τὸ αὐτοκίνητον αὐτὸ ἔχει κατασκευασθῆ εἰς τὸ Σικάγον καὶ ἐστοίχισεν 150 χιλιάδες δολλαρίων.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἑβδομάδων, ὁ «Πιγκουΐνος», ὅπως ἐβάπτισε ὁ Μπέρντ τὸ «Καταδρομικὸν τοῦ Πόλου», θὰ ἀρχίσῃ τὸ ταξίδι του εἰς τὰ χιόνια τῆς Ἀνταρκτικῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπροκάλεσε τὸ ἐνδιαφέρον ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν δικαιολογημένην περιέργειαν ποὺ προκαλεῖ ἡ ἐμφάνισίς του, ἐδημιούργησε ἀρκετὸν θόρυβον μὲ διάφορα ἀτυχήματα ποὺ ἔγιναν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πορείας του ἀπὸ τὸ Σικάγον εἰς τὴν Βοστώνην.

Πράγματι, τὴν 28ην Ὀκτωβρίου, εἰς τὸ Κολοῦμπους Σίτυ τὸ φορτηγὸν αὐτὸ συνεκρούσθη μὲ ἕνα ἄλλο πολὺ μικρότερον, τὴν 28ην ἐκρήμνισε μίαν γέφυραν καὶ τὴν ἑπομένην ἐβυθίσθη εἰς ἕνα ἕλος. Ἀργότερα, ἐνῷ ἐπήγαινε πρὸς τὴν Ν. Ὑόρκην ἔπαθε βλάβην ἡ μηχανή του καὶ ἔμεινε ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀκίνητον εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου. Μετὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῆς βλάβης κατέρριψε περὶ τοὺς δέκα τηλεγραφικοὺς στύλους, τέλος δὲ ἔφθασε εἰς τὴν Βοστώνην, ὅπου μιὰ μικρὰ βλάβη τῆς μηχανῆς του ἔκλεισε τὸν δρόμον, ἐσταμάτησε τὴν συγκοινωνίαν καὶ ἀπέκλεισε περὶ τὰς 7000 αὐτοκινήτων.

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ ναυάρχου Μπέρντ εἰς τὸν Νότιον Πόλον θὰ διαρκέσῃ περὶ τὰ τρία ἔτη.

Η ΣΤΗΛΗ του Γιατρού

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΠΛΕΥΡΙΤΙΔΟΣ

Γ'.

Ἡ πλευρῖτις, ὅπως εἴπαμε καὶ στὰ προηγούμενα δύο ἄρθρα μας, εἶναι ἀρρώστεια σοβαρὰ καὶ λόγῳ τῆς φυματιώδους φύσεώς της καὶ λόγῳ τῆς ἐντοπίσεως αὐτῆς εἰς τὰ πλευρά. Γίνεται δὲ ἀκόμη πιὸ σοβαρὰ ὅταν ἀναπτυχθῇ στὸ ἀριστερὸ ἡμιθωράκιο, ὁπότε, ἂν ὑπάρχῃ πολὺ ὑγρό, πιέζει τὴν καρδιὰ καὶ τὴν ἀδυνατίζει ἢ τὴν μετατοπίζει τελείως δεξιά. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, ἐκτὸς τῆς καρδιακῆς ἐξαντλήσεως, ἐὰν δὲν ἐπέμβωμεν ἐγκαίρως διὰ παρακεντήσεων, διατρέχομεν τὸν κίνδυνον, ἰδίως εἰς τὰ μικρὰ παιδιά, νὰ παραμείνῃ ἡ καρδιὰ κολλημένη μὲ συμφύσεις δεξιὰ (δεξιοκαρδία), ὁπότε οἱ κίνδυνοι εἶναι μεγαλύτεροι. Ἐπίσης κατὰ τὴν ἀριστερὰν πλευρίτιδα ὑπάρχει φόβος νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ περικαρδῖτις, δηλ. ὑγρὸ γύρω ἀπὸ τὴν καρδιὰ μὲ φοβερὲς συνέπειες γιὰ τὸν ἄρρωστο. Ἔπειτα ἡ πλευρῖτις εἶναι ἀκόμη σοβαρωτέρα ἀρρώστεια ὅταν συνυπάρχῃ μὲ περιτονίτιδα ἢ ὅταν εἶναι διπλῆ, δηλ. δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ὁπότε ἡ διάρκεια τῆς νόσου εἶναι μεγαλυτέρα καὶ ἀνάλογοι οἱ κίνδυνοι διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀρρώστου. Γενικῶς δὲ ἡ πλευρῖτις, ὑγρὰ ἢ ξηρά, πρέπει νὰ θεωρῆται σοβαρὰ καὶ ἐπικίνδυνος ἀρρώστεια, ἐφόσον εἶναι μιὰ μεγάλη φυματιώδης ἐπεξεργασία στὸ ὑπεζωκὸς καὶ μεγάλης διαρκείας. Ταῦτα γράφονται διὰ τοὺς νέους ἢ διὰ τοὺς γονεῖς ποὺ παίρνουν ἀψήφιστα τὴν ἀρρώστεια, ἴσως ἀπὸ ἄγνοια ἢ ἀπὸ ἀμέλεια καὶ ἀπὸ ἀδιαφορία γιὰ τὴν ζωήν των καὶ ὄχι διὰ τοὺς φοβητσάρηδες ἢ διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν ὑγείαν των, διότι αὐτοὶ γιατρεύονται ἀσφαλῶς καὶ ταχέως. Πρέπει νὰ ἐννοήσουν οἱ πρῶτοι, οἱ ἀνόητοι νέοι, ὅτι διὰ τῆς ἀδιαφορίας των καὶ τοῦ ὠχαδερφισμοῦ των δὲν βλάπτουν μόνον τὸν ἑαυτόν των καὶ τὴν οἰκογένειάν των ἀλλὰ καὶ τὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον, διότι δι' αὐτῶν κυρίως μεταδίδεται ἡ νόσος σὲ ἄλλους. Αὐτοὶ γίνονται αἰτία νὰ ξεκληρίζωνται οἰκογένειες ὁλόκληρες, αὐτοὶ φέρουν τὶς οἰκογένειές των σὲ οἰκονομικὰ χάλια. Τέτοια παραδείγματα νέων χωρὶς μυαλό, ποὺ μὲ πλευρίτιδα ἢ μὲ ἀρχομένη φυματίωσι ἐξακολουθοῦν τὴν ἴδια σπατάλη καὶ ἄστατη ζωή των, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν οἰκονομικὴν ἐξάντλησιν τῆς οἰκογενείας των, τὴν μετάδοσιν τῆς νόσου των σὲ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας των ἢ καὶ σὲ ξένους ἀκόμη καὶ τέλος τὸ σίγουρο θάνατό τους, ἔχομε ἀτυχῶς πολλά. Γιὰ νὰ γιατρευτῇ λοιπὸν ἡ πλευρῖτις, ξηρὰ ἢ ὑγρά, βαρειὰ ἢ ἐλαφρὰ ἀδιάφορον, χρειάζονται δύο πράγματα, πρῶτον νὰ θέλῃ ὁ ἄρρωστος νὰ γιατρευτῇ καὶ δεύτερον νὰ ἔχῃ ὁ γιατρὸς ἐνδιαφέρον μεγάλο καὶ νὰ κάνῃ τὰ ἀδύνατα δυνατά, ὥστε νὰ πείσῃ τοὺς ἀδιαφοροῦντας γονεῖς ἢ ἀρρώστους νὰ κάνουν ὅ,τι πρέπει γιὰ τὴ σωτηρία των. Τὴ θεραπεία τῆς πλευρίτιδος θὰ διαιρέσωμεν εἰς τρία κεφάλαια: πρῶτον τὴν ὑγιεινοδιαιτητικήν, δεύτερον τὴν ἰατρικήν, δηλ. τὰς ἀπαραιτήτους ἰατρικὰς ἐπεμβάσεις, καὶ τρίτον τὴν φαρμακευτικήν. Πρῶτον ὁ ἄρρωστος θὰ κάνῃ κούρα συνεχῆ καὶ μακρά. Ἐπὶ δύο τοὐλάχιστον χρόνια θὰ παύσῃ νὰ ἐργάζεται, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐργασία του εἶναι ἐλαφρὰ ἢ ἐὰν εἶναι μαθητής, διότι ὁ μαθητὴς κουράζεται περισσότερο, τόσον διανοητικῶς, ὅσο καὶ σωματικῶς. Μὲ λίγα λόγια πρέπει ὁ ἄρρωστος γιὰ δύο χρόνια νὰ γίνῃ τεμπέλης, νὰ μὴ νοιάζεται γιὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον πῶς θὰ γίνῃ καλά. Ἐὰν τοῦ εἶναι δυνατὸν πρέπει νὰ πάῃ σὲ βουνὸ ἢ τοὐλάχιστον σὲ μεσόγειον μέρος. Ἡ θάλασσα γιὰ τὴν πλευρίτιδα εἶναι καταστρεπτική. Τὸ τονίζομε τοῦτο γιὰ τοὺς νέους ποὺ ἔχουν περάσει πλευρίτιδα πρὸ ὀλίγου καιροῦ καὶ τὸ καλοκαίρι κάνουν μπάνια χωρὶς νὰ ἐρωτηθῇ ὁ γιατρὸς ἢ οἱ γονεῖς των. Τὸ πρωῒ θὰ σηκώνωνται στὶς 10 καὶ ἀφοῦ κάνουν μιὰ καλὴ ἐντριβὴ μὲ οἰνόπνευμα σὲ ὅλο τὸ σῶμα καὶ φᾶνε καλὰ τὸ πρωϊνό τους, θὰ κάνουν ἕνα μικρὸ περίπατο ἐφ' ὅσον ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέπει. Τὸ μεσημέρι, ὕστερα ἀπὸ καλὸ φαγητό, θὰ κοιμηθοῦν ἢ θὰ ξαπλωθοῦν ἐπὶ τρεῖς ὧρες, χειμῶνα ἢ καλοκαίρι, καὶ τὸ ἀπόγευμα θὰ κάνουν ἕνα μικρὸ περίπατο καὶ θὰ γυρίσουν ἐνωρὶς γιὰ νὰ δειπνήσουν κάπως ἐλαφρότερα ἀπὸ τὸ μεσημέρι καὶ νὰ κοιμηθοῦν ἐνωρίς. Τὰ θέατρα καὶ οἱ διασκεδάσεις πρέπει νὰ λησμονηθοῦν γιὰ πολὺν καιρό. Ἐὰν τὰ ἀνωτέρω θεωροῦνται ἀπὸ μερικοὺς ὅτι εἶναι συμβουλὲς γιὰ Μαχαραγιάδες, ἀπαντοῦμε ὅτι ἡμεῖς τοὺς ἀρρώστους μας τοὺς γιατρεύομε σὰ Μαχαραγιάδες, τοὺς μὲν πλουσίους στὰ σπίτια τους, τοὺς δὲ πτωχοὺς στὰ νοσοκομεῖα, παιδικὰς ἐξοχάς, ἀναρρωτήρια καὶ τόσα ἄλλα ἱδρύματα ποὺ τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου σὰ φιλόστοργη μανούλα ἐφρόντισε νὰ κάμῃ γιὰ νὰ γιατρεύωνται τὰ ἄπορα παιδιά του.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἔλυσα τότε τὸ μαντῆλι, ὅπου εἴχαμε δεμένο τὸ θησαυρό μας, καὶ τὸν ἔδειξα χωρὶς λέξι.

— Λαμπρά! Φώναξε ὁ κτηνίατρος. Ἐλᾶτε νὰ μὲ πάρετε αὔριο τὸ πρωῒ στὶς ἑπτά.

— Καὶ πόσο θὰ σᾶς δώσουμε, κύριε κτηνίατρε, γιὰ τὸν κόπο σας;

— Τίποτα! Παίρνω ἐγὼ λεπτὰ ἀπὸ καλὰ παιδιὰ σὰν καὶ σᾶς;

Δὲν ἤξερα πῶς νὰ εὐχαριστήσω τὸν καλὸ αὐτὸν ἄνθρωπο. Τοῦ Ματτία ὅμως τοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα:

— Σᾶς ἀρέσει κύριε, ἡ μουσική; Τὸν ρώτησε.

— Πολύ, παιδί μου.

— Καὶ πλαγιάζετε νωρίς;

Αὐτὸ ἦταν ἀρκετὰ ἄσχετο μὲ τὴν πρώτη ἐρώτησι. ὁ κτηνίατρος ὅμως δὲν ἐδίστασε ν' ἀπαντήσῃ:

— Στὶς ἐννιὰ ἀκριβῶς εἶμαι στὸ κρεββάτι.

— Εὐχαριστῶ, κύριε. Λοιπόν, αὔριο τὸ πρωῒ στὶς ἑπτά.

Κατάλαβα τὴν ἰδέα τοῦ Ματτία.

— Θέλεις νὰ προσφέρῃς στὸν κτηνίατρο μιὰ συναυλία; τοῦ εἶπα.

— Ναί, μιὰ σερενάτα, τὴν ὥρα ποὺ θὰ πλαγιάζῃ. Αὐτὸ δὲν τὸ κάνει κανεὶς παρὰ γιὰ ὅσους ἀγαπᾶ.

— Καλὴ ἰδέα. Πᾶμε στὸ ξενοδοχεῖο νὰ γυμνασθοῦμε τὰ κομμάτια τῆς συναυλίας μας. Μπορεῖ νὰ μὴ μᾶς νοιάζῃ τόσο γιὰ τὸ κοινὸ ποὺ πληρώνει· μὰ ὅταν προσφέρουμε μουσικὴ γιὰ νὰ ξεπληρώσουμε ἐμεῖς μιὰ χάρι, πρέπει νὰ βάζουμε τὰ δυνατά μας.

Στὶς ἐννιὰ παρὰ δύο ἢ τρία λεπτὰ ἤμαστε ἀπ' ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ φίλου μας, ὁ Ματτίας μὲ τὸ βιολί του, ἐγὼ μὲ τὴν ἅρπα μου. Ὁ δρόμος ἦταν σκοτεινός, γιατὶ τὸ φεγγάρι θάβγαινε κατὰ τὶς ἐννιὰ κι' εἶχαν κρίνει περιττὸ ν' ἀνάψουν τὰ φανάρια. Τὰ μαγαζιὰ ἦταν ὅλα κλειστὰ κι' οἱ διαβάτες λιγοστοί.

Μὲ τὸ πρῶτο κτύπημα τοῦ ὡρολογιοῦ, ἀρχίσαμε τὸ κομμάτι μας καὶ στὸν στενὸ ἐκεῖνο κι ἥσυχο δρόμο τὰ ὄργανά μας ἀντήχησαν ὅπως σὲ σάλα συναυλίας. Τὰ παράθυρα ἄνοιξαν κι' εἴδαμε νὰ προβάλλουν κεφάλια μὲ νυκτικὲς σκοῦφιες, μὲ μαντήλια καὶ μὲ φουλάρια. Ἀπὸ τὄνα στ' ἄλλο παράθυρο, ρωτιοῦνταν μὲ ἀπορία.

Ὁ φίλος μας ὁ κτηνίατρος κατοικοῦσε σ' ἕνα σπίτι, ποὺ στὴ μιά του γωνία εἶχε ἕνα χαριτωμένο πυργάκι. Ἄνοιξε ἕνα ἀπὸ τὰ παράθυρά του κι' ἔσκυψε νὰ ἰδῇ ποιοὶ ἔπαιζαν. Χωρὶς ἄλλο μᾶς γνώρισε καὶ κατάλαβε τὸ σκοπό μας, γιατὶ μὲ τὸ χέρι του μᾶς ἔγνεψε νὰ πάψουμε.

— Θὰ σᾶς ἀνοίξω, μᾶς εἶπε, νὰ παίξετε στὸ περιβόλι.

Πραγματικῶς, σὲ λίγο ἡ πόρτα του ἄνοιξε καὶ μπήκαμε στὸ σπίτι.

— Εἴσθε καλὰ παιδιά, εἶπε σφίγγοντάς μας τὰ χέρια, μὰ δὲν ἔχετε μυαλό. Δὲν συλλογισθήκατε λοιπὸν πῶς ὁ χωροφύλακας μποροῦσε νὰ σᾶς συλλάβῃ, γιὰ τὸ θόρυβο ποὺ κάνετε, νύκτα, σ' ἕνα δημόσιο δρόμο;

Κι' ἐξακολουθήσαμε τὴ συναυλία μας στὸ περιβόλι, ποὺ δὲν ἦταν πολὺ μεγάλο, ἀλλὰ πολὺ ὄμορφο, μ' ἕνα κιόσκι στολισμένο μὲ κισσούς.

Ἐπειδὴ ὁ κτηνίατρος ἦταν παντρεμένος κι' εἶχε πολλὰ παιδιά, γρήγορα σχηματίσθηκε γύρω μας ἀκροατήριο. Ἄναψαν κεριὰ στὸ κιόσκι κι' ἐπαίξαμε ὡς πέρα ἀπὸ τὶς δέκα. Ἅμα τελειώναμε ἕνα κομμάτι, μᾶς χειροκροτοῦσαν καὶ μᾶς γύρευαν ἄλλο. Κι' ἂν δὲν μᾶς ἔδιωχνε ὁ κτηνίατρος, μοῦ φαίνεται πῶς θὰ παίζαμε ὅλη νύκτα.

—Ἀφῆστε τους πιὰ νὰ πᾶνε νὰ κοιμηθοῦνε, ἔλεγε στὰ παιδιά του, ποὺ ἤθελαν νὰ μᾶς κρατήσουν· πρέπει νὰ εἶναι ἐδῶ τὸ πρωῒ στὶς ἑπτά.

Ἀλλὰ πάλι δὲν μᾶς ἄφησε νὰ φύγουμε χωρὶς νὰ μᾶς προσφέρῃ ἕνα μικρὸ δεῖπνο, ποὺ τὸ εὐχαριστηθήκαμε πολύ. Τότε ὁ Κάπης, πρὸς μεγάλη χαρὰ τῶν παιδιῶν, ἔπαιξε ἀπὸ εὐγνωμοσύνη μερικὰ ἀπὸ τὰ πιὸ ἀστεῖα του παιχνίδια. Κι' ἔτσι δὲν ἐφύγαμε παρὰ σχεδὸν τὰ μεσάνυκτα.

Τὸ Οὐσσέλ, ποὺ τὸ βρήκαμε τόσο ἥσυχο χθὲς τὸ βράδυ, ξημερώθηκε ἀνάστατο. Πρωῒ - πρωῒ ἀκούσαμε ἕνα ἀδιάκοπο θόρυβο ἀπὸ ἁμάξια ποὺ ἔτρεχαν στὸ λιθόστρωτο, ἀνακατωμένο μὲ χρεμετίσματα ἀλόγων, μουγγρίσματα βωδιῶν, βελάσματα προβάτων καὶ φωνὲς χωρικῶν ποὺ ἔρχουνταν γιὰ τὸ πανηγύρι.

Ὅταν κατεβήκαμε, ἡ αὐλὴ τοῦ χανιοῦ ἦταν γεμάτη ἀπὸ κάρρα, ἀπὸ σοῦστες, ἀπὸ ἁμάξια, ποὺ ἔφθαναν ὁλοένα καὶ κατέβαζαν χωριάτες καὶ χωριάτισσες. Οἱ ἄνδρες σήκωναν τὶς γυναῖκες στὰ χέρια, γιὰ νὰ τὶς κατεβάζουν κι' ἔπειτα τινάζουνταν ὅλοι κι' οἱ γυναῖκες ἔσιαζαν τὰ φουστάνια τους.

Στὸ δρόμο, ἀνθρώπινα κύματα διευθύνονταν πρὸς τὸν κάμπο, ὅπου θὰ γίνουνταν τὸ πανηγύρι. Ἐπειδὴ ἦταν ἀκόμη νωρίς,— ἕξη ἡ ὥρα,— σκεφθήκαμε νὰ κάμουμε ἕνα γῦρο καὶ νὰ ἐπιθεωρήσουμε τὶς ἀγελάδες ποὺ εἶχαν φθάσει, γιὰ νὰ διαλέξουμε ἀπὸ πρίν.

Ἄ, τί ὄμορφες ἀγελάδες! Ἦταν ὅλων τῶν εἰδῶν κι' ὅλων τῶν χρωμάτων, ἄλλες παχειές, ἄλλες ἰσχνές, αὐτὲς μὲ τὰ μοσχάρια τους, ἐκεῖνες μὲ κάτι μαστάρια ποὺ ἔφθαναν ὡς κάτω, γεμάτα γάλα. Στὸ πανηγύρι εἴδαμε ἀκόμα ἄλογα ποὺ χρεμέτιζαν, φοράδες ποὺ ἔγλειφαν τὰ πουλάρια τους, τετράπαχους χοίρους ποὺ ἔσκαβαν τρύπες στὸ χῶμα, γουρουνόπουλα τοῦ γάλατος ποὺ ἔσκουζαν σὰ νὰ τἄγδερναν ζωντανά, πρόβατα, κόττες, χῆνες. Μὰ τί μᾶς ἔνοιαζε γι' αὐτά!

Ἐμεῖς δὲν εἴχαμε μάτια παρὰ μόνο γιὰ τὶς ἀγελάδες, ποὺ τὶς βλέπαμε ν' ἀνοιγοκλείνουν τὰ βλέφαρα καὶ ν' ἀργοκινοῦν τὸ σαγόνι, ἀναμασῶντας ἥσυχα τὴ νυκτερινή τους τροφή, χωρὶς νὰ ξέρουν πῶς δὲν θὰ ξανάτρωγαν πιὰ τὸ χορτάρι τῶν λειβαδιῶν ὅπου εἶχαν μεγαλώσει.

Ὕστερα ἀπὸ μισῆς ὥρας περίπατο, εἴχαμε διαλέξει δεκαεπτὰ ἀγελάδες ποὺ μᾶς ἔκαναν στὴν ἐντέλεια, ἡ μιὰ γιὰ τοῦτο της τὸ προτέρημα, ἡ ἄλλη γιὰ τὸ ἄλλο, τρεῖς γιατὶ ἦσαν κόκκινες, δύο γιατὶ ἦσαν ἄσπρες. Στὸ χρῶμα, βλέπετε, δὲν εἴχαμε καταφέρει ἀκόμα νὰ συμφωνήσουμε, ὁ Ματτίας κι' ἐγώ.

Στὶς ἑπτὰ πήγαμε στὸ σπίτι τοῦ κτηνιάτρου, ποὺ μᾶς περίμενε, καὶ γυρίσαμε μαζί του στὸ πανηγύρι, λέγοντάς του πάλι τί καὶ τί θέλαμε νἄχῃ ἡ ἀγελάδα ποὺ θ' ἀγοράζαμε.

Τὰ κυριώτερα ἦταν: Νὰ κάνῃ πολὺ γάλα καὶ νὰ τρώῃ λίγο.

— Νὰ μιὰ ποὺ φαίνεται καλή, εἶπε ὁ Ματτίας δείχνοντας μιὰν ἄσπρη.

— Αὐτὴ μοῦ φαίνεται καλύτερη, εἶπα ἐγὼ δείχνοντας μιὰ κόκκινη.

Κι' ἐξακολουθήσαμε τὴ συναυλία μας στὸ περιβόλι.

Ὁ κτηνίατρος μᾶς συμβίβασε μὴ σταματῶντας οὔτε στὴ μιὰ οὔτε στὴν ἄλλη, ἀλλὰ πηγαίνοντας σὲ μιὰ τρίτη. Ἦταν μιὰ μικρόσωμη ἀγελάδα, μὲ λεπτὰ πόδια, κοκκινότριχη, μὲ αὐτιὰ καὶ μάγουλα καστανά, μὲ μαῦρο γῦρο στὰ μάτια της καὶ μὲ ἄσπρο γῦρο στὴ μούρη.

— Νὰ ἡ ἀγελάδα ποὺ θέλετε! Μᾶς εἶπε.

Ἕνας χωρικός, ἀδύνατος σὰν ἀρρωστιάρης, τὴν κρατοῦσε ἀπὸ τὸ σχοινί, κι' αὐτὸν ρώτησε ὁ κτηνίατρος πόσο τὴν πουλοῦσε.

— Τριακόσια φράγκα!

Ἄρεσε πολὺ καὶ σὲ μᾶς ἡ χαριτωμένη αὐτὴ ἀγελαδίτσα μὲ τὴν ἔξυπνη φυσιογνωμία της· ἅμα ἀκούσαμε ὅμως τὴν τιμή, τὰ κατεβάσαμε. Τριακόσια φράγκα, ποῦ νὰ τὰ βροῦμε; Κι' ἔγνεψα στὸν κτηνίατρο νὰ φύγουμε, γιὰ νὰ ἰδοῦμε καμμιὰν ἄλλη φθηνότερη.

Ἐκεῖνος ὅμως μοῦ ἔγνεψε νὰ μείνουμε.

Καὶ τότε ἄρχισε τὸ παζάρεμα μὲ τὸ χωρικό. Ὁ γιατρὸς τοῦ ἐπρότεινε ἑκατὸν πενῆντα φράγκα. Ὁ χωρικὸς κατέβηκε δέκα. Ὁ γιατρὸς ἀνέβηκε στὰ ἑκατὸν ἑβδομῆντα. Ὁ χωρικὸς κατέβηκε στὰ διακόσια ὀγδόντα.

Ἀλλ' ἅμα ἔφθασαν ὡς ἐδῶ, τὰ πράγματα δὲν ἐξακολούθησαν ἔτσι. Ἀντὶ νὰ προσφέρῃ, ὁ κτηνίατρος ἄρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὴν ἀγελάδα προσεκτικά: Εἶχε πολὺ ἀχαμνὰ τὰ πόδια, πολὺ κοντὸ τὸ λαιμό, πολὺ μακριὰ τὰ κέρατα· καὶ πλεμόνια ὄχι γερά, καὶ μαστάρια ὄχι καλὰ σχηματισμένα.

Ὁ χωρικὸς ἀποκρίθηκε τότε πῶς ἀφοῦ ξέραμε τόσο καλὰ ἀπὸ ἀγελάδες κι' ἀφοῦ ἡ δική του θὰ ἔπεφτε σὲ τόσο καλὰ χέρια, μᾶς τὴν ἄφινε διακόσια πενῆντα φράγκα μόνο.

Ἐμεῖς φοβηθήκαμε, γιατὶ πιστέψαμε κι' οἱ δυό μας πῶς ἦταν ἀλήθεια κακὴ ἀγελάδα.

— Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε κι' ἄλλες! εἶπα.

Ἅμα ἄκουσε αὐτό, ὁ χωρικὸς κατέβηκε ἄλλα δέκα φράγκα.

Τέλος πάντων, ἀπὸ παζάρι σὲ παζάρι, ἔφθασε στὰ διακόσια δέκα, ἀλλὰ ἐκεῖ πιὰ σταμάτησε.

Μ' ἕνα κρυφὸ σκούντημα, ὁ κτηνίατρος μᾶς εἶχε κάμει νὰ καταλάβουμε πῶς ὅλα ἐκεῖνα ἔτσι τἄλεγε καὶ πῶς ἡ ἀγελάδα ὄχι μόνον δὲν ἦταν κακή, παρ' ἀπεναντίας ἔξοχη. Μὰ τὰ διακόσια δέκα φράγκα, γιὰ μᾶς, ἦταν πάρα πολλά...

Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ, ὁ Ματτίας, τριγυρίζοντας τὴν ἀγελάδα, τῆς τράβηξε μὲ τρόπο τὴν οὐρά, τ ς ἔβγαλε μιὰ μακριὰ τρίχα καί... ἔφαγε μιὰ κλωτσιά.

Αὐτὸ πιὰ μ' ἔκανε νὰ τ' ἀποφασίσω.

—Ἂς εἶναι διακόσια δέκα φράγκα, εἶπα, νομίζοντας πῶς αὐτὰ θἆταν ὅλα - ὅλα.

Κι' ἅπλωσα τὸ χέρι, γιὰ νὰ πάρω τὸ σχοινί· μὰ ὁ χωρικὸς δὲν μοῦ τἄφησε.

Ἔπρεπε ἀκόμη νὰ πληρώσω γιὰ τὸ κρασὶ τοῦ κοπελιοῦ, — ἦταν ἡ συνήθεια, — γιὰ τὸ σχοινὶ τῆς ἀγελάδας, γιὰ τὴ βουκέντρα, ξέρω κι' ἐγὼ γιὰ τί ἄλλο;... Καινούργια παζάρια γιὰ καθένα ἀπ' αὐτά. Ἄ, τί πονηρός, τί κατεργάρης ἐκεῖνος ὁ χωριάτης. Θεέ μου! Κατάφερε νὰ μᾶς πάρῃ καὶ τὰ τέσσερα φράγκα ποὺ θὰ μᾶς ἔμεναν καὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃ χωρὶς πεντάρα!

Τέλος πάντων, μᾶς παράδωσε τὴν ἀγελάδα του, ποὺ ἦταν πιὰ ὅλη δική μας.

Εἴχαμε ἀγελάδα,— μὰ δὲν εἴχαμε οὔτε νὰ φᾶμε, οὔτε νὰ τὴν θρέψουμε.

— Θὰ ἐργασθοῦμε, εἶπε ὁ Ματτίας. Τὰ καφενεῖα εἶναι γεμάτα. Ἂν χωρίσουμε μάλιστα, θὰ μπορέσουμε νὰ τραγουδήσουμε σὲ ὅλα. Καὶ θἄχουμε μιὰ καλὴ εἴσπραξι ἀπόψε.

Κι' ἀφοῦ ὡδηγήσαμε τὴν ἀγελάδα μας στὸ σταῦλο τοῦ χανιοῦ μας, ὅπου τὴ δέσαμε μὲ πολλοὺς - πολλοὺς κόμπους, ἀρχίσαμε νὰ γυρίζουμε τὰ καφενεῖα, καθένας χωριστά. Ἔτσι δουλέψαμε ὅλη μέρα. Καὶ τὸ βράδυ μετρήσαμε μαζὶ τὰ λεπτά μας καὶ τὰ βρήκαμε ἑπτὰ φράγκα καὶ πενῆντα. Τέσσερα καὶ πενῆντα εἶχε κερδίσει ὁ Ματτίας καὶ τρία ἐγώ. Εἴμαστε πάλι πλούσιοι!

Ἀλλὰ ἡ χαρά μας γιὰ τὰ ἑπτὰ φράγκα ποὺ κερδίσαμε, ἦταν πολὺ μικρὴ μπροστὰ στὴ χαρά μας γιὰ τὰ διακόσια πενῆντα ποὺ ξοδέψαμε.

Καταφέραμε μιὰ ὑπηρέτρια τοῦ χανιοῦ ν' ἀρμέξῃ τὴν ἀγελάδα μας καὶ δειπνήσαμε μὲ

το γάλα της. Ποτέ μας δὲν εἴχαμε πιῆ ὡραιότερο! Ὁ Ματτίας μάλιστα εἶπε πὼς λὲς κι' εἶχε ζάχαρι καὶ μύριζε ἀνθὸ πορτοκαλιᾶς, σὰν τὸ γάλα ποὺ τοῦ ἔδιναν στὸ Νοσοκομεῖο, μὰ πολὺ ἀνώτερο.

Ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό μας, πήγαμε καὶ φιλήσαμε τὴν ἀγελάδα μας στὴ μαύρη της μούρη. Καὶ χωρὶς ἄλλο κατάλαβε αὐτὸ τὸ χάδι, γιατὶ κι' ἐκείνη μᾶς ἔγλειψε τὸ πρόσωπο μὲ τὴν τραχειά της γλῶσσα.

— Τὸ ξέρεις ποὺ φιλεῖ; φώναξε ὁ Ματτίας γοητευμένος.

Γιὰ νὰ καταλάβετε τί εὐτυχία ἦταν γιὰ μᾶς νὰ φιλοῦμε τὴν ἀγελάδα μας καὶ νὰ μᾶς φιλῆ κι' αὐτή, πρέπει νὰ θυμηθῆτε πὼς οὔτ' ἐγὼ οὔτε ὁ Ματτίας ἤμαστε συνηθισμένοι σὲ φιλιὰ καὶ σὲ χάδια. Μᾶς ἄρεσαν, τὰ θέλαμε σὰν παιδιὰ ποὺ ἤμαστε, μὰ δὲν εἴχαμε κανένα νὰ μᾶς τὰ χαρίζη. Ἄλλη ἡ τύχη ἡ δική μας, κι' ἄλλη τῶν χαϊδεμένων παιδιῶν...

Τὸ ἄλλο πρωῒ σηκωθήκαμε μὲ τὸν ἥλιο καὶ ξεκινήσαμε ἀμέσως γιὰ τὸ Σιαβανό.

Ἐπειδὴ εὐγνωμονοῦσα τὸ Ματτία γιὰ τὴ βοήθεια ποὺ μοῦ εἶχε δώσει, — γιατὶ χωρὶς τὸ σύντροφό μου, ποτὲ δὲν θὰ κέρδιζα τόσα λεπτά, — τὸν ἄφησα νὰ ὁδηγήση αὐτὸς τὴν ἀγελάδα μας. Ὤ, μὲ τί χαρὰ τὴν τραβοῦσε ἀπὸ τὸ σχοινί της, ἐνῶ ἐγὼ ἀκολουθοῦσα ἀπὸ πίσω! Μόνο ἀφοῦ βγήκαμε ἀπὸ τὴν πόλι, πῆγα στὸ πλάϊ τοῦ Ματτία, γιὰ νὰ συνομιλοῦμε κατὰ τὸ συνηθισμένο καὶ γιὰ νὰ βλέπω κι' ἐγὼ στὸ πρόσωπο τὴν ἀγελάδα μας.

Ἀλήθεια, τί ὄμορφη ποὺ ἦταν καὶ τί ὡραία ποὺ περπατοῦσε, καμαρωτὰ - καμαρωτά, σὰ ζῶο ποὺ ἔχει συναίσθησι τῆς ἀξίας του.

Τώρα πιὰ δὲν εἶχα ἀνάγκη νὰ κυττάζω κάθε στιγμὴ τὸν χάρτη, ὅπως ἔκανα ἀφότου φύγαμε ἀπὸ τὸ Παρίσι. Ἤξερα ποῦ πηγαίνω, καί, ἂν κι' ἦταν χρόνια ποὺ εἶχα ξαναπεράσει αὐτὰ τὰ μέρη μὲ τὸν Βιτάλη, θυμούμουν τὸ δρόμο καλά.

Γιὰ νὰ μὴν παρακουρασθῆ ἡ ἀγελάδα μας καὶ γιὰ νὰ μὴ φθάσουμε βράδυ στὸ Σιαβανό, ἐσκόπευα νὰ πᾶμε νὰ κοιμηθοῦμε στὸ χωριὸ ἐκεῖνο, ὅπου εἶχα περάσει τὴν πρώτη μου νύκτα μὲ τὸ Βιτάλη. Κι' ἀπὸ κεῖ θὰ ξεκινούσαμε τὸ πρωῒ καὶ θὰ φθάναμε στῆς μάνας - Μπαρμπερίνας νωρίς.

Ἀλλὰ ἡ τύχη, ποὺ ὡς ἐκείνη τὴ στιγμὴ μᾶς ἦταν τόσο εὐνοϊκή, γύρισε ἄξαφνα ἐναντίον μας καὶ μᾶς ἐχάλασε τὰ σχέδια.

Εἴχαμε ἀποφασίσει νὰ χωρίσουμε τὴν ἡμέρα μας σὲ δυό, δηλαδὴ νὰ σταθοῦμε κάπου γιὰ νὰ φᾶμε, καὶ προπάντων γιὰ νὰ βοσκήση ἡ ἀγελάδα μας.

Στὶς δέκα λοιπὸν τὸ πρωῒ, ἐπειδὴ βρήκαμε ἕνα μέρος ὅπου τὸ χορτάρι ἦταν πράσινο καὶ πυκνό, ἀκουμπήσαμε τοὺς σάκκους μας χάμω καὶ κατεβάσαμε τὴν ἀγελάδα μας στὴν τάφρο.

Στὴν ἀρχὴ τὴν κρατοῦσα ἀπὸ τὸ σχοινί. Ἐπειδὴ ὅμως μοῦ φάνηκε πολὺ ἥσυχη καὶ προπάντων δοσμένη στὸ φαΐ, σὲ λίγο τύλιξα τὸ σχοινὶ στὰ κέρατά της καὶ κάθησα ἐκεῖ κοντά της νὰ φάω τὸ ψωμί μου.

Φυσικά, ὁ Ματτίας κι' ἐγὼ τελειώσαμε τὸ γεῦμά μας πρὶν ἀπ' αὐτή. Ἀφοῦ τὴν καμαρώσαμε τότε κάμποση ὥρα, μὴ ἔχοντας τί ἄλλο νὰ κάνουμε, ἀρχίσαμε νὰ παίζουμε μπίλλιες, — γιατὶ μὴ φαντασθῆτε πὼς δὲν μᾶς ἄρεσαν καὶ τὰ παιχνίδια ἢ πὼς δὲν εἴχαμε ἄλλο στὸ νοῦ μας παρὰ νὰ μαζεύουμε λεπτά. Ἂν ἡ ζωή μας ἦταν διαφορετικὴ ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν περισσοτέρων παιδιῶν τῆς ἡλικίας μας, αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς δὲν εἴχαμε καὶ μεῖς τὰ παιδιάτικα γοῦστα καὶ τὶς παιδιάτικες ἰδέες, καὶ ποτὲ σχεδὸν δὲν ἀφίναμε νὰ περάση μέρα, χωρὶς νὰ παίξουμε μπίλλιες, ἁμάδες ἢ καβαλίκι. Ἄξαφνα, χωρὶς λόγο πολλὲς φορές, ὁ Ματτίας μοῦ ἔλεγε: «Παίζουμε;» — «Ναί», τοῦ ἀπαντοῦσα. Κι' ἀφίναμε κάτω τὰ ὄργανά χας κι' ἀρχίζαμε. Κάποτε μάλιστα, ἂν δὲν ἦταν τὸ ρολόϊ μου νὰ μοῦ θυμίση τὴν ὥρα, θὰ βραδιαζόμαστε στὸ παιχνίδι. Μὰ εὐτυχῶς ποὺ εἶχα ρολόϊ καί, μαζὶ μὲ τὴν ὥρα, αὐτὸ μοῦ ἔλεγε καὶ πὼς ἤμουν θιασάρχης... Τότε ξαναπερνοῦσα στὸν πληγωμένο μου ὦμο τὸ λουρὶ τῆς ἅρπας μου καὶ ἐμπρός!

Τελειώσαμε τὸ παιχνίδι μας πρὶν τελειώση τὸ φαΐ της ἡ ἀγελάδα καί, ὅταν τὴν πλησιάσαμε, ἄρχισε νὰ κτυπᾷ τὸ χορτάρι γλωσσιές, σὰ νἄθελε νὰ μᾶς πῆ πὼς πεινοῦσε ἀκόμα.

— Ἂς σταθοῦμε ἀκόμα λίγο, εἶπε ὁ Ματτίας.

— Δὲν ξέρεις λοιπὸν πὼς οἱ ἀγελάδες τρῶνε ὅλη τὴν ἡμέρα;

— Δὲν πειράζει... λιγάκι ἀκόμα.

Περιμένοντας ὁλοένα, ξαναπήραμε τοὺς σάκκους μας καὶ τὰ ὄργανά μας.

— Νὰ τῆς παίξω ἕνα κομματάκι μὲ τὸ κορνέτο μου; εἶπε ὁ Ματτίας, ποὺ δύσκολα καθόταν ἥσυχος. Εἴχαμε μιὰ ἀγελάδα στὸ ἱπποδρόμιο ποὺ τῆς ἄρεσε ἡ μουσική.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένη τὴν ἀπάντησί μου, ὁ Ματτίας ἄρχισε νὰ παίζη ἕνα σάλπισμα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Ἑκατὸ χιλιάδες ταξιδιωτικὰ περιστέρια ἔχουν κινητοποιηθῆ γιὰ νὰ προσφέρουν, ὅταν τὸ ἀπαιτήσουν οἱ περιστάσεις, τὴν συνεργασία τῶν φτερῶν τους στοὺς ἀγωνιστὰς τοῦ Δυτικοῦ μετώπου. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι, παρὰ τὰς σημερινὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης, οἱ ὑπηρεσίες τοῦ πουλιοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀγγελιαφόρου, ἐξακολουθοῦν καὶ τώρα ἀκόμη νὰ ἐκτιμῶνται, ὅπως καὶ κατὰ τὴν ἀπωτάτη ἀρχαιότητα. Τὰ ἱερογλυφικὰ μᾶς πληροφοροῦν πράγματι ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐχρησιμοποιοῦσαν τὰ περιστέρια ὡς ἀγγελιαφόρους. Στὸν στρατὸ εἰσήχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου τὸ 43 πρὸ Χριστοῦ κατὰ τὴν πολιορκία τῆς Μαδέρας.

Στὴν Εὐρώπη, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ χρησιμοποίησις περιστερῶν ὡς μέσου ἀσφαλοῦς μεταβιβάσεως καθιερώθη συστηματικῶς ἀπὸ τὸν 19ον αἰῶνα. Ἡ ἰδέα ὠφείλετο εἰς τοὺς Ρότσιλδ, ποὺ ἤθελαν νὰ κρατοῦνται ἐνήμεροι τῶν μαχῶν, ποὺ συνῆπτεν ὁ Ναπολέων. Ἀλλ' ἐκεῖ ποὺ κυρίως ἀπέδειξαν τὶς πολύτιμες ὑπηρεσίας ποὺ ἦσαν σὲ θέσι νὰ παράσχουν ὡς ἀπαραίτητα μέσα συνδέσμου, εἶναι ὁ γαλλογερμανικὸς πόλεμος τοῦ 1870—1871. Μὲ τὰ περιστέρια τὸ πολιορκούμενο Παρίσι μποροῦσε νὰ ἐπικοινωνῇ μὲ τὶς γαλλικὲς ἐπαρχίες. Πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἀποστέλλονταν φωτομικροσκοπικὰ τηλεγραφήματα, ποὺ ἐδιαβάζονταν ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τῆς προβολῆς των ἐπὶ εἰδικοῦ παραπετάσματος. Σημειωτέον ὅτι τὸ κοίλωμα ἑνὸς φτεροῦ μεγέθους ὀδοντογλυφίδος, ποὺ προσδενόταν στὴν οὐρὰ τοῦ περιστεριοῦ, μποροῦσε νὰ περιλάβη δυὸ ἢ τρία ἑκατομμύρια γράμματα, φωτογραφημένα ἐπάνω σὲ εἰκοσάδα εἰδικῶν μεμβρανῶν, τῶν ὁποίων τὸ συνολικὸ βάρος δὲν ὑπερέβαινε τὸ γραμμάριο.

Ἀφοῦ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ αἱ... ἄθῳαι περιστεραὶ ἀπέδειξαν τὸ θάρρος των, εἰσήχθησαν καὶ στὸν παγκόσμιο πόλεμο, ὅπου ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς εὐρυτάτην κλίμακα. Ἡ κοιλὰς τοῦ θανάτου, τὸ φρούριον τοῦ Βὼ καὶ πολλὲς ἄλλες τοποθεσίες, ποὺ στὴν ἱστορία θὰ θεωροῦνται ὡς «τραγικῶς ἔνδοξοι», εἶχαν καὶ τὰ ἡρωϊκά τους περιστέρια, τῶν ὁποίων ἡ ἀσφαλὴς καὶ ταχεῖα πτῆσις ἔσωσε ἀπὸ βέβαιο ὄλεθρο χιλιάδες ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων.

* * *

Ἡ παρουσία σήμερα πολυαρίθμων περιστερῶν στὸ Δυτικὸ μέτωπο, καὶ ἰδίως στὶς ὀχυρώσεις τῆς γραμμῆς Μαζινώ, ἀποδεικνύει ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ δὲν μετέβαλαν διόλου τὶς ἀντιλήψεις των ὅσον ἀφορᾷ τὶς ὑπηρεσίες ποὺ εἶναι σὲ θέσι νὰ παράσχη τὸ πουλὶ αὐτό. Τὰ γεγονότα ἄλλως τε τοῦ παγκοσμίου πολέμου εἶναι τόσο πρόσφατα, ὥστε θἆταν ἀγνωμοσύνη ἂν ἐλησμονεῖτο ἡ συνδρομὴ ποὺ προσέφεραν τὰ περιστέρια πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους στρατιῶτες.

Η ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΤΑΡΑΝΔΩΝ

Ὁ πόλεμος στὴ Φινλανδία μᾶς ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ μάθουμε πολλὰ πράγματα, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων καὶ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον γίνονται οἱ μεταφορὲς εἰς τὴν βορειοτάτην αὐτὴν χώραν ποὺ δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸν Πόλον.

Γιὰ τὶς μεταφορὲς στρατοῦ, τροφίμων καὶ ὑλικοῦ πολέμου ἔχει κινητοποιηθῆ ὁλόκληρη στρατιὰ ἀπὸ ταράνδους, τὰ ὑπομονητικὰ καὶ μεγάλης ἀντοχῆς αὐτὰ ζῶα, ποὺ μοιάζουν τόσο πολὺ πρὸς τὰ ἐλάφια.

Εἶναι σχεδὸν περιττὸ νὰ σᾶς περιγράψουμε τὸν τάρανδον, ἀφοῦ ξέρετε ἀπὸ τὴν Ζωολογίαν ὅτι στὸ ἀνάστημα μοιάζει μὲ τὸ εὐρωπαϊκὸ ἐλάφι, ὅτι ἔχει κεφάλι λίγο μικρότερο ἀπὸ τὸ μοσχάρι καὶ λεπτὰ πόδια, μεγάλης ἀντοχῆς. Ἀξίζει ὅμως τὸν κόπο νὰ μάθετε μερικὲς ἄλλες λεπτομέρειες γιὰ τὸ τετράποδο αὐτό.

Τὸ κεφάλι τοῦ ταράνδου εἶναι στολισμένο μὲ τεράστια κέρατα, ἀδιακρίτως φύλου, ἐνῷ στὰ ἐλάφια τὸ προνόμιο αὐτὸ ἔχουν μονάχα τὰ ἀρσενικά. Τὰ πόδια του, στὸ κάτω μέρος, εἶναι σκεπασμένα μὲ σκληρότατες τρίχες, ποὺ τὸ βοηθοῦν πολὺ νὰ περπατάη στὸ χιόνι. Περισσότερο ὅμως ἀπὸ κάθε ἄλλο χαρακτηριστικὸ πρέπει νὰ σημειωθῆ τὸ τρίτο βλέφαρο, μὲ τὸ ὁποῖον εἶναι ἐφωδιασμένα τὰ μάτια τους. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἐπάνω καὶ τὸ κάτω βλέφαρο ποὺ ἔχουν τὰ ζῶα, ὁ τάρανδος ἔχει καὶ ἕνα τρίτον, διαφανές, ποὺ τοῦ προστατεύει τὴν ὅρασι ἀπὸ τὴν ἐκτυφλωτικὴ ἀνταύγεια τοῦ χιονιοῦ.

Σὲ ὁμαλὸ μέρος ἕνας καλὸς τάρανδος μπορεῖ νὰ διανύση ἕως δέκα χιλιόμετρα τὴν ὥρα, σύροντας πίσω του ἕνα ἔλκηθρο μὲ φορτίο ἑκατὸν περίπου ὀκάδων. Τὸ ἔλκηθρο, φυσικά, γλιστράει πάνω στὸ χιόνι, σχεδὸν τρέχει μόνο του, ἀλλὰ ὁ τάρανδος δυσκολεύεται πάρα πολὺ νὰ τρέξη, πρὸ παντὸς ὅταν τὸ χιόνι εἶναι ἀκόμη μαλακό.

Ὁ τάρανδος βρίσκεται στὴ μεγαλύτερη ἀνάπτυξί του ὅταν γίνη τεσσάρων χρονῶν, δὲν ζῇ δὲ περισσότερο ἀπὸ δεκαπέντε χρόνια.

Ἑλληνικὰ Διηγήματα

Τῆς φτώχειας τὰ στερνά

— Μορφούλα! αἶ Μορφούλα, ποῦ εἶσαι, κυρά μου; Ψίνα, ψιψίνα μου; Τί θὰ φᾶμε σήμερα;

Ἡ γρηὰ Λασκαροῦ ἔκραζε τὴ γάτα της βραχνά, ἂν καὶ δὲν τὴν ἔβλεπε στὸ σπίτι. Μόλις ἔφεγγε ἄδειο, παγωμένο ἦτανε τὸ σπίτι· ἰσόγειο, ὅλο ἕνα χώρισμα, μὲ τὰ φτωχικά του τὰ συγύρια ἀραδιαστὰ τριγύρω. Κ' ἡ Λασκαροῦ διπλωμένη μέσ' στὰ παλησκούτια της, πλάϊ στὴ σβηστὴ γωνιά, δὲ σπάραζε. Τὸ ξέθωρό της πρόσωπο, μὲ τὴ τριπλοτυλιγμένη μαντήλα στὸ κεφάλι, καθὼς τὄχε γερμένο κατὰ τὴ γωνιά, κ' ἔβλεπε μὲ μάτια ἀκίνητα τὴ στάχτη τὴ σβησμένη, φάνταζε παράξενα καὶ τρόμαζε μέσ' τ' αὐγινὸ μισόθαμπο.

Μὰ κάποτε σείστηκε ἡ γρηὰ σιγὰ-σιγά. Σείστηκε κι' ἀνασηκώθηκε· καὶ γύρισε τὸ πρόσωπο, μὲ τὸ στανιό, κ' εἶδε κατὰ τὴν κλεισμένη πόρτα.

— Μορφούλα, κόρη μου καλή, ποῦ εἶσαι; ρώτησε πάλι. Καὶ πιάστηκε ἀπὸ τῆς γωνιᾶς τὸ γῦρο κ' ἔβαλε ἀγκῶνα, χέρια, γόνατα, καὶ στάθηκε στὰ πόδια της. Καὶ κίνησε ὕστερα, σκυφτὴ κατὰ τὴν πόρτα. Πῆγε ἄνοιξε τὴν πόρτα κ' ἔκραξε πάλι. Τῆς γάτας τὸ νιαούρισμα, ποὔτανε γρηὰ κι' αὐτὴ καὶ μαθημένη, ἔφτασε μέσ' ἀπ' τὸ περιβόλι καὶ τὰ ξερόδεντρα τοῦ περιβολιοῦ, τὰ λίγα ποὺ ἀπομένανε, γιὰ τὴ φωτιὰ κι' αὐτὰ καὶ τῆς γρηᾶς τὴ ζέστα· κ' ἦρθε ἡ γατούλα κλαίοντας παραπονιάρικα καὶ στάθηκε κοντὰ στὰ πόδια τῆς κυρᾶς της, στὸ μοναχικὸ σκαλὶ τῆς πόρτας, τὸ λυωμένο ἀπὸ τὰ χρόνια.

— Μορφούλα, τί θὰ φᾶμε σήμερα, μωρή; Τί ἔφερες;

Ἡ γάτα ἀπάντησε μὲ τὸ παράπονό της, κ' ἔσκυψε πιὸ πολὺ ἡ γρηὰ κ' εἶδε στὴν πέτρα ἀπάνου ἕνα ψάρι ἀποθεμένο. Τὄχε φέρει ἡ γάτα ἡ Μορφούλα. Ἦταν ἕνας κωβιὸς μεγάλος, καὶ τὸν πῆρε ἡ Λασκαροῦ καὶ μπῆκε σπίτι, μὲ τὴ γάτα 'μπρὸς κι' ὁλόρθη τὴν οὐρά της παίζοντας. Αὐτὸ θὰ ἦτανε τῆς μέρας τὸ φαΐ καὶ γιὰ τοὺς δυό τους· ἦτανε κ' ἡ Μορφούλα γέρικη πολύ, δὲ χρειαζότανε μεγάλα πράματα γιὰ τὸ φαΐ της· λίγα ψαροκόκκαλα τῆς φτάνανε. Τὸ κυνήγι της τὸ καθημερινὸ ἦτανε πάντα ἀπὄνα ψάρι· ψάρι ὅμως πάντα πετρόψαρο. Κ' ἡ γρηὰ Λασκαροῦ τὸ περίμενε πιὰ ταχτικό, κι' ἀπ' αὐτὸ κρεμοῦσε τὴν ἐλπίδα τῆς θροφῆς της, τὴν καθημερινή.

Βράδυ νωρίς, πρὶν πέση στὸ ξερόστρωμα καὶ πρὶν κλείση τὴν παληόπορτά της, συνήθιζε ἡ γρηὰ Λασκαροῦ, μ' ὅλη τὴν ἀγάπη ποὖχε τῆς Μορφούλας, κ' εἶχε τὴν ἀνάγκη νὰ τὴ ζεσταίνη στὸν ὕπνο ἡ συντροφιά της κιόλας, ἄνοιγε καὶ τὴν ἔβγαζε ὄξω· ἦταν ἄπονο αὐτὸ ποὔκανε, μὰ πάλι πῶς θὰ ζούσανε; Τὴν ἔσπρωχνε ὄξω μαλακὰ μὲ τὸ πόδι τὴ Μορφούλα καὶ τῆς ἔλεγε:

— Σύρε, Μορφούλα, σύρ' ἐσύ, καλή μου, ψίνα μου, κυρά μου, σύρε νὰ φέρης τίποτα... Δὲν ἔχουμε αὔριο νὰ φᾶμε, καψερούλα, καὶ θὰ μείνης νηστικὴ κ' ἐσὺ μαζί μου...

Ἡ γάτα ἀπόξω ἔμενε καὶ παρακαλοῦσε κάμποσο. Ὕστερα ξεμάκραινε σιγὰ-σιγὰ ἡ φωνή της καὶ χανότανε μέσ' στὰ σκοτάδια, ἢ μέσ' στῆς θάλασσας τὰ μουγκρητά. Καὶ τὴν αὐγή, νά το ἕνα ψάρι στὸ σκαλὶ ἀφησμένο πάλι! Καὶ δὲν τὄτρωγε ἡ Μορφούλα, δὲν τὸ πείραζε καθόλου· ἴσως ἔτρωγε ἄλλο, πρὶν τὸ φέρη τὸ κυνήγι της αὐτὸ στὸ σπίτι. Μὰ πάλι μπορεῖ νὰ εἶτανε τὸ μόνο αὐτό, καὶ τὄφερνε ἴσα στὴν κυρά της, ἄγγιχτο.

Πῶς γινόταν τέτοιο πρᾶγμα τ' ἀποροῦσε ἡ γειτονιὰ κ' ἡ χώρα, ἡ μισογκρεμισμένη. Μὰ ἡ γρηὰ Λασκαροῦ διόλου δὲν τὸ ρωτοῦσε. Νόμιζαν οἱ ἄλλοι στὴν ἀρχὴ πὼς ἡ γάτα ἡ Μορφούλα πήγαινε στὴν ἀγορὰ καὶ τἄκλεβε τὰ ψάρια. Μὰ ἡ Ἀμέρσα, ἡ πιὸ κοντινὴ γειτόνισσα, μαλλωμένη μὲ τὴ Λασκαροῦ ἀπὸ χρόνια, παραφύλαγε τὴ γάτα κ' ἔβλεπε πὼς τἄφερνε τὰ ψάρια ἀπ' τὸ γιαλό. Τὴν ἀκολουθοῦσε ἴσα μὲ τὰ σκόρπια βράχια, πλάϊ στὸ παλιὸ λιμάνι, ποὺ κάναν ἕνα πλῆθος ἥσυχα κορφάκια ἐκεῖ, κι' ὅλα ἀντάμα κάναν ἕνα πεζονῆσι ἀπότομο. Κ' ἐκεῖ τὴν ἔχανε τὴ Μορφούλα. Στὸ τέλος τὴν παράτησε, βέβαια πιὰ πὼς ἡ γάτα τἄβγαζε τὰ ψάρια ἀπὸ τὴ θάλασσα.

Τότε ἡ Ἀμέρσα ἔφερε γύρα τὶς γειτόνισσες καὶ τὰ παράστησε ὅλα μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σίμα, καὶ μὲ θάμασμα τρανό! Καὶ τὄμαθε ὅλη ἡ χώρα, τί καὶ πῶς ἡ γάτα ἡ Μορφούλα τῆς γρηὰ Λασκαροῦς πήγαινε καὶ ψάρευε τὴ νύχτα στὸ γιαλό. Ἔπιανε μιὰ θέσι κοντὰ στὸ γιαλό, καὶ στεκόταν ἄσειστη σὰν πέτρα, ἀνάμεσα στὶς ἄλλες πέτρες τὶς ἀκίνητες ἐκεῖ, καὶ περίμενε ὧρες, ἄσειστη. Κ' ἡ πεῖνα βέβαια τὴν ὡδήγησε 'κειπέρα καὶ τῆς ἔδειξε τὸν τρόπο αὐτόν. Καὶ καθὼς ζυγῶναν οἱ κωβιοὶ καὶ τ' ἄλλα τὰ πετρόψαρα, καὶ φέρνανε τὴ μούρη τους ὡς τὴν κορφή, καὶ γυρεύανε νὰ βροῦνε τὸ πιὸ παχὺ χορτάρι ἐκεῖ ποὺ τὸ νερὸ πάει ἀνάλαφρο καὶ παιχνιδίζει μὲ τὶς πέτρες, χράπ! τὸ νύχι τῆς Μορφούλας τ' ἅρπαζε.

Ἡ ἴδια ἡ γρηὰ Λασκαροῦ θὰ μποροῦσε νὰ τὸ πῆ καὶ νὰ τὸ μαρτυρήση, πὼς τὰ ψάρια ποὺ τῆς ἔφερνε ἡ Μορφούλα δὲν ἦτανε κλεμμένα, τόσο φρέσκα, μισοζώντανα, καμμιὰ φορὰ καὶ ζωντανά. Μὰ ἡ Λασκαροῦ δὲ συλλογιῶταν τίποτα κακὸ γιὰ τὴ Μορφούλα — οὔτε καὶ συλλογιῶταν τίποτ' ἄλλο. Εἶχε ἀλλαλογήσει κιόλα λίγο. Ἔμοιαζε λωλή, καθὼς ἔβγαινε στὸ περιβόλι κ' ἔστηνε ψιλὴ κουβέντα μὲ τὴ γάτα της. Γιατὶ ὅπως γύριζε στὸ περιβόλι, καὶ μαχότανε νὰ κόψη κανένα ξεροκλάδι ἀπ' τὰ παληόδεντρα, χειμῶνας ποὔταν τώρα, καὶ νὰ σκίση κανένα σανίδι ἀπὸ σεντοῦκι σάπιο, ἀχρείαστο, ἢ νὰ βγάλη λαχανάκια ἀπὸ τὸν κῆπον τὸ λιγόσπαρτο, ἡ γάτα ἐκεῖ, κοντά της, ἡ Μορφούλα τὴ συντρόφευε καὶ τῆς ἀποκρινότανε μὲ τὸ νιαούρισμά της σ' ὅσα ἐκείνη τῆς λαλοῦσε λόγια ἀνόητα, λόγια λωλά. Ὕστερα τὴν ἀκολουθοῦσε στὴ γωνιά, ποὺ ἄναβε τὴ φωτίτσα κ' ἔβανε νὰ ψήση τὸ φαΐ, τῆς Μορφούλας τὸ κυνῆγι. Καὶ τὸ μοιραζόνταν ὕστερα οἱ δυό τους σὰ δυὸ φίλοι ἀγαπημένοι ποὺ ἦτανε, χωρὶς μαλλώματα, χωρὶς ψωμάκι κιόλα, τὸ συχνότερο.

Χωρὶς ψωμάκι, ἀλήθεια, τώρα τελευταῖα. Ἀφοῦ ὁ ἄχαρος ὁ γέροντας τῆς Λασκαροῦς, ἔπαψε νὰ τῆς στέλνη τὸ ταχτικὸ μηνιάτικο στὸ ξερονῆσι, γιατὶ τὸν ἔφαγε κι' αὐτὸν ἡ θάλασσα στερνόν, ἡ Λασκαροῦ ἦτανε πολὺ περήφανη, καὶ δὲ ζητοῦσε, οὔτε καταδεχότανε. Θὰ πέθαινε νηστικιά, τὸ ξέραν ὅλοι, ἀλλὰ δὲ θἄβγαινε ὄξω τὸν πόνο καὶ τὴν πεῖνα της νὰ 'πῆ.

Τὄξερε αὐτὸ κ' ἡ Ἀμέρσα πιὸ καλὰ ἀπὸ κάθε ἄλλον. Ἦταν ἡ πιὸ κοντινὴ γειτόνισσα, ἂν καὶ πλῆθος ἄλλα σπίτια κατάκλειστα, ρημάδια πιά, χωρίζαν τὸ δικό της ἀπ' τῆς Λασκαροῦς τὸ σπίτι. Ἔτσι ἦταν ὅλη ἡ χώρα ἀριὰ κατοικημένη, μ' ὅλα τὰ σπίτια τὰ πολλὰ καὶ τ' ἀρχοντόσπιτα. Ἦταν ἀπὸ χρόνια ἡ Ἀμέρσα μαλλωμένη μὲ τὴ

Μορφούλα, τί θὰ φᾶμε σήμερα μωρή;

Λασκαροῦ. Μίση οἰκογενειακά, συμφέροντα παληά... μὰ τώρα τί χρειαζόντανε τὰ μίση, ἀφοῦ σβήσανε καὶ τὰ συμφέροντα καὶ πάνε... Πάλι, νὰ σηκωθῇ νὰ πάῃ στὴ Λασκαροῦ καὶ νὰ φιλιώση, αὐτὸ δὲν τ' ἀποφάσιζε ἡ Ἀμέρσα. Τὴν ἤξερε καλὰ τὴ Λασκαροῦ, κ' ἤξερε καὶ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό της. Ὅμως ἡ συφορὰ τῆς Λασκαροῦς τὴ λύγισε, τῆς γλύκανε τὸ περασμένο της φαρμάκι. Ὅμως καὶ πάλι δὲν ἤθελε νὰ δείξῃ τὴν ἀδυναμία της. Ἦτανε ψυχὴ κλειστὴ ἡ Ἀμέρσα, ὅπως ὅλες οἱ νησιώτισσες κι' ὅλοι οἱ νησιῶτες ἐκεῖ πέρα. Τί νὰ κάμῃ; Ἔπαιρνε ἄλλη μιὰ γειτόνισσα, μιὰ πονηρούλα ἀπὸ τὸ πάρα πέρα σπίτι, τὴν Κατερινιώ, καὶ πήγαιναν καὶ παραφύλαγαν ὄξω ἀπὸ τῆς Λασκαροῦς τὸ περιβόλι. Τὰ Χριστούγεννα ἤτανε κοντά· ξεροβόρι φυσοῦσε ἄγριο στὶς τελευταῖες μέρες. Ἡ χώρα ἔβλεπε βορεινά, καὶ τὴν ἔπιανε τὸ κῦμα ἄσκημα. Ἡ Μορφούλα ἔφτασε μιὰν αὐγὴ ἀπὸ τὸ γιαλὸ μὲ χωρὶς τίποτα στὸ στόμα, καὶ νιαούριζε στὴν πόρτα τῆς κυρᾶς της.

— Κύτταξε, εἶπε ἡ Ἀμέρσα, σήμερα δὲν ψάρεψε ἡ Μορφούλα... μὲ τέτοιον ἀγριόκαιρο...

— Τί θὰ φᾶνε σήμερα οἱ δυό τους, οἱ κακόμοιροι... νἄχουνε τἄχα τίποτα; εἶπε ἡ Κατερινιώ.

Καρτέρα μιὰ στιμή! εἶπε ἡ Ἀμέρσα. Ἔφυγε, καὶ γύρισε μ' ἕνα φελλὶ ψωμὶ σπιτίσιο.

— Ψίνα, Μορφούλα! ἔκραξε σιγὰ ἡ Ἀμέρσα.

Πῆγε ἡ Μορφούλα καὶ στάθηκε στὴ ρίζα τοῦ τοίχου, κάτου ἀπὸ τὶς γυναῖκες, καὶ νιαούρισε γλυκά. Ἡ δυὸ αὐτές, ἀφοῦ τῆς ρίξαν ἕνα κομματάκι καὶ τὴν καλοπιάσαν, ὕστερα τῆς πέταξαν ὅλο τὸ φελλί. Τὶς κύτταξε καλὰ-καλὰ ἡ Μορφούλα, κύτταξε καὶ τὸ ψωμί, τὸ μύρισε, τὸ πῆρε μὲ τὰ δόντια της καὶ πῆγε καὶ τ' ἀπόθεσε μὲ προσοχὴ στὸ σκαλὶ ἀπάνου, καὶ νιαούρισε. Ἡ δυὸ γυναῖκες κρυφοκυττάζαν ἄλαλες. Ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ πρόβαλε ἡ γρηὰ Λασκαροῦ.

— Ποῦ εἶσαι, Μορφούλα, ψίνα... μπά, ἐδῶ εἶσαι, καλή μου;... Σήμερα τίποτα δὲν ἔφερες; Ποῦ εἶναι τὸ κυνήγι σου; Ξέρω φυσοῦσε ἀπόψε... μὰ τώρα τί θὰ φᾶς; Ἐμένα δὲ μὲ μέλει, κακομοίρα, μὰ γιὰ σένα λέω... σῦρε, φεύγα ἀπὸ κοντά μου, δὲν θέλω νὰ σὲ βλέπω, παληόγατα, θὰ θὰ μείνῃς νηστική... Μά, τ' εἶν' αὐτό; Ψωμὶ ἔφερες, ψιψίνα μου; Ἔκαμες καλλίτερα...εἴχαμε τρεῖς μέρες ν' ἀγγίξουμε ψωμὶ στὸ στόμα... Ἔτσι, νὰ φέρνῃς, ψίνα μου, καμμιὰ φορὰ λίγο ψωμάκι, ὄχι μονάχα ψάρια... καὶ χωρὶς ἀλάτι κιόλα, τὰ βαρέθηκα... Καμμιὰ φορὰ καὶ λίγο τυράκι... ὄχι, ἀκόμα εἶναι σαρακοστή... Ἔλα, πᾶμε μέσα τώρα, Μόρφω μου, καλή νοικοκυρά μου...

Οὔτε καὶ ρώτησε ποῦ τὄβρε τὸ ψωμὶ ἡ Μορφούλα. Τὴν ἄλλη μέρα πῆγε ἡ Κατερινιὼ κι' ἄφησε ἄλλο ἕνα κομμάτι ψωμὶ στὴν πόρτα τῆς γρηᾶς. Ἄφησε καὶ λίγο τυρί.

— Μή, τῆς εἶπε ἡ Ἀμέρσα, θὰ μᾶς καταλάβη, κ' ὕστερα θὰ τὰ πετάξῃ ὅλα, ἅμα νοιώσῃ πῶς τὰ βάνουμε...

Ἡ Ἀμέρσα φύλαγε τὴ θέσι της ἐκεῖ συχνά, πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο. Μιὰ μέρα πέρασε ἡ Μορφούλα κρατῶντας ἕνα ὁλάκερο χταπόδι ζωντανό. Τὴν ἔσκιαξε τὴ γάτα, καὶ τὴν ἔκαμε νὰ τ' ἀφήσῃ ἀπὸ τὸ στόμα της. Ἔκοψε τὸ μισό, τὸ χτύπησε, τ' ἀλάτισε καὶ τὸ ξανάδωσε τῆς γάτας πάλι. Τἄλεγε αὐτὰ στὴν Κατερινιώ, κι' ἀπορροῦσε ἡ ἴδια.

— Ἀκοῦς παράξενο; ἔλεγε. Πῶς μπόρεσε καὶ τὄπιασε; Ποῦ τὄβρε;

— Θὰ τὸ πέτυχε στὴ ρήχη, εἶπε ἡ Κατερινιώ,καὶ τὸ θαλάμι του θἄτανε ψηλά... Ὕστερα πῶς νὰ τὴν τσακώσῃ τὴ Μορφούλα; Οἱ πλοκαμοί του δὲν κολλοῦνε στὸ μαλλί της. Ἀκοῦς, ἀλήθεια 'κεῖ!

Ἡ Ἀμέρσα φύλαγε πίσω ἀπ' τὸν τοῖχο.

— Ἄπιστο πρᾶμα!

— Ναί, καϋμένη μὰ πῶς θὰ τὸ φάῃ; Ἔχει καὶ φωτιά;

— Καλὰ λές! εἶπε ἡ Ἀμέρσα. Στάσου νὰ δῇς... αὔριο τί θὰ κάμω...

Τὴν ἄλλη μέρα, ἀπόγιομα, φυλάγαν πάλι οἱ δυὸ γυναῖκες ὡς ποὺ εἶδαν τὴ γρηὰ νὰ βγαίνῃ καὶ νὰ γυρίζῃ στὸ περιβόλι μὲ τὴ γάτα της, καὶ νὰ μιλῇ.

— Σήμερα τὸ κατάλαβες, Μορφούλα μου, πῶς δὲν ἔχω πιὰ ξύλα, μήτε σπίρτα, καὶ μοῦ τὄφερες ψημένο τὸ χταπόδι, αἴ; Πονηρή... καλή μου, ψίνα μου, νοικοκυρά μου ἐσύ, ὅλα τὰ φροντίζεις... Ξέρεις πῶς εἶναι καὶ σαρακοστή· μεθαύριο ἔχουμε Χριστούγεννα, κυρά μου... Πᾶμε μέσα τώρα, θὰ μοῦ πείνασες λιγάκι, πᾶμε... κρύο κάνει. Ἔχουμε λίγο χταπόδι... καὶ ψωμί... καὶ τὸ τυρὶ θὰ τὸ φυλάξουμε γιὰ τὴ γιορτὴ μεθαύριο... πᾶμε!

Δακρύσαν οἱ γυναῖκες, καὶ τραβηχτήκαν ἥσυχα. Τὴν παραμονὴ λησμονήσανε τὴ Λασκαροῦ, δοσμένες στὶς δουλειὲς καὶ τὶς ἑτοιμασίες τοῦ σπιτιοῦ τους. Τὸ πρωΐ ὅμως τὴ θυμήθηκε ἡ Ἀμέρσα. Μπῆκε σὰν κλέφτρα, πρώτη φορὰ ὕστερ' ἀπὸ χρόνια, στὸ περιβόλι καὶ πῆγε κι' ἄφησε στὴν πόρτα της ἕνα κομμάτι ψωμί, καὶ τόλμησε, κ' ἕνα κοψίδι ψητὸ κρέας. Μὰ ὁλημέρα, Χριστούγεννα, ἡ Μορφούλα ἀνήσυχη θρηνοῦσε ἀπόξω ἀπὸ τὸ σπίτι. Τ' ἀπομεινάρια τοῦ φαγιοῦ ἦταν ἐκεῖ, σημάδι πὼς τἄχε φάει ἡ γάτα. Τότε ἀνησύχησε ἡ Ἀμέρσα. Κάλεσε τὴν Κατερινιὼ κι' ἄλλες γειτόνισσες, κι' ἀποφασίσαν νὰ χτυπήσουνε στῆς Λασκαροῦς τὴν πόρτα. Ὅμως κανένας δὲν τοὺς ἀποκρίθηκε.

Γιάννης Βλαχογιάννης

1002

Η ΓΗ ΦΛΕΓΕΤΑΙ

Ὁ πλανήτης μας λοιπὸν φλέγεται! Εὐτυχῶς ἡ εἴδησις μᾶς ἦλθε τώρα τὸν χειμῶνα, ἄλλως θὰ ἐκινδυνεύαμε νὰ καοῦμε μόνον εἰς τὸ ἄκουσμά της. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν πρόκειται περὶ πραγματικῆς πυρκαϊᾶς, ἀλλὰ περὶ θερμότητος τὴν ὁποίαν δὲν αἰσθανόμεθα, ἂν καὶ ὑπάρχει εἰς τὴν πραγματικότητα.

Εἶναι ἀπολύτως ἐξακριβωμένον ὅτι ὁ πλανήτης μας δὲν ψύχεται, ὅπως διατείνονται μερικαὶ κοσμογονικαὶ θεωρίαι, ἀλλὰ θερμαίνεται διαρκῶς περισσότερον. Δὲν πρόκειται λοιπὸν ποτὲ ν' ἀποθάνωμεν ἀπὸ ὑπερβολικὸν ψῦχος, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ θερμότητα.

Ἀστρονομικαί, μετεωρολογικαὶ καὶ γεωλογικαὶ παρατηρήσεις ποὺ ἔγιναν τελευταίως, διεπίστωσαν κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ πλανήτου μας αὐξάνει ἀνεπαισθήτως ἀλλὰ σταθερῶς. Ἡ περίεργος αὐτὴ διαπίστωσις ἔφερεν εἰς πολλοὺς τὴν σκέψιν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν θερμότητα αὐτὴν ὡς μέσον θερμάνσεως καὶ παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Εἶναι ὅμως εὔκολον νὰ πραγματοποιηθῇ ἕνα τόσον γιγαντιαῖον σχέδιον;

Κάτω ἀπὸ τὸν φλοιὸ τοῦ πλανήτου μας εὑρίσκεται μία ἀνεξάντλητος πηγὴ θερμότητος. Μετὰ τὸν φλοιὸν αὐτόν, τὸ πάχος τοῦ ὁποίου ποικίλλει ἀναλόγως τοῦ μέρους, καὶ ὅπου ἡ θερμοκρασία εἶναι σχεδὸν σταθερά, ἡ θερμότης αὐξάνει συνεχῶς, ἐφ' ὅσον κατερχόμεθα πρὸς τὸ κέντρον τῆς Γῆς. Ὑπελογίσθη ὅτι εἰς βάθος πέντε χιλιάδων μέτρων ὑπάρχει σταθερὰ θερμοκρασία 180 βαθμῶν. Εἰς τρόπον ὥστε ἐὰν τοποθετηθῇ ἐκεῖ κάτω ἕνας λέβης, δύναται νὰ παραχθῇ ἀρκετὸς ἀτμὸς διὰ νὰ θέσῃ εἰς κίνησιν μίαν μεγάλην ἀτμομηχανήν.

Ἕνας Ἀμερικανὸς μηχανικὸς ἐσχεδίασε τὴν κατασκευὴν ἑνὸς ἐργοστασίου παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς βάθος 5000 μέτρων ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς. Δὲν εἶναι ὅμως εὔκολον νὰ εὑρεθοῦν τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια. Πρόκειται νὰ ἀνοιχθῇ ἕνα φρέαρ βάθους πέντε χιλιομέτρων (αἱ μεγαλείτεραι διατρητικαὶ μηχαναὶ δὲν προχωροῦν πέραν ἀπὸ 3000 μέτρα) νὰ ἐπενδυθῇ ἐσωτερικῶς μὲ ἀπομονωτικὰς οὐσίας καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ βάθος ἕνα μηχάνημα παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργῇ μὲ τὴν φυσικὴν θερμότητα τῆς Γῆς. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν ὅμως τοῦ τολμηροῦ αὐτοῦ σχεδίου ἀπαιτοῦνται ἑκατοντάδες ἑκατομμυρίων δολλάρια, μὲ τὰ ὁποῖα παράγεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς πολὺ μεγαλυτέρα ποσότης ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, μὲ τὴν χρησιμοποίησιν συνήθους καυσίμου ὕλης.

ΑΠΟ ΠΟΤΕ Η ΙΑΠΩΝΙΑ ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΕΚΠΟΛΙΤΙΖΕΤΑΙ;

Τὸ 1863 σκοτώθηκε ἕνας Ἄγγλος ὑπήκοος σὲ μιὰ συμπλοκὴ μὲ Ἰάπωνας. Ἀμέσως κατέπλευσε ὁ Ἀγγλικὸς στόλος, ὁ ὁποῖος ἐβομβάρδισε μιὰ Ἰαπωνικὴ πόλι. Ἕνας ἄρχων, διοικητὴς τῆς περιοχῆς τοῦ Σιμονεζέκι, ἔκρινε σκόπιμο ν' ἀνοίξῃ πῦρ ἐναντίον τῶν ξένων πλοίων. Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἕνας στόλος ἀποτελούμενος ἀπὸ Βρεταννικά, Γαλλικά, Ὀλλανδικὰ καὶ Ἀμερικανικὰ πλοῖα, κατέστρεψε τὰ πυροβολεῖα του καὶ διεσκόρπισε τοὺς Ἰάπωνας πολεμιστάς. Τέλος, ἡ συμμαχικὴ μοῖρα ἀγκυροβόλησε στὸ Κιότο καὶ ἐπέβαλε στὴν Ἰαπωνία συνθῆκες οἱ ὁποῖες τὴν ἀνάγκαζαν νὰ ἀνοίξῃ τὶς πύλες της στὸν ἔξω κόσμο. Ἀπὸ τότε ἡ Ἰαπωνία ἄρχισε νὰ προσαρμόζῃ τὸν ὀργανισμό της καὶ τὸν πολιτισμό της στὸ ἐπίπεδο τῶν λαῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὑπερέβη.

ΤΟ ΚΑΜΟΥΦΛΑΡΙΣΜΑ

Ἡ ἀλλαγὴ τῶν ἐξωτερικῶν χρωματισμῶν τῶν πλοίων ἐν καιρῷ πολέμῳ, τὸ «καμιουφλάρισμα», ὅπως συνήθως λέγεται, εἶναι ἐφεύρεσις ἀρχαιοτάτη. Τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ πλοῖα ἦσαν συνήθως βαμμένα κόκκινα μὲ ζωηρὰς διακοσμήσεις. Ἐν καιρῷ πολέμου ὅμως τὰ ἔβαφαν μὲ ἕνα χρῶμα ποὺ τὰ ἔκαμνε ἀπὸ μακριὰ νὰ μοιάζουν μὲ τὰ κύματα.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΟΙ ΔΥΟ ΞΑΔΕΡΦΑΔΕΣ

Ἤτανε σὲ μιὰ πολιτεία δυὸ ἀδερφάδες: ἡ μιὰ πλούσια κι' ἡ ἄλλη φτωχιά. Ἡ φτωχούλα, ἂν καὶ φτωχούλα ποὺ ἤτανε, εἶχε μιὰ κόρη ποὺ δὲν πιανότανε στὴν ὀμορφιά· ἡ πλούσια πάλι, μὲ ὅλα της τὰ πλούτη, εἶχε μιὰ κόρη ἄσχημη, μιὰ καρακάξα, ποὺ δὲν εἶχε ταίρι. Γι' αὐτὸ κι' ἡ πλούσια ζηλοφθονοῦσε τὴν ἀδερφή της τὴ φτωχιά.

— Νὰ πᾶς νὰ μοῦ τὴ φέρης, τοῦ λέγει ὁ βασιλιᾶς.

Μιὰ μέρα λέει ἡ πλούσια τῆς φτωχιᾶς ἀδερφῆς της νὰ πᾶνε στὴν ἐξοχή. Πάει λοιπὸν ἡ φτωχιὰ καὶ ζυμώνει τῆς ἀδερφῆς της ψωμὶ ἑφτάζυμο· ἐνῷ ἡ πλούσια τῆς δίνει τὰ πίτουρα γιὰ νὰ κάνη ἀπ' αὐτὰ ψωμί.

Κι' ἀφοῦ κινήσανε νὰ πᾶνε στὴν ἐξοχή, ἐκεῖ ποὺ πηγαίνανε, βγαίνουν μπροστά τους τρεῖς μοῖρες, ποὺ δὲ γνωριζόντουσαν ἂν ἦσαν μοῖρες, καὶ λένε τῆς πλούσιας: «Δὲ μᾶς δίνεις λιγάκι ψωμὶ ἀπ' τὸ ψωμὶ ποὔχεις κι' εἶναι τόσο ὄμορφο;»

— Νὰ σᾶς δώσω ἀπ' τὸ ψωμί μου, τοὺς λέει, γιὰ τὴ μούρη σας τὄχω!

Κι' αὐτὲς ἔπειτα λένε τῆς φτωχιᾶς:

— Δὲ μᾶς δίνεις τοῦ λόγου σου, κυρά, λίγο ψωμί;

— Μετὰ χαρᾶς, τοὺς ἀποκρίνεται αὐτὴ καὶ κόβει ἀπὸ τὸ πιτουρένιο ψωμί της καὶ τοὺς δίνει τὸ μισό.

Λένε πάλι οἱ μοῖρες τῆς πλούσιας:

—Δὲ μᾶς δίνεις τὸ κανάτι σου νὰ πιοῦμε λίγο νερό;

— Μωρὲ μοῦτρα νὰ σᾶς δώσω ἀπ' τὸ κανάτι μου νὰ πιῆτε!

Ζητᾶνε καὶ τῆς φτωχιᾶς.

— Μπᾶ, ἀκοῦς λέει, νερὸ εἶναι, δὲν εἶναι διαμάντι· καὶ τραβάει τὸ κουρούπι της καὶ τοὺς τὸ δίνει νὰ πιοῦνε.

Ἀφοῦ φύγανε, λένε λοιπόν: Σταθῆτε νὰ δώσουμε στὴν κάθε μιὰ χαρίσματα.

Λένε λοιπόν: Ἡ κόρη τῆς φτωχιᾶς νὰ γελᾶ καὶ νὰ γιομίζη ὁ τόπος τριαντάφυλλα, νὰ χτενίζεται καὶ νὰ πέφτουν διαμαντόπετρες, νὰ πλένη τὰ ποδαράκια της καὶ νὰ βγαίνουν τρία χρυσᾶ ψαράκια. Ἡ κόρη τῆς πλούσιας νὰ γελᾶ καὶ νὰ πέφτουν καβαλίνες, νὰ χτενίζεται καὶ νὰ πέφτουν γουρουνόψειρες, νὰ πλένη τὰ πόδια της καὶ νὰ βρωμάη ἕως τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ κόσμου.

Γυρίσανε οἱ ἀδερφὲς στὸ σπίτι. Γελοῦσε ἡ κόρη τῆς φτωχιᾶς καὶ γιόμιζε τὸ σπίτι τριαντάφυλλα, ἐχτενιζότανε καὶ κυλοῦσαν χάμω διαμαντόπετρες, ἔπλενε τὰ πόδια της κι' ἔβγαιναν τρία χρυσᾶ ψαράκια. Τὸν ἀδερφό της, ἕνα μικρὸ ποὺ εἶχε, τὸν ἔστελνε κάθε μέρα καὶ πουλοῦσε τριαντάφυλλα, διαμαντόπετρες, ψαράκια· καὶ γινῆκαν πλούσιοι.

Ὕστερ' ἀπὸ κάμποσες μέρες πῆγε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ παλάτι καὶ φώναζε: Πάρτε τριαντάφυλλα, διαμαντόπετρες καὶ χρυσᾶ ψαράκια.

Τὸν ἀκούει ὁ βασιλιᾶς καὶ τὸν φωνάζει ἐπάνω. Τοῦ τ' ἀγοράζει καὶ τοῦ γεμίζει τὸ πανεράκι του ὅλο φλουριά.

Ἀφοῦ πήγαινε κάθε μέρα στὸ παλάτι, τὸν ρωτάει μιὰ μέρα ὁ βασιλιᾶς:

— Ποῦ βρίσκεις ἐσὺ τὰ τριαντάφυλλα, τὶς διαμαντόπετρες καὶ τὰ ψαράκια;

Κι' ἐκεῖνος ἀπαντάει: Τὰ τριαντάφυλλα ἔχω μιὰ τριανταφυλλιὰ ποὺ τὰ κάνει, τὶς διαμαντόπετρες τὶς ἔχει ἡ μάνα μου ἀπ' τὸν παλιὸ καιρὸ καὶ τὰ τρία χρυσᾶ ψαράκια ἔχω μιὰ στέρνα ποὺ τὰ πιάνω.

Καὶ γυρίζει στὸ σπίτι καὶ τὸ λέει τῆς μάνας του.

Τοῦ λέει τότε ἡ μάνα του: Γιατὶ νὰ μὴν πῆς γιὰ τὴν ἀδερφή σου;

Πάει λοιπὸν τὴν ἄλλη μέρα καὶ λέει τοῦ βασιλιᾶ: Ἔχω μιὰ ἀδερφὴ ποὺ γελάει καὶ πέφτουν τριαντάφυλλα, χτενίζεται καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, πλένει τὰ πόδια της καὶ βγαίνουν τρία χρυσᾶ ψαράκια.

— Νὰ πᾶς νὰ μοῦ τὴ φέρης, τοῦ λέει ὁ βασιλιᾶς.

Πάει τὸ λοιπόν, παίρνει τὴν ἀδερφή του, τὴ βάζει πάνω σ' ἕνα γαϊδουράκι καὶ κινήσανε νὰ πᾶνε στὸ βασιλιᾶ.

Στὸ δρόμο ποὺ πηγαίνανε, περάσανε ἀπ' τὸ σπίτι τῆς ἐξαδέρφης της· ἡ ἐξαδέρφη της τὴν εἶδε ἀπὸ τὸ παραθύρι, καὶ τῆς λέει: Φεύγεις καὶ δὲν ἔρχεσαι νὰ μᾶς ἀποχαιρετήσης;

— Μπά, λέει ἡ καϋμένη, θάρθῶ νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω· κι' ἀνέβηκε νὰ τοὺς ἀποχαιρετήση. Σὰν ἀνέβηκε λοιπὸν νὰ τοὺς ἀποχαιρετήση, ἡ ξαδέρφη της τῆς μπήγει στὸ κεφάλι μιὰ φαρμακερὴ καρφίτσα καὶ γίνηκε περιστεράκι κι' ἔφυγε.

Κι' ἡ πλούσια ξαδέρφη της τότε ἀνάγκασε τὸν ἐξάδερφό της νὰ τὴν πάη αὐτὴν στὸ βασιλιᾶ. Πήγανε τὸ λοιπὸν κι' αὐτὸν τὸν βάλανε μάγερα στὸ μαγερειό, γιατὶ ἡ ἐξαδέρφη του εἶπε πὼς δὲν τὸν ἔχει τίποτε.

Ἀφοῦ πέρασε κάμποσος καιρός, πάει μιὰ μέρα στὸ παραθύρι ἕνα περιστεράκι καὶ τοῦ λέγει: Κικὶ κικὶ κικί, θυμήσου ἀδερφούλη μου, θυμήσου· καὶ γιόμιζε τὸ μαγερειὸ τριαντάφυλλα, ξυνότανε μὲ τὸ νυχάκι του καὶ πέφτανε διαμαντόπετρες, ἔβαζε τὸ ποδαράκι του στὸ νερὸ καὶ βγαίνανε τρία χρυσᾶ ψαράκια. Ὡς ποὺ νὰ μαζέψη αὐτὸς αὐτά, καιγότανε τὸ φαΐ. Μιά, δυό, τρεῖς: Ὁ βασιλιᾶς τὸν μάλωνε γιατὶ ἔκαιγε τὸ φαΐ.

— Βασιλιᾶ μου, τοῦ λέει, τοῦτο καὶ τοῦτο συμβαίνει: Ἔρχεται κάθε μέρα ἕνα περιστεράκι καὶ μοῦ φωνάζει «κικὶ κικί, κικί, θυμήσου ἀδερφούλη μου» καὶ γιομίζει τὸ μαγερειὸ τριαντάφυλλα, ξύνει μὲ τὸ νυχάκι του τὸ κεφαλάκι του καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, βάνει στὸ νερὸ τὸ ποδαράκι του καὶ βγαίνουν τρία χρυσᾶ ψαράκια.

Διατάζει λοιπὸν ὁ βασιλιᾶς νὰ στήσουν ξόβεργες καὶ νὰ τὸ πιάσουν. Στήνουν ξόβεργες καὶ τὸ πιάνουν. Καὶ τοῦ φτιάχνουν κι' ἕνα χρυσὸ κλουβὶ καὶ τὸ βάζουν μέσ' στὴ μέση τῆς σάλας τοῦ παλατιοῦ. Κι' ἐρχόντουσαν ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου βασιλιάδες γιὰ νὰ ἰδοῦν αὐτὸ τὸ σπάνιο πουλί.

Ἡ βασίλισσα ἄφρισε σὰν εἶδε τὸ περιστεράκι, καὶ πέφτει στὸ κρεββάτι τάχα πὼς εἶναι ἄρρωστη.

— Τί ἔχεις; τῆς λέει ὁ βασιλιᾶς ὁ κακομοίρης.

— Θὰ πεθάνω ἂν δὲν σκοτώσης τὸ περιστέρι.

— Βρὲ γυναίκα μου, ἔλα στὸ νοῦ σου, τί σοῦ ἔκανε ἕνα τέτοιο πρᾶμα;

— Θὰ πεθάνω, θὰ πεθάνω, ἐκείνη ἀπαντοῦσε.

Ὁ κακομοίρης ὁ βασιλιᾶς, γιὰ νὰ

Χτυπάει καὶ πετιέται μιὰ κόρη πεντάμορφη.

λείψη ἀπὸ τὴ γκρίνια της, τὄσφαξε· καὶ δώσανε τὸ κοκκαλάκια του στὸ μάγερα τὸν ἀδερφό της νὰ πάη στὴ θάλασσα νὰ τὰ πετάξη. Στὴ σκάλα τοῦ παλατιοῦ, ποὺ κατέβαινε, τοῦ πέφτει ἕνα κοκκαλάκι καὶ γίνηκε μιὰ λεύκα θεώρατη, κι' ἀπὸ κάτω, μαγα-

ΟΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ
ΤΑ ΑΝΔΡΕΙΚΕΛΑ

Ὑπάρχουν ἱστορικοί, οἱ ὁποῖοι λένε ὅτι πρῶτοι ἠθοποιοὶ στάθηκαν τὰ ἀνδρείκελα, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ αὐτὰ ἔμαθε τὴν θεατρικὴ τέχνη.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ δρᾶσις τοῦ ἀψύχου ἠθοποιοῦ εἶναι ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως πιὸ ἐλεύθερη καὶ δίνει πιὸ τέλεια ἀποτελέσματα στὴν πραγματοποίησι μιᾶς παραστάσεως. Πραγματοποιεῖ δηλαδὴ τὰ δράματα τῆς φαντασίας μας πιὸ ἄμεσα.

Ὁ Ἀθανάσιος Διάκος

Ἐξ ἄλλου, τὸ θέατρο τῶν ἀνδρεικέλων κατορθώνει μὲ τὰ πιὸ πενιχρὰ μέσα νὰ ἀποδώσῃ τὴν πιὸ πλούσια διακοσμητικὴ ἐν γένει ἐμφάνισι.

Οἱ Ἀρχαῖοι εἶχανε καὶ αὐτοὶ τὰ ἀνδρείκελά τους, ὅπως τὸ μαθαίνουμε ἀπὸ τὶς περιγραφὲς τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Πλωτίνου, τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Ὁρατίου, τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου.

Τὴν ἀρχαία ἐποχή, καθὼς καὶ σήμερα, στὶς χῶρες τῆς Ἄπω καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ὅπου ἀκόμα ζοῦνε οἱ ἀρχαῖες παραδόσεις, τὰ ἀνδρείκελα περιβάλλονται μὲ ἱερὸ σεβασμό, γιατὶ μὲ αὐτὰ παριστάνουν τοὺς θρησκευτικούς τους θρύλους. Τέτοιες θἄτανε περίπου οἱ μυστικὲς παραστάσεις τῶν σκιῶν στὴν ἀρχαία Ἐλευσῖνα.

Καὶ κάτι ἀνάλογο ἔχει νὰ δείξῃ καὶ ὁ δικός μας Καραγκιόζης, γιὰ τὸν ὁποῖον ἔγραψε ἄλλοτε ἡ «Νεολαία», ποὺ ἔχει ἴσα ἴσα τὴν καταγωγήν του ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ μετεδόθηκε στὸν τόπο μας ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἀφοῦ ἐξελληνίστηκε, μᾶς παριστάνει μεταξὺ ἄλλων καὶ διάφορα ἡρωϊκὰ ἐπεισόδια τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τραγωδοὶ ἐμπνεύστηκαν ἀπὸ τὰ ἀνδρείκελα. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπικρατήσεως τῶν Μακεδόνων, ὅταν ἡ ἀττικὴ τραγωδία ἄρχιζε νὰ ξεπέφτῃ, βρέθηκε στὴν Ἀθήνα κάποιος θεατρῖνος ὀνομαζόμενος Φώτιος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ πῆρε τὴν ἄδεια ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντες, ἔδωσε παραστάσεις ἀνδρεικέλων στὸ θέατρο τοῦ Διονύσου, στὸ ἴδιο δηλαδὴ θέατρο ὅπου ἄλλοτε παίχτηκαν οἱ μεγάλες τραγωδίες τοῦ Αἰσχύλου καὶ Σοφοκλέους.

Ὁ Ἀριστοφάνης, μαθαίνουμε ἐπίσης, παρακολουθοῦσε τακτικὰ καὶ μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον τὶς παραστάσεις τοῦ ἀψύχου ἐκείνου θιάσου καὶ ἀπὸ αὐτοὺς μάλιστα ἔμαθε πολλὰ καὶ ἐμπνεόντανε συχνὰ γιὰ νὰ γράψῃ τὶς κωμωδίες του. Τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ οἱ γνωστότεροι δραματουργοὶ τῆς Εὐρώπης, ὅπως ὁ Μολιέρος, ὁ Σαίξπηρ καὶ ἄλλοι. Παρακολουθοῦσαν τακτικὰ τὶς κοῦκλες νὰ παίζουν.

Σ' ὅλη τὴν Μεσαιωνικὴ περίοδο τὰ ἀνδρείκελα εἶχαν μεγάλη θέσι μέσα στὶς Ἱερὲς παραστάσεις, καθὼς καὶ στὰ φεουδαρχικὰ κέντρα, καὶ ἦσαν διαφόρων εἰδῶν ἀπὸ ἀπόψεως μηχανισμοῦ ὅσον καὶ ὑλικῶν. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως κατεσκευάζοντο ἀπὸ ξύλο ἢ κόκκαλο ἢ καὶ μὲ πηλόν, καὶ ἐκινοῦντο διὰ συρμάτων, εἴτε ἀπὸ ψηλὰ εἴτε ἀπὸ τὰ πλάγια.

Ὅσο γιὰ τὸ σύστημα τῶν σκιῶν, αὐτὸ ἔχει τὴν καταγωγήν του ἀπὸ τὴν Ἄπω Ἀνατολή, ὅπου ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ σήμερα.

Ὁ πρωταγωνιστὴς εἶναι πάντα ὁ ἔξυπνος καὶ καλόκαρδος τύπος μὲ τὴν κωμικὴ του ὄψι καὶ συμβολίζει τὸν ἁπλοϊκὸ λαό, καὶ μοιάζει ἐπίσης καὶ μὲ πονηρὸ Ὀδυσσέα.

Ὑπάρχει στὰ θέατρα κάθε λαοῦ καὶ ἔχει διαφορετικὰ ὀνόματα.

Στὴν Ἰταλία τὸν τύπο αὐτὸ τὸν λένε μὲ διαφορετικὰ ὀνόματα. Στὴν Σικελία τὸν λένε «πουπάτζο», στὴν Ἰσπανία «Δὸν Κιχώτη», στὴ Γαλλία «γκινιὸλ» κλπ.

Τὸ θέατρο τῶν ἀνδρεικέλων ἄρχισε νὰ ἀριστοκρατοποιῆται στὴν Εὐρώπη ἀπὸ τὸν 17ο αἰῶνα καὶ πέρα. Ἀπὸ τότε ποὺ διαφημίστηκαν οἱ πρῶτοι Γάλλοι παῖκτες, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ περίφημοι Μπεοσσέ, πατέρας καὶ γιός, καὶ ὁ περιβόητος Νικολέτ. Τόσο πολὺ ἄρεσαν οἱ παραστάσεις αὐτές, ὥστε διάφοροι ὀνομαστοὶ κωμωδιογράφοι ἔγραψαν ἔργα εἰδικὰ γιὰ τοὺς ξύλινους ἠθοποιούς.

Τὸν 18ο καὶ 19ο αἰῶνα στὴ Γαλλία οἱ διάφοροι θίασοι ξυλίνων θεατρίνων ἔφθασαν σὲ τέτοια τελειότητα, ποὺ ἦσαν σὲ θέσι νὰ παίξουν πραγματικὰ μελοδράματα.

Τὸ Πτὶ Τεάτρ ντὲ Μαργιονὲτ στὸ Παρίσι λ. χ. ἔπαιξε ἔργα τοῦ Ἀριστοφάνη, τοῦ Σαίξπηρ, τοῦ Μολιέρου καὶ ἄλλων. Τὸ παιδικὸ θέατρο, γνωστὸ μὲ τὸ ὄνομα Γκινιόλ, στὴ Γαλλία ἔχει πολυάριθμα θεατράκια ποὺ συχνάζονται πάντοτε καὶ ἀπὸ μορφωμένο κόσμο καὶ στὴν Ἰταλία ὑπάρχει τὸ περίφημο θεατράκι «Ντὲ Πίκολι», ποὺ ἔφτασε σὲ τέτοια μηχανικὴ τελειότητα ποὺ οἱ ξύλινοι ἠθοποιοὶ νομίζει κανεὶς ὅτι εἶναι ἄνθρωποι μὲ σάρκα καὶ ὀστᾶ. Σήμερα πιὰ τὰ ἀνδρείκελα τελειοποιήθηκαν καὶ μιμοῦνται τοὺς ζωντανοὺς ἠθοποιούς, ὅπως ἀπαράλλαχτα ὁ πρωτόγονος ἠθοποιὸς μιμήθηκε τὸ ἀνδρείκελον.

Ἰδοὺ πῶς ἀναποδογυρίζονται τὰ πράματα στὸν κόσμο αὐτό. Ὑπάρχουν χῶρες, ὅπως λ.χ. ἡ Τσεχοσλοβακία, ποὺ ἔχουν χιλιάδες παιδικὰ θέατρα, καὶ ἄλλες ὅπου τὸ θέατρον τῶν ἀνδρεικέλων δίνεται ἀπὸ τὸ Κράτος ὡς μέσον παιδαγωγικόν.

Σήμερα οἱ παῖκτες τῶν ἀνδρεικέλων ἀποτελοῦν ἴδιον Σωματεῖον, καὶ μελετᾶται ἐξ ἄλλου καὶ ἡ ἵδρυσις στὸ Παρίσι ἑνὸς Μουσείου ἀνδρεικέλων.

Ἰταλικὰ τελειοποιημένα ἀνδρείκελα τοῦ Θεάτρου «Dei Piccoli».

Τὸ Μουσεῖον αὐτὸ θὰ συγκεντρώσῃ τὶς διάφορες συλλογὲς ἀνδρεικέλων ποὺ ὑπάρχουν στὸ Παρίσι καθὼς καὶ εἰς ἄλλους τόπους.

Ι. Κ.

ζιά, καφενέδες, σπάνιο πρᾶμα. Ἡ βασίλισσα καὶ πάλαι ἄρχισε νὰ λέῃ: Νὰ τὴν κόψουμε, νὰ τὴν κόψουμε, γιατὶ θὰ πεθάνω.

Ὁ βασιλιᾶς ὁ κακομοίρης τῆς ἀπαντοῦσε: Βρὲ γυναῖκα μου, γιατὶ θέλεις νὰ κόψουμε μιὰ τέτοια σπάνια λεύκα;

Τί τὰ θέλετε, τὸν κατάφερε καὶ τὴν ἔκοψε καὶ δώσανε τὰ ξύλα τοῦ μάγερα τοῦ ἀδερφοῦ της νὰ τὰ πάῃ νὰ τὰ πετάξῃ στὴ θάλασσα.

Ὁ βασιλιᾶς ἔλεγε στὴ βασίλισσα: Καϋμένη γυναῖκα, τόσον καιρὸ εἴμαστε παντρεμένοι καὶ καμμιὰ φορὰ ὣς τώρα δὲν σ' εἶδα καὶ σένα νὰ γελάσῃς.

Μὰ ἐκείνη φυλαγότανε νὰ κάμῃ τέτοιο πρᾶμα, γιατὶ ἤξερε πῶς θὰ πέφτανε ἀπ' τὸ στόμα της καβαλίνες.

Ἀλλὰ τὴν ἡμέρα ποὺ κόψανε τὴ λεύκα, κάνανε τραπέζι μεγάλο στὸ παλάτι κι' ὁ βασιλιᾶς ἔφερε ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου ἀνθρώπους ἀστείους νὰ κάνουν χορατά, μπᾶς καὶ γελάσῃ λιγάκι ἡ βασίλισσα, ποὺ ἤτανε ὅλο στριμμένη, ἐνῷ ὁ ἀδερφός της ἔλεγε ὅτι γελοῦσε καὶ πέφτανε τριαντάφυλλα. Μὲ τὰ πολλὰ τὸ λοιπὸν γέλασε ἡ βασίλισσα· γέλασε ποὺ γιόμισε τὸ τραπέζι καβαλίνες.

Ὁ βασιλιᾶς ὁ καϋμένος πέφτει στὸ κρεββάτι ἄρρωστος σὰν εἶδε τὴ γυναῖκα του νὰ βγάζῃ ἀπ' τὸ στόμα της καβαλίνες· κι' ἤθελε νὰ βρῇ τὸ μάγερα νὰ τὸν σκοτώσῃ.

Ὁ μάγερας πήγαινε τὰ ξύλα στὴ θάλασσα νὰ τὰ ρίξῃ. Στὸ δρόμο τὸν βρίσκει ἕνας γέρος: Δὲ μοῦ δίνεις, παιδί μου, τοῦ λέει, ἕνα ξύλο καὶ μένα νὰ βάλω στὴ φωτιά μου νὰ ζεσταθῶ, ποὺ εἶμαι γέρος;

— Δὲ μπορῶ, γέροντά μου, τοῦ ἀποκρίθηκε, γιατὶ μοῦ εἴπανε ἀπ' τὸ παλάτι νὰ τὰ πάω νὰ τὰ ρίξω στὴ θάλασσα.

Ἀπὸ 'δῶ τὸν ἔχει, ἀπὸ 'κεῖ τὸν ἔχει, τὸν κατάφερε ὁ γέρος νὰ τοῦ δώσῃ ἕνα ξύλο. Πάει ὁ γέρος στὸ σπίτι του καὶ πιάνει νὰ τὸ σχίσῃ. Μὲ τὴν πρώτη τσεκουριὰ ποὺ κατέβασε, ἀκούει μιὰ φωνή:

Βάρει πάνω, βάρει κάτω
καὶ στὴ μέση μὴ βαρεῖς.
Τ' εἶναι κόρη καὶ πονεῖ
καὶ πονεῖ στὴν κεφαλή.

Πάλι ξαναχτυπάει καὶ πάλι ἀκούει:

Βάρει πάνω, βάρει κάτω
καὶ στὴ μέση μὴ βαρεῖς.
Τ' εἶναι κόρη καὶ πονεῖ
καὶ πονεῖ στὴν κεφαλή.

Μωρ' ἐγώ, λέει, θὰ κτυπήσω. Κτυπάει καὶ πετιέται μιὰ κόρη σὰν τὸ κρύο νερό.

«Μὴ μὲ σκοτώσῃς, τοῦ λέει, κι' ἐγὼ θὰ σὲ κάνω πλούσιο»· γελάει καὶ πέφτουν τριαντάφυλλα, χτενίζεται καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, πλένει τὰ ποδαράκια της καὶ βγαίνουν τρία χρυσᾶ ψαράκια. Τὰ παίρνει ὁ γέρος καὶ τὰ πάει νὰ τὰ πουλήσῃ στὸ παλάτι. Τὸν βλέπει ὁ βασιλιᾶς καὶ τὸν ρωτάει ποῦ τὰ βρῆκε.

— Ἔχω, λέει, μιὰ κόρη ποὺ ἔτσι κι' ἔτσι: γελάει καὶ πέφτουν τριαντάφυλλα, χτενίζεται καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, πλένει τὰ ποδαράκια της καὶ βγαίνουν τρία χρυσᾶ ψαράκια.

— Νὰ πᾷς νὰ μοῦ τὴν φέρῃς, τοῦ λέει.

Πάει λοιπόν, στολίζεται ἐκείνη καὶ πᾶνε στὸ βασιλιᾶ.

Σὰν φτάσανε στὸ παλάτι ἡ κόρη λέει στὸ βασιλιᾶ: Ἐγὼ εἶμαι ἐκείνη, ποὺ σοῦ ἔφερνε ὁ ἀδερφός μου τὰ τριαντάφυλλα, τὶς διαμαντόπετρες καὶ τὰ χρυσᾶ ψαράκια, κι' ἡ ἐξαδέρφη μου μοῦ ἔμπηξε μιὰ φαρμακερὴ καρφίτσα κι' ἔγινα περιστεράκι, κι' ἔπειτα μὲ σφάξατε κι' ἔγινε λεύκα.

Κι' ὁ βασιλιᾶς σὰν ἄκουσε αὐτὰ τὴν πῆρε γυναῖκα του κι' ἀπὸ τότε ζήσανε καλὰ κι' ἐμεῖς καλύτερα.

ὁ κῆπος

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙΩΝ

Θὰ τὸ ἔχετε μάθει βέβαια πὼς σὲ λίγες μέρες θὰ γίνῃ ἐδῶ στὴν Ἀθήνα ἡ ἑορτὴ τῶν ἀνθέων. Σὲ κάθε συνοικία, πάνω σὲ ξύλινες ἐξέδρες, θὰ γίνουν ἐκθέσεις τῶν ἀνθέων ποὺ καλλιεργοῦνται στὰ σπίτια καὶ θὰ βραβευθοῦν τὰ καλλίτερα. Θὰ βραβευθοῦν ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ καλὰ ἀνθοστολισμένα... γαϊδουράκια τῶν πλανοδίων ἀνθοπωλῶν.

Λοιπόν, θὰ λάβω κι' ἐγὼ μέρος στὴν ἔκθεσι κι' ἂς μὴ μὲ πειράξῃ κανεὶς πὼς τάχα θὰ συναγωνισθῶ τὰ ἀνθοστολισμένα γαϊδουράκια! Ἐγὼ θὰ λάβω σοβαρὰ μέρος στὴν ἔκθεσι, γιατὶ εἶμαι κι' ἐγὼ ἕνας μικρὸς ἀνθοκόμος. Πάνω στὴν ταράτσα μας εἶναι τὸ ἀνθοκομεῖο μου: Πέντε ὡραῖες γλάστρες μὲ ζουμπούλια, φρέζιες καὶ ἄλλα λουλούδια. Καὶ τὰ περιποιοῦμαι ὁ ἴδιος τακτικά.

Τώρα θὰ φυτέψω καὶ βασιλικό, τὸ πιὸ ἀγαπημένο μου λουλούδι, μὲ τὸ ὡραῖο πράσινο χρῶμα καὶ τὴ δυνατὴ μυρουδιά.

Αὐτὲς λοιπὸν τὶς γλάστρες μου θὰ τὶς συγυρίσω τώρα πιὸ πολὺ καὶ θὰ τὶς πάω στὴν ἔκθεσι. Καὶ θὰ περνῶ νὰ τὶς καμαρώνω καὶ νὰ τὶς χαίρουμαι. Κι' ἀλήθεια, τί χαρὰ καὶ τί εὐχαρίστησι δίνουν τὰ λουλούδια μὲ τὴν ὀμορφιά τους καὶ τὸ ἄρωμά τους!

Φαντασθῆτε τὴν περηφάνεια ποὺ θἄχω ἂν πάρω βραβεῖο! Μὰ κι' ἂν δὲν πάρω, θὰ ἔχω πάντα τὴ μεγάλη χαρὰ πὼς θὰ παρουσιάσω κι' ἐγὼ τὰ λουλούδια μου καὶ θὰ στολίσω κι' ἐγὼ μ' αὐτὰ τὴν ἐξέδρα τῆς συνοικίας μου.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

Ἡ Μαϊμοῦ καὶ τὸ Δελφίνι

Σ' ἕνα καράβι εἶχαν μιὰ μαϊμοῦ. Κάποια μέρα, ποὺ ἦταν μεγάλη τρικυμία, τὸ καράβι δὲν μπόρεσε ν' ἀνθέξῃ στὴ μανία τῶν κυμάτων καὶ βούλιαξε, λίγα μίλλια ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦ Πειραιῶς.

Πνίγηκε ὅλο τὸ πλήρωμα: ὁ καπετάνιος, οἱ ναῦτες καὶ οἱ μοῦτσοι, δηλαδὴ τὰ ναυτόπαιδα. Μονάχα ἡ μαϊμοῦ κατάφερε νὰ κρατηθῇ πολλὴ ὥρα στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας καὶ γιὰ καλή της τύχη νὰ συναντηθῇ μ' ἕνα δελφίνι.

— Σὲ παρακαλῶ, πάρε με στὴ ράχι σου καὶ βγάλε με στὴ στεριά, τοῦ εἶπε ἡ μαϊμοῦ.

Καὶ τὸ δελφίνι, ποὺ πέρασε τὴ μαϊμοῦ γιὰ ἄνθρωπο, δέχτηκε νὰ πάρῃ τὸ ναυαγὸ στὴ ράχι του καὶ νὰ τὸν βγάλῃ στὴν ξηρά.

Καθὼς κολυμποῦσε τὸ δελφίνι τραβῶντας γιὰ τὸν Πειραιᾶ, ρώτησε τὴ μαϊμοῦ:

— Καὶ δὲ μοῦ λές, κύριε, Ἀθηναῖος εἶσαι;

— Βέβαια κι' εἶμαι Ἀθηναῖος... παλιὸς Ἀθηναῖος μάλιστα... Ἡ φαμίλια μου εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ γνωστὲς φαμίλιες τῆς Ἀθήνας... Κι' οἱ συγγενεῖς μου ὅλοι εἶναι ἕνας κι' ἕνας...

— Τὸν Πειραιᾶ τὸν γνωρίζεις; ρώτησε πάλι τὸ δελφίνι.

— Ἂν τὸν γνωρίζω, λέει... Καλὲ αὐτὸς εἶναι πρῶτός μου ξάδερφος... Κι' ὄχι μόνο αὐτό, μὰ εἴμαστε καὶ πολὺ ἀγαπημένοι... Βγάλαμε μαζὶ τὸ Γυμνάσιο κι' ὕστερα τὸ Πανεπιστήμιο... Κάθε μέρα σχεδὸν ὁ ξάδερφός μου ὁ Πειραιᾶς ἔρχεται σπίτι μας καὶ παίζομε σκάκι, ἀπάντησε ἡ μαϊμοῦ.

Τὸ δελφίνι κατάλαβε τότε πῶς βαστᾶ στὴ ράχι του κάποιον πολὺ μεγάλο ψεύτη καὶ πῆρε μιὰ βαθειὰ βουτιὰ ἀφίνοντας τὴ μαϊμοῦ στὴν τύχη της. Ἡ μαϊμοῦ βάλθηκε πάλι νὰ κολυμπᾷ καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ σωθῇ, ἄδικα ὅμως, ἐπειδὴ ἕνα μεγάλο κῦμα τὴν ἔπνιξε.

Καθὼς πνιγόταν ἡ μαϊμοῦ θυμήθηκε μιά... μαϊμουδίσια παροιμία, ποὺ ταιριάζει τόσο καλὰ καὶ στοὺς ἀνθρώπους:

Ποτέ σου μὴ πῇς ψέματα
γιατὶ θὰ μετανοιώσῃς,
γιατὶ ἀργὰ ἢ γρήγορα
πολλὰ θὰ τὸ πληρώσῃς.

Νιόνιος Τοτὸς & Σία

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.
Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ...

(Συνέχεια)

Ὁ Νιόνιος, ἀφοῦ συνεννοήθηκε μὲ τὰ παιδιά, χώρισε ἀπ' τὸν Τοτὸ καὶ γύρισε σὰν... δαρμένο σκυλάκι στὸ σπίτι του...

— Μπᾶ, μοῦ γύρισες μορφογυιέ μου; τοῦ εἶπε κοροϊδευτικὰ μόλις τὸν εἶδε ἡ μητέρα του, ἡ κυρὰ Φρόσω... Ἔλα νὰ σοῦ βάλω νὰ φᾷς κι' ἂν σοῦ ξαναρέσῃ πλύνε ξανὰ τὰ δόντια τῆς γάτας μὲ τὸ βουρτσάκι μου!

Μιλιὰ ὁ Νιόνιος...

Τὸν πειράζανε βέβαια τὰ λόγια τῆς μητέρας του καὶ τὸν ἔτσουζαν ἀκόμη οἱ παντοφλιές, ἀλλὰ ὅσο σκεφτότανε τήν... ἐκδίκησί του χαμογελοῦσε... κάτω ἀπ' τὰ μουστάκια του!

Κάθησε λοιπὸν ἥσυχα στὸ τραπέζι κι' ἄρχισε νὰ τρώῃ τὰ μακαρόνια ποὺ τοῦ ἔβαλε μπροστά του ἡ μητέρα του...

— Σοῦ ἄνοιξε βλέπω τὴν ὄρεξι ἡ ... παντόφλα, λεβέντη μου, τὸν κορόϊδευε ἡ μητέρα του...

Δὲν εἶχε ὅμως τελειώσει ἀκόμη τὰ λόγια της ὁπότε... τζίννν καὶ τὸ μεσαῖο τζάμι τῆς κουζίνας ἔσπασε κι' ἔπεσε κομμάτια.

— Χριστὸς καὶ Παναγία! ἔκανε ἡ μητέρα τοῦ Νιόνιου.

Ἕνα δεύτερο ὅμως τζάμι ἔσπασε κι' ἕνα μικρὸ πετραδάκι χοροπήδησε στὰ χαλκώματα τοῦ τζακιοῦ.

— Ὢ... ὤ, εἶπε τότε ἡ μητέρα τοῦ Νιόνιου καὶ βγῆκε φωνάζοντας σὰν τρελλὴ στὸ δρόμο γιὰ νὰ δῇ τί γινόταν...

— Πώ... πώ... πέτρες βρέχει ὁ Θεός;

Ὁ τρελλο-Νιόνιος εἶχε ἀφήσει στὸ μεταξὺ τὰ μακαρόνια του καὶ διασκέδαζε...

Ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος καὶ φώναζε σιγὰ-σιγά...

— Οὒ λελέ... οὒ λελέ, σ' ἄρεσε, κυρὰ μαμά;

Τί θὰ πῇ τώρα: οὒ λελέ, μόνο ὁ Νιόνιος τὸ ξέρει, παιδιά μου, καὶ τὸ λέει ὅταν εἶναι... κατενθουσιασμένος!

— Σ' ἄρεσε κυρὰ μαμά; ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ὁ Νιόνιος καὶ γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του.

Ὡστόσο στὸ δρόμο ἡ γειτονιὰ ἡ-

τῶν σκαπανέων μας

ΤΟ ΑΛΕΤΡΙ

Ζευγαρωμένα ταιριαστὰ
τὰ βόδια στὸ ζυγὸ
μέσ' στὰ βαθιὰ τὰ μάτια τους
τὴ συλλογή τους κρύβουν,
καὶ στὸ χωράφι τ' ἄσπαρτο
σέρνουν μὲ βῆμα ἀργό,
σέρνουν τ' ἀλέτρι πίσω τους
καὶ κάπου κάπου σκύβουν.

★

Κι' ὀργώνει, ὀργώνει ὁλημερὶς
τ' ἀλέτρι τὸ βαρὺ
καὶ πάει ἐμπρὸς καὶ πάει ἐμπρὸς
καὶ πίσω πάλι στρέφει,
γιὰ νἄλθη ὁ σπόρος ὕστερα
νὰ πέση καὶ νὰ βρῆ
βαθιὰ σκαμμένο κι' ἁπαλὸ
τὸ χῶμα, ποὺ μᾶς τρέφει.

★

Καὶ θὰ φυτρώση καὶ θὰ βγῆ
τὸ φύτρο τὸ χλωρὸ
καὶ πράσινο τὸ στάχυ του
τὸν ἥλιο θ' ἀντικρύση,
καὶ θὰ μεστώση, θὰ ψηθῆ
καὶ θὲ νὰ πάη στὸ μυλωνᾶ
κι' ἀλεῦρι θὰ γυρίση.

★

Εὐλογημένο τρεῖς φορὲς
τ' ἀλέτρι τὸ βαρύ,
εὐλογημένα τρεῖς φορὲς
τὰ βόδια, ὁ ζευγολάτης
κι' εὐλογημένη τρεῖς φορὲς
ἡ γῆ, ποὺ καρπερὴ
μὲ δίχως βαρυγκόμησι
μᾶς δίνει τὰ καλά της.

Ι. Πολέμης

Ἔξυπνα κουτά

— Βλέπω πὼς ἡ Ἰφιγένεια ἔχει τὸ μικρότερο μῆλο...

Τὴν ἄφησες, Λουλοῦ, νὰ διαλέξη μόνη της, ὅπως σοῦ εἶπα;

— Ναί, μαμά, τὴν ἄφησα. Τῆς εἶπα νὰ πάρη ἢ τὸ μικρότερο ἢ τίποτα. Κι' ἐκείνη προτίμησε τὸ μικρότερο!...

— Μαργιέττα, γιατὶ παιδί μου φορεῖς τὴν κάλτσα σου ἀνάποδα;

— Γιατὶ ἀπὸ τὴν καλή, μαμά, ἔχει μιὰ τρύπα!...

— Σοφία, τί πράματα εἶναι αὐτὰ ποὺ κάνεις; Γιατὶ γλύφεις τὴν τοῦρτα;

— Δὲν πειράζει, μαμά... Εἶναι καθαρὴ ἡ γλῶσσα μου... Δὲν ἄκουσες ποὺ τὸ εἶπε ὁ γιατρὸς τὸ πρωΐ;

(Ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Σκαπανέως ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ)

Ὁ χαριτωμένος Σκαπανεὺς Ἠλίας Κοτσίκος.

ταν ἀνάστατη, γιατὶ καὶ δυὸ-τρία τζάμια τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Τοτοῦ, ποὺ ἦταν στὴν ἴδια σειρὰ μὲ τοῦ Νιόνιου, ἔσπασαν καὶ πέσανε σὲ κομμάτια...

Στὸ δρόμο εἶχε βγῆ καὶ ἡ μητέρα τοῦ Τοτοῦ ἡ κυρὰ Λένη.

— Παναγία μου Δέσποινα, τί μοῦ κάνανε τὰ παληόπαιδα... ἄχ ὁ Νιόνιος θἆναι!

— Καλὲ ποιὸς Νιόνιος; Τὸ παιδί

Χριστὸς καὶ Παναγιά! ἔκανε ἡ μητέρα τοῦ Νιόνιου.

μου ἐμένα τρώει καλέ... ὁ Τοτός σου θἆναι, ἀπάντησε κι' ἡ κυρὰ Φρόσω.

— Μὰ κι' ἐμένα ὁ Τοτός μου τρώει.

Πραγματικὰ δὲ καὶ ὁ Τοτὸς ἔτρωγε καὶ... γελοῦσε μαζὶ ὅπως καὶ ὁ Νιόνιος!

Ποιὸς λοιπὸν πετοῦσε τὶς πέτρες καὶ σποῦσε τὰ τζάμια; Μυστήριο!

Σὲ λίγο ὅμως βγῆκαν στὸ δρόμο καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ κι' ἔκαναν τὸ... κορόϊδο!

Οἱ γειτόνισσες εἶχαν φοβηθῆ κι' ἔκλειναν τὰ ξώφυλλα τῶν παραθυριῶν γιὰ νὰ μὴ σπάσουν καὶ τὰ δικά τους τζάμια.

Δὲν ἦταν ὅμως ἀνάγκη! Τὰ πετραδάκια ἔπεφταν... ζυγισμένα μόνο γιὰ τὰ τζάμια τοῦ Νιόνιου καὶ τοῦ Τοτοῦ.

— Βρὲ ποιὸς ρίχνει τὶς πέτρες; Ποιὸς τὶς ρίχνει;

Οἱ νοικοκυρὲς εἶχαν σαστίσει...

Ὅπου νά καὶ περνοῦσε ἕνας πολισμάνος...

— Κύριε πόλισμαν... κύριε πόλισμαν, φώναξε ἡ κυρὰ Φρόσω.

Οἱ δυὸ συνένοχοι, ὁ Νιόνιος κι' ὁ Τοτός, ἄρχισαν νά... στενοχωροῦνται.

Ὁ πολισμάνος ὅμως πλησίασε κι' ὁλόκληρη ἡ γειτονιὰ τοῦ ἔκανε τὰ παράπονά της... Τὸ καὶ τό, κύριε πόλισμαν!

Ὁ πόλισμαν ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ δρόμο καὶ δὲν εἶδε κανένα παιδί, ἐκτὸς ἀπ' τὸ Νιόνιο καὶ τὸν Τοτό, ἐνῶ ἤξερε ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς εἶχε πάντα τὰ περισσότερα παιδιά...

«Βρὲ τὰ διαβολάκια» σκέφθηκε κι' ἔπειτα γύρισε στὸ Νιόνιο καὶ τὸν Τοτό:

— Ἐλᾶτε ἐδῶ ἐσὺ κι' ἐσύ... τοὺς διέταξε.

Ὁ Νιόνιος κι' ὁ Τοτὸς μούδιασαν.

— Δὲν εἴμαστε μεῖς, κὺρ ἀστυνόμε, ἔλεγε ὁ Νιόνιος.

— Ποιὸς ρίχνει τὶς πέτρες; ρώτησε ἄγρια ὁ πόλισμαν.

—... Τά... τὰ ἄλλα παιδιά, εἶπεν ὁ Τοτός.

— Ἐλᾶτε λοιπὸν ἐδῶ μαζί μου.

Ἔπιασε τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ ἔστριψε μαζί τους τὸ πρῶτο στενό.

— Ἂν δὲν μοῦ πῆτε ποιοὶ ρίχνουν τὶς πέτρες, θὰ πάω ἐσᾶς φυλακή, τοὺς εἶπε σὲ μιὰ στιγμή.

Ἀλλὰ ξαφνικά, ποιὸς ξέρει γιατί, ὁ πολισμάνος σκουντούφλησε καὶ παραπάτησε...

Μὲ τὸ παραπάτημα ἄφησε τὰ παιδιὰ κι' αὐτὰ χωρὶς νὰ χάσουν καιρὸ τὄβαλαν στὰ πόδια...

(Ἡ συνέχεια στὸ προσεχὲς)

Γιά νά μαθαίνετε

Ἡ παροιμία

Θὰ πάρετε κατὰ σειρὰν τὰ πρῶτα γράμματα τῶν κάτωθι λέξεων καὶ ἔπειτα θὰ συνεχίσετε παίρνοντας τὰ τρίτα γράμματα τῶν ἰδίων λέξεων. Ὅταν τὰ βάλετε αὐτὰ στὴ γραμμὴ θὰ σχηματισθῇ μία γνωστοτάτη λαϊκὴ παροιμία μὲ δυὸ μόνο λέξεις.

1) Θαλασσινὸ πουλὶ τῶν τροπικῶν.

2) Νεαρός.

3) Διαλεχτός.

4) Ἡ φάκα, στὴν καθαρεύουσα.

5) Εὐχάριστο μέρος στὴν ἔρημο.

6) Ζυμαρικόν.

7) Κάθε τόσο ξεκινᾶ καὶ μιὰ τέτοια γιὰ ἐξερευνήσεις.

8) Μὲ αὐτὰ παίζουν στὸ τάβλι.

9) Μᾶς δίδει θάρρος στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

10) Μὴν τῆς ἀνοίξεως.

11) Τουρκικὸν γυναικεῖον ὄνομα.

12) Τὰ μεγάλα συγγράμματα ἀποτελοῦνται ἀπὸ πολλοὺς τέτοιους.

13) Ἀπαραίτητο στὴ μαγειρική.

14) Ἔτσι ὀνομάζεται ἐκεῖνος ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἄσκησι αὐτή.

15) Ἀρρώστεια τῶν παιδιῶν.

16) Ὑποθετικόν.

Ν. ΣΚΑΡΑΚΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 20οῦ ΦΥΛΛΟΥ

Αἴνιγμα: Ἡ βελόνα καὶ ἡ δαχτυλήθρα.

Κρυπτογραφικόν: Τηλέγραφος — λαγός, τρέλλα, Ἑλλάς, τέλος, Λέρος, γρήγορος, ὅλος, ράφτης, φάρος.

Τονόγριφος: Μόναχον — Μοναχόν.

Τρίγωνον: Ἄτλας, Τρώς, Λώτ, ἄς, Σ.

Μεταγραμματισμός.— Χεῖλος— Νεῖλος.

Ἀκροστιχίς. — Ἑλσίνσκι (Ἑλλάς, Λίβερπουλ, Συρία, Ἰώβ, Ναός, Κέρκυρα, Ἴκαρος).

Τριγενές: Ὁ Σκῶτος, ἡ σκότα, τὸ σκότος.

Δικτυωτόν: Ὁριζοντίως 1 Φακίρης, 2 Αἴσωπος, 3 Γαλατᾶς, 4 ἀλγηδών, 5 νόμιμος, 6 ὀδόντων, 7 Αἰγαῖον. Α — Β: Φιλήμων. Γ — Δ: Ἄδμητος.

Φωνηεντόλιπον: Ὅμοιος ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει.

Η ΑΣΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΑΒΩΝ

	Α	Β	Γ
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

Σὲ κάθε παραλληλόγραμμο τοῦ σχεδίου θὰ τοποθετηθῇ μία συλλαβή. Ἡ ἄσκησις εἶναι ἡ ἑξῆς: Στὰ τρία παραλληλόγραμμα τοῦ 1 ὁριζοντίως θὰ τοποθετηθοῦν δύο λέξεις ἀπὸ δύο συλλαβὲς ἡ κάθε μιά. Τὸ μυστικὸ τῆς ἀσκήσεως εἶναι ὅτι ἡ δευτέρα συλλαβὴ τῆς πρώτης λέξεως εἶναι συγχρόνως ἡ πρώτη συλλαβὴ τῆς δευτέρας λέξεως. Θέλετε ἕνα παράδειγμα; Γίδα - δάσος (γι - δα - σος).

Ἡ σημασία τῶν λέξεων εἶναι ἑξῆς:

1) Α—Β Πρόθεσις. Β—Γ Λίμνη τῆς Ἀφρικῆς.

2) Α—Β Βουνὸ μεγάλου ἑλληνικοῦ νησιοῦ. Β—Γ Ἱερὰ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

3) Α—Β Ἐκεῖ προσευχόμεθα (ὀνομ.). Β—Γ Μυρωδιά.

4) Α—Β Χρονικὴ μονάς. Β—Γ Κουρέλι.

5) Α—Β Τὴν ἔχει κάθε ἐμπόρευμα καὶ κάθε εἶδος, τὴν ἔχουν ἐπίσης καὶ οἱ ἔντιμοι ἄνθρωποι... Β—Γ Νῆσος τῶν Κυκλάδων.

6) Α—Β Μεταφορικῶς, τὸ περιβάλλον τῶν Βασιλέων. Β—Γ Ἑλληνικὴ νῆσος καὶ πολεμικὸ τοῦ στόλου μας.

7) Α—Β Τὸ ναυτικώτερο νησὶ στοὺς χρόνους τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 21. Β—Γ Τέρας τῶν παραμυθιῶν.

8) Α—Β Πρωτεύουσα εὐρωπαϊκοῦ κράτους. Β—Γ Φροῦτα.

9) Α—Β Βλέπει (ἀρχ.). Β—Γ Σταλαγματιὰ (...αἵματος).

1) Α—Β Γλυκὰ φροῦτα. Β—Γ Δὲν εἶναι κακός.

Καθέτως, τὰ πρῶτα γράμματα τῶν συλλαβῶν Α ἀποτελοῦν τέρας τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας.

Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁριζοντίως. 1 Λίμνη τῆς Ἀφρικῆς— Δῆθεν (δημ.), 2 Εὐρ. Κράτος, 3 Βρώμικη—Χωνευτικό, 4 Ἐλθὲ — Σῆμα κινδύνου, 5 Σύνδεσμος— Κ. Τ., 6 Πρόθεσις — φωνάζει (ἀρχ.), 7 Πέθανε ὁ σύζυγός της— Ἀγγελιαφόρος τῶν Θεῶν, 8 Χώρα τῆς Ἀμερικῆς, 9 Ἀβλαβεῖς, ἀκέραιαι — Ἐκκλησία.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1					■				
2		■						■	
3					■				
4				■	Ε	■			
5			■	Ε	Ο	Ν	■		
6				■	Ν	■			
7					■				
8		■						■	
9					■				

Καθέτως. 1 Υἱὸς ἥρωος τοῦ Ὁμήρου, 2 Ἡ ἀφορμὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, 3 Ὕδατα—μουσ. ὄργανον, 4 Πασᾶς τῆς Ἠπείρου — πάντοτε, 6 Ἄρθρον (αἰτ.)— ἄνθος, 7 Ὁ ἄριστος ἀθλητὴς — τραπουλόχαρτο—Φύονται ἐπὶ τῶν βράχων, 8 Δοκάρια, 9 Λέγεται ἔτσι μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες Χριστιανικὲς ἑορτές.

Ε. ΓΕΡΟΝΤΕΛΗΣ

Συλλαβόγριφος

Μέλος τοῦ σώματός σου
Μὲ τ' ἄρθρο του ἑνώνεις
κι' ἀρχαῖο συγγραφέα
Ἕλληνα φανερώνεις.

Α. ΣΤΟΥΡΓΙΩΤΗΣ

Ἀκροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι λέξεων σχηματίζουν μεγάλην πόλιν τῆς ΝΑ. Εὐρώπης.

1) Νῆσος περίφημος γιὰ τὸ κρασί, τὶς ντομάτες καὶ τὸ ἡφαίστειόν της. 2) Πορθμὸς τῆς Ἑλλάδος. 3) Ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς. 4) Κόλπος τῆς Ἑλλάδος. 5) Ποταμὸς τῆς Στερεᾶς. 6) Ἐπαρχία τῆς Στερεᾶς. 7) Ὄρος τῆς Θεσσαλίας. 8) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου. 9) Ἡ πατρὶς τοῦ Ὀδυσσέως. 10) Πόλις τῆς Πελοποννήσου. 11) Νησιωτικὴ πόλις.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Μαγικὴ εἰκών

— Αἰμίλιε, Μαρίκα, Λουκᾶ, Νίκο, ἐλᾶτε νὰ φᾶμε!

— Τί;

— Μὰ σᾶς εἶπα!

Ι. ΜΑΡΚ.

Ὀλίγη εὐθυμία

ΠΕΝΤΕ!

— Σὲ ποιὸ μέρος τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχουν πολλὰ ἕλη;
— Στὴν Πεντέλη!

ΕΞΥΠΝΟ ΠΑΙΔΙ!

Στὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς ὁ καθηγητής:
— Πέτρο, σημείωσέ μου τοὺς ἀπόντας.
Κι' ὁ Πέτρος:
— Ὅσοι εἶναι ἀπόντες νὰ σηκώσουν τὰ χέρια τους γιὰ νὰ τοὺς δῶ!

ΑΠΑΙΤΗΣΙ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΙΧΕ!

Στὸ ἑστιατόριο:
— Γκαρσόν, τί κουρέλια εἶναι τοῦτα μέσα στὴ σοῦπα μου;
— Μὰ τί, μεταξωτὰ μαντήλια θέλατε νὰ εἶναι;

Ο ΚΑΛΟΣ ΓΙΑΤΡΟΣ...

— Πόσα σᾶς ὀφείλω γιατρὲ ποὺ μὲ κάματε καλὰ ἀπὸ τὴν κουφαμάρα μου;
— Διακόσιες δραχμές.
— Πῶς; τριακόσιες;
— Ναί, τετρακόσιες!

ΠΟΛΥΣ ΘΟΡΥΒΟΣ...

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης μπαίνει σ' ἕνα κατάστημα νεωτερισμῶν.
— Θὰ ἤθελα, λέγει στὸν ὑπάλληλο, ὕφασμα κόκκινο.
— Τί εἴδους ὕφασμα καὶ τί τιμῆς;
— Μοῦ εἶναι ἀδιάφορο. Μόνο τὸ χρῶμα μ' ἐνδιαφέρει.

Σὲ λίγο ὁ ὑπάλληλος ἐσώριασε στὸν πάγκο τόπια φανέλλες, ἀτλαζιοῦ, μεταξωτοῦ, τσόχας, σατέν, βελούδου, ὑφάσματα κάθε εἴδους καὶ ποιότητος.

Στὸ τέλος ὁ Κουφιοκεφαλάκης διαλέγει ἕνα τόπι λαμπροῦ κόκκινου χρώματος ποὺ μόνο βασιλιάδες τὸ φοροῦν...
— Πόσο κοστίζει αὐτό;
— Τετρακόσιες τὸν πῆχυ.
— Σύμφωνοι. Κόψε μου δυὸ ἑκατοστά. Τὸ θέλω γιὰ νὰ ψαρέψω βατράχους.

ΕΞΥΠΝΑΔΑ

Ὁ Τοτὸς ἐξηγεῖ στὴ Λιλίκα τί εἶναι ὑγρὸν ἢ ρευστόν. Καὶ τῆς λέγει:
— Νά, ρευστὸ εἶναι ὅ,τι τρέχει.
Κι' ἡ Λιλίκα:
— Ὥστε κι' ἐμεῖς, ὅταν τρέχουμε, εἴμαστε ρευστοί;

Διασκεδάζοντας

Λάθη

Ἀνάμεσα στὶς φράσεις ποὺ θὰ διαβάσετε παρακάτω ὑπάρχουν μερικὲς λέξεις λανθασμένες. Μπορεῖτε νὰ βρῆτε τὶς λανθασμένες λέξεις καὶ νὰ τὶς διορθώσετε ὥστε νὰ γίνουν οἱ φράσεις σωστές;

1) Ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο ἔμπαινες δροσερὸς κέρας...

2) Περιπατῶ εἰς τὸ δάσος ὅταν ὁ Νῖκος δὲν εἶναι ἐδῶ...

3) Τοῦ σπιτιοῦ ὁ πατάρις εἶναι γάλος νοικοκύρης...

4) Τρελλάθηκε, γιατὶ μοῦ φαίνεται ὅτι τοῦ ἔστριψαν πολλὲς γίδες...

5) Δόξα σοι ὁ νέος, εἶμαι γάλα, τὸ αὐτὸ ἐπιθυμῶ καὶ γιὰ σᾶς...

6) Ὥστε ἐσὺ ἔκειρες τὸν Κωστάκη ἐπειδὴ φώναζε; Μπράβο σου...

7) Καὶ δὲν γνωρίζεις πόσο κάνουν δοῦ καὶ δοῦ; Κρίμα σὲ σένα...

8) Ἄρχισα λοιπὸν νὰ τρέχω, ἀπὸ τὸν φόβο μου, ἀλλὰ ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ κουνηθῆ, μοῦ ἔδεσε μιὰ γροθιά...

9) Καὶ τώρα νοῦ θὰ γυρεύῃς τὸν ἀδελφό σου; Ἐδῶ χαλάει ὁ κόσμος...

ΕΥΚΟΛΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Τοποθετήσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ ἐπάνω στὴν εἰκόνα. Ἔτσι θὰ βλέπετε τὶς γραμμὲς καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ θὰ σχηματίσετε τὴν πολύχρωμη εἰκόνα ἐπάνω στὸ διαφανὲς χαρτί, χωρὶς τὶς γραμμές, ποὺ εἶναι περιττές, καὶ τὰ νούμερα. Τὰ ἀντικείμενα θὰ σχηματίζωνται ἀπὸ τὰ περιγράμματά τους καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ καταβληθῆ προσπάθεια, ὥστε ὁ χρωματισμὸς νὰ σταματᾷ, κάθε τόσο, στὰ ὅρια ποὺ πρέπει.

Τὰ μέρη τῆς εἰκόνος θὰ χρωματισθοῦν ὡς ἑξῆς:
Ὅπου ὑπάρχει 1 μὲ μαῦρο.
Ὅπου ὑπάρχει 2 μὲ κίτρινο.
Ὅπου ὑπάρχει 3 μὲ γκρίζο.
Ὅπου ὑπάρχει 4 μὲ μπλὲ ἀνοικτό.
Ὅπου ὑπάρχει 5 μὲ μπλὲ σκοῦρο.
Ὅπου ὑπάρχει 6 μὲ πράσινο.
Θ' ἀφήσετε λευκὰ τὰ μέρη ποὺ σημειώνονται μὲ 0.

Μεταγραμματισμὸς

Εἶναι θεὰ μεγάλη,
ἀλλάζεις τὸ κεφάλι
καὶ βλέπεις ἕνα νησὶ
σὲ θάλασσα ἑλληνική.

Ι. ΡΙΖΟΔΗΜΟΣ

Ἐλλιποσύμφωνον

αε - ο - αο - αι - ιο - ο - ιαο

Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω φωνηέντων νὰ τοποθετηθοῦν τὰ κατάλληλα σύμφωνα, ὥστε νὰ σχηματισθῆ μία λαϊκὴ παροιμία.

Π. Ι. ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ

Λεξίγριφος

Ἡ Σῦρος καὶ ἡ Πάτμος
μιὰ συλλαβὴ δανείζουν
κι' ἄλλη ὡραία νῆσο
εὐθὺς μᾶς σχηματίζουν.

Δ. Ι. ΑΝΔΡΙΝΟΣ

Τετράγωνον

* * * * Εἶδος καπέλλου.
* * * * Ὄχι γυνή.
* * * * Θηκάρι.
* * * * Ἀρχ. θεός.
Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ι. ΒΕΛΙΣΣΑΡΑΤΟΣ

Κρυπτογραφικὸν

123456784 = Σχολεῖον.
6826537 = Ἑλλ. προϊόν.
86786 = Ἅγιος.
123486 = Γδυτός.
6745 = Ἱερὸν ὄρος.
4586 = Ἱερὸς χῶρος.
5354 = Ἐπιφώνημα πόνου.
326 = Μικρὸν ζῷον.
784 = Ἄνθος.
345 = Ἀρχ. νόμισμα.

Λίγη εὐθυμία

ΟΙ ΕΠΟΧΕΣ

Στὸ σχολεῖο:
— Πόσους μῆνες, Τάκη, ἔχει ἑκάστη ὥρα τοῦ ἔτους;
— Μῆνες;.. Ὄχι δά! Μόνον ἑξῆντα λεπτά!

ΜΙΚΡΥΝΕ!

Ὁ μικρὸς Θέμος ξύπνησε τὴ νύκτα καὶ εἶδε ὅτι κοιμῶταν στὸ πλάτος τοῦ κρεββατιοῦ. Κατατρομαγμένος ἔβαλε τὶς φωνές:
— Τρέξτε καὶ μίκρυνε τὸ κρεββάτι μου!

ΟΙ 12 ΜΑΘΗΤΑΙ

Ὁ δάσκαλος: Πόσους μαθητὰς εἶχεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός;
Ὁ μαθητής: ....
Ὁ δάσκαλος: Τί; δὲν τὸ ξέρεις; Ὅσες ὧρες ἔχει τὸ ὡρολόγι.
Ὁ μαθητὴς (στρεφόμενος πρὸς τὸ ρολόϊ): Δέκα καὶ τέταρτο!

ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΕΝΔΙΕΦΕΡΕ

Στὸ σχολεῖο:
— Κλίνε μου, Κώστα, τὸ «τρώω».
Κι' ὁ Κώστας ἀρχίζει:
— Τρώω, τρώς, τρώει...

ΤΗΝ ΚΑΘΗΣΥΧΑΣΕ

Ἡ μητέρα: Ἄ, κακόπαιδο! Πάλι ἔφαγες τὸ μῆλο μὲ τὴ φλούδα!
Ὁ μικρός: Μὴ φοβᾶσαι, μητέρα. Τὸ ἔγλειψα πρῶτα καὶ καθαρίστηκε!

ΤΑ ΧΡΥΣΟΨΑΡΑ

Ἡ μητέρα: Ἔβαλες, Πόπη, φρέσκο νερὸ στὰ χρυσόψαρα;
Ἡ Πόπη: Ὄχι, μητέρα. Δὲν ἤπιαν ἀκόμη ἐκεῖνο ποὺ τοὺς ἔβαλα χθές.

ΚΑΙ ΓΑΛΑ...

Ὁ γαλατᾶς πηγαίνει σ' ἕνα σπίτι τὸ καθημερινὸ γάλα.
— Μ' αὐτὸ εἶναι νερὸ μονάχο! φωνάζει κατάπληκτη ἡ ὑπηρέτρια.
Κι' ὁ γαλατᾶς κτυπῶντας τὸ μέτωπό του:
— Μπᾶ! Ξέχασα νὰ βάλω καὶ γάλα!

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΓΥΑΛΙ

Σκέψις ἑνὸς ἀνοήτου μπροστὰ στὸ θερμόμετρο τοῦ τοίχου:
— Τί θαῦμα! Ἕνα τόσο δὰ γυαλάκι καὶ νάχη τὴ δύναμι ν' ἀλλάζη τὸν καιρό!

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁριζοντίως. 1 Περίφημα εἶναι τὰ Αἰγινήτικα, 2 Παραλία — Χρονικὴ μονὰς (πληθ.), 3 Ἀρχ. πόλις τῆς Σικελίας, 4 Νότα — Συμπερασματικὸν — Προσ. ἀντωνυμία, 5 Ἀρχικὰ ὀργανώσεως — λοιπὸν (ἀρχ.), 6 ΝΝ — χηνὸς — νότα Βυζαντινή, 7 Ἀναστάσιος (δημ.), 8 Τὸ τέλος τῆς προσευχῆς — Στενὸς συγγενής, 9 Κατάγονται ἐκ τῆς Ἀσίας (θηλ.).

Καθέτως: 1 Χώρα τῆς Ἀσίας παρὰ τὸν Εὔξεινον, 2 ΚΚ — ἄνθος — Προτάσσεται τοῦ ὅρκου (δημ.), 3 Ἄλογο (δημ.) — ἄρθρον, 4 Κλωστὴ — Πανδοχεῖον, 5 ἀρχ. Θεός, 6 Νῦν (δημ.) — μυαλὸ (αἰτ.), 7 Μέρος τοῦ σίτου — Συντροφία, 8 ΑΑ — Σημεῖον ἀριθμητικῆς πράξεως — ἄρθρον, 9 Μήν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 200ού ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως 1 Ἰωσὴφ — ἀβρός, 2 βιολί, 3 Θηλυκαί, 4 ὥρα — ὅση — ντό, 5 Βόλος — Σέδες, 6 πᾶς — αἴξ, 7 πᾶσαν — Ἀρκάς, 8 ρίς — εἰς — ὅσα, 9 ἀπελότης, 10 ἄλσος, 11 στάνη — ΣΟΦΙΑ. Καθέτως 1 Ἰακὼβ — Πρᾶος, 2 ροπαί, 3 θάλασσα, 4 Ἥβη — ὅσα — πᾶν, 5 φίλος — Νέλλη, 6 οὖς — ΙΟΣ, 7 ἀλκῆς — ἀστός, 8 βία — ἔαρ — ἧσο, 9 Ἰνδικός, 10 Τεξάς, 11 Σάμος — σαῦρα.

Γνωρίζετε: Ὑπάρχει, 2 τὰ ἀντιτορπιλλικὰ «Ὕδρα», «Σπέτσαι», «Ψαρά» καὶ «Ν. Κουντουριώτης», 3 στὴ μαύρη, 4 τῆς Κορίνθου, 5 στὴ Θάσο.

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ Δ.Α.Σ. ΑΡΡΕΝΩΝ

Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐγένετο παρουσίᾳ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Ἐπιτελάρχου Ε.Ο.Ν. Θεοχαροπούλου, λοχαγοῦ πεζικοῦ, ὁ πρῶτος μηνιαῖος σκοπευτικὸς διαγωνισμὸς τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Σκοπευτήριον Ὑμηττοῦ.

Ὁ ἀγὼν ὑπῆρξεν ὁμαδικὸς καὶ μετέσχον εἰς αὐτὸν ἅπασαι αἱ Ὑποδιοικήσεις τῆς Δ.Α.Σ. διὰ δεκαπέντε σκοπευτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πέντε ἔβαλον ὀρθίως καὶ οἱ ὑπόλοιποι πρηνηδόν.

Τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ὑπερβάντα πᾶσαν πρόβλεψιν ὑπῆρξαν λίαν ἱκανοποιητικά. Πρώτη ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου μὲ 1241 βαθμούς, δευτέρα ἡ τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Μ. Πολυτεχνείου μὲ 1181 καὶ τρίτη ἡ τῆς Ὑποδιοικήσεως Α.Σ.Ο.Ε.Ε. μὲ 1177.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ Δ.Α.Σ. ΑΡΡΕΝΩΝ

Ἤρχισαν ἀπὸ τῆς 18ης τρ. μηνὸς τελούμενοι μεταξὺ τῶν Ὑποδιοικήσεων τῆς Δ.Α.Σ. οἱ ἀγῶνες διὰ τὸ πρωτάθλημα ἀθλοπαιδιῶν αὐτῆς.

Οὕτω παρὰ τὴν κρατοῦσαν κακοκαιρίαν συνηντήθησαν κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς ἀγῶνα μπάσκετ-μπὼλ αἱ ὁμάδες τῶν Ὑποδιοικήσεων Πανεπιστημίου Ἀνωτέρων Σχολῶν, Α.Σ.Ο.Ε.Ε. καὶ Παντείου. Ἐξ αὐτῶν ἡ ὁμὰς τῆς Ὑποδιοικήσεως Α.Σ.Ο.Ε.Ε. ἐνίκησε τὴν τῆς Παντείου μὲ 48—33 καὶ ἡ τῶν Ἀνωτέρων Σχολῶν τὴν τῆς Ὑποδιοικίσεως Πανεπιστημίου μὲ 52—19.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Παναθηναϊκοῦ Ἀθλητικοῦ Ὁμίλου συνηντήθησαν διὰ τὸν τελικὸν ἀγῶνα πρωταθλήματος ποδοσφαίρου τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀθηνῶν αἱ ὁμάδες τῶν 21 καὶ 23 Ὑποτομέων.

Μετὰ πείσμονα ὅσον καὶ τεχνικὸν ἀγῶνα νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τοῦ 21ου Ὑποτομέως μὲ τέρματα 2—1.

— Ἐξ ἄλλου ἡ ὁμὰς πετοσφαίρας τοῦ Ὑποτομέως Ἡρακλείου (Ἀττικῆς) συνηντήθη μὲ τὴν ὁμάδα τοῦ 1ου Ὑποτομέως τῆς Ὑποδιοικήσεως Βορρᾶ πρὸς προπόνησιν, προκειμένου νὰ κηρυχθοῦν ἐντὸς ὀλίγου ἀγῶνες πρωταθλήματος ἀθλοπαιδιῶν τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν.

— Ἐπίσης ἡ ὁμὰς πετοσφαίρας τοῦ Ὑποτομέως Χαλανδρίου συνηντήθη μὲ τὴν ὁμάδα τοῦ Ὑποτομέως Ἡρακλείου. Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ πρώτη μὲ 16—11 καὶ 16—4.

ΑΣΤΑΚΟΣ.— Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ὁ πρῶτος Λόχος Ἀστακοῦ μεταβὰς εἰς Μαχαιρᾶν συνηντήθη μετὰ τῆς ἐκεῖ ποδοσφαιρικῆς ὁμάδος Ε.Ο.Ν. Ὁ ἀγὼν διεξήχθη μὲ παραδειγματικὴν τάξιν.

Ἡ ὁμὰς τοῦ Ἀστακοῦ κατώρθωσε νὰ ἐπιβληθῇ τῆς ἀντιπάλου της διὰ 3 τερμάτων ἔναντι ἑνός.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ. — Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἔλαβε χώραν φιλικὸς ἀγὼν βόλεϋ-μπὼλ μεταξὺ τοῦ 2ου καὶ τοῦ 3ου Λόχου τοῦ Ι Τάγματος τῆς Φάλαγγος Ἀργοστολίου.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐγένετο ἐπίσης ποδοσφαιρικὴ συνάντησις.

ΚΑΡΥΣΤΟΣ. — Πρὸ ἡμερῶν ἐτελέσθησαν εἰς Κάρυστον Εὐβοίας ὑπὸ τῆς 355ης Φάλαγγος Σταύρου Ρήγα ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου 4.000 καὶ 2.500 μέτρων.

Τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἀγὼν 4.000 μ. 1) Φραγκούλης Κων. 15΄ 55΄΄. 2) Λάζος Νικ. 15΄ 59΄΄. 3) Λοΐζος Ἐλευθ. 16΄ 2΄΄. 4) Μητόσης Δημήτριος 16΄ 8΄΄.

Ἀγὼν 2,500 μ. 1) Ζαρμπούντης 11΄. 2) Ρήγας Μιχ. 11΄ 2΄΄. 3) Τρανώρης 11΄ 6΄΄. 4) Στέφς Στυλ. 11΄ 9΄΄.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Κρήτης). — Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐτελέσθησαν εἰς Ἡράκλειον Κρήτης ποδηλατικοὶ ἀγῶνες 30 χιλιομέτρων. Νικηταὶ εἰς τὸν ἐν λόγῳ ἀγῶνα ἀνεδείχθησαν 1) Ναλετάκης Ἀριστ. 1 ὥρα 8΄ καὶ 2΄΄, 2) Καμπακλῆς Χρῆστος 1 ὥρα 8΄ καὶ 2΄΄, 3) Χατζηγεωργίου Γεώργιος 1 ὥρα 8΄ καὶ 41΄΄ καὶ 4) Μωραΐτης Παναγιώτης.

Ἅπαντες οἱ ποδηλατισταὶ ἐτερμάτισαν κανονικῶς χωρὶς νὰ συμβῇ ἀτύχημά τι.

Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν καὶ ὥραν 3 μ. μ. ἐτελέσθη εἰς τὸ γήπεδον «Χάνδαξ» Ἡρακλείου Κρήτης ποδοσφαιρικὸς ἀγὼν μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῆς 252ας καὶ τῆς 254ης Φάλαγγος μὲ τέρματα 6 ἔναντι 1.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Τὴν 28ην Ἰανουαρίου ἐτελέσθη ἀγὼν πρωταθλήματος ποδηλασίας τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Ρεθύμνης., εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβον μέρος 36 ποδηλατισταὶ τῆς 255ης Φάλαγγος Ἀνεξαρτ. Τμήματος Ναυτοφαλαγγιτῶν καὶ τοῦ Ἀνεξαρτ. Ἐργατικοῦ Τάγματος.

Τὸν ἀγῶνα παρηκολούθησεν ὁ κ. Περιφ. Διοικητὴς μετὰ τοῦ κ. Ὑποδιοικητοῦ καὶ τοῦ ἐπιτελείου του, ἅπασα ἡ δύναμις τῆς 255ης Φάλαγγος καὶ πλῆθος κόσμου. Νικηταὶ ἀνεδείχθησαν οἱ κάτωθι:

1) Τζέτζος Γεώργ. 58΄, 2) Νικολουδάκις Γεώργ. 59΄, 3) Φραγκελάκις Μιχαὴλ 59΄, 4) Κανιαδάκις Γεώργ. 60, 5) Καλογεράκις Ἐλευθ. 61, 6) Δασκαλάκις Ἐλευθ. 61΄30΄΄, 5) Πολυχρονάκις Νικόλ. 62΄.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΡΘΑΙΟΣ

Μία καλὴ ποιήτρια καὶ ἀληθινὸς καλλιεργημένος ἄνθρωπος, ἡ κ. Λιλὴ Ἰακωβίδη Πατρικίου, ἀφιέρωσε ἕνα σύντομό της βιβλίον εἰς ἕναν ἄλλον ἐξαιρετικὸν διανοούμενον νεοέλληνα, τὸν ποιητὴν ἐπίσης Καρθαῖον.

Τὰ Ἑλληνόπουλα ποὺ δὲν ἠμποροῦν νὰ γνωρίζουν ὅπως οἱ μεγάλοι τὸν Καρθαῖον, πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ μάθουν ποιὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποὺ ἀπετύπωσε τὴν σφραγῖδα του εἰς τὴν νεοελληνικὴν ποίησιν καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν θὰ σβήσῃ ποτὲ ἀπὸ τὸν νεοελληνικὸν Παρνασσόν. Τὸ βιβλίον τῆς κ. Πατρικίου, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ στοργὴν καὶ θερμὴν φροντίδα ἀναλύεται τὸ ἔργον τοῦ Καρθαίου, εἶναι τὸ καλύτερον πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐφόδιον καὶ θὰ ἠμποροῦσαν τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ φθάσουν δι αὐτοῦ εἰς ἕνα εἶδος ὑψώματος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου νὰ ρίψουν τὰ βλέμματά των εἰς τὴν ἄγνωστον δι᾽ αὐτὰ περιοχὴν τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας. Ἡ ποίησις τοῦ Καρθαίου, ποὺ ὑπῆρξεν εἰς τὴν σταδιοδρομίαν του στρατιωτικος, εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς εὐγενείας, τῆς γλωσσικῆς αἰσθητικῆς, γεμάτη μουσικὴν καὶ ἀπήχησις τῶν εὐγενεστέρων αἰσθημάτων. Εἰς ἀπόδειξιν ἰδοὺ τὸ δωδεκάστιχον αὐτό, ποὺ τὸν ἐνέπνευσε τὸ ἔργον τοῦ Χάουπτμαν «Πρὶν ἀπ᾽ τὸ ἡλιοβασίλεμα».

ΜΑΤΙΑΣ ΚΛΑΟΥΖΕΝ

Ἂν οἱ θλίψεις ἀσπρίζουν τὰ μαλλιά,
γιατὶ ἡ χαρὰ τ᾽ ἀλλοτινό τους χρῶμα
νὰ μὴ τοὺς δίνῃ πάλι; Βασιλῃᾶ
μ᾽ ἔκανε χθὲς τὸ εὐγενικό της στόμα.

Στέκομαι στὸν καθρέφτη τὸ πρωΐ,
μὰ πάλι σᾶς θωρῶ μαλλιὰ ἀσημένια˙
ὡστόσο χτὲς μοῦ χτένιζε ἡ ζωὴ
τὴν κεφαλὴ μὲ τὰ χρυσᾶ της χτένια.

Μ᾽ ἂν οἱ θλίψεις ἀσπρίζουν τὰ μαλλιά,
τούτη ἡ χαρὰ μὲ τὸ παληό τους χρῶμα
θὰ τὰ χρυσώσῃ πάλι! Βασιλῃᾶ
μ᾽ ἔκανε χτὲς τὸ εὐγενικό της στόμα.

Ἴσως θάπρεπε νὰ παραθέσω καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ δωδεκάστιχον, ποὺ μὲ παρατηρητικότητα ἀναλύει ἡ κ. Ἰακωβίδη.

Αὐτὸ ποὺ μὲ προστάζει ν᾽ ἀγαπῶ
δὲν εἶναι μέσα στὰ ὅρια αὐτοῦ τοῦ κόσμου˙
οὔτε γιατὶ γνωρίζει, οὔτε σκοπό,
οὔτ᾽ ἄλλο ποὺ τὸ φτάνει ὁ λογισμός μου.

Κι᾽ οὔτε ποτὲ μὲ λόγια θὰ στὸ πῶ,
ἀφοῦ οὔτε γὼ μπορῶ νὰ καταλάβω˙
αὐτὸ ποὺ μὲ προστάζει ν᾽ ἀγαπῶ
ἔρχεται κεῖθε ἀπ᾽ τ᾽ οὐρανοῦ τὸ μπλάβο.

Θάθελα τῆς καρδιᾶς μου τὸ σκοπὸ
νὰ σοῦ τὸν τραγουδήσω, Ἀγαπημένη.
Αὐτὸ ποὺ μὲ προστάζει ν᾽ ἀγαπῶ
μπορεῖ μονάχα μουσικὴ νὰ γένῃ.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΑ

Ὁ Κύπριος, κ. Κ. Βαλασίδης, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔχει ἤδη δώσει δείγματα μιᾶς ἀξιολόγου ἐργασίας κριτικῆς καὶ γενικώτερον λογοτεχνικῆς, μᾶς δίδει τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον βιβλίον, ποὺ ἀξίζει νὰ τὸ προσέξουν περισσότερον ὅσοι ἀγαποῦν τὸ Ἑλληνικὸν βιβλίον. Ὁ ἴδιος εἰς τὸν σύντομον πρόλογον τοῦ βιβλίου του μᾶς λέγει ὅτι τοῦτο «δὲν εἶναι βιβλίο κριτικῆς. Περιέχει λίγα σκίτσα λογοτεχνῶν καὶ καλλιτεχνῶν δημοσιευμένα ἀπὸ καιρὸ σὲ ἐφημερίδες καὶ περιοδικά, χωρὶς νὰ δυναμωθοῦν οἱ σκιὲς οὔτε νὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ ψεγάδια». «Νομίζω, λέγει, ὅτι ἡ πρώτη ἐντύπωσι ἀπὸ ἕνα πρόσωπο ἢ ἀπὸ ἕνα τοπίο μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι ἡ ὀρθότερη, ἀλλὰ πάντως εἶναι ἡ εἰλικρινέστερη».

Τὰ λίγα αὐτὰ λόγια ἐξηγοῦν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀναγνώστου εἶναι ἕνα βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον ὁ καθεὶς ἠμπορεῖ νὰ εὕρῃ ὄχι μόνον τὴν σκιαγραφίαν προσώπων καὶ πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐποχῆς τὴν ὁποίαν ζῶμεν, μὲ τὰς ἀνησυχίας της, τὰς ἀγωνίας της καὶ τοὺς ὁρίζοντάς της.

Τὰ «Πρόσωπα καὶ Τοπία» εἶναι ἕνα βιβλίον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ ἀναγνώστης ἔχει πολλὰ ν᾽ ἀποκομίσῃ εἰς σκέψιν καὶ αἴσθημα.

Χ. Λ.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οἱ Σχηματισμοί Πρωτευούσης

Ἀρρένων

Τὴν 15 τρ. μ. ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὰ Γραφεῖα τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν ὁ Ἀναπληρωτὴς τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Ἐπιτελάρχης τῆς Ε.Ο.Ν. Λοχαγὸς Πεζικοῦ κ. Γ. Θεοχαρόπουλος, μείνας κατενθουσιασμένος ἐκ τῆς καλῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑπηρεσίας. Ἀκολούθως συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Δ.Α.Σ.Α. μετέβη καὶ ἐπεθεώρησε τὰ Γραφεῖα τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου.

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὡμίλησεν ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ μας σταθμοῦ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Προπαγάνδας Ὑγιεινῆς «Περὶ τῆς λύσσης».

Εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης ἐδόθη ὁ τρίτος χορὸς τῆς φοιτητικῆς ἀλληλεγγύης χορὸς τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν.

Ὑπὸ τοῦ Καλλιτεχνικοῦ τμήματος τῆς Δ.Α.Σ.Α. καταρτίζεται τμῆμα Ἑλληνικῶν χορῶν, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μετάσχουν ἅπαντες οἱ Φαλαγγῖται - σπουδασταί. Οἱ καλλίτεροι δὲ ἐξ αὐτῶν θέλουσι λάβει μέρος εἰς τοὺς ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως προκηρυχθησομένους κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοίξεως καλλιτεχνικοὺς ἀγῶνας.

Ὁ Δ)τὴς τοῦ Ὑγειονομικοῦ τῆς Δ.Α.Σ.Α. συνεχίζων τὰ μαθήματά του εἰς τὰ μέλη τοῦ Ὑγειονομικοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Παντείου ὡμίλησε «Περὶ νόσων καὶ μικροβίων.—Ὁ ὁμιλητὴς ἀναπτύξας τὰς βιολογικὰς ἰδιότητας τῶν παθογόνων μικροβίων καὶ τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ἀναπτυσσόμενα ταῦτα δύνανται νὰ προκαλέσωσι νόσον, περιέγραψε καὶ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει ὁ ὀργανισμὸς τοῦ ἀνθρώπου κατ' αὐτῶν.

Θηλέων

Τὴν Κυριακὴν 18 τρέχοντος ἐγένετο ψυχαγωγικὴ ἐκδρομὴ στὴν ὡραία τοποθεσία «Σταμάτα». Πολλὲς Φαλαγγίτισσες ἔλαβον μέρος.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 25 Μαρτίου τὸ 111 τεῦχος τοῦ Δελτίου μας θὰ κυκλοφορήσῃ πανηγυρικὸ καὶ ἤδη πολλὲς Φαλαγγίτισσες μᾶς ἀπέστειλαν ἐργασίας.

Τὴν προπερασμένην Τετάρτην ὁμὰς τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας ἔκαμεν ἐκδρομὴ μετὰ πορείας εἰς τὴν «Φραγκοκκλησιά», ὅπου κατεσκήνωσε καὶ ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν σκηνοπηγία, ἀνίχνευσι, προετοιμασία φαγητοῦ καὶ σηματοδοσία.

Ἡ Διοίκησίς μας, κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Α.Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἀπέστειλεν ἔγγραφα πρὸς ὅλους τοὺς καθηγητὰς τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ζητεῖ ἐνίσχυσιν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς βιβλιοθήκης. Ἤδη πολλοὶ Καθηγηταὶ ἀπέστειλαν συγγράμματα των ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ προσεχοῦς μηνὸς θὰ λειτουργήσῃ αὕτη.

Οἱ διαγωνισμοὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἐτελείωσαν καὶ ἔτσι ἄρχισαν πάλι οἱ τακτικὲς συγκεντρώσεις καὶ ἡ κανονικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ τακτικοῦ προγράμματος ἐκπαιδεύσεως.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Ἀπόκρεω ἡ Διοίκησις Θηλέων Ἀνωτάτων Σχολῶν ὀργανώνει ἑορτὴ χορευτικὴ εἰς τὴν Παν)κὴν Λέσχην, πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν Φαλαγγιτισσῶν της.

Τὴν περασμένην Πέμπτην στὰ Γραφεῖα τῆς Διοικήσεως ἡ Διοικήτρια ἐβάπτισε — ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν Φαλαγγιτισσῶν — ἕνα χαριτωμένο κοριτσάκι καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ ὄνομα Ἰωάννα - Ἐλευθερία. Οἱ Φαλαγγίτισσες καταχαρούμενες γιὰ τὸ ἐξαιρετικὸ αὐτὸ γεγονός, δὲν ἤξεραν πῶς νὰ περιποιηθοῦν καλύτερα τὴν μικρούλα ἀναδεκτή τους.

Τὴν περασμένη ἑβδομάδα, στὶς συγκεντρώσεις τῆς Ἰδεολ. Διαφωτίσεως, ἔγινε συζήτησις ἐπάνω στὸ προηγούμενο θέμα «Περὶ Οἰκογενείας». Ἀνεπτύχθη δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον περὶ «Πολιτισμοῦ».

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΒΑΘΜΟΦΟΡΩΝ Ε. Ο. Ν.

Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἡ δευτέρα ὀρειβατικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ ἐκδρομὴ τῶν βαθμοφόρων τῆς Περιφερ. Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης. Οἱ βαθμοφόροι τῆς Περιφερειακῆς ἐπεσκέφθησαν τὰ Λατομεῖα τῆς Πεντέλης, τὸ ἀνάκτορον τῆς Δουκίσσης Πλακεντίας καὶ ἄλλα ἐνδιαφέροντα σημεῖα τῆς περιοχῆς.

Εἰς τὴν μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐπεσκέφθη τοὺς ἐκδρομεῖς ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος, ὅστις καὶ τοὺς παρέθεσε γεῦμα.

Ἡ ὅλη ἐκδρομὴ ἐστέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

— Εἰς τὴν μαγευτικὴν τοποθεσίαν «Ἀστέρι Καισαριανῆς» ἐξέδραμον τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν οἱ Φαλαγγῖται, Ναυτοφαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τοῦ 1ου Τάγματος τοῦ ΙΕ' Ὑποτομέως Ἀθηνῶν. Κατ' αὐτὴν ἐγένετο στρατόπεδον, μὲ ἀντίσκηνα εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου, στὴ μέση τοῦ ὁποίου ἐδέσποζε ἡ σημαία πάνω σ' ἕνα ὑψηλὸ ἱστό. Τμῆμα δὲ ἀπὸ ὁπλοφόρους Σκαπανεῖς ἀπέδωσε κατὰ τὴν ἔπαρσιν καὶ ὑποστολὴν τὰς δέουσας τιμάς.

Ἡ ἐκδρομὴ εἶχε λόγους ἐκπαιδευτικοὺς ἀναλόγως τῆς εἰδικότητος ἑκάστης ἐνωμοτίας. Οὕτω αἱ πρῶται βοήθειαι, ὁ Προσανατολισμός, ἡ Ἐπιπεδομετρία, ἡ Ὁπλασκία καὶ αἱ ἀσκήσεις πυκνῆς κι' ἀραιᾶς τάξεως ἦσαν αἱ κυριώτεραι ἀσκήσεις τοῦ προγράμματος. Εἰς τὴν ἐκδρομὴν ἔλαβον μέρος περὶ τὰ 150 μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ Ναυτοφαλαγγῖται.

Οἱ τελευταῖοι ἠσκήθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν προσανατολισμὸν καὶ ἀνάγνωσιν χάρτου.

Ἀρχηγοὶ τῆς ἐκδρομῆς ἦταν οἱ συναγωνισταὶ Πετρόπουλος καὶ Πετροβίτς. Τὸ ἀπόγευμα, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐγένετο παρέλασις τοῦ Τάγματος, καθ' ἣν ἐντύπωσιν ἔκαμον οἱ ὁπλοφόροι μικροὶ Σκαπανεῖς διὰ τὴν ἄψογον καὶ ἀρτίαν ἐμφάνισίν των.

Ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλος μεταξὺ τῶν ἐκδρομέων βαθμοφόρων.

ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚ. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Ἡ κίνησις σ' ὅλα τὰ γραφεῖα εἶναι ζωηροτάτη σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Διοικητρίας.

Κάθε ἑβδομάδα γίνονται ὅλα τὰ καθωρισμένα Συμβούλια, καθὼς καὶ ἔκτακτα τοιαῦτα ὅπως τοῦ 111 Γραφείου εἰς τὸ ὁποῖον ἔλαβε μέρος καὶ ἡ Περιφ. Διοικήτρια.

Ἀπεφασίσθη καὶ κατηρτίσθη πρόγραμμα διαλέξεων πρὸς τὰς βαθμοφόρους τῆς Π.Δ.Θ.Π. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἐδόθησαν τρεῖς διαλέξεις μὲ ὡραιότατον θέμα, εἰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, καὶ Καλλιθέαν. Στὰς 18 τρέχ. μηνὸς θὰ δοθοῦν ἄλλαι τρεῖς εἰς τὰ ἴδια μέρη.

Ἄξιος συγχαρητηρίων εἶναι ὁ 5ος Λόχος τοῦ 1 Ὑποτομέως τῆς Υ.Θ.Α., ὁ ὁποῖος μὲ ἀγάπη καὶ εὐχαρίστησι προσέφερε εἰς ἄπορον Σκαπάνισσαν εἴδη ρουχισμοῦ.

Δύναμις μιᾶς ὁμάδος τοῦ 6ου Ὑποτομέως, ἐκ Σκαπανισσῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Τομεάρχην καθὼς καὶ τὴν Ὑποτομεάρχην, παρηκολούθησε μετὰ εἰλικρινοῦς θλίψεως τὴν κηδείαν τῆς ἐκλιπούσης Σκαπανίσσης Κυφιώτη.

Πειθαρχικώτατες καὶ ἐνθουσιασμένες αἱ Σκαπάνισσαι τοῦ 15ου Ὑποτομέως τῆς Υ.Θ.Α. παρηκολούθησαν τὴν ὁμιλίαν τοῦ Δημάρχου κ. Πλυτᾶ εἰς τὴν Παιδικὴν Χαράν.

Ζωηροτάτη κίνησις παρατηρεῖται εἰς τὰ Ἐργοστάσια τοῦ Πειραιῶς, ὅπου διαρκῶς αἱ τάξεις τῶν Φαλαγγιτισσῶν πυκνοῦνται ἀπὸ τὰς αὐθορμήτως προσερχομένας πρὸς ἐγγραφὴν ἐργατρίας.

Αἱ συγκεντρώσεις ποὺ γίνονται ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος χαρίζουν εἰς τὰ ἐργαζόμενα κορίτσια τὴν χαράν, μὲ τὴν ψυχαγωγίαν καὶ τὰς ἐκδρομάς, τὴν σωματικὴν καὶ Ἐθνικὴν ἀγωγήν, καθὼς καὶ τὴν οἰκοκυρικὴν μόρφωσιν, τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτὸ προσὸν γιὰ κάθε γνησία Ἑλληνίδα.

Τὸ Ἵδρυμα Προστασίας Κωφαλάλων μᾶς ἀπέστειλε τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ του Συμβουλίου:

«Ἀξιότιμος Κυρία Διοικήτρια,

Ἡ Διευθύντρια τοῦ ἡμετέρου Σχολείου κ. Μ. Ἰσιδώρου ἀνέφερεν ἡμῖν τὰ τῆς θερμῆς καὶ φιλόφρονος ὑποδοχῆς καὶ περιποιήσεως, ὧν ἔτυχαν οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι τοῦ Σχολείου εἰς τὰς Κατασκηνώσεις ὑμῶν ἀπὸ μέρους τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων τῆς Ὑμετέρας Ὀργανώσεως. Ἡ Ἐφορεία τοῦ Σχολείου σπεύδει διὰ τοῦτο νὰ ὑποβάλῃ τὰς θερμοτέρας εὐχαριστίας αὐτῆς εἰς τὴν Διοίκησιν ὑμῶν καὶ τὰς ὑπ' αὐτὴν μονάδας.

Διὰ τῶν φιλοφρόνων αὐτῶν καὶ εὐγενῶν ἐκδηλώσεών των, αἱ καλαὶ νέαι τῆς δυνάμεως ὑμῶν ἀπέδειξαν τὴν ἀρίστην ἀγωγὴν καὶ τὰ ἀληθῶς χριστιανικὰ αἰσθήματά των, καὶ ἔδωκαν πολλὴν χαρὰν εἰς τὰ ἀτυχῆ παιδιά, τὰ ὁποῖα ἡ ἀναπηρία των ἐκράτει μέχρι πρὸ ὀλίγου ἀπομεμονωμένα εἰς τὴν δυστυχίαν των.

Συγχαίρομεν ὑμᾶς διὰ τὸ ἐθνικὸν ἔργον τῆς ὑμετέρας Ὀργανώσεως καὶ εὐχαριστοῦμεν καὶ αὖθις διὰ τὴν χορήγησιν στολῶν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητρίας τοῦ Ἱδρύματος.

Μετὰ πάσης τιμῆς
Ἐντολῇ τοῦ Προέδρου
Ὁ Ἐντεταλμένος Σύμβουλος
Μ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΣΚΟΥΡΣΟΣ

ΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας ἐν τῇ προσπαθείᾳ της ὅπως κατευθύνῃ ἐπὶ τὸ ἀρτιώτερον καὶ τὸ πολυμελέστερον τὴν μόρφωσιν τῶν μελῶν, ἐξέδωκε μέχρι τοῦδε ὑπὲρ τὰ 50 τεύχη καταλλήλως γραμμένα ἀπὸ εἰδικοὺς συνεργάτας, ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰ ἐπιτελικὰ γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Τὰ τεύχη ταῦτα διαιροῦνται εἰς τὰς ἑξῆς κατηγορίας:

Α' Βιβλία Ἐθνικοῦ καὶ Ἠθικοῦ περιεχομένου.

Μεταξὺ αὐτῶν τὰ κυριώτερα εἶναι τὰ τέσσερα τεύχη τὰ επεριέχοντα τὰς ἱστορικὰς ὑποθήκας τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν νεότητα. Ἐπίσης «Τὸ Ἐθνικὸν Κράτος ὡς πολιτικὸν καὶ οἰκονομικὸν σύστημα», τοῦ Ὑφυπουργοῦ Τύπου καὶ Τουρισμοῦ κ. Νικολούδη, ὁ «Κοινοβουλευτισμὸς καὶ κομματισμὸς» τοῦ δημοσιογράφου κ. Ι. Μόλλωση. «Περὶ τῆς Οἰκονομικῆς καὶ Δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως τῆς 4ης Αὐγούστου» τοῦ ἄλλοτε Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Γ. Κοφινᾶ, «Πρὸς τοὺς Συναγωνιστάς», «Ἡ Ἐθνικὴ κυριαρχία», «Κατευθύνσεις τῆς Ε.Ο.Ν.» τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. Ἀλεξάνδρου Κανελλοπούλου, ὡς καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ κατὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀνωτάτων Σχολῶν εἰς τὸ θέατρον «Ὀλύμπια», ὁμιλίαι τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἀσφαλείας κ. Μανιαδάκη καὶ ἑτέρα τοῦ Πρεσβευτοῦ κ. Β. Παπαδάκη, «Τὸ Ἡρωϊκὸ πνεῦμα στὴ δημοτικὴ ποίησι» τοῦ ποιητοῦ κ. Σ. Σκίπη, ὁμιλία τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς κ. Κριμπᾶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Καθήκοντα καὶ ἰδανικὰ τῆς Νεολαίας» καὶ ἄλλα.

Β' Μαθήματα Ἐθνικῆς καὶ Ἠθικῆς ἀγωγῆς.

Ταῦτα ἐκδιδόμενα ἀνελλιπῶς ἀποστέλλονται ἐξακολουθητικῶς καὶ εἰς ὅλα τὰ Σχολεῖα τοῦ Κράτους πρὸς διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς Ἐθνικῆς καὶ Ἠθικῆς Ἀγωγῆς. Ἐκ τούτων μέχρι τοῦδε ἐκυκλοφόρησαν τὰ ὑπὸ τοὺς τίτλους «Θρησκεία», «Ἔθνος» καὶ «Βασιλεύς».

Γ' Ἐκπαιδευτικά.

Ὑπὸ τὴν κατηγορίαν ταύτην περιλαμβάνονται τὰ ἀφορῶντα τὴν στρατιωτικὴν προπαίδευσιν, τὴν ὑγιεινήν, διαφόρους εἰδικότητας, ὅπως αἱ γεωργικαί, αἱ οἰκονομικαί, χρησιμώτατα ἅπαντα διὰ τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Δ' «Τὸ βιβλίον τῶν παιχνιδιῶν» τῆς Ε.Ο.Ν.

Περιλαμβάνον περὶ τὰ 400 ψυχαγωγικὰ παιγνίδια διὰ μικρὰς καὶ μεγάλας ὁμάδας, διὰ τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς.

Ε' Διάφοροι κανονισμοὶ τῆς Ὀργανώσεως.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.—'Ο Περιφερειακὸς Διοικητὴς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Α' 'Επιτελοῦς καὶ τοῦ 'Υπασπιστοῦ του ἐπεθεώρησε τὰ γραφεῖα καὶ τὴν λέσχην τοῦ λόχου ἐργαζομένων. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιθεωρήσεως συνεκέντρωσεν ἅπαντας τοὺς βαθμοφόρους τοῦ λόχου, πρὸς οὓς ἔδωσε πλείστας ὁδηγίας σχετικὰς μὲ τὸν τρόπον τῆς διοικήσεως, τῆς διδασκαλίας τῶν διαφόρων θεμάτων καὶ τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς πρὸς τοὺς ὑφισταμένους των.

—'Ο λόχος ἐργαζομένων ἐξέδραμεν εἰς Περιβόλια, ὅπου καὶ διημέρευσε. Τὸ ἀπόγευμα ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς μετὰ τοῦ 'Υπασπιστοῦ του, τοῦ φαλαγγάρχου τῆς 248 φάλαγγος καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Ψυχαγωγίας τμηματάρχου ἐπεσκέφθησαν τοὺς ἐκδρομεῖς γενόμενοι δεκτοὶ μὲ ἄκρατον ἐνθουσιασμόν. 'Ο Περιφερειακὸς Διοικητὴς παρηκολούθησεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς Φαλαγγίτας ψυχαγωγουμένους.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.—'Επὶ τῇ ἐνάρξει τῆς λειτουργίας τοῦ Σχολείου 'Ανωτέρων βαθμοφόρων τῆς Ε. Ο. Ν. ἐγένετο εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως 'Αρρένων Ρεθύμνης ἁγιασμός, εἰς τὸν ὁποῖον παρέστησαν ὁ κ. Νομάρχης ὡς Γενικὸς 'Επόπτης τῆς Ε. Ο. Ν., ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς μετὰ τοῦ 'Επιτελείου του καὶ πολὺς κόσμος.

—Πρωτοβουλίᾳ τῆς Ε. Ο. Ν. Ρεθύμνης ἐδόθη εἰς τὸ «Κρητικὸν Θέατρον» θεατρικὴ παράστασις μὲ τὸ ἔργον τοῦ Χορτάτση «'Ερωφίλη». 'Η παράστασις ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν.

—Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἔφθασαν εἰς Ρέθυμνον 160 Φαλαγγίτισσαι τοῦ III Τάγματος 'Ατσιποπούλου καὶ 70 Φαλαγγίτισσαι τοῦ Τάγματος Λούτρας. Αἱ Φαλαγγίτισσαι Ρεθύμνης ὑπεδέχθησαν ἐνθουσιωδῶς τὰς συναγωνιστρίας των.

—'Επίσης ἡ Διοικήτρια τοῦ Τάγματος Ρουστίκων μὲ 65 Φαλαγγιτίσσας ἐξέδραμον μέχρι τοῦ χωρίου Σπηλίου.

—'Η Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θηλέων Ρεθύμνης συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ 'Επιτελείου της ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὸ τμῆμα Θηλέων Σελλιῶν 'Αγίου Βασιλείου.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.—Τὴν Κυριακὴν 28ην παρ. μηνὸς ἐγένετο ἐπιθεώρησις τοῦ τμήματος Ε. Ο. Ν. Θηλέων 'Αχαρνῶν.

'Επ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπιθεωρήσεως ταύτης ἐξέδραμεν εἰς 'Αρχάνες καὶ ὁμὰς ἀνωτέρων βαθμοφόρων, αἱ ὁποῖαι ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰς Φαλαγγιτίσσας τῆς ὑπαίθρου.

Μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν ἐγένετο ὁμιλία ὑπὸ τῆς 'Υποδιοικητρίας «Περὶ τῆς συμβολῆς τῆς γυναικὸς εἰς τὸν πολιτισμὸν διὰ μέσου τῶν αἰώνων», τὴν ὁποίαν παρηκολούθησε μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐνδιαφέροντος πᾶσα ἡ κοινωνία τῶν 'Αρχανῶν.

'Επίσης κατετέθη στέφανος ἐκ μέρους τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς τὸ μνημεῖον τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων 'Αρχανιωτῶν καὶ ἐπηκολούθησε δεξίωσις εἰς τὴν λέσχην τοῦ μορφωτικοῦ Συλλόγου 'Αρχανῶν, καθ' ἣν πλεῖστα μέλη ἐνεγράφησαν εἰς τὴν 'Οργάνωσιν.

Αἱ Σκαπάνισσαι τῆς 254ης φάλαγγος 'Ηρακλείου ἐπεσκέφθησαν τὸ 'Ηλεκτρικὸν 'Εργοστάσιον, ἔνθα ἐγένετο εἰς αὐτὰς σχετικὴ ἐξήγησις περὶ ἠλεκτρισμοῦ καὶ διάφορα ἄλλα ἐργοστάσια τῆς πόλεως. 'Ακολούθως αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς αὐτῆς φάλαγγος μετὰ τὴν συγκέντρωσίν των ἐπεσκέφθησαν τὸ βρεφοκομεῖον καὶ προσέφερον δῶρα εἰς τὰ μικρά.

Τὰ μαθήματα τῆς νοσηλείας συνεχίζονται ὡς καὶ ἡ Σχολὴ βαθμοφόρων.

Μικτὸν Τμῆμα τῆς 323ης Φάλαγγος Μονοφατσίου — Κρήτης.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.—'Απὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ λήξαντος μηνὸς ἤρξατο προκαταρκτικὴ ἐργασία προκειμένου κατὰ τὴν 21 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἐπέτειον τῆς ἁλώσεως τῶν 'Ιωαννίνων νὰ δοθῇ θεατρικὴ παράστασις ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ε. Ο. Ν. τῶν ἐνταῦθα σχηματισμῶν.

Τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα θὰ ἀναβιβασθῶσιν εἶναι τὰ «Χελιδόνια» καὶ τὰ «Σουλιωτόπουλα». 'Εὰν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προηγουμένως δοθείσης παραστάσεως, ὡς καὶ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς τὸ κοινὸν ἐτίμησε ταύτην δύναται νὰ θεωρῆται ὅτι καὶ αὐτὴ θὰ στεφθῇ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω γίνεται καὶ διδασκαλία μονοπράκτων ἔργων διὰ ψυχαγωγίαν τῶν μελῶν ἑκάστην Τετάρτην.

ΛΑΜΙΑ.—Εἰς τὰ περισσότερα Τμήματα τῆς ΙΥ Διοικήσεως ἐφηρμόσθη τὸ πρόγραμμα, πλὴν ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐδοκιμάσθησαν ὑπὸ τῆς κακοκαιρίας καὶ τῶν πλημμυρῶν.

Εἰς τὴν 'Υποδιοίκησιν Λοκρίδος τὴν 28ην π. μ., ἐδόθη μουσικοφιλολογικὴ παράστασις ὑπὸ Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν ὑπὲρ τῶν Μαθητικῶν Συσσιτίων, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Νομαρχίας Φθιωτιδοφωκίδος κ. Θεοχάρη.

Εἰς τὴν αὐτὴν 'Υποδιοίκησιν ἔγινε σειρὰ διαλέξεων, ἀπὸ ἀξιωματικοὺς τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ Συνεργάτας 'Εκπαιδευτικούς.

'Ο Διοικητὴς τῆς 'Υποδιοικήσεως Δομοκοῦ ἐπεθεώρησε τὴν ΙΙ Τετραρχίαν καὶ ὡμίλησεν εἰς συγκέντρωσιν βαθμοφόρων.

'Ο 6ος Λόχος τῆς ΙΙ Τετραρχίας (Νέας Μάκρης) ἐκαλλιέργησεν ἔκτασιν ἑνὸς στρέμματος, δωρηθέντος ὑπὸ τῆς Κοινότητος.

Εἰς τὴν 'Υποδιοίκησιν Φθιώτιδος ἐξηκολούθησε κανονικῶς ἡ γενικὴ καὶ εἰδικὴ ἐκπαίδευσις τῶν Φαλαγγιτῶν. 'Ιδιαιτέραν πρόοδον ἐσημείωσε τὸ Μουσικὸν Τμῆμα, τὸ ὁποῖον ἐπλουτίσθη καὶ μὲ ἄλλα ὄργανα.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.—'Η 'Υποδιοίκησις Θηλέων Λαρίσης ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ ποιητοῦ Κρυστάλλη. Φαλαγγίτισσαι ἀπήγγειλαν ποιήματα καὶ κατετέθη στέφανος ἐκ μέρους τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως. 'Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἐξέδραμε καὶ μία ὁμὰς φαλαγγιτισσῶν τοῦ Τυρνάβου καὶ παρηκολούθησε τὴν ἑορτήν.

'Η προθυμία μετὰ τῆς ὁποίας ἡ Ε. Ο. Ν. Θηλέων προσεφέρθη νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ὁμίλου ἐκδρομέων ὀργανωθεῖσαν ἑορτὴν προεκάλεσεν εὐμενεῖς κρίσεις διὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν μελῶν ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ εἰς τὸ καλλιτεχνικὸν ἐπίπεδον. 'Ο Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ἀπηύθυνε θερμὴν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοικήτριαν.

'Ομὰς φαλαγγιτισσῶν ἐξέδραμεν εἰς Τρίκκαλα, ὅπου ἔτυχεν ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως Τρικκάλων.

Κατὰ τὰς συγκεντρώσεις τῆς Τετάρτης γίνονται μαθήματα ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη καὶ μαθήματα ὑγιεινῆς καὶ χορῳδίας εἰς τὰς εἰδικευομένας φαλαγγιτίσσας. 'Επίσης δὲν παραλείπεται ἡ σωματικὴ ἀγωγὴ καὶ ὁ ἀθλητισμός.

Αἱ φαλαγγίτισσαι ἐξακολουθοῦν νὰ προσφέρουν ὑπηρεσίας εἰς τὰ μαθητικὰ συσσίτια. 'Η 'Υποδιοίκησις Λαρίσης ἔλαβε τὴν ἀκόλουθον συγχαρητήριον ἐπιστολὴν διὰ τὴν κοινωφελῆ δρᾶσιν της ἐκ μέρους τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσης.

Πρὸς τὴν ἀξιότιμον Δεσποινίδα
ΠΗΝΕΛΟΠΗΝ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
'Υποδιοικήτριαν τῆς Ε. Ο. Ν. ἐν Λαρίσῃ

'Εδοκιμάσαμεν μεγίστην συγκίνησιν ἐκ τῆς ὑφ' ὑμῶν διαθέσεως Δραχ. 3000 ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τοῦ ὑφ' ἡμῶν προεδρευομένου 'Ιδρύματος «'Ο Φίλος τοῦ Μαθητοῦ» ὡς ἐπίσης καὶ ἑτέρων Δραχ. 3000 διὰ τὴν ἀγορὰν ἐνδυμάτων καὶ καλτσῶν διὰ τὰ ἄπορα παιδιά, ὅπερ ποσὸν εἰσεπράχθη ὑπὸ ὁμάδων Φαλαγγιτισσῶν αἵτινες ἔψαλαν τὰ κάλαντα.

'Η ἀπὸ 17 παρ. μ. ἐπιστολή σας ἡ ἀνακοινοῦσα τὴν ἀνωτέρω ὑμετέραν ἐνέργειαν ἀποπνέει τὸ ἄρωμα τῆς εὐσεβείας ὡς τὸ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον μιᾶς ἐργασίας συμφώνου πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοὺς κανόνας τῆς Κοινωνίας.

'Η ἀξιέπαινος αὐτὴ ἐνέργεια ὑμῶν τιμᾶται καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ὡραίου διδάγματος πρὸς τὰς 'Ελληνίδας, αἵτινες εἰς τὸ μέγα αὐτὸ κοινωνικὸν Σχολεῖον τῆς Ε. Ο. Ν. διδάσκονται οὕτω παρ' ὑμῶν τὸν ἔμπρακτον Χριστιανισμὸν σὺν ταῖς λοιπαῖς ἀνθρωπιστικαῖς καὶ ἄλλαις ἀρεταῖς, ὥστε ἐπ' αὐτῶν δικαίως ἡ 'Εκκλησία καὶ ἡ Πατρὶς νὰ ἀποβλέπωσι μετὰ πεποιθήσεως διὰ τὴν αὔριον.

'Εργάτας καὶ ἐργάτιδας τοιούτους καὶ ζηλωτὰς ἀφωσιωμένους πρὸς τὰ χριστιανικὰ ἔργα ὡς τὸ παράδειγμα σας ζητεῖ καὶ θέλει σήμερον ἡ Χριστιανικὴ 'Ελληνικὴ Κοινωνία δεικνύοντας ἀγάπην διὰ τῶν ἔργων.

'Εκφράζοντες πρὸς ὑμᾶς τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ 'Ιδρύματος «'Ο Φίλος τοῦ Μαθητοῦ» καὶ διαβιβάζοντες τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν μικρῶν τούτων φίλων μας, οὓς περιλαμβάνει τὸ 'Ιδρυμα καὶ οὓς ἀφορᾷ ἡ δωρεά σας εὐχόμεθα ὅπως ὁ θεὸς τῶν οἰκτιρμῶν ἀνταποδίδῃ ὑμῖν καὶ ταῖς ὑφ' ὑμῶν διδασκομέναις Φαλαγγιτίσσαις εἰς εὐλογίαν καὶ χάριν οὐράνιον ὅ,τι ὑπὲρ τῶν ἀδυνάτων καὶ τῶν ἐνδεῶν ἐνηργήσατε, τὸ δὲ παράδειγμά σας νὰ εὕρῃ καὶ ἄλλους μιμητὰς σὺν τούτοις δὲ ἐνισχύῃ ὑμᾶς ὁ Κύριος εἰς τὸν ὡραῖον καὶ εὐγενῆ ἀγῶνα εἰς τὸν στίβον τῆς φιλανθρωπίας, τῆς κατ' ἐξοχὴν αὐτῆς χριστιανικῆς ἅμα δὲ καὶ κοινωνικῆς ἀρετῆς.

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης
† 'Ο Λαρίσης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΣΠΑΡΤΗ.—Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα παρετηρήθη ζωηρὰ κίνησις μεταξὺ τῶν Σχηματισμῶν τῆς 'Υποδιοικήσεως Σπάρτης. "Ελαβον χώραν διάφοροι μορφωτικαὶ ὁμιλίαι, στρατιωτικὴ προπαίδευσις, ὡς ἐπίσης καὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες μὲ λαμπρὰς ἐπιδόσεις.

—Οἱ Φαλαγγῖται Γυθείου ἐφύτευσαν διάφορα δενδρύλλια εἰς τὴν θέσιν "Αγιος Κωνσταντῖνος.

—Τὴν Κυριακὴν ἔλαβεν ἐπίσης χώραν εἰς Γύθειον Συναυλία, ἡ ὁποία ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν.

—'Ο σχηματισμὸς Παπαδιανίκας διωργάνωσεν ὡραιοτάτην θεατρικὴν παράστασιν, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησεν ἀρκετὸς κόσμος.

—'Η Σχολικὴ ἐφορεία τοῦ χωρίου 'Ελίκας παρεχώρησε πρὸς τὸν ἐκεῖ Σχηματισμὸν κτῆμα, τὸ ὁποῖον οἱ Φαλαγγῖται ἔσπειραν διὰ σίτου.

ΑΙΓΙΟΝ.—Μὲ πᾶσαν ἐπισημότητα ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ Νέου Κέντρου τῆς Ε. Ο. Ν. Αἰγίου.

Τὸ Κέντρον ἀπὸ τῆς παραμονῆς εἶχε προσ-

'Απὸ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Κέντρου Ε.Ο.Ν. Αἰγίου.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

λάβει πανηγυρικὸν χαρακτῆρα χάρις εἰς τὸν ὡραῖον στολισμόν του καὶ τὸν ἄπλετον φωτισμόν του. Ὁ μέγας ἐξώστης τοῦ Κέντρου εἶχεν διακοσμηθῆ διὰ σημαιῶν, θυρεῶν, φωτογραφιῶν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ διὰ σμύρτων. Ἐπίσης ὅλαι αἱ αἴθουσαι εἶχον στολισθῆ μὲ φωτογραφίας πλαισιωμένας μὲ φοίνικας, δάφνας καὶ σημαίας.

Τὴν 5ην ἀπογευματινὴν τῆς ἡμέρας τῶν ἐγκαινίων προσῆλθον εἰς τὸ Κέντρον ὁ Δήμαρχος Αἰγίου μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς ὡς καὶ ἅπασαι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως.

Ἔξωθι τοῦ Κέντρου εἶχον παραταχθῆ δύο λόχοι τῆς Ε. Ο. Ν. μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἀξιωματικούς των, εἶχον δὲ συγκεντρωθῆ πλήθη λαοῦ. Εἰς τὰς 5.15 προσῆλθεν ὁ Ἐπόπτης Ε. Ο. Ν. τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας Νομάρχης κ. Ἀθ. Πέππας γενόμενος ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς ὑπὸ τοῦ συγκεντρωμένου πλήθους.

Ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ κ. Νομάρχου ἐψάλη ἁγιασμὸς καὶ ἀνεπέμφθη δέησις ὑπὲρ ὑγείας τῶν Ἀνωτάτων ἀρχηγῶν τῆς Ε. Ο. Ν. Ἐπηκολούθησεν ἡ ἑορτὴ τῆς ἐνσωματώσεως τῶν προσκόπων εἰς τὴν Ε. Ο. Ν., μεθ' ὃ ὁ Ὑποδιοικητὴς Αἰγίου ἐξεφώνησεν ἐνθουσιώδη λόγον προκαλέσας θυελλώδεις ἐκδηλώσεις τῶν συγκεντρωμένων ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως μας καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου.

Ἀκολούθως οἱ φαλαγγῖται καὶ οἱ σκαπανεῖς ἔψαλαν τοὺς ὕμνους τῆς Νεολαίας καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου, ὡς καὶ διάφορα ἄλλα πατριωτικὰ ἄσματα, μεθ' ὃ προσεφέρθησαν ἀναψυκτικά. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς τελέσεως τῶν ἐγκαινίων ἡ Φιλαρμονικὴ ἐπαιάνιζε διάφορα ἐμβατήρια.

Ὁ κ. Νομάρχης ἐπεθεώρησε τὸ Κέντρον ἐκφράσας τὰ συγχαρητήριά του διὰ τὴν καλὴν διαρρύθμισιν τούτου.

— Ὁ Περιφερειακὸς Ὑποδιοικητὴς Ε. Ο. Ν. Ἀχαΐας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πανηγύρεως τοῦ χωρίου Κουλούρου ἐξέδραμεν ἐκεῖ συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ἐπιτελῶν του καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ΙΙΙ γραφείου Ε. Ο. Ν. Αἰγίου καὶ ὡμίλησε πρὸς τὰ τμήματα φαλαγγιτῶν καὶ σκαπανέων τοῦ χωρίου περὶ τῶν σκοπῶν καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ε. Ο. Ν.

Τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην 8ην τρεχ. εἰς τὸ Κέντρον τῆς Ε. Ο. Ν. Αἰγίου ἐγένετο συγκέντρωσις τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν τοῦ ἐργοστασίου τῆς Χαρτοβιομηχανίας Αἰγίου πρὸς οὓς ὡμίλησεν ὁ Διευθυντὴς τοῦ ΙΙΙ γραφείου τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. Αἰγίου μὲ θέμα: «Τί ἔπραξε τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν».

Εἰς τὴν συγκέντρωσιν παρέστησαν ὁ Διευθυντὴς τοῦ ἐργοστασίου κ. Δόρμπης μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργοστασίου, ὁ ἐπιθεωρητὴς τῆς Χαρτοποιΐας κ. Εὐαγγελᾶτος καὶ ὑπερτριακόσιοι ἐργάται καὶ ἐργάτριαι τοῦ ἐν λόγῳ ἐργοστασίου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαλέξεως καὶ μετὰ τὸ πέρας ταύτης οἱ ἐργάται ἐξέσπων εἰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως μας, τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας κ. Δημητράτου.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΚΟΖΑΝΗ.— Τακτικώτατα ἐξακολουθεῖ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν ἑκάστην Τετάρτην καὶ Κυριακὴν βάσει τοῦ καταρτισθέντος προγράμματος. Πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας αἱ συνεργάτριαι τῆς Περ. Δ)σεως Θηλέων διδάσκουν διάφορα μαθήματα Ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως, Κανονισμῶν, Τεχνικῶν καὶ Οἰκοκυρικῶν. Ἐπίσης διδάσκουν καὶ διαφόρους Ἐθνικοὺς τοπικοὺς χοροὺς ὡς καὶ Ἐθνικὰ ἄσματα.

Ἡ ὁμὰς τῆς προνοίας διένειμε διάφορα τρόφιμα, καύσιμον ὕλην ὡς καὶ χρηματικὰ ποσὰ εἰς ἀπόρους οἰκογενείας τῆς πόλεώς μας. Αἱ Φαλαγγίτισσαι ἀδελφαὶ τοῦ παραρτήματος Ε. Ε. Σ. Κοζάνης μεταβαίνουν εἰς τὰς οἰκίας πτωχῶν οἰκογενειῶν καὶ περιποιοῦνται τοὺς ἀσθενεῖς αὐτῶν.

ΔΡΑΜΑ.— Πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς τοῦ 1 Τάγματος 243 Φάλαγγος ὁ Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας Ἀρχιμανδρίτης κ. Χριστόδουλος Παπαγιάννης ὡμίλησε μὲ θέμα: «Ἔννοια καὶ ἀναγκαιότης τῆς Πίστεως».

Ὑπὸ τοῦ Γεωργικοῦ Πιστωτικοῦ Συνεταιρισμοῦ Προσωτσάνης «Ἡ Ἀναμόρφωσις» διετέθησαν ὑπὲρ τῆς Ε. Ο. Ν. κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως δραχμαὶ χίλιαι διακόσιαι πεντήκοντα (1250) διὰ τὴν ἀγορὰν ἐπίπλων διὰ τὸν Οἶκον Φαλαγγίτου Προσωτσάνης.

Ὡσαύτως ἡ ἑταιρία Ἠλεκτροφωτισμοῦ Προσωτσάνης ἐχορήγησε δωρεὰν τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τοῦ Οἴκου Φαλαγγίτου Προσωτσάνης.

ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ.— Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κινηματογράφου τῆς πόλεως μας ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν διαλέξεων τῶν Συνεργατῶν τῆς Ε. Ο. Ν. μὲ ὁμιλητὴν τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σιδ)στρου κ. Βασίλειον. Ἡ δευτέρα διάλεξις θὰ πραγματοποιηθῇ ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ μὲ ὁμιλητὴν τὸν Ὑποδ)τὴν κ. Παπασπύρου. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐδόθη ἡ δευτέρα κατὰ σειρὰν διάλεξις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Βασιλείου πρὸς τοὺς μαθητὰς φαλαγγίτας μὲ θέμα «Ὁ Θρίαμβος τοῦ Χριστιανισμοῦ». Ὁ Σεβασμιώτατος συνεχίζων τὸ ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικόν του ἔργον μετέβη εἰς Ν. Πετρίτσιον ὅπου ὡμίλησε πρὸς τὴν ἐκεῖ φάλαγγα.

— Συνεχίζονται κανονικῶς τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς βαθμοφόρων. Οὕτω ὁ μὲν ἀνθ)γὸς κ. Παπαβασιλείου ἐδίδαξε τὰς προκαταρκτικὰς διὰ τὴν στρατιωτικὴν προπαίδευσιν γνώσεις, ὁ δὲ ἐπιτελὴς τῆς Ὑποδ)σεως κ. Δηματάτης τὰ περὶ τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν προσόντων τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. Ἐπίσης ὁ ἐπιτελὴς κ. Σωτηρίου ἀνέπτυξε δι' ὀλίγων τὴν χρησιμότητα τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διδαχθησομένου μαθήματος «Περὶ τοῦ Νέου Κράτους».

— Ἀφίκοντο εἰς τὴν πόλιν μας οἱ διευθυνταὶ τῶν ἐπιτελικῶν γραφείων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Σερρῶν ὑπὸ τὸν ὑποφαλαγγάρχην κ. Μπουζιώτην ἵνα ἐνεργήσωσιν ἐπιθεώρησιν τῶν γραφείων τῆς Ὑποδ)σεως καὶ ἀνταλλάξωσι μετὰ τῶν ἐνταῦθα ἐπιτελῶν σκέψεις ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων τῆς Ὀργανώσεως.

Ὁ Συνεργάτης τῆς Ε. Ο. Ν. ἰατρὸς κ. Σταυρουλάκης ἐδώρησεν εἰς τὴν φάλαγγα Ν. Πετριτσίου μεγάφωνον ἀξίας 1000 δραχμῶν. Ἡ Ὑποδ)σις, εἰς ἣν ἀνεφέρθη ἡ δωρεά, ηὐχαρίστησε δι' ἐγγράφου της.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἀρρένων Νομοῦ Λέσβου συνεχίζουσα τὴν προσπάθειάν της διὰ τὴν δημιουργίαν πνευματικῆς κινήσεως ἐν Λέσβῳ διωργάνωσεν εἰς τὴν αἴθουσαν «Φέμινα» τὴν τρίτην κατὰ σειρὰν διάλεξίν της μὲ ὁμιλητὴν τὸν Καθηγητὴν τοῦ Γυμνασίου Ἀρρένων κ. Παν. Σαμάραν μὲ θέμα «Ὁ Χάρος εἰς τὰ δημοτικά μας τραγούδια».

Τὴν διάλεξιν παρηκολούθησαν ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης Ε. Ο. Ν. Νομοῦ Λέσβου, ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων, ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θηλέων Λέσβου, αἱ Στρατιωτικαὶ ἀρχαί, οἱ βαθμοφόροι καὶ Φαλαγγῖται Μυτιλήνης καὶ πολὺς κόσμος.

ΣΥΡΟΣ.— Τὸ 1ον τάγμα τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἑρμουπόλεως ἐξετέλεσεν ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως. Οἱ Φαλαγγῖται καὶ οἱ Σκαπανεῖς τῶν διαφόρων Σχηματισμῶν παρηκολούθησαν μὲ πρωτοφανεῖς ἐκδηλώσεις χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ τὴν προβολὴν τῆς κινηματογραφικῆς ταινίας τῆς ἀφορώσης περιοδείας τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Συνεχίζονται τακτικῶς διάφοροι ὁμιλίαι τὰς ὁποίας οἱ φαλαγγῖται παρακολουθοῦν μὲ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον.

Τμῆμα Ε.Ο.Ν. Τετραρχίας Αὐλωναρίου Εὐβοίας.

— Οἱ Φαλαγγῖται τῆς Ὑποδιοικήσεως Σερίφου ἠσχολήθησαν μὲ τὴν φύτευσιν δενδρυλλίων, ἐπίσης δὲ παρηκολούθησαν ἐπιστημονικὰς διαλέξεις γενομένας ἀπὸ εἰδικοὺς ὁμιλητάς.

ΝΑΞΟΣ.— Ζωηρὰ εἶναι ἡ κίνησις τῆς Ὑποδιοικήσεως μας κατὰ τὸ τελευταῖον διάστημα. Διαλέξεις, στρατιωτικαὶ προπαιδεύσεις καὶ ἐκπαιδεύσεις σὲ ὅλους τοὺς κλάδους τῶν ὡραίων ἐκδηλώσεων τῆς Ὀργανώσεως μας, ἐκδρομὲς καὶ παρελάσεις σὲ κάθε ἐπίσημη γιορτή, κι' ἀκόμα ψυχὴ πλαισιωμένη σ' αὐτὰ τὰ ἰδανικὰ εἶναι ἡ κυρίως ζωή μας.

— Πρέπει ἰδιαίτερα νὰ τονισθῇ ἡ ἄοκνη προσπάθεια τῆς πρώτης μας τετραρχίας, ἡ ὁποία τελευταίως ἔγινε πράγματι ὁ πυρὴν κάθε προόδου εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν μας, καὶ ἀκόμα νὰ τονισθοῦν αἱ προσπάθειαι τόσον τοῦ Ὑποδιοικητοῦ μας Γυμνασιάρχου κ. Ι. Βερώνη, ὅσον καὶ τοῦ Τετράρχου καθηγητοῦ κ. Μιχ. Θάνου, διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς ὡραίας ἰδέας εἰς ὁλόκληρο τὸ νησί.

— Ἀποτέλεσμα τῆς συντελουμένης ἐργασίας εἶναι ἡ αὐθόρμητος προσέλευσις ὅλων τῶν νέων τῆς κοινωνίας μας εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Τετραρχίας μας, καὶ ἡ ἵδρυσις ὁμάδων Φαλαγγιτῶν καὶ σκαπανέων εἰς ὅλα τὰ χωριὰ τῆς Νάξου.

— Ἐξ ἄλλου ἐφυτεύθησαν ἄφθονα δέντρα, ἐκαλλιεργήθησαν ἀρκετὰ στρέμματα γῆς ποὺ μᾶς ἐδώρησαν πολῖται τοῦ νησιοῦ μας ἐκτιμῶντες τὰς προσπαθείας μας καὶ ἔγιναν καὶ ἐξακολουθοῦν συνεχῶς μορφωτικαὶ διαλέξεις. Πρὸ μηνὸς ἐπαίχθη ὑπὸ φαλαγγιτῶν τῶν δύο Τετραρχιῶν μας δρᾶμα μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας.

— Ἐπίσης ἐντὸς τοῦ μηνὸς μελετῶνται ἐκδρομαὶ καὶ ἐξορμήσεις τῆς πρώτης μας Τετραρχίας εἰς ὅλα τὰ μεγάλα χωριὰ τῆς νήσου μας, καθὼς καὶ ἐκδρομαὶ ἐκπαιδευτικοῦ περιεχομένου εἰς τὰ γύρω νησιὰ τῶν Κυκλάδων.

— Ἀφίχθη εἰς τὴν νῆσον μας ὁ ἐπιτελάρχης Διοικήσεως Σύρου κ. Ροσσολᾶτος καὶ ἠσχολήθη μὲ τὴν λύσιν διαφόρων ζητημάτων τῆς Ὑ)σεως μας.

ΚΥΜΗ (Εὐβοίας). — Ἑκάστην Τετάρτην τὸ καθορισθὲν πρόγραμμα ἐκτελεῖται μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ ἀξιοσημειώτου προθυμίας τῶν Βαθμοφόρων Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν αἱ ὁποῖαι διδάσκουν καὶ διδάσκονται τὰ μαθήματα.

Οὕτω ἐδιδάχθησαν αἱ κάτωθι ὁμιλίαι.

Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Μητρ. κ. Σπ. Σαμπόλα. Ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας κ. Καράπα τὸ θέμα «Ἡ γυναίκα ἐμπρὸς εἰς τὸ καθῆκον».

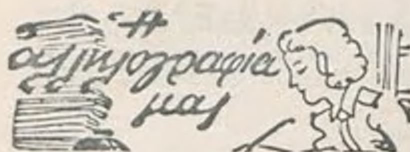
Ὑπὸ τῆς Ὑποφ)χου κ. Τέρψης Μαλακατὲ «Ἡ Θρησκεία». Εἰς τὰς Σκαπανίσσας ὡμίλησεν ἡ Τετράρχης κ. Βιβὴ Μπούνια «Περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ μας Κυβερνήτου Ἰ. Μεταξᾶ».

Ὑπὸ τῆς δίδος Κικῆς Παπαντωνίου ἀνεπτύχθη τὸ θέμα «Ὁ Βασιλεύς». Τὸ ἀπόγευμα ἑκάστης Τετάρτης χειροτεχνία ὑπὸ τῆς Συνεργάτιδος κ. Πέπα καὶ ἀθλοπαιδιαὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ὑποφ. Τέρψης Μαλακατέ.

ΚΥΘΗΡΑ.— Πιστὴ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Μεγάλου μας Ἀρχηγοῦ ἡ Ε. Ο. Ν. Κυθήρων ἐπεδόθη μὲ ἐνθουσιασμὸν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐντατικῆς καλλιεργείας.

Ἡ Διοίκησις τῆς Φάλαγγος δι' ὡραίας καὶ ἐνθουσιαστικῆς ἐγκυκλίου πρὸς ὅλους τοὺς σχηματισμοὺς τῆς νήσου συνέστησε νὰ ἐπιδοθοῦν οὗτοι μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν. Πράγματι εἰς ὅλα τὰ τοπικὰ τμήματα τῆς νήσου ἡ διαταγὴ τῆς διοικήσεως τῆς Φάλαγγος εὗρε προθύμους ἐκτελεστάς. Εἰς τὸ τοπικὸν τμῆμα Μυλοποτάμου ἐκαλλιεργήθη ἓν (1) στρέμμα διὰ σκαλιστικοῦ σίτου εὐγενῶς παραχωρηθέντος ὑπὸ τῆς κ. Γρηγορίας Ἀνδρονίκου. Εἰς τὸ τοπικὸν τμῆμα Καραβᾶ ἐκαλλιεργήθησαν 15 στρεμ. διὰ σκαλιστικοῦ σίτου εὐγενῶς παραχωρηθέντα μετὰ 100 ὀκ. σίτου διὰ τὴν σποράν ὑπὸ τοῦ κ. Σουρῆ. Γενικῶς εἰς ὅλα τὰ τμήματα τῆς νήσου παρετηρήθη ἡ αὐτὴ προθυμία. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς νήσου Κύθηρα ὅπου δὲν ὑπῆρχε χῶρος καλλιεργητέος ὁ 1ος Λόχος ἀποτελούμενος τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου καὶ ἐξ ἀριθμοῦ τινος ἐξωσχολικῶν προέβη εἰς τὴν ἀναδάσωσιν, φυτεύσας κατὰ μῆκος τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ τῆς πρωτευούσης πλῆθος δένδρων.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου παρηκολούθησαν μὲ ἐνδιαφέρον τὸ ἔργον τῆς Φάλαγγος καὶ ἐξεδήλωσαν τὸν ἐνθουσιασμόν των διὰ τὴν δρᾶσιν τῆς Ε. Ο. Ν. Κυθήρων.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΠΥΡΟΝ ΚΑΡΠΟΥΖΗΝ. Τὰ ποιήματα, γιὰ τὰ ὁποῖα μᾶς γράφεις, δὲν τὰ ἔχομε ὑπ' ὄψιν μας. Τὸ ποίημα «Δάκρυ» ἔχει ἀντιποιητικοὺς στίχους:

— Εἶν' τὸ δάκρυ σημεῖον ὀδύνης
— Γιὰ τῆς δόλειας ζωῆς μας τὶς φάσεις, κλπ.

Τὸ «εἴμαστε μεῖς» θυμίζει... ὀνοματολόγιον. Τὸ «Ὁ θάνατος τοῦ ναύτη» ὑπερβολικὰ τραγικὸ καὶ μαζί... τρομακτικό. Εἶναι δυνατὸ νὰ δώσωμε στὰ παιδιὰ νὰ διαβάσουν ποιήματα μὲ «κουφάρια», «σκουλήκια», «χώματα νεκροταφείου», «κυπαρίσσια», «μαύρους σταυροὺς» καὶ ἄλλα τέτοια; — ΑΡ. ΝΑΥΤΗΝ. Τὸ «Ἡ τιμωρία μου» νόστιμο. Βλέπεις τί παθαίνει κανεὶς ὅταν εἶναι λαίμαργος; — ΒΥΡ. ΜΠΟΥΡΕΛΙΑΝ. Σὲ συγχαίρομε γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὸν σεβασμό σου πρὸς τὸν Ἀρχηγό μας κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν. Προτιμοῦμε νὰ μᾶς γράψῃς, ὅπως μπορεῖς, κανένα παραμυθάκι τοῦ τόπου σου. — ΜΑΙΡΗΝ ΛΥΡΙΤΣΑΚΗ. Τὸ ποίημά σου «Στὴν πεθαμένη φίλη μου» δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ στὴ «Νεολαία». Ὡραιότατα γραμμένο. Παρακάλεσε νὰ τὸ δημοσιεύσουν σὲ καμμιὰ ἐφημερίδα τοῦ νησιοῦ σου. Ξεύρομε ὅτι αὐτοῦ βγαίνουν πολλὲς καὶ μάλιστα καθημερινές. — ΒΑΣ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ. Ἐδώσαμε τὶς πνευματικὲς ἀσκήσεις σου στὸν ἁρμόδιο συντάκτη. Τὸ διηγηματάκι «Οἱ ψαράδες καὶ ὁ τόπος» δὲν παρουσιάζει ἐνδιαφέρο γιὰ τὸν «Κῆπο τῶν Σκαπανέων». — ΑΝΝΑΝ ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Μᾶς γράφεις ὅτι ἔχεις ἕτοιμο «ἕνα τρίπρακτο θεατρικὸ ἔργο, ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὰ σοφὰ λόγια τοῦ μεγάλου μας Κυβερνήτη» καὶ μᾶς ἐρωτᾶς τί θὰ μποροῦσες νὰ τὸ κάμῃς. Τί νὰ σοῦ ποῦμε; Κάλεσε στὸ σπίτι σου τὶς συμμαθήτριές σου καὶ διάβασέ τους το. Παρακάλεσε τὸν ἑλληνιστή σου νὰ τὸ διαβάσῃ κι' ἂν ἀξίζῃ, ζητήσετε τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸν Γυμνασιάρχη σας νὰ ὀργανώσετε μιὰ σχολικὴ παράστασι μὲ τὸ ἔργο σου αὐτό. Ἂν θέλῃς, στεῖλέ το καὶ σὲ μᾶς νὰ τὸ διαβάσωμε. Πάντως ὄχι γιὰ νὰ δημοσιευθῇ, γιατὶ ὅπως ξέρεις δὲν δημοσιεύομε θεατρικὰ ἔργα. — Α. ΔΡΑΝΙΑΝ, Δημοδιδάσκαλον, Ἅγ. Γεώργιον. Σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ σᾶς συγχαίρομε γιὰ τὸ περιεχόμενο τῶν ἐπιστολῶν σας. Ἐλάβαμε τὰ ποιήματά σας· ἀπὸ τὸ «Στὴν Ἑλληνικὴ Νεολαία» δημοσιεύομε τοὺς παρακάτω στίχους:

Χρυσαυγὴ κι' ἄνοιξι ὁλοδροσάτη
ὀμορφιά, λουλούδια, φῶς καὶ ἥλιος
εὐωδιά, πουλιά, λαλοῦν κι' ἀηδόνια
ἁρμονία, συμφωνία, ἦχος καὶ χρῶμα
Ἑλληνικὴ Νεότης ἔτσι εἶσαι σὺ
πεντάμορφη, γενναία, γελαστὴ
κρίνο, τριαντάφυλλο, ποὺ ξεφυτρώνει
ἀπὸ τὸ ἅγιο χῶμα.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ ΒΑΡΚΑΡΑΚΗ. Τὸ διήγημά σου «Ὁ Ἅγιος Βασίλης» ἀρκετὰ καλό, ἀλλὰ — τώρα πιὰ — δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ «Χριστουγεννιάτικο δέντρο». — Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΝ. Ἀπὸ το ποίημά σου «Μέσ' ἀπὸ τὸ σκότος»:

.. ..

Ὡς τὸ σκαπανίτη τὸ μικρὸ
ὅλοι ἐργαζόμαστε μὲ ἕνα πόθο
γιὰ τῆς πατρίδος τὸ καλό.

Γιατί, παιδί μου, σκαπανίτης; Λέμε σκαπανεύς, σκαπανάκι, ἂν σοῦ ἀρέσῃ. Ὄχι ὅμως σκαπανίτης. Τὸ ἐγράψαμε φορὲς καὶ φορές: δὲν ἔχει κανένας τὸ δικαίωμα νὰ παραμορφώνῃ τὶς λέξεις γιὰ χάρι τοῦ στίχου, ἂν καὶ στὴ δική σου περίπτωσι οὔτε ὁ λόγος αὐτὸς συντρέχει. — ΞΕΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Καλὸ ὡς ἔκθεσις. — ΣΠ. ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΝ. Τὸ ἀνέκδοτο «Ὁ ἔξυπνος ἀσάπης» ἐδόθη στὸν ἁρμόδιο συντάκτη τῆς σελίδος «Γιὰ νὰ μαθαίνετε διασκεδάζοντας». Οἱ πνευματικὲς ἀσκήσεις τὸ ἴδιο. — ΝΙΚ. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Τὸ ποίημα προχειρογραμμένο. Ξαναδιάβασέ το, ἂν ἔχῃς κρατήσει ἀντίγραφο. — ΔΗΝ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΟΝ. Τὸ διήγημά σου «Μετανάστης» πρέπει νὰ τὸ ἐπεξεργασθῇς ἀκόμη. Ἂν τὸ ξαναστείλῃς σημείωσε Π 143 — ΔΗΜ. ΦΩΤΕΙΝΟΝ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπὴ συντομευμένο. — ΙΩΑΝΝΗΝ Κ. ΘΑΝΟΝ. Ἀπὸ τὸ ἀρθράκι σου — καὶ ὄχι διήγημα, ὅπως τὸ λὲς — δημοσιεύομε τ' ἀκόλουθα: «Ἡ 4η Αὐγούστου εἶναι ἕνας ἱστορικὸς σταθμός. Πρὶν καὶ μετὰ τὴν 4η Αὐγούστου ἀνοίγονται δυὸ ἱστορικὲς σελίδες: ἡ πρώτη εἶναι ἡ προαυγουστιανὴ ἐποχή, ἡ δεύτερη ἡ μεταυγουστιανὴ ἐποχή, ποὺ εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἀρχηγοῦ μας. Ἐξετάζοντας τὶς δυὸ αὐτὲς ἐποχὲς βλέπουμε μεγάλες διαφορές. Στὴν πρώτη, τὴν προαυγουστιανὴ ἐποχή, βασιλεύει ἡ ἀναρχία, στὴ δεύτερη ἡ πειθαρχία. Στὴν πρώτη βασιλεύει ἡ σπατάλη, στὴ δεύτερη ἡ οἰκονομία. Στὴν πρώτη ἡ νεολαία εἶναι ἀπειθάρχητη, στὴ δεύτερη ὑπακούει, σέβεται καὶ ἐκτελεῖ τὶς διαταγὲς τοῦ Ἀρχηγοῦ της. Ὅλες αὐτὲς οἱ μεταβολὲς εἶναι ἔργο τοῦ Ἀρχηγοῦ μας κ. Ἰωάννη Μεταξᾶ. Μὰ γιὰ νὰ γίνῃ τὸ ἔργο αὐτὸ ἀπὸ ἕνα καὶ μόνον ἄνθρωπο θὰ πῇ ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔχει κάποιο μυστικό. Τὸ μυστικό του μᾶς τὸ εἶπε: Ἰσχυρὰ θέλησις! Γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς ἂς ἔχωμε ἰσχυρὴ θέλησι καὶ νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ πᾶμε μπρὸς συνεχίζοντας τὸ Μεγάλο, τὸ Ὡραῖο, τὸ Καλὸ ἔργο τοῦ σεβαστοῦ Ἀρχηγοῦ μας». — ΛΕΩΝΙΔΑΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ. Γιατί καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ; Τὸ ἐγράψαμε ἐπανειλημμένως: ὅταν γράφετε κάτι καὶ τὸ προορίζετε γιὰ τὸ τυπογραφεῖο πρέπει νὰ εἶναι γραμμένο μόνο στὴ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κ. ΛΕΙΒΑΔ. Σχετικὰ μὲ τὸ θεατρικό σας ἔργο ἀπευθυνθῆτε στὴν Κεντρ. Διοίκησι τῆς Ε.Ο.Ν. (Γραφεῖον 111, Τμῆμα Καλλιτεχνικόν), γιὰ νὰ λάβετε ὅλες τὶς πληροφορίες ποὺ σᾶς χρειάζονται. — ΓΕΩΡΓ. ΨΑΡ. Καλογραμμένο τὸ διήγημά σας, ἀλλὰ θὰ προτιμούσαμε νὰ ἐπαίρνατε τὸ θέμα σας ἀπὸ τὴν ἀντίθετη πλευρά, ὥστε, ἀντὶ νὰ μᾶς περιγράφετε μὲ ὑπερβολικὸ μάλιστα τρόπο τὸ θάνατο, νὰ μᾶς πῆτε γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Δένδρου. — ΝΙΚΟΛ. ΚΡΗΤ. Καλὴ ἡ περιγραφή σας, ἀλλὰ μᾶς ἦλθε τόσο ἀργά, ποὺ ἔχει χάσει τὴν ἐπικαιρότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον της. — ΙΩΑΝ. ΑΛΟΓΟΔ. Τὰ θέματα αὐτὰ ἀποτελοῦν βέβαια πολύτιμες πηγὲς ἐμπνεύσεως, ἀλλὰ ἀπαιτοῦν καὶ ξεχωριστὴν δύναμιν λόγου καὶ περιγραφῆς, ποὺ ἀκόμη δὲν τὴν ἔχετε. — ΣΠ. ΣΙΣΚΟΝ. Μᾶς ἐνδιαφέρουν τὰ ἀνέκδοτα, γιὰ τὰ ὁποῖα μᾶς γράφετε, ἀλλὰ πρέπει νὰ διαπιστώσουμε τὶς πηγές, ἀπὸ τὶς ὁποῖες τὰ ἔχετε ἀντλήσει. Γράψετέ μας λοιπὸν σχετικῶς ἢ καλλίτερα περάστε ἀπὸ τὰ Γραφεῖα (12 — 1 ἢ 6 — 7 μ. μ.) — ΔΕΣΠ. Π. ΠΑΝΑΓ. Μὴν καταπιάνεσθε μὲ τέτοια θέματα. Εἶναι ἀνώτερα τῶν δυνάμεών σας. — ΠΕΤΡ. Κ. ΚΟΛΟΚ. Καὶ σὲ σᾶς λέμε τὸ ἴδιο. Γιὰ νὰ διαπραγματευθῆτε ἕνα ἱστορικὸ θέμα, δὲν ἀρκεῖ νὰ δώσετε ξηρὰ τὰ σχετικὰ γεγονότα, ποὺ εἶναι πιὰ γνωστὰ καὶ χρησιμοποιημένα ἀπὸ τοὺς ἱστορικούς· πρέπει νὰ ἔχετε μετουσιώσει μέσα σας τὸ θέμα καὶ νὰ τὸ δώσετε μ' ἕναν νέον παλμὸ καὶ νέο φῶς· καὶ αὐτὸ εἶναι πολὺ δύσκολο. — Ι. ΠΕΡΔ. Πολὺ ἐνδιαφέρον τὸ ἔγγραφον, ποὺ παραθέτετε, ἀλλὰ θέλουμε νὰ ἐξακριβώσουμε τὴν προέλευσί του. Μπορεῖτε νὰ μᾶς προσκομίσετε τὸ κείμενον, ἀπ' ὅπου τὸ πήρατε; — ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΓ. Τίνος εἶναι ἡ μετάφρασις τοῦ ὅρκου ποὺ παραθέτετε; Γράψετέ μας ἀπὸ ποῦ τὴν πήρατε, γιὰ νὰ τὸ δημοσιεύσουμε. Ἐπίσης θὰ δημοσιεύσουμε καὶ τὶς «Ἀκρίδες». Τὸ ἱστορικὸ θέμα ὄχι. — Δίδα ΕΛ. ΚΟΤΣΑΦΤΗ, Θεσσαλονίκην. Δὲν εἶναι καὶ τόσον εὔκολον. Προτιμότερον νὰ τοῦ γράψετε ἀπ' εὐθείας ἐκθέτουσα ἐν τῇ ἐπιστολῇ τὴν κατάστασίν σας λεπτομερῶς.

....

«ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΙΔΕΩΝ»

Ὁ καθηγητὴς κ. Π. Χατζῆς ἔχει ἐκδώσει πέντε τεύχη «Ἐκθέσεις Ἰδεῶν», περιεχομένου πατριωτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, χρήσιμα διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν.
Α' τεῦχος δρχ. 50, Β', Γ', Δ', Ε' δρχ. 25 ἕκαστον. Ἀπευθυνθῆτε Π. Χατζῆν, Σόλωνος 81, Ἀθήνας.

ΜΕΤΕΩΡΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 650)

ζουν τρόφιμα καὶ ἀντικείμενα ἢ κανένα φιλοπερίεργο ἐπισκέπτη, ποὺ θὰ ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ τὴ συγκίνησι ἀπὸ μιὰ παρόμοια ἀνάβασι.

Τὸ Μοναστῆρι τοῦτο, τὸ τελευταῖο ἀλλὰ καὶ μεγαλοπρεπέστερο τῶν Μετεώρων, μόλις πρὸ ὀλίγου ἀνακαινισμένο, ἀπόχτησε νέον εὐχάριστο καὶ πάμφωτο ξενῶνα. Ὁ μεγάλος καὶ εὐρύχωρος ναός του (κτίσμα τοῦ 1544) περιλαμβάνει παλαιὸ ἐπιχρυσωμένο τέμπλο μ' ἀντίστοιχο ἀρχιερατικὸ θρόνο καὶ φυτευτὰ ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν ἀναλόγια, τοὺς τοίχους του δέ, ὅπως ὅλα τὰ καθολικὰ τῶν μονῶν, κατακόσμητους ἀπὸ θεμελίων μέχρις ὀροφῆς μὲ λαμπρόχρωμες τοιχογραφίες, κρητικῆς Σχολῆς. Ὁ ναὸς αὐτὸς εἶχε τὴν καλὴ τύχη νὰ κρατήσῃ εἰς τὴν ἀνατολικὴ πλευρά του, χρησιμοποιῶντάς το ὡς ἱερὸ βῆμα, τὸ παλαιὸ ἀπὸ τὸν πρίγκηπα μοναχὸ Ἰωάσαφ κτισμένο στὰ 1388 καθολικό. Εἶναι ἕνας κομψότατος ναΐσκος μὲ τροῦλλο, κατάκοσμος μὲ ὑπέροχης καὶ λεπτῆς τέχνης τοιχογραφίες, μακεδονικῆς Σχολῆς, ποὺ εἶναι οἱ ἀξιολογώτερες ἀπὸ ὅλες τῶν Μετεώρων.

Τὸ σκευοφυλάκιο καθὼς καὶ ἡ μικρὴ βιβλιοθήκη φυλάγονται μέσα στὴ σκοτεινὴ κρύπτη τοῦ ἀπόκρυφου πύργου τοῦ Μοναστηριοῦ. Καὶ τὰ δύο, ὄχι ἐξαιρετικῶς πλούσια, περιέχουν μιὰ μεγάλη σειρὰ ἀπὸ ξυλόγλυπτα ἰδίως, καλῆς τέχνης χρυσοΰφαντα, μερικὰ μικρὰ εἰκονίσματα, καθὼς καὶ 610 χειρόγραφα τῆς ἄλλοτε ποτε περίφημης βιβλιοθήκης τῶν Μετεώρων.

Ἡ διαμονὴ μέσα στὸ Μοναστῆρι σήμερα εἶναι πληκτική. Μὰ ἡ ἀπὸ τὸ πίσω καὶ ψηλότερο μέρος τοῦ Βράχου θέα μὲ τὴν ἁπλωμένη κάτω πεδιάδα, στεφανωμένη εἰς τὸ βάθος μὲ τὶς παρατασσόμενες κορυφὲς τῆς Ὄθρυος, τῆς Ὄσσης καὶ τοῦ Πηλείου, ποὺ τὶς χρυσώνει ὁ ἥλιος καθὼς βασιλεύει πίσω ἀπὸ τὶς κορφὲς τῆς Πίνδου, ἀποζημιώνει τὸν εὐαίσθητο ἐπισκέπτη ποὺ τὴν ὥρα τούτη μελαγχολεῖ γιὰ τὴν σημερινὴ ἐρήμωσι τῶν ἱστορικῶν τούτων Μοναστηριῶν τῶν Μετεώρων.

Στρατῆς Χ. Δούκας

